

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
w Lublinie**

**PLAN URZĄDZENIA LASU
DLA NADLEŚNICTWA LUBARTÓW
na okres 1.01.2025 r.– 31.12.2034 r.**

***Program Ochrony
Przyrody***
aktualizacja

**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Lublinie**

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie ul. Startowa 11, 20-352 Lublin
tel. (81)744 58 20, sekretariat@lublin.buligl.pl NIP:525-000-78-85 REGON 000121583 KRS 0000012221 www.lublin.buligl.pl

Program Ochrony Przyrody opracował zespół:

.....

Adam Maciocha

.....

Wojciech Paszczuk

Nadzór merytoryczny: Z-ca Dyrektora BULiGL Oddział w Lublinie

.....

Konstanty Kasperuk

Dyrektor BULiGL Oddział w Lublinie

.....

Lesław Radzikowski

Spis treści

1	Wstęp	11
1.1	Cel, zakres, podstawy prawne i metodyka programu	11
1.2	Materiały źródłowe	14
2	Ogólna charakterystyka nadleśnictwa	14
2.1	Położenie nadleśnictwa	14
2.1.1	Położenie na tle podziału administracyjnego	14
2.1.2	Podział na obręby	18
2.1.3	Podział na leśnictwa	18
2.1.4	Położenie na tle regionalizacji przyrodniczo-leśnej	19
2.1.5	Położenie na tle regionalizacji fizyczno-geograficznej	23
2.1.6	Położenie na tle regionalizacji geobotanicznej	30
2.1.7	Położenie na tle regionalizacji klimatycznej Polski (Woś, 1999)	32
2.1.8	Położenie geograficzne i wysokościowe	33
2.2	Struktura użytkowania ziemi wg gmin w głównych grupach i kategoriach użytkowania ..	33
2.3	Miejsce i rola nadleśnictwa w przestrzeni przyrodniczo-leśnej regionu i kraju z uwzględnieniem sieci ekologicznej Econet - Polska i korytarzy ekologicznych oraz sieci CORINE biotopes	34
2.4	Ogólna charakterystyka drzewostanów	40
2.5	Ogólna charakterystyka kompleksów leśnych	41
3	Formy ochrony przyrody	43
3.1	Rezerwat przyrody	45
3.1.1	Rezerwat Kozie Góry	45
3.2	Parki krajobrazowe	49
3.2.1	Kozłowiecki Park Krajobrazowy	49
3.2.2	Park Krajobrazowy Pojezierze Łęczyńskie	52
3.2.3	Nadwieprzański Park Krajobrazowy	54
3.3	Obszary Chronionego Krajobrazu	56
3.3.1	Obszar Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza	57
3.3.2	Obszar Chronionego Krajobrazu Kozi Bór	59
3.4	Obszary Natura 2000	61
3.4.1	Obszary Natura 2000 występujące na gruntach oraz w zasięgu Nadleśnictwa Lubartów ..	62
3.4.1.1	Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Tyśmienicy PLB060004	62
3.4.1.2	Obszar specjalnej ochrony ptaków Lasy Parczewskie PLB060006	67
3.4.1.3	Obszar Natura 2000 Dolny Wieprz PLH060051	70
3.4.1.4	Obszar Natura 2000 Ostoja Parczewska PLH060107	73
3.5	Pomniki przyrody	77
3.6	Użytki ekologiczne	81
3.7	Wykaz chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów	88
4	Walory przyrodniczo-leśne	107
4.1	Ogólna charakterystyka środowiska przyrodniczego	107
4.1.1	Rzeźba terenu	107
4.1.2	Warunki klimatyczne	107
4.1.3	Ogólna charakterystyka gleb	107
4.1.4	Warunki hydrologiczne	108
4.2	Zestawienie obszarów wodno-torfowiskowych	110
4.3	Charakterystyka drzewostanów	110
4.3.1	Zestawienie siedliskowych typów lasu	110
4.3.2	Bogactwo gatunkowe	112
4.3.3	Struktura piętrowa	113
4.3.4	Pochodzenie drzewostanów	114
4.3.5	Charakterystyka zespołów leśnych	115
4.3.6	Drzewostany ponad 100-letnie	117
4.3.7	Lasy ochronne	117

4.4	Zestawienie występujących na terenie nadleśnictwa typów siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i gatunków zwierząt oraz ich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty oraz gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony.	118
4.5	Zestawienie zadrzewień na terenach zarządzanych przez nadleśnictwo	122
4.6	Obiekty kultury materialnej.....	130
4.7	Ekologiczna ocena stanu lasu.....	135
4.7.1	Borowacenie	138
4.7.2	Monotypizacja	138
4.7.3	Neofityzacja	139
4.7.4	Drewno martwe	141
5	Zagrożenia środowiska leśnego	143
6	Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego, regulacji użytkowania zasobów oraz wykonywania prac leśnych.....	148
7	Edukacyjna rola Programu Ochrony Przyrody	150
8	Lasy o zwiększonej funkcji społecznej.....	153
9	Rekreacja i turystyka.....	154
10	Plan działań.....	157
11	Wykaz map stanowiących załącznik do Programu Ochrony Przyrody	159
12	Zdjęcia	160
13	Literatura	168
14	Kronika	170
15	Tabele do uzupełnienia	172
16	Wystąpienia.....	174
17	Załącznik	176

Spis tabel

Tabela 1.	Położenie Nadleśnictwa Lubartów na tle podziału administracyjnego kraju	14
Tabela 2.	Zestawienie powierzchni gruntów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lubartów z podziałem na obręby	18
Tabela 3.	Zestawienie powierzchni gruntów w Nadleśnictwie Lubartów wg grup, rodzajów użytków i kategorii użytkowania zgodnie z podziałem administracyjnym kraju w zaokrągleniu do m ² (skrót z tabeli nr I)	33
Tabela 4.	Zestawienie powierzchni gruntów w Nadleśnictwie Lubartów wg grup i rodzajów użytków i kategorii użytkowania zgodnie z podziałem administracyjnym kraju (skrót z tabeli nr I)	33
Tabela 5.	Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów nadleśnictwa (według wzoru nr 1a)	40
Tabela 6.	Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu (wg wzoru nr 1b)	41
Tabela 7.	Liczba i wielkość kompleksów leśnych w Nadleśnictwie Lubartów (wg wzoru nr 2) ..	42
Tabela 8.	Zestawienie obiektów objętych ochroną przyrody w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów	43
Tabela 9.	Ogólna charakterystyka rezerwatu przyrody w Nadleśnictwie Lubartów (wg wzoru nr 3)	48
Tabela 10.	Możliwości realizacji celów ochrony w rezerwacie (wg wzoru nr 4)	48
Tabela 11.	Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE występujące w obszarze Dolina Tyśmienicy oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków (na podst. SDF dla obszaru Natura 2000 Dolina Tyśmienicy PLB060004)	64
Tabela 12.	Gatunki występujące w obszarze Natura 2000 Dolina Tyśmienicy stwierdzone w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa oraz liczba obserwacji tych gatunków	66
Tabela 13.	Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków	68
Tabela 14.	Gatunki występujące w obszarze Natura 2000 Lasy Parczewskie stwierdzone w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa oraz liczba obserwacji tych gatunków	69
Tabela 15.	Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Dolny Wieprz i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk	72
Tabela 16.	Gatunki będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Dolny Wieprz i ocena znaczenia dla tych gatunków	72
	Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lubartów nie stwierdzono występowania gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotem ochrony w obszarze.	73
Tabela 17.	Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Parczewska i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk	75
Tabela 18.	Gatunki będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Parczewska i ocena znaczenia dla tych gatunków	75
Tabela 19.	Wykaz istniejących pomników przyrody na gruntach Nadleśnictwa Lubartów (wg wzoru nr 5a)	77
Tabela 20.	Wykaz proponowanych pomników przyrody na gruntach Nadleśnictwa Lubartów (wg wzoru nr 5a)	79
Tabela 21.	Wykaz istniejących użytków ekologicznych na terenie Nadleśnictwa Lubartów (wg wzoru nr 7a)	83
Tabela 22.	Wykaz chronionych gatunków roślin naczyniowych na gruntach Nadleśnictwa Lubartów (wg wzoru nr 11)	88
Tabela 23.	Wykaz chronionych grzybów, mszaków i porostów na gruntach Nadleśnictwa Lubartów (wg wzoru nr 10)	92
Tabela 24.	Wykaz chronionych zwierząt na gruntach Nadleśnictwa Lubartów (wg wzoru nr 12) ..	94
Tabela 25.	Lista owadów, płazów i gadów występujących w zasięgu nadleśnictwa bez lokalizacji.	104

Tabela 26.	Chronione gatunki ptaków występujące na terenie nadleśnictwa.....	104
Tabela 27.	Chronione gatunki ssaków występujące na terenie nadleśnictwa	106
Tabela 28.	Zestawienie typów gleb wg wydzielen leśnych w Nadleśnictwie Lubartów (pow. leśna zalesiona i niezalesiona razem).....	107
Tabela 29.	Zestawienie obszarów wodno-torfowiskowych w Nadleśnictwie Lubartów.....	110
Tabela 30.	Zestawienie siedliskowych typów lasu w Nadleśnictwie Lubartów	110
Tabela 31.	Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego (wg wzoru nr 13).....	112
Tabela 32.	Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury (wg wzoru nr 14).....	113
Tabela 33.	Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych (wg wzoru nr 15).....	114
Tabela 34.	Relacje między typami siedliskowymi lasu a zespołami leśnymi w Nadleśnictwie Lubartów	115
Tabela 35.	Zestawienie drzewostanów ponad 100 – letnich w Nadleśnictwie Lubartów	117
Tabela 36.	Zestawienie lasów ochronnych w Nadleśnictwie Lubartów	118
Tabela 37.	Wykaz typów siedlisk przyrodniczych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Lubartów	119
Tabela 38.	Wykaz gatunków roślin, zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Lubartów)	120
Tabela 39.	Wykaz gatunków ptaków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Lubartów)	121
Tabela 40.	Zestawienie zbiorcze zadrzewień w Nadleśnictwie Lubartów (wg wzoru nr 17)	122
Tabela 41.	Zestawienie ciekawszych obiektów kultury materialnej na gruntach Nadleśnictwa Lubartów	130
Tabela 42.	Zestawienie obiektów kultury w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów	131
Tabela 43.	Zestawienie stanowisk archeologicznych na gruntach oraz w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów.....	133
Tabela 44.	Zestawienie powierzchni [ha] według typów siedliskowych lasu, stanu siedliska i grup wiekowych (wg wzoru nr 21).....	135
Tabela 45.	Zestawienie powierzchni wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem (wg wzoru nr 20).....	137
Tabela 46.	Zestawienie powierzchni [ha] wg borowacenia (wg wzoru 22)	138
Tabela 47.	Zestawienie powierzchni [ha] wg neofityzacji (wg wzoru nr 24)	139
Tabela 48.	Zestawienie powierzchni występowania gatunków obcych	140
Tabela 49.	Zestawienie miąższości drewna martwego w Nadleśnictwie Lubartów	141
Tabela 50.	Zestawienie miąższości drewna martwego na siedliskach przyrodniczych w Nadleśnictwie Lubartów	142
Tabela 51.	Zestawienie uszkodzeń drzewostanów zinwentaryzowanych w trakcie prac taksacyjnych	147
Tabela 52.	Zbiorcze zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody w Nadleśnictwie Lubartów (wg wzoru XXIII IUL).....	157
Tabela 53.	Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000 występujące w lasach Nadleśnictwa Lubartów (wg wzoru XXII IUL)	158
Tabela 54.	Wykaz zatwierdzonych po 01.01.2025 r. pomników przyrody.	172
Tabela 55.	Wykaz stwierdzonych chronionych gatunków roślin i zwierząt na terenie Nadleśnictwa Lubartów (po 01.01.2025 r.).....	173

Spis rycin

Rycina 1. Gminy w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów	16
Rycina 2. Położenie Nadleśnictwa Lubartów w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie	17
Rycina 3. Podział Nadleśnictwa Lubartów na obręby leśne i leśnictwa	19
Rycina 4. Położenie Nadleśnictwa Lubartów na tle regionalizacji przyrodniczo-leśnej Polski 201023	23
Rycina 5. Położenie Nadleśnictwa Lubartów na tle regionalizacji fizyczno-geograficznej	30
Rycina 6. Położenie Nadleśnictwa Lubartów na tle regionalizacji geobotanicznej Polski	31
Rycina 7. Położenie Nadleśnictwa Lubartów na tle regionalizacji klimatycznej Polski	32
Rycina 8. Położenie Nadleśnictwa Lubartów na tle sieci korytarzy ekologicznych	37
Rycina 9. Położenie Nadleśnictwa Lubartów na tle CORINE biotopes	39
Rycina 10. Zasięg form ochrony przyrody na terenie Nadleśnictwa Lubartów	44
Rycina 11. Rezerwat Kozie Góry w Nadleśnictwie Lubartów	47
Rycina 12. Parki Krajobrazowe w Nadleśnictwie Lubartów	49
Rycina 13. Kozłowiecki Park Krajobrazowy w Nadleśnictwie Lubartów	52
Rycina 14. Park Krajobrazowy Pojezierze Łęczyńskie w Nadleśnictwie Lubartów	54
Rycina 15. Nadwieprzański Park Krajobrazowy w Nadleśnictwie Lubartów	56
Rycina 16. Obszary chronionego krajobrazu w Nadleśnictwie Lubartów	57
Rycina 17. Obszar Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza w Nadleśnictwie Lubartów	59
Rycina 18. Obszar Chronionego Krajobrazu Kozi Bór w Nadleśnictwie Lubartów	60
Rycina 19. Obszary Natura 2000 w Nadleśnictwie Lubartów	61
Rycina 20. Położenie obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Tyśmienicy PLB060004 na tle Nadleśnictwa Lubartów	62
Rycina 21. Położenie obszaru specjalnej ochrony ptaków Lasy Parczewskie PLB060006 na tle Nadleśnictwa Lubartów	67
Rycina 22. Położenie obszaru Natura 2000 Dolny Wieprz PLH060051 na tle Nadleśnictwa Lubartów	70
Rycina 23. Położenie obszaru Natura 2000 Ostoja Parczewska PLH060107	73
Rycina 24. Użytki ekologiczne w Nadleśnictwie Lubartów	81
Rycina 25. Roślinność potencjalna w zasięgu Nadleśnictwa Lubartów wg Matuszkiewicza 2008	116

1 Wstęp

1.1 Cel, zakres, podstawy prawne i metodyka programu

Lasy są złożoną formacją przyrodniczą, od wieków nierozdzielnie związaną z krajobrazem Polski, stanowią niezbędny czynnik równowagi środowiska przyrodniczego, warunkujący rozwój kraju.

Mając na uwadze wzrost gospodarczy i zwiększone oczekiwania społeczne wobec lasów Parlament Polski w dniu 28 września 1991 roku uchwalił „Ustawę o lasach”, której obecna treść została zaktualizowana w 2024 roku (Dz.U. z 2024 r. poz. 530), w której określa prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem następujących celów:

1) zachowania lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą;

2) ochrony lasów, zwłaszcza lasów i ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych ze względu na:

- a) zachowanie różnorodności przyrodniczej,
- b) zachowanie leśnych zasobów genetycznych,
- c) walory krajobrazowe,
- d) potrzeby nauki;

3) ochrony gleb i terenów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie lub uszkodzenie oraz o specjalnym znaczeniu społecznym;

4) ochrony wód powierzchniowych i głębinowych, retencji zlewni, w szczególności na obszarach wododziałów i na obszarach zasilania zbiorników wód podziemnych;

5) produkcji, na zasadzie racjonalnej gospodarki, drewna oraz surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu.

Nowelizacja ustawy o lasach w 1997 roku, wzmocniła zapisy dotyczące znaczenia lasów, jako podstawowego składnika środowiska naturalnego. Proekologiczny kierunek gospodarki leśnej znalazł odbicie w Zasadach hodowli lasu wprowadzonych w życie na mocy art. 33 pkt. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach zarządzeniem 99 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 24 grudnia 2002 r. Od 1 stycznia 2012 r. zostały wprowadzone do stosowania Zasady Hodowli Lasu Zarządzeniem nr 53 DGLP z dnia 21.11.2011 roku. Od dnia 1 stycznia 2024 r. obowiązują nowe Zasady Hodowli Lasu wprowadzone Zarządzeniem Nr 108 DGLP z dnia 5 grudnia 2023 r. W związku z tym w PUL część zadań z zakresu użytkowania zostało zaplanowanych zgodnie z nowymi Zasadami Hodowli Lasu.

Plan urządzenia lasu dla nadleśnictwa, łącznie z Programem Ochrony Przyrody, to jedyny dokument planistyczny na poziomie lokalnym, w którym ujmuje się kompleksowo zagadnienia gospodarki leśnej na gruntach leśnych zarządzanych przez Lasy Państwowe. Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Lubartów na lata 2025-2034 jest aktualizacją Programu z ubiegłego

dziesięciolecia. Został on wykonany zgodnie z § 3 pkt. 4 oraz § 110, 111 i 112 Instrukcji Urządzenia Lasu z 2011 roku.

Głównym celem programu jest waloryzacja przyrodnicza oraz wykazanie potrzeb i warunków, jakie powinny być spełnione dla ochrony przyrody w nadleśnictwie.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Lubartów został sporządzony w celu:

- a) zobrazowania bogactwa przyrodniczego nadleśnictwa,
- b) przedstawienia istniejących i potencjalnych zagrożeń środowiska przyrodniczego,
- c) doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych,
- d) ulepszania metod sprawowania i rozwijania ochrony przyrody,
- e) umożliwienia w przyszłości analiz i porównań wybranych walorów nadleśnictwa,
- f) uzupełnienia wiedzy o środowisku leśnym,
- g) edukacji i promocji zagadnień związanych z ochroną przyrody.

W toku prac nad aktualizacją Programem Ochrony Przyrody uwzględniono następujące akty prawne i dokumenty:

❑ Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz.U. nr 101 z 1991 r. poz. 444 wraz z późniejszymi zmianami – tekst jednolity Dz.U.2024 poz. 530 z 09.04.2024 r.),

❑ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody z późniejszymi zmianami (tekst jednolity Dz.U. 2023 r. poz. 1336, 1688, 1890.),

❑ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.),

❑ Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r. poz. 54),

❑ Ustawa z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz.U. 2023, poz. 977 z późn. zm.),

❑ Ustawa z dnia 17 maja 1989 Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jednolity Dz.U.2023, poz. 1752),

❑ Ustawa z dnia 3 lutego 1995 o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz.U.2024, poz. 82),

❑ Ustawa z dnia 13 października 1995 Prawo łowieckie (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 1082),

❑ Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 o ochronie przeciwpożarowej z późniejszymi zmianami (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 275),

❑ Ustawa z dnia 23 lipca 2003 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 840, z 2023 r. poz. 951, 1688, 1904),

❑ Ustawa z dnia 20.07.2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2023, poz. 1478, 1688, 1890, 1963, 2029),

❑ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 – tekst ogłoszony 26 września 2019 r.),

❑ Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 30.10.2014 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713),

❑ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. z 2011 nr 25 poz. 133, z 2012 r. poz. 358, z 2017 r. poz. 1416, z 2018 r. poz. 1789, z 2022 r. poz. 96 oraz z 2023 r. poz. 1281),

❑ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09.10.2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),

❑ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09.10.2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408),

❑ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16.12.2016 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183),

❑ Rozporządzenie MŚ w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku z dnia 22.07.2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1383),

❑ Polityka Leśna Państwa przyjęta przez Radę Ministrów dnia 22 kwietnia 1997 r,

❑ Instrukcja urządzania lasu wprowadzona Zarządzeniem nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. (ZU-7019-72/2011),

❑ Zasady hodowli lasu wprowadzone Zarządzeniem nr 53 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. (ZH-710-56/11) oraz korekta ZHL wprowadzona Zarządzeniem nr 86 DGLP z dnia 16.11.2015 r (ZG.7002.4.2015),

❑ Instrukcja ochrony lasu wprowadzona Zarządzeniem nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 22 listopada 2011 r. (ZO-727-4-34/11),

❑ Wytyczne i ustalenia Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno-Gospodarczej,

❑ Zasady Użytkowania Lasu wprowadzone Zarządzeniem nr 66 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 7 listopada 2019 r. (ZM.7603.13.2019).

❑ Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 672)

Zakres Programu Ochrony Przyrody został ustalony na posiedzeniu Komisji Założeń Planu, które odbyło się w siedzibie Nadleśnictwa Lubartów w dniu 28.06.2022 roku.

Protokół z ustaleń Komisji Założeń Planu, określający założenia i wytyczne do Projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Lubartów na lata 2025-2034, załączono do niniejszego opracowania.

1.2 Materiały źródłowe

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Lubartów, został opracowany w ramach Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Lubartów na okres 01.01.2025 - 31.12.2034 r. i jest jego integralną częścią.

Do opracowania Programu Ochrony Przyrody wykorzystano materiały zebrane podczas prac terenowych przez taksatorów Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie oraz materiały udostępnione przez pracowników Nadleśnictwa Lubartów, Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie, a także urzędów miast i gmin położonych w zasięgu działania nadleśnictwa. Wykorzystano dane dotyczące obszarów Natura 2000 w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów zamieszczone w serwisie internetowym Dyrekcji Generalnej Ochrony Środowiska – crfop.gdos.gov.pl oraz dokumentację z corocznych przeglądów form ochrony przyrody w nadleśnictwie. Wykorzystano również dane z inwentaryzacji przyrodniczych i ornitologicznych sporządzonych na potrzeby tworzenia Planu Zadań Ochronnych obszarów Natura 2000, dane zawarte w PZO. Do opracowania programu wykorzystano również wyniki prac glebowo-siedliskowych i fitytosocjologicznych oraz wyniki badań naukowych wykonywanych na terenie nadleśnictwa. Ponadto wykorzystano materiały udostępnione przez lokalne stowarzyszenia i organizacje działające na tym terenie.

Źródła, jakie zostały wykorzystane przy opracowaniu programu, zamieszczono w spisie literatury na końcu opracowania.

2 Ogólna charakterystyka nadleśnictwa

2.1 Położenie nadleśnictwa

2.1.1 Położenie na tle podziału administracyjnego

Aktualny zasięg terytorialny Nadleśnictwa Lubartów określa Zarządzenie Nr 80 DGLP z dnia 29.12.2014 r. w sprawie określenia zasięgu terytorialnego nadleśnictw nadzorowanych przez RDLP w Lublinie (znak: OR-0151-10/14).

Siedziba nadleśnictwa znajduje się w Lubartowie ul. Gen. Kleeberga 17, 21-100 Lubartów, tel.: 81-855-23-14, e-mail: lubartow@lublin.lasy.gov.pl.

W odniesieniu do podziału administracyjnego kraju, położenie nadleśnictwa przedstawia się następująco:

Tabela 1. Położenie Nadleśnictwa Lubartów na tle podziału administracyjnego kraju

Województwo	Powiat	Gmina	Obręby ewidencyjne
lubelskie	lubartowski	Abramów	wszystkie
		Firlej	wszystkie
		Kamionka - miasto	wszystkie
		Kamionka	wszystkie
		Lubartów - miasto	wszystkie

Województwo	Powiat	Gmina	Obręby ewidencyjne
		Lubartów	wszystkie
		Michów	wszystkie
		Niedźwiada	wszystkie
		Ostrówek	wszystkie
		Ostrów Lubelski - miasto	wszystkie
		Ostrów Lubelski	wszystkie
		Serniki	wszystkie
	łęczyński	Spiczyn	wszystkie
	lubelski	Niemce	Kawka, Nowy Staw, Niemce, Nasutów, Pruszczowa Góra, Rudka Kozłowiecka, Swoboda, Stoczek, Wola Niemiecka, Zalesie
	radzyński	Czemierniki - miasto	wszystkie
		Czemierniki	wszystkie

Nadleśnictwo Lubartów obejmuje swoim zasięgiem **13** gmin, w tym **1** miasto: Lubartów, 3 gminy miejsko-wiejskie: Ostrów Lubelski, Czemierniki, Kamionka oraz 9 gmin wiejskich. Zasięg terytorialny Nadleśnictwa Lubartów wynosi **1271,40¹ km²**.

Szczegółowe zestawienie powierzchni znajduje się w Tabeli I, w elaboracie Planu Urządzenia Lasu.

¹ Zarządzenie Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych Nr 80 z dnia 29 grudnia 2014 r.

Rycina 1. Położenie Nadleśnictwa Lubartów na tle podziału administracyjnego

Szczegółowe granice zasięgu działania Nadleśnictwa Lubartów znajdują się na mapach sytuacyjno-przeglądowych w skali 1: 50 000, które stanowią załącznik do Planu Urządzenia Lasu.

Szczegółowe zestawienie powierzchni znajduje się w Tabeli I zamieszczonej w elaboracie Planu Urządzenia Lasu.

Rycina 2. Położenie Nadleśnictwa Lubartów w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie

2.1.2 Podział na obręby

Tabela 2. Zestawienie powierzchni gruntów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lubartów z podziałem na obręby

Obręb	Powierzchnia leśna – [ha]	Powierzchnia nieleśna – [ha]	Ogółem - [ha]	Powierzchnia objęta planowaniem urządzeniowym - [ha]*
Lubartów [1]	7 562,74	177,96	7 740,70	6 615,46
	6 453,96*	161,50*	6 615,46*	
Kozłówka [2]	7 106,18	168,02	7 274,20	6 903,84
	6 738,72*	165,12*	6 903,84*	
Ogółem	14 668,92	345,98	15 014,90	13 519,30
	13 192,68*	326,62*	13 519,30*	

* - powierzchnie bez współwłasności

W Nadleśnictwie Lubartów występuje **1495,60** ha (1495,4733) gruntów we współwłasności.

2.1.3 Podział na leśnictwa

Nadleśnictwo Lubartów podzielone jest na 2 obręby leśne i 11 leśnictw, w tym 1 leśnictwo szkółkarskie. Szczegółowy podział na leśnictwa przedstawia się następująco:

Obręb Lubartów:

- Bełcząc [1]
- Czemierniki [2]
- Lipniak [3]
- Budy [4]
- Pałecznicza [6]

Obręb Kozłówka:

- Rozkopaczew [8]
- Jawidz [9]
- Kopanina [10]
- Szkołka Leśna Stróżek [11]
- Nasutów [12]
- Bratnik [13]

Szczegółowa lokalizacja, numery oddziałów i powierzchnia leśnictw, znajduje się w Elaboracie Planu Urządzenia Lasu.

Rycina 3. Podział Nadleśnictwa Lubartów na obręby leśne i leśnictwa

2.1.4 Położenie na tle regionalizacji przyrodniczo-leśnej

Zgodnie z aktualną regionalizacją przyrodniczo-leśną (Zielony, Kliczkowska, 2012) lasy Nadleśnictwa Lubartów leżą w:

IV Krainie Mazowiecko-Podlaskiej

Mezoregion Wysoczyzny Siedleckiej (IV.15)

Mezoregion Równiny Kodeńsko-Parczewskiej (IV.18)

Mezoregion Równiny Łęczyńsko-Włodawskiej (IV.19)

VI Krainie Małopolskiej

Mezoregion Wyżyny Zachodniolubelskiej (VI.4)

Mezoregion Wyżyny Wschodniolubelskiej (VI.5)

Kraina Mazowiecko – Podlaska (IV) zajmuje 17% powierzchni kraju, położona jest w środkowej części wschodniej Polski. Dużą część krainy, bo aż 70 % stanowią tereny użytkowane rolniczo, tereny leśne i seminaturalne zajmują 23% jej powierzchni. Jest to najmniej lesista kraina w Polsce. Większe rzeki to: Wisła, Narew, Bug, Pilica, Wieprz oraz Wkra. Nie występują większe jeziora. Rzeki i jeziora stanowią 0,7 % powierzchni krainy. Obszar Krainy Mazowiecko – Podlaskiej charakteryzuje się klimatem słabo zróżnicowanym. W zachodniej części średnia temperatura wynosi 8 °C, a okres wegetacyjny 200 dni, wschodnia część jest nieznacznie chłodniejsza: średnia

temperatura to 7,5°C, a okres wegetacyjny wynosi 200-210 dni. Suma rocznych opadów atmosferycznych oscyluje w granicach 500-550 mm.

Na niemal całym obszarze krainy występują subkontynentalne lasy lipowo- dębowo – grabowe (grądy) w odmianie mazowieckiej. Miejscami spotykamy kontynentalne bory sosnowe w odmianie sarmackiej oraz kontynentalne bory mieszane. Tereny Puszczy Kurpiowskiej i Kampinoskiej zajmują subkontynentalne bory sosnowe, jesionowo – olszowe lasy łęgowe oraz bagienne lasy olszowe i brzożowe. Na całym terenie rozproszone są ciepłolubne lasy dębowe. Lesistość krainy wynosi jedynie 22%, lasy są rozmieszczone nierównomiernie, głównie w dolinach rzecznych i ich sąsiedztwie. Przeważają lasy iglaste, które stanowią 60% całości. Na terenach zarządzanych przez Lasy Państwowe dominują siedliska Bśw, BMśw i LMśw – każde z nich zajmuje około 25% powierzchni zalesionej. Głównym gatunkiem lasotwórczym w zarządzie Lasów Państwowych jest sosna - 75%, drzewostany z panującym dębem zajmują 9%, z brzozą 7%, zaś drzewostany olszowe stanowią 6%.

Mezoregion (IV.15) – Wysoczyzny Siedleckiej – zajmuje powierzchnię 9003 km², której lasy i ekosystemy seminaturalne stanowią 21%. Przeważają krajobrazy faliste i równinne – peryglacialne, rzadziej spotykane są krajobrazy fluwioglacjalne równinne i faliste. Występują niewielkie powierzchnie krajobrazu akumulacyjnego zalewowych den dolin. W północnej części krainy występują liczne moreny czołowe i kemy. Powierzchnia wysoczyzny sięga miejscami 220 m.n.p.m. Dominują gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe, zaś w części południowo wschodniej piaski i żwiry sandrowe. W wielu miejscach wysoczyznę przecinają doliny rzeczne i zagłębienia terenu, w których spotykamy holocenijskie piaski, żwiry, mady rzeczne, namuły i torfy. Przeważają bory mieszane i grądy w odmianie mazowiecko – podlaskiej. Lasy tworzą rozdrobnione kompleksy o niewielkiej powierzchni. Lesistość wynosi zaledwie 19%. Lasy zajmują 1738 km² - 41 % znajduje się w zarządzie RDLP w Warszawie oraz RDLP w Lublinie.

Mezoregion (IV.18) – Równiny Kodeńsko – Parczewskiej – zajmuje powierzchnię 1787 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne stanowią 26%. Przeważają krajobrazy równinne i faliste – naturalne peryglacialne. Mniejszą powierzchnię zajmują akumulacyjne krajobrazy zalewowych den dolin i tarasów nadzalewowych. Część północno – wschodnia mezoregionu to równina sandrowa na piaskach i żwirach zlodowacenia środkowopolskiego, z płatami wzniesień morenowych. Południową część mezoregionu w dużej części zajmują tereny morenowe na glinach zwałowych, piaskach i żwirach lodowcowych. Holocenijskie piaski, żwiry, mady rzeczne, namuły i torfy spotykamy w licznych dolinach rzecznych i zagłębieniach terenu. Dominuje roślinność borów mieszanych i grądów w odmianie mazowiecko – podlaskiej z dużym udziałem łęgów jesionowo – olszowych i olsów. W sąsiedztwie rzeki Bug występują łęgi jesionowo – wiązowe, zaś w południowo – wschodniej części mezoregionu świetliste dąbrowy i grądy. Lesistość mezoregionu kształtuje się na poziomie 25%. Kompleksy leśne są średniej i małej wielkości. Lasy zajmują około 441 km², z czego w zarządzie RDLP Lublin 51%.

Mezoregion **(IV.19)** Równiny Łęczyńsko – Włodawskiej – powierzchnia mezoregionu to 2302 km², z czego 28% stanowią lasy i ekosystemy seminaturalne. Krajobraz naturalny ma charakter mozaikowy – przeważają krajobrazy akumulacyjnych tarasów nadzalewowych z fragmentami krajobrazów zalewowych den dolin – akumulacyjnych i równin bagiennych również akumulacyjnych. Mniej liczne są pagórkowate krajobrazy peryglacialne, równinne i faliste. Rzeźba terenu zawdzięcza swój kształt działalności lodowca warciańskiego i wód polodowcowych. Na skutek powolnego odpływu wód powstało wiele małych zbiorników wodnych, z których wykształciły się bagna i torfowiska. Dominujące utwory geologiczne - holocenijskie piaski, żwiry, mady rzeczne, namuły i torfy – przemieszane są z plejstocenijskimi piaskami i mułkami jeziornymi zlodowacenia północnopolskiego i środkowopolskiego. W centralnej i południowej części mezoregionu występują niewielkie powierzchnie utworów kredowych: wapieni, margli i opok. Przeważa rozciągający się w centrum mezoregionu krajobraz olsowy. Spotykane są także świetliste dąbrowy, grądy z dużym udziałem łągów jesionowo – olszowych i olsów. Nielicznie występują krajobrazy śródlądowych borów sosnowych i borów mieszanych w podwariancie z dużym udziałem łągów jesionowo – olszowych i olsów, oraz borów mieszanych i grądów w podwariancie z dużym udziałem łągów jesionowo – olszowych i olsów. Lesistość mezoregionu wynosi 27%. Kompleksy leśne są różnej wielkości, największe we wschodniej i północno wschodniej części. Tereny leśne zajmują powierzchnie 622 km², w tym 65% podlega zarządowi RDLP w Lublinie.

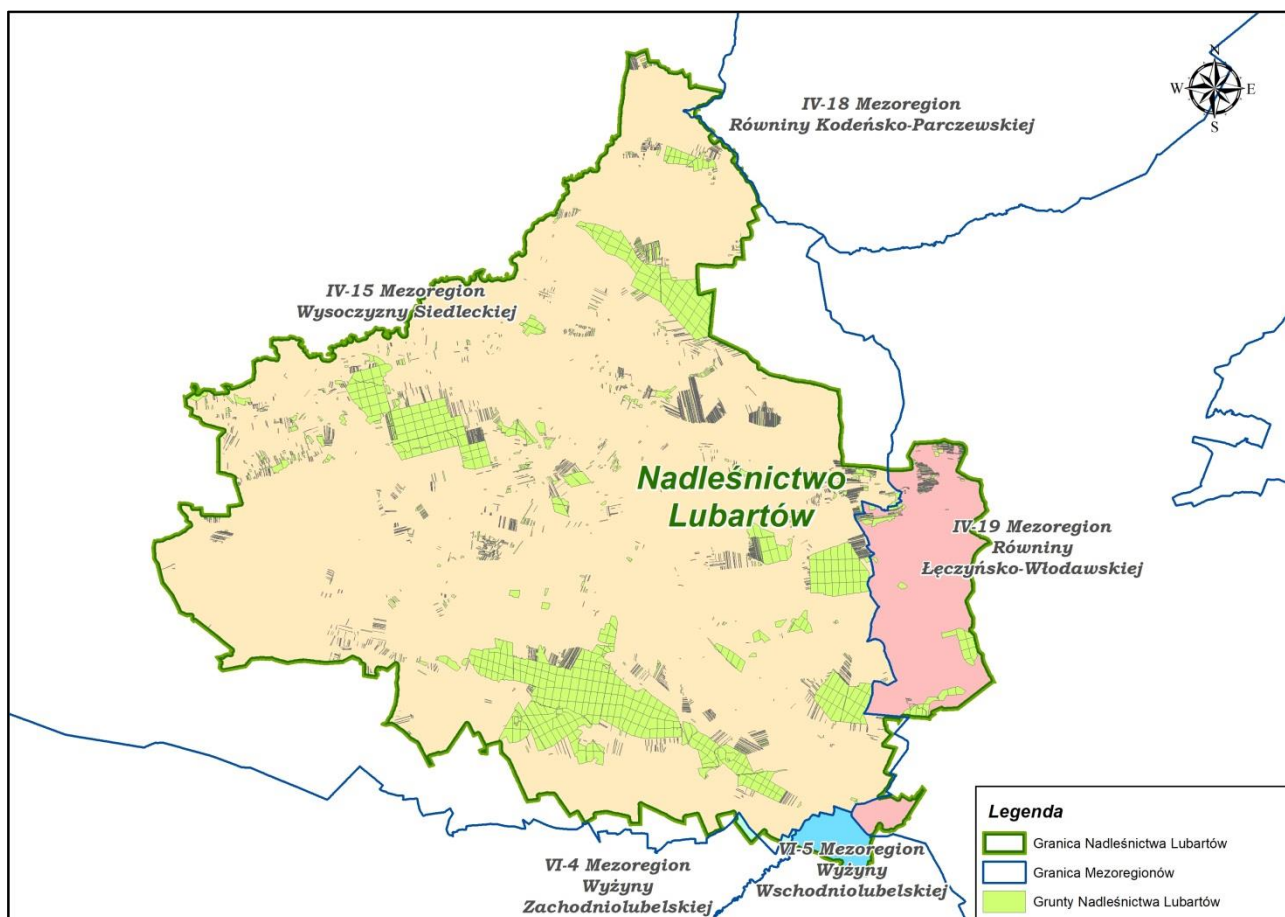
Kraina Małopolska **(VI)** obejmuje 22% powierzchni kraju, w dużej mierze tereny rolnicze. Lasy i obszary seminaturalne stanowią 27% jej powierzchni. Kraina Małopolska charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem rzeźby terenu. Brak jest większych jezior. Z największych rzek można wymienić Wisłę, Wartę, San i Dunajec. Dla tej krainy charakterystyczne są grądy subkontynentalne, reprezentowane przez lasy lipowo-dębowo-grabowe, głównie w odmianie małopolskiej. Lasy najczęściej występują na terenach wyżynnych oraz wilgotnych i bagiennych. Lesistość Krainy wynosi 24,9%. Na gruntach Lasów Państwowych w Krainie VI dominują siedliska: BMśw – 19%, LMśw – 18%, Bśw – 15%. W drzewostanach Lasów Państwowych dominują gatunki iglaste – 78%. Głównym gatunkiem panującym jest sosna (73%). Drzewostany z panującym dębem stanowią 8%, a z brzozą i olszą po 4–5%. Średni wiek drzewostanów wynosi 64 lata. Najwięcej jest drzewostanów w wieku 61–80 lat, które zajmują 1/4 pow. Lasów Państwowych. Drzewostany ponad 120-letnie stanowią 3%.

Średnia zasobność drzewostanów wynosi 239 m³/ha. W Krainie Małopolskiej lasy ochronne (trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu oraz w miastach i wokół miast) stanowią ponad 63% powierzchni leśnej Lasów Państwowych. Za lasy uszkodzone uznanych jest ponad 80% terenów Lasów Państwowych w mezoregionach z silnie rozwiniętym przemysłem.

Mezoregion **(VI.4)** Wyżyny Zachodniolubelskiej. Powierzchnia ogólna mezoregionu wynosi 3244 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 18%. Dominują krajobrazy wyżyn i niskich gór, głównie węglanowe i gipsowe erozyjne płaskowyże falistych, rzadziej – lessowe eoliczne wysoczyzn słabo rozciętych i bardzo rzadko – lessowe eoliczne wysoczyzn silnie rozciętych.

Teren mezoregionu stanowi wyżynę wznoszącą się do 300 m n.p.m., pociętą wąwozami lessowymi i dolinami rzecznyymi. Lessy oraz piaszczyste pyły lessopodobne dominują w północnej i południowej części mezoregionu. W części środkowej występują utwory z okresu kredy, głównie wapień, kreda pisząca z krzemieniami, opoki i margle. Małe obszary plejstocénskich glin zwałowych, piasków i żwirów lodowcowych zlokalizowane są po obu stronach rzeki Chodelki. Doliny rzeczne wypełnione są holocénскими piaskami, żwirami, mady rzecznyymi, torfami, namułami. Największe powierzchnie, głównie w części północnej mezoregionu, zajmuje krajobraz roślinny grądowy w wariacie z udziałem świetlistych dębów. Znacznie mniejsze są obszary krajobrazów: dębów świetlistych i grądów – głównie w centralnej części mezoregionu, grądowego z udziałem buczyn – w części południowej, oraz borów mieszanych, dębów świetlistych i grądów – w części południowo-zachodniej. Lesistość mezoregionu jest mała i wynosi 16%. Lasy tworzą małe i średnie kompleksy.

Mezoregion (VI.5) Wyżyny Wschodniolubelskiej. Powierzchnia ogólna mezoregionu wynosi 2133 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 11%. Dominują krajobrazy wyżyn i niskich gór, głównie lessowe eoliczne wysoczyzny słabo rozciętych i silnie rozciętych oraz węglanowe i gipsowe erozyjne zwartych masywów ze skałami i płaskowyżami falistymi. Rzadko występują krajobrazy węglanowe i gipsowe erozyjne izolowanych położeń wzniesień. Nieduże powierzchnie zajmują krajobrazy zalewowych den dolin - akumulacyjne. Powierzchnię mezoregionu tworzą przede wszystkim utwory okresu kredy: wapień, kreda pisząca z krzemieniami, opoki, margle, wkládki piaskowców i gezy. Na południowy wschód od Lublina, w kierunku Krzczonowa, występuje dość duży obszar z okresu paleogenu: gezów, wapieni, opok, piasków i piaskowców glaukonitowych, margli, mułków, ilów. W dolinach rzek występują holocénские piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły. W sąsiedztwie dolin rzecznych często występują gliny, piaski i gliny z rumoszami soliflukcyjno-deluwialnymi. Krajobraz roślinny jest dość jednolity – grądowy z udziałem świetlistych dębów. Lesistość mezoregionu jest bardzo niska i wynosi 10%, a lasy tworzą małe kompleksy.

Rycina 4. Położenie Nadleśnictwa Lubartów na tle regionalizacji przyrodniczo-leśnej Polski 2010²

2.1.5 Położenie na tle regionalizacji fizyczno-geograficznej

Nadleśnictwo Lubartów na tle podziału regionalnego Europy należy do:

megaregionu – Pozaalpejska Europa Środkowa (3)

provincji – Niż Środkowoeuropejski (31)

podprovincji – Niziny Środkowopolskie (318)

makroregionu – Nizina Południowopodlaska (318.9)

mezoregionu – Równina Łukowska (318.96)

mezoregionu – Pradolina Wieprza (318.97)

mezoregionu – Wysoczyzna Lubartowska (318.98)

provincji – Wyżyny Polskie (34)

podprovincji – Wyżyna Lubelsko-Lwowska (343)

makroregionu – Wyżyna Lubelska (343.1)

mezoregionu – Płaskowyż Świdnicki (343.16)

megaregionu – Niż Wschodnioeuropejski (8)

provincji – Niż Zachodniorosyjski (84)

podprovincji – Polesie (845)

² Zielony R. Kliczkowska A. Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych. Warszawa, listopad 2012 r.

makroregionu – Polesie Zachodnie (845.1)

mezoregionu – Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie (845.16)

Makroregion Nizina Południowopodlaska (318.9) – jest to najbardziej na wschód wysunięta część Podprovincji Centralnej Europy i megaregionu Pozaalpejska Europa Środkowa. Rozległe powierzchnie zajmują plejstocenyjskie osady polodowcowe z okresu zlodowacenia południowo lub środkowopolskiego – płyty gliny zwałowej, nadbudowane miejscami osadami akumulacji marginalnej. Linia maksymalnego zasięgu lądolodu Warty zlodowacenia środkowopolskiego dzieli makroregion na dwie zasadnicze strefy morfogenetyczne. Część południowa to „równiny staroglacjalne” (lubartowska, łukowska) – niżej położone o płaskiej lub lekko falistej powierzchni, a część północną, „wysoczyzny i równiny bezjeziorne” (garwolińska, siedlecka, kałuszyńska) – wyżej położone o falistej lub miejscami pagórkowatej powierzchni. Astrefowym elementem rzeźby są głębokie i szerokie doliny rzeczne Wieprza i Tyśmienicy, Bugu oraz Liwca i Kostrzynia. Wschodnie położenie warunkuje specyficzne warunki pogodowe. Liczne są dni z pogodą mroźną. Dni z pogodą dość mroźną są częstsze w części północno-wschodniej, a w części południowo-zachodniej częściej występują dni z pogodą słoneczną, bez opadu, przymrozkową. Największą powierzchnię zajmują gleby płowe, brunatne oraz gleby rdzawe i bielcowe. Na piaszczysto-mułowych aluwialach Bugu i Wieprza wykształciły się mady, a w dolinach ich dopływów, na mułach oraz torfach, rozwinęły się gleby hydromorficzne.

Zróznicowane warunki siedliskowe determinują przestrzenną mozaikę potencjalnej roślinności naturalnej. Międzyrzecza to głównie siedliska grądu subkontynentalnego (odmiany ubogiej i żyznej), kontynentalnych borów mieszanych oraz świetlistej dąbrowy. Dna dolin dużych rzek (Bugu, Wieprza oraz w dolnym odcinku Liwca i Krzny) stanowią siedliska nadrzecznych łęgów wierzbowo-topolowych i jesionowo-wiązowych, a dna mniejszych dolin – łęgów jesionowo-olszowych.

Mezoregion – Równina Łukowska (318.96) – to mało zróżnicowany morfologicznie obszar polodowcowy, rozciągający się pomiędzy formami końcowymi lub recesyjnymi lądolodu Warty zlodowacenia środkowopolskiego, a ciągiem równoleżnikowych obniżzeń „pradoliny”. Najwyżej położone partie (do 177,6 m n.p.m.) – równiny morenowe zbudowane głównie z glin zwałowych – były formowane podczas zlodowacenia południowo- lub/i środkowopolskiego. Z okresem tym związane są duże porwaki skał jurajskich koło Łukowa, chronione w rezerwacie Kra Jurajska. Rozcinające równiny morenowe doliny rzeczne wypełnione holocenyjskimi osadami aluwialnymi (głównie mułkami i piaskami) i biogenicznymi (torfami), mają plejstocenyjskie założenia – nawiązują do przebiegu piaszczysto-żwirowych szlaków sandrowych formowanych podczas odpływu wód roztopowych z topniejącego lądolodu Warty zlodowacenia środkowopolskiego. Na osadach polodowcowych wykształciły się gleby płowe i brunatne oraz rdzawe i bielcowe, a na osadach dolin rzecznych gleby hydromorficzne oraz mady. Na polodowcowych międzyrzeczach dominują siedliska grądu subkontynentalnego odmiany środkowopolskiej, świetlistej dąbrowy, kontynentalnego boru mieszanego sosnowo-dębowego. W dnach dolin rzecznych przeważają siedliska niżowych łęgów

jesionowo-olszowych. W użytkowaniu ziemi dominują grunty orne i łąki (około 70% mezoregionu, w tym grunty orne około 52%). Znaczny obszar porastają lasy – około 24%. Największe kompleksy leśne występują w okolicach Radzyna Podlaskiego.

Mezoregion – Pradolina Wieprza (318.97) – to równoleżnikowo przebiegająca forma dolinna, oddzielająca Wysoczyznę Żelechowską i Równinę Łukowską od, położonej na południu, Wysoczyzny Lubartowskiej. Obejmuje ona dolny bieg rzeki Wieprz i jej dopływu Tyśmienicy. To bardzo wyrazisty w rzeźbie odcinek, jednego z najdłuższych, plejstoceńskich traktów „pradoliny” (odpływu wód lodowcowych i rzecznych), ukształtowany podczas końcowego postoju lądolodu Warty zlodowacenia środkowopolskiego. Dno pradoliny jest szerokie – do 6 km, a zbocza strome i wysokie – do 20 m. Znacznie młodsze jest współczesne dno pradoliny. Tworzy go holocenińska, głównie piaszczysto-mułowa i biogeniczna terasa powodziowa z licznymi dobrze zachowanymi starorzeczami Wieprza i Tyśmienicy. Rzeki te zachowały na ogół swój naturalny, meandrujący charakter. Na piaszczysto-mułowych aluviach Wieprza i Tyśmienicy wykształciły się mady, a na osadach biogenicznych gleby hydromorficzne. Potencjalna roślinność naturalna jest typowa dla siedlisk dolin rzecznych, w których zasadniczy poziom akumulacyjny stanowi terasa powodziowa. Jest to w przewadze siedlisko: nadrzecznych łągów wierzbowo-topolowych i jesionowo-wiązowych (dolina Wieprza) oraz niżowych łągów jesionowo-olszowych (dolina Tyśmienicy). W strukturze użytkowania ziemi największy obszar zajmują łąki (około 57%). Znaczny w pokryciu terenu, także największy w makroregionie, jest udział wód (około 6%). Poza Wieprzem i Tyśmienicą oraz ich „młodymi” starorzeczami, duży odsetek stanowi kompleks stawów hodowlanych w okolicach Jeziorzan, Sobieszyna, Ułęża i Baranowa.

Mezoregion – Wysoczyzna Lubartowska (318.98) rozciąga się pomiędzy Pradolina Wieprza na północy, a Wyżyną Lubelską na południu. Na wschodzie, wzdłuż doliny Tyśmienicy, sąsiaduje z Wysoczyzną Parczewsko-Kodeńską, a na zachodzie z Doliną Środkowej Wisły. Jest to mało zróżnicowany morfologicznie obszar polodowcowy z okresu zlodowacenia południowo- lub/i środkowopolskiego, wznoszący się do 215,2 m n.p.m. Dominują, gliniaste równiny z pojedynczymi formami marginalnymi – morenami czołowymi (m.in. okolice Końskowoli i Kurowa) oraz piaszczysto-żwirowe równiny sandrowe. Monotonie krajobrazową ożywiają młodsze (zlodowacenie północnopolskie – holocen) formy akumulacji eolicznej – kompleksy wydymowe, a także doliny rzeczne Tyśmienicy, Wieprza, Mininy i Kurówki. Ich zasadniczy poziom akumulacyjny tworzy głównie, piaszczysto-mułowa i biogeniczna, holocenińska terasa powodziowa z licznymi meandrowymi starorzeczami. Naturalny, meandrowy charakter mają również na ogół współczesne rzeki. Osobliwym charakterem odznaczają się dwa duże naturalne jeziora leżące w kopalnej dolinie Wieprza – Firlej i Kunów. Charakterystycznym elementem hydrologicznym dolin rzecznych są liczne sztuczne zbiorniki wodne – stawy. Największy ich kompleks znajduje się w okolicach Siemienia w dolinie Tyśmienicy.

Na osadach polodowcowych wykształciły się gleby płowe i brunatne oraz gleby rdzawe i bielcowe, a na osadach dolin rzecznych mady i gleby hydromorficzne.

Potencjalna roślinność naturalna jest zróżnicowana przestrzennie. Na polodowcowych międzyrzeczach dominują siedliska grądu subkontynentalnego odmiany środkowopolskiej oraz kontynentalnego boru mieszanego sosnowo-dębowego i świetlistej dąbrowy. W dnach dolin rzecznych przeważają siedliska niżowych nadrzecznych łęgów jesionowo-wiązowych oraz niżowych łęgów jesionowo-olszowych.

W strukturze użytkowania ziemi dominują tereny wykorzystywane rolniczo – grunty orne i łąki (około 64% mezoregionu). Lasy zajmują około 27% powierzchni. Największym kompleksem leśnym są Lasy Kozłowieckie – bór mieszany sosnowo-dębowy. Szczególnie cenny jego fragment stanowi las dębowy z pomnikowym drzewostanem dębu bezszypułkowego poza granicą występowania, chronionym w Rezerwacie Kozie Góry.

Makroregion Wyżyna Lubelska (343.1) należy do podprowincji Wyżyna Lubelsko-Lwowska w prowincji Wyżyny Polskie i megaregionie Pozaalpejska Europa Środkowa. Znajduje się w środkowowschodniej Polsce, sąsiadując z makroregionami – Niziną Południowopodlaską od północy, Polesiem Zachodnim i Polesiem Wołyńskim od północnego wschodu.

Pod względem tektonicznym region znajduje się w strefie szwu transeuropejskiego oddzielającego prekambryjską platformę wschodnioeuropejską od zachodnioeuropejskich struktur paleozoicznych i mezo- kenozoicznych alpejskich. Ku północnemu wschodowi odsłaniają się coraz młodsze skały górnej kredy – opoki i wapienie na Wyniosłości Giełczewskiej, wapienie margliste i opoki na Równinie Bełżyckiej, opoki, margle i kreda pisząca na Działach Grabowieckich i Płaskowyżu Świdnickim. W północnej części regionu skały górnej kredy nadbudowane są geozami paleocenu, zaś lokalnie, w środkowej, także opokami i piaskowcami. Plejstoceńskie pokrywy glin zwałowych oraz piasków wodnolodowcowych zachowały się lokalnie w południowo-zachodniej i północnej części makroregionu (Wzniesienia Urzędowskie, Płaskowyż Świdnicki, Równina Bełżycka). W makroregionie piaskami i glinami deluwialnymi wypełnione są suche doliny, zaś piaskami i mułkami – doliny rzek. Wyżyna Lubelska jest obszarem zróżnicowanym pod względem cech rzeźby terenu. Makroregion wyznaczają krawędzie o wysokości kilkudziesięciu metrów.

Najbardziej wyraziste w krajobrazie są: zachodnie zbocze doliny Wisły o wysokości ok. 90 m, południowa krawędź tektoniczno-denudacyjna oddzielająca Wyżynę od Kotliny Sandomierskiej; północno-zachodnia krawędź lessowa oddzielająca Wyżynę od Niziny Południowopodlaskiej.

Makroregion znajduje się na styku trzech regionów klimatycznych. Większość obszaru znajduje się w zasięgu Regionu Wschodniomałopolskiego ze stosunkowo małą liczbą dni z pogodą umiarkowaną ciepłą i względnie licznymi – z pogodą przymrozkową.

Największe powierzchnie zajmują gleby płowe, rędziny właściwe, gleby rdzawe i brunatne. Rędziny, wytworzone ze skał węglanowo-krzemionkowych występują lokalnie niemal we wszystkich mezoregionach oprócz Równiny Bełżyckiej, Obniżenia Chodelskiego i Małopolskiego Przełomu Wisły. Gleby rdzawe wytworzone z piasków i glin deluwialnych charakterystyczne są na Płaskowyżu Świdnickim, Wzniesieniach Urzędowskich, w Obniżeniu Chodelskim i Kotlinie Zamojskiej.

Mady i gleby gruntowo-glejowe typowe są w dolinach Wisły, Wieprza, Bystrzycy, Giełczwi, Wolicy i Wojsławki.

Do roślinności potencjalnej należą grądy, olsy i łągi nadrzeczne oraz świetliste dąbrowy na obszarach niemal wszystkich mezoregionów, bory sosnowe lokalnie na Równinie Bełżyckiej, zaś sosnowo-dębowe bory mieszane – w Kotlinie Zamojskiej i Obniżeniu Chodelskim. Siedliska buczyn tworzą niewielkie izolowane płyty na Działach Grabowieckich.

Rzeczywiste zbiorowiska leśne tworzą sosnowe lasy gospodarcze w zachodniej i północno-zachodniej części Wyżyny (w Małopolskim Przełomie Wisły, na Równinie Bełżyckiej, Płaskowyżu Świdnickim). W dolinach rzek na obszarze całego makroregionu charakterystyczne są łąki, ziołorośla i zakrzaczenia. Niemal we wszystkich mezoregionach pojedyncze stanowiska tworzą murawy kserotermiczne.

Mezoregion – Płaskowyż Świdnicki (343.16). Jest to płaska, monotonna równina denuwacyjna, rozwinięta na opokach marglistych górnej kredy oraz gezach paleocenu, opadająca ku północy od ok. 240 m n.p.m. w okolicach Jabłonnej do ok. 160 m n.p.m. u ujścia Bystrzycy do Wieprza. Jej rozległe powierzchnie wierzchowinowe przechodzą w połogie stoki, a następnie w zrównania podstokowe i zbocza dolin, rozwinięte już w mniej odpornych facjach węglanowych górnej kredy – marglach i kredzie piszącej. Na wierzchowinach i stokach występuje z reguły cienka seria osadów eluwalnych i deluwalnych, złożona głównie z piasków, mułków piaszczystych i pyłów. W niższych poziomach hipsometrycznych zachowały się miejscami silnie zdenudowane pokrywy glin zwałowych i piasków wodnolodowcowych ze stadiu maksymalnego zlodowacenia środkowopolskiego. Płytkie zaleganie silnie spękanych margli i kredy piszącej warunkuje w wielu miejscach, zwłaszcza w części wschodniej regionu, rozwój zjawisk krasowych w typie krasu kredy piszącej. Gęstość drobnych form krasowych – wertebów i uwałów, przekracza miejscami 50 form/km². Ich dna są podmokłe i zatorfione. Doliny rzeczne przecinające region mają silny związek z tektoniką kompleksu mezo-kenozoicznego. Wypełniają je utwory holoceny, głównie piaski rzeczne i mady, ale również namuły torfiaste oraz torfy.

Niemal cały mezoregion leży w międzyrzeczu Bystrzycy i Wieprza. Jedynie północna jego część stanowi swoistą wyżynną wyspę, odciętą przez epigenetyczny przełom Wieprza pod Łęczną. Obszar odwadniany jest przez Czerniejówkę – prawobrzeżny dopływ Bystrzycy oraz Stawek i Giełczew – lewobrzeżne dopływy Wieprza.

Pokrywę glebową regionu tworzą głównie gleby płowe w kompleksie z glebami brunatnymi i odgórnie oglejonymi oraz gleby rdzawe i bielicowe, wytworzone z piasków słabogliniastych. W dnach dolin rzecznych występują mady i gleby hydromorficzne – glejowe i mułowo-glejowe.

Roślinność potencjalna regionu zdominowana jest przez wyżynne grądy subkontynentalne odmiany małopolskiej. W niewielkich płatach występują także siedliska świetlistej dąbrowy, zaś w dolinach rzecznych siedliska niżowych łągów jesionowo-olszowych.

Rzeczywistą roślinność regionu tworzą lasy liściaste i mieszane. Świetliste dąbrowy zachowały się w niewielkich płatach, zaś w dolinach rzecznych przeważają siedliska łągów wierzbowych, to-

polowych, olszowych i jesionowych oraz świeże łąki użytkowane ekstensywnie. W północno-wschodniej części obszaru znajduje się fragment, utworzonego w 1990 r., Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego, chroniącego unikalne walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe ekosystemu dolinnego środkowego Wieprza.

Makroregion: Polesie Zachodnie (845.1). Znajduje się w środkowowschodniej Polsce, sięgając państwowej granicy z Ukrainą i Białorusią; sąsiaduje z makroregionami: Niziną Południowopodlaską od północy i zachodu, Wyżyną Lubelską od południowego zachodu oraz Polesiem Wołyńskim od południa.

Obszar Polesia Zachodniego w całości leży w obrębie podniesionej części kratonu wschodnioeuropejskiego. Wśród utworów powierzchniowych dominują glacialne osady ze zlodowaceń południowo- lub/i środkowopolskiego (głównie gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe oraz wodnolodowcowe), a także osady akumulacji rzeczno- i jeziorno-rozlewiskowej (piaski, mułki i łyły) ze zlodowacenia północnopolskiego, zajmujące rozległe powierzchnie teras nadzalewowych. Najstarszymi utworami geologicznymi, odsłaniającymi się na powierzchni terenu jedynie w izolowanych płatach w południowej części makroregionu, są margle i kreda pisząca. Dna dolin rzecznych oraz rozległych obniżzeń pozadolinnych wypełniają holocenijskie piaski, torfy i namuły torfowe.

Polesie Zachodnie niemal w całości położone jest w obrębie Podlasko-Poleskiego regionu klimatycznego, wyróżniającego się małą zmiennością przestrzenną wartości głównych elementów klimatu, a jednocześnie dobrymi warunkami solarnymi, zaliczanymi do najkorzystniejszych w kraju.

Obszar Polesia Zachodniego leży w strefie międzyrzecza środkowego Wieprza i Bugu. Największe powierzchnie zajmują gleby rdzawe i bielcowe wytworzone ze słabogliniastych i luźnych osadów glacialnych zlodowaceń środkowopolskich oraz gleby gruntowo-glejowe, płowe i rdzawe rozwinięte na drobnofrakcyjnych utworach jeziorno i rzeczno-rozlewiskowych z przełomu plejstocenu i holocenu. Ze względu na specyfikę geologiczno-morfologiczną obszaru duże rozprzestrzenienie mają również gleby hydrogeniczne: mady właściwe oraz gleby torfowe. Płatowo, jedynie w południowej części makroregionu, na wychodniach skał węglanowych rozwinięły się rędziny właściwe.

W obrębie wysoczyzn morenowych największe powierzchnie zajmują siedliska kontynentalnych borów mieszanych sosnowo-dębowych, zaś na równinach morenowych oraz równinach akumulacji jeziorno- i rzeczno-rozlewiskowej siedliska grądów subkontynentalnych w odmianie środkowopolskiej. W dnach dolin rzecznych dominującą roślinnością potencjalną są nadrzeczne łągi wierzbowo-topolowe (Dolina Śródkowego Bugu) lub jesionowo-olszowe (dopływy Bugu i Wieprza). Z kolei w rozległych obniżeniach pozadolinnych przeważają siedliska olsów środkowoeuropejskich.

Mezoregion – Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie (845.16) jest najdalej na południe wysuniętym mezoregionem Polesia Zachodniego. Utwory powierzchniowe cechuje duża zmienność litologiczna. Przeważają plejstocenijskie osady polodowcowe zlodowacenia południowo- lub/i środkowopolskiego (gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe oraz wodnolodowcowe), osady perygla-

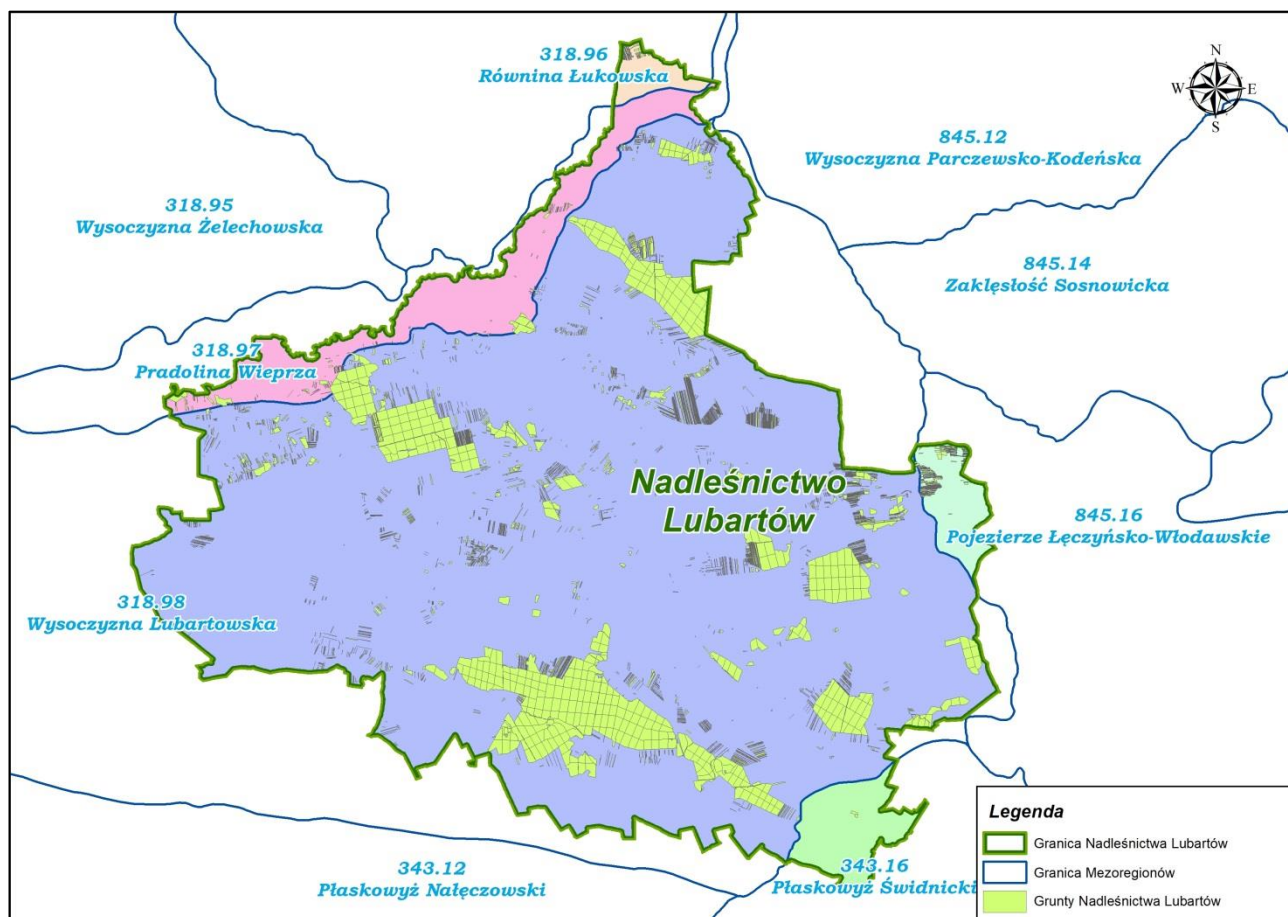
cjalne (piaski i mułki rzeczne) oraz holocenijskie osady (torfy, namuły torfowe). Lokalnie, w miejscach wyżej wyniesionych, na powierzchni odsłaniają się utwory górnokredowe – kreda pisząca i margle kredopodobne.

Główne elementy rzeźby terenu to rozległe równiny akumulacji wodnolodowcowej, jeziorno-rozlewiskowej i torfowej. Te ostatnie decydują o osobliwości krajobrazowej mezoregionu. Monotonną, równinną rzeźbę terenu urozmaicają niewielkie, silnie skrasowiałe garby kredowe oraz formy polodowcowe ze zlodowacenia południowo- lub środkowopolskiego – pagórki morenowe oraz ozy i kemy.

O atrakcyjności przyrodniczej regionu decydują stosunki wodne. Sieć wód powierzchniowych należy tu do najgęstszych w Polsce.

Pokrywa glebowa (głównie gleby płowe i rdzawe, podrzędnie bielcowe) rozwinięta jest na piaskach luźnych, słabogliniastych i gliniastych oraz na utworach pyłowych różnej genezy. W dnach dolin występują gleby glejowe, mułowe i murszowe, zaś w rozległych obniżeniach pozadolinnych gleby torfowe. Płatowo, na wychodniach margli i kredy piszącej rozwinęły się rędziny właściwe.

Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie wyróżnia mozaikowość roślinności potencjalnej. Największe powierzchnie zajmują siedliska olsów środkowoeuropejskich oraz grądów subkontynentalnych odmiany małopolskiej i środkowopolskiej. W dnach dolin dominują siedliska niżowych łągów jesionowo-olszowych.

Rycina 5. Położenie Nadleśnictwa Lubartów na tle regionalizacji fizyczno-geograficznej³

2.1.6 Położenie na tle regionalizacji geobotanicznej

Według podziału geobotanicznego Polski (Matuszkiewicz 2008) obszar Nadleśnictwa Lubartów znajduje się na obszarze:

Dział Mazowiecko-Poleski (E)

E.3. Kraina Południowomazowiecko-Podlaska

E.3c. Podkraina Południowopodlaska

E.3c.13. Okręg Równiny Lubartowskiej

E.3c.13.a Podokręg Doliny Dolnego Wieprza

E.3c.13.b Podokręg Doliny Dolnej Tyśmienicy

E.3c.13.c Podokręg Żyrzyński

E.3c.13.d Podokręg Michowsko-Firlejowski

E.3c.13.e Podokręg Lubartowski

E.3c.13.f Podokręg Niedźwiadzki

³ Solon J., Borzyszkowski J., Bidłasik M., Richling A., Badora K., Balon J., Brzezińska-Wójcik T., Chabudziński Ł., Dobrowolski R., Grzegorzczak I., Jodłowski M., Kistowski M., Kot R., Krąż P., Lechnio J., Macias A., Majchrowska A., Malinowska E., Migoń P., Myga-Piątek U., Nita J., Papińska E., Rodzik J., Strzyż M., Terpiłowski S., Ziaja W., 2018. Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data. *Geographia Polonica*, vol. 91, no. 2, pp. 143-170.

E.3c.14. Okręg Polesia Podlaskiego

E.3c.14.h Podokręg Sosnowicki

E.3c.14.j Podokręg Wołyński

E.4. Kraina Wyżyny Lubelskiej

E.4.1. Okręg Wyżyny Lubelskiej

E.4.1.b Podokręg Nałęczowski

E.4.1.k Podokręg Świdnicki

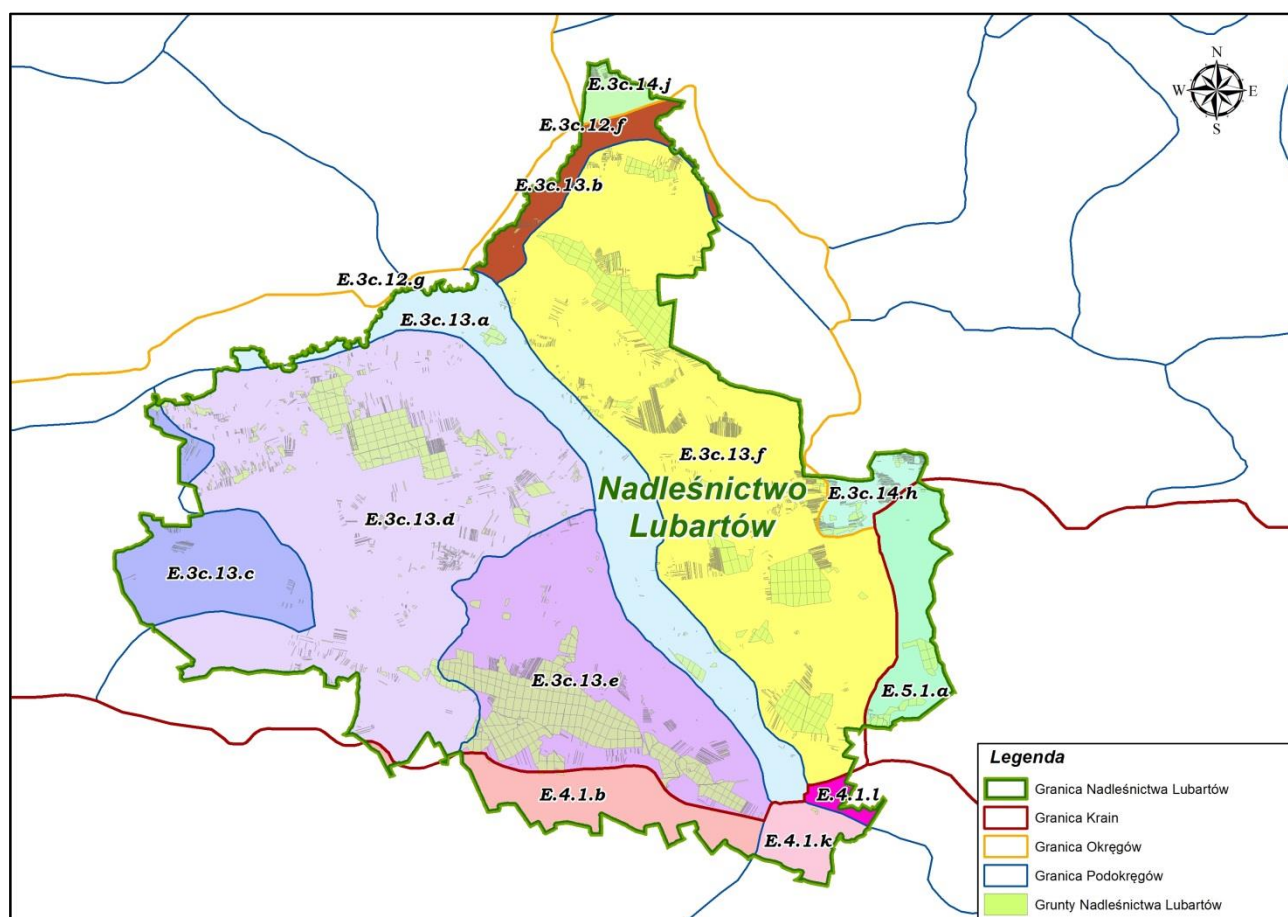
E.4.1.l Podokręg Łęczyński

Poddział Poleski (E')

E'.5. Kraina Polesia Południowego

E'.5.1. Okręg Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego

E'.5.1.a Podokręg Urszuliński

Rycina 6. Położenie Nadleśnictwa Lubartów na tle regionalizacji geobotanicznej Polski⁴

⁴ Matuszkiewicz J.M., 2008, Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa

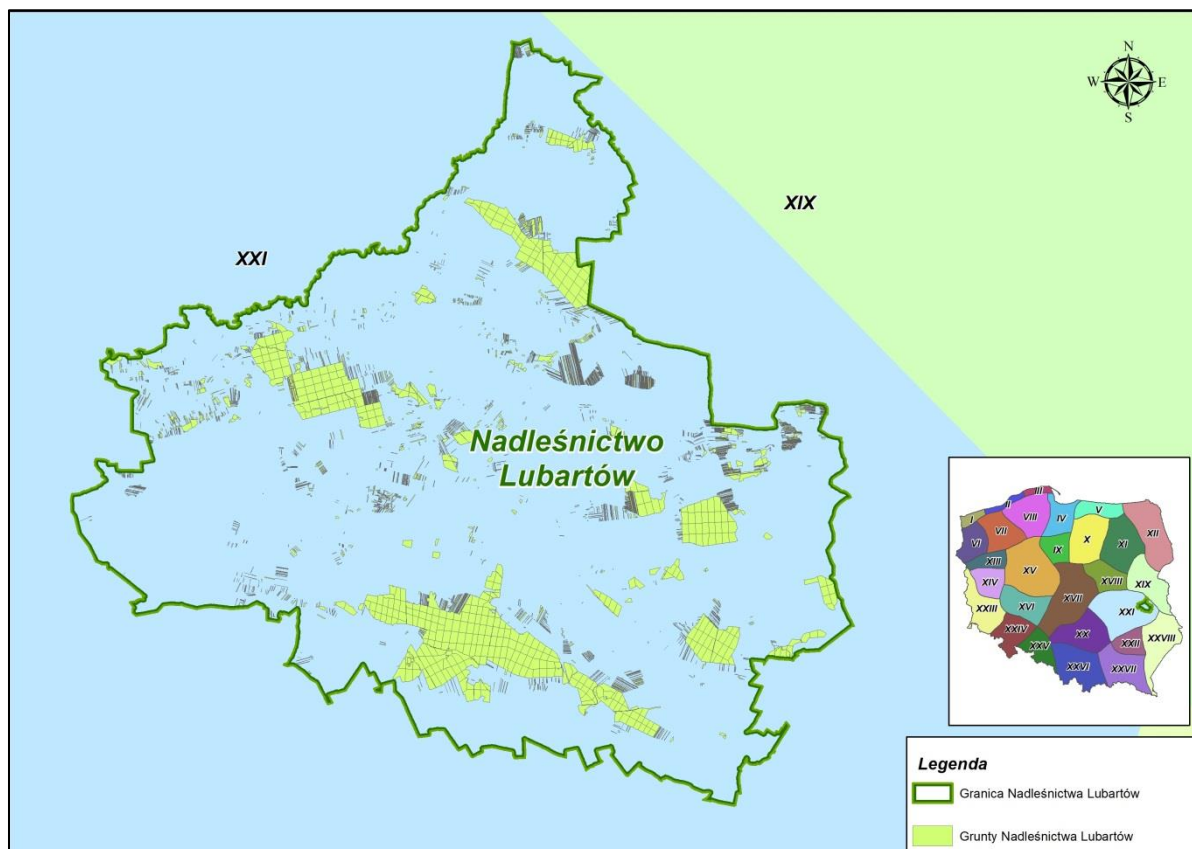
2.1.7 Położenie na tle regionalizacji klimatycznej Polski (Woś, 1999)

Nadleśnictwo Lubartów położone jest w **Regionie Wschodniomałopolskim (R-XXI)**.

Obszar ten obejmuje wschodnią część Wyżyny Małopolskiej, zachodni fragment Wyżyny Lubelskiej i południowy skraj Niziny Małopolskiej. Granice regionu są zarysowane dość wyraźnie na południowo-wschodnim odcinku. Pozostałe odcinki granicy są mało wyraźne, co świadczy o znacznym podobieństwie stosunków klimatycznych tego regionu do występujących w regionach sąsiadujących z omawianym, szczególnie w Regionie Zachodniomałopolskim.

Na uwagę w tym regionie zasługuje występująca tutaj stosunkowo mała liczba dni z pogodą umiarkowanie ciepłą, ktrych średnio w roku jest 122. Wśród nich 64 cechuje brak opadu, a około 58 jest deszczowych. Wśród dni umiarkowanie ciepłych w tym regionie mało jest dni z zachmurzeniem. Dni takich jest w roku mniej niż 40. Stosunkowo liczniej natomiast zjawiają się dni z pogodą przymrozkową umiarkowanie zimną z opadem (jest ich w roku około 14) oraz niektóre typy pogód mroźnych. Pogoda umiarkowanie mroźna z opadem cechuje 10 dni w roku, a pogoda dość mroźna z opadem prawie 11 dni.⁵

Wszystkie wyżej wymienione czynniki klimatu wpływają na warunki przyrodnicze omawianego obszaru.

Rycina 7. Położenie Nadleśnictwa Lubartów na tle regionalizacji klimatycznej Polski⁶

⁵ Woś A. 1999 *Klimat Polski*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa

⁶ Woś A. 1999 *Klimat Polski*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa

2.1.8 Położenie geograficzne i wysokościowe

Geograficznie Nadleśnictwo Lubartów położone jest między 51°44'52,074" a 51°17'59,63" szerokości geograficznej północnej i 22°54'18,431" a 22°11'23,498" długości geograficznej wschodniej.

Najwyższe wzniesienia osiągają 200 m n.p.m i znajdują się w Rezerwacie Kozie Góry oraz w oddz. 220-222, 225 Obrębu Kozłówka. Najniżej położone są obszary znajdujące się w dolinie rzeki Wieprz 130-140 m n.p.m..

2.2 Struktura użytkowania ziemi wg gmin w głównych grupach i kategoriach użytkowania

Pod względem podziału gruntów na grupy użytków struktura gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa Lubartów przedstawia się następująco:

Tabela 3. Zestawienie powierzchni gruntów w Nadleśnictwie Lubartów wg grup, rodzajów użytków i kategorii użytkowania zgodnie z podziałem administracyjnym kraju w zaokrągleniu do m² (skrót z tabeli nr I)

Grupa, rodzaj użytku i kategoria użytkowania	Nadleśnictwo Lubartów	
	[ha]	[%]
1	2	3
I. Lasy – razem	13192,4632	97,37
II. Grunty zadrzewione i zakrzewione	11,2887	0,16
III. Użytki rolne – razem	227,8758	1,32
IV. Grunty pod wodami – razem	0,0100	0,01
V. Użytki ekologiczne – razem	64,5466	0,48
VI. Tereny różne – razem	-	-
VII. Grunty zabudowane i zurbanizowane – razem	22,8865	0,18
Ogółem	13519,0708	100,00

Powierzchnia z rejestru gruntów (bez współłasności)

Tabela 4. Zestawienie powierzchni gruntów w Nadleśnictwie Lubartów wg grup i rodzajów użytków i kategorii użytkowania zgodnie z podziałem administracyjnym kraju (skrót z tabeli nr I)

Podział administracyjny kraju	Grupa, rodzaj użytku i kategoria użytkowania							Ogółem
Gmina Powiat Województwo	Lasy – razem	Grunty zadrz. i zakrz.	Użytki rolne – razem	Grunty pod wodami – razem	Użytki ekologiczne – razem	Tereny różne – razem	Grunty zabud. i zurban. – razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	10
Abramów	4,4473	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,4473
Firlej	1683,9997	0,00	32,0814	0,00	8,1601	0,00	5,8870	1730,1282
M. Kamionka	1,7400	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,7400
Kamionka	190,4735	0,00	3,1084	0,00	0,00	0,00	0,00	193,5819
M. Lubartów	1,1056	0,00	3,3479	0,00	0,00	0,00	0,00	4,4535
Lubartów	4783,5186	0,1900	99,8927	0,00	14,5966	0,00	0,5495	4898,7474

Podział administracyjny kraju	Grupa, rodzaj użytku i kategoria użytkowania							Ogółem
Gmina Powiat Województwo	Lasy – razem	Grunty zadrz. i zakrz.	Użytki rolne – razem	Grunty pod wodami – razem	Użytki eko- logiczne – razem	Tereny różne – razem	Grunty zabud. i zurban. – razem	
	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	
1	2	3	4	5	6	7	8	10
Michów	964,5452	0,00	7,7407	0,00	10,1000	0,00	0,0574	982,4433
Niedźwiada	416,1134	0,1277	2,0923	0,00	1,7230	0,00	0,00	420,0564
Ostrówek	138,9006	1,1187	13,8250	0,00	0,00	0,00	0,00	153,8443
M. Ostrów Lub.	219,0729	0,2723	4,7348	0,00	0,00	0,00	0,00	224,0800
Ostrów Lub.	1505,2633	9,5300	26,7131	0,00	0,00	0,00	0,00	1541,5064
Serniki	299,6207	0,0500	9,0894	0,00	3,4542	0,00	0,00	312,2143
Powiat lubartowski	10208,8008	11,2887	202,6257	0,00	38,0339	0,00	6,4939	10467,2430
Spiczyn	1189,8160	0,00	11,0846	0,00	6,3417	0,00	16,3926	1223,6349
Powiat łęczyński	1189,8160	0,00	11,0846	0,00	6,3417	0,00	16,3926	1223,6349
Niemce	8,9800	0,00	2,5400	0,0100	0,00	0,00	0,00	11,5300
Powiat lubelski	8,9800	0,00	2,5400	0,0100	0,00	0,00	0,00	11,5300
Czemierniki	1784,8664	0,00	11,6255	0,00	20,1710	0,00	0,00	1816,6629
Powiat radzyński	1784,8664	0,00	11,6255	0,00	20,1710	0,00	0,00	1816,6629
Województwo lubelskie	13192,4632	11,2887	227,8758	0,0100	64,5466	0,00	22,8865	13519,0708

Powierzchnia z rejestru gruntów (bez współwłasności)

Współwłasności - 1495,4733 ha

2.3 Miejsce i rola nadleśnictwa w przestrzeni przyrodniczo-leśnej regionu i kraju z uwzględnieniem sieci ekologicznej Econet - Polska i korytarzy ekologicznych oraz sieci CORINE biotopes

Tereny o wysokich walorach przyrodniczych nadleśnictwa zostały objęte ochroną w formie rezerwatu przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, obszarów Natura 2000, pomników przyrody i użytków ekologicznych.

Na terenie nadleśnictwa znajduje się jeden rezerwat przyrody: „Kozie Góry”.

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa zlokalizowane są 3 parki krajobrazowe. „Kozłowiecki Park Krajobrazowy” obejmuje swoim zasięgiem przeważającą część kompleksu głównego Kozłówek i wraz z otuliną zlokalizowany jest w całości w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa. We wschodniej części nadleśnictwa utworzono Park Krajobrazowy „Pojezierze Łęczyńskie” wraz z otuliną, w południowo-wschodniej części nadleśnictwa zlokalizowany jest „Nadwieprzański Park Krajobrazowy” wraz z otuliną.

Na obszarze nadleśnictwa znajdują się dwa obszary chronionego krajobrazu. Południowo-zachodnią część nadleśnictwa obejmuje swoim zasięgiem Obszar Chronionego Krajobrazu „Kozi Bór”, który graniczy z „Kozłowieckim Parkiem Krajobrazowym”. Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” zlokalizowany jest w północno-zachodniej części nadleśnictwa.

W zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa Lubartów występuje 4 obszary Natura 2000 w tym:

- obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – PLB060004 Dolina Tyśmienicy,
- obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – PLB060006 Lasy Parczewskie,
- obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 – PLH060051 Dolny Wieprz,
- obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 – PLH060107 Ostoja Parczewska.

Na gruntach nadleśnictwa wyznaczone zostało 13 użytków ekologicznych na łącznej powierzchni 64,54 ha.

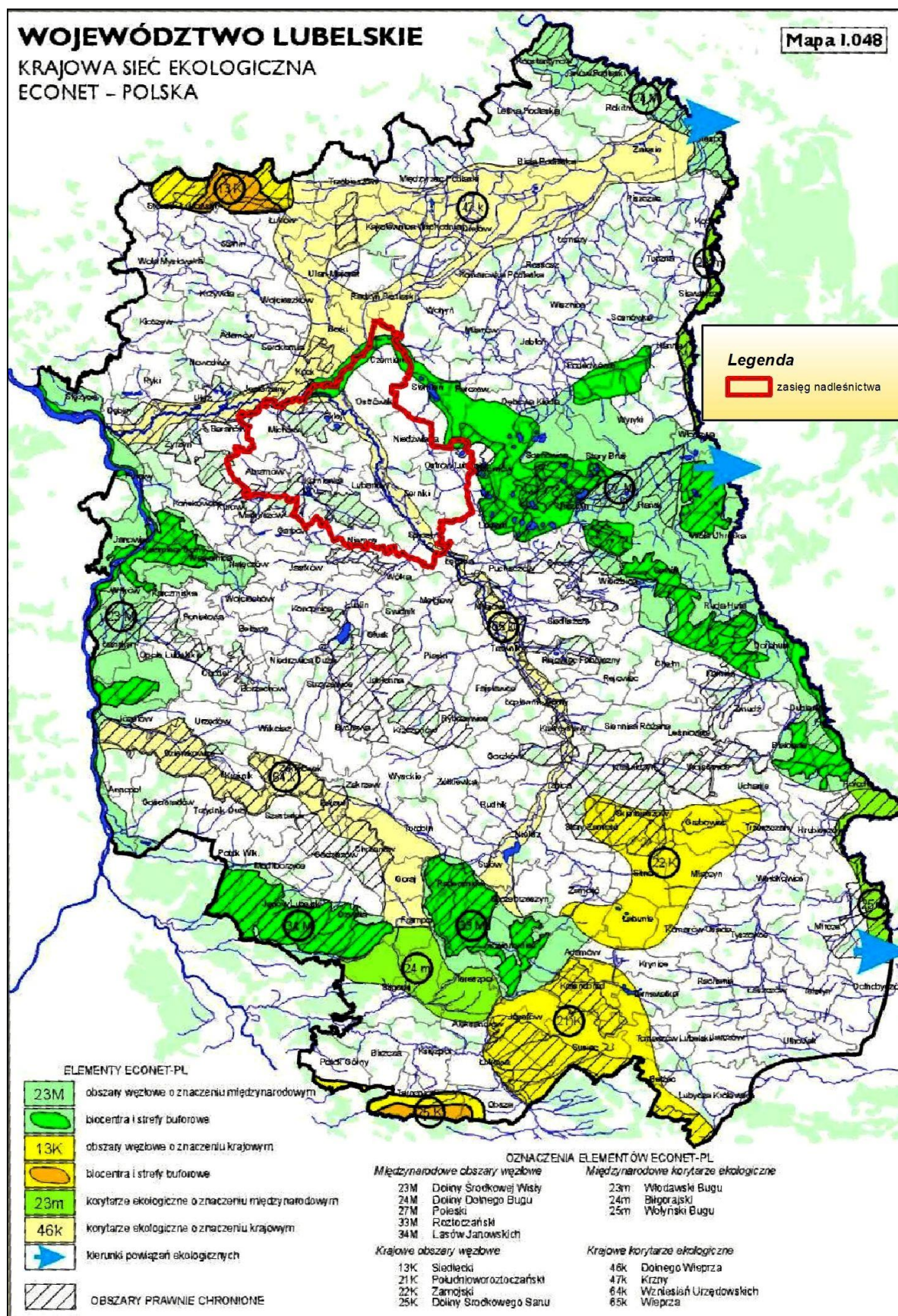
Na terenie nadleśnictwa utworzono 6 stref ochronnych wokół gniazd chroniących stanowiska lęgowe ptaków tj. orlika krzykliwego *Clanga pomarina*, bielika *Haliaeetus albicilla*, bociana czarnego *Ciconia nigra*.

Strefy znajdują się w 5 leśnictwach: Bełcząc, Lipniak, Pałecznicza, Rozkopaczew i Kopani-na.

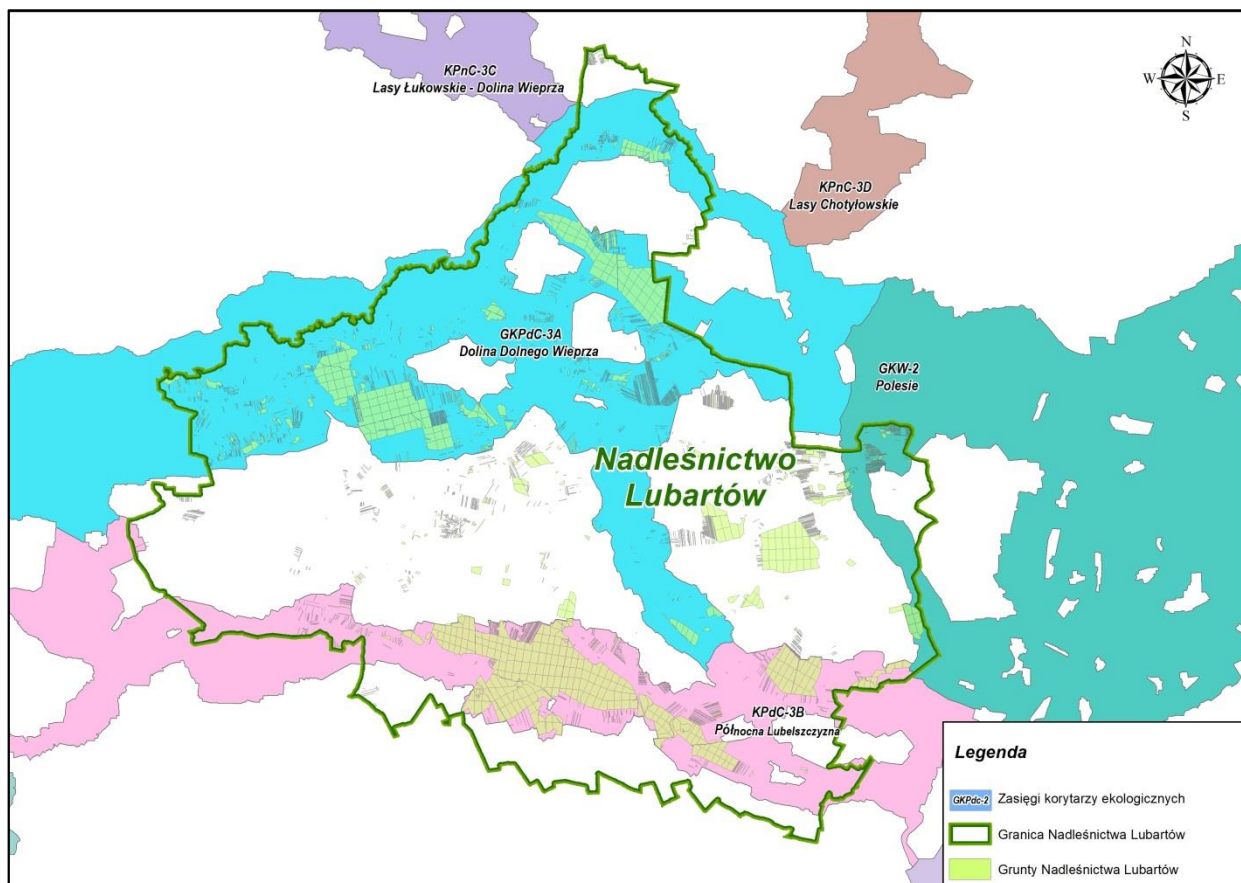
W nadleśnictwie wyznaczono **771,70** ha gospodarczych drzewostanów nasiennych, **11,84** ha wyłączonych drzewostanów nasiennych oraz **21** drzew doborowych i **9** źródeł nasion. Odgrywają one dużą rolę w nasiennictwie, selekcji i hodowli lasu. Zabezpieczają one wyselekcjonowany, najwyższej jakości i miejscowego pochodzenia materiał genetyczny wykorzystywany przy tworzeniu kolejnych pokoleń lasu.

Według opracowanego w 1995 r. projektu Krajowej Sieci Ekologicznej **ECONET PL** – będącego elementem Europejskiej Sieci Ekologicznej – obszarów przyrodniczych powiązanych przestrzennie i funkcjonalnie oraz stanowiących o dziedzictwie przyrodniczym Europy w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów, znajduje się obszar węzłowy rangi europejskiej 27M – Poleski, korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym: 65k – Wieprza oraz fragment korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym: 47k – Krzny w północnej części nadleśnictwa.⁷

⁷ Liro A. red. 1998. *Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej Econet-Polska*. Fundacja IUCN Poland. Warszawa

Rycina 8. Położenie Nadleśnictwa Lubartów na tle krajowej sieci ECONET

Rycina 9. Położenie Nadleśnictwa Lubartów na tle sieci korytarzy ekologicznych

W Polsce opracowane zostały jak dotąd trzy sieci ekologiczne o charakterze ogólnokrajowym:

- koncepcja korytarzy ekologicznych ECONET Polska⁸
- koncepcja korytarzy ekologicznych zapewniających spójność sieci Natura 2000⁹
- projekt korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce opracowana na zlecenie Ministerstwa Środowiska (2005). Kompletna mapa korytarzy istotnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych została opracowana w 2011 r. we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG)¹⁰

⁸ Liro A., Głowacka I., Jakubowski W., Kaftan J., Matuszkiewicz A. i Szacki J. 1995. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej Econet-Polska. Fundacja IUCN Polska, Warszawa.

⁹ Kiczynska A. i Weigle A. 2003. Jak zapewnić spójność sieci Natura 2000, czyli o korytarzach ekologicznych. W: Makomaska-Juchiewicz M. i Tworek S. Ekologiczna sieć Natura 2000. Problem czy szansa. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków.

¹⁰ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H. i Pilot M. 2005. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską sieć Natura 2000 w Polsce. Opracowanie wykonane dla Ministerstwa Środowiska w ramach realizacji programu Phare PL0105.02. Zakład Badań Ssaków PAN, Białowieża.

Według opracowanej w 2011 r. mapy korytarzy ekologicznych¹¹ w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów występuje 5 korytarzy ekologicznych w tym 3 główne – międzynarodowe i 2 – krajowe, uzupełniające sieć. Nazwy korytarzy na mapie poprzedzone są kodem G – główne i K- krajowe.

Pod względem rodzaju korytarze można podzielić na 3 typy

- KR – korytarz rzeczny
- KOR – korytarz leśny
- OW – obszar węzłowy

Na terenie Nadleśnictwa Lubartów wyznaczono następujące korytarze ekologiczne:

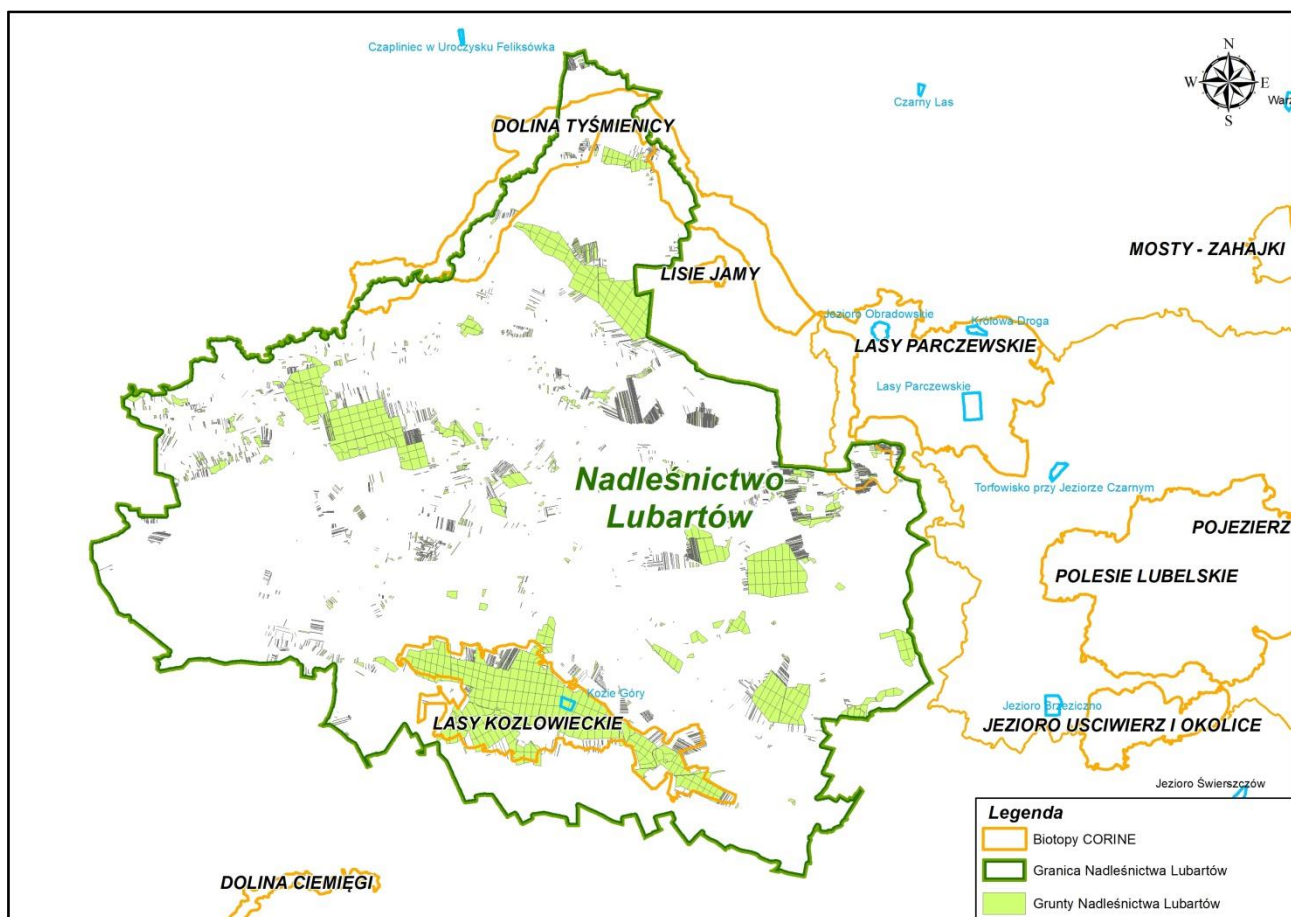
- Dolina Dolnego Wieprza – korytarz główny, leśny;
- Polesie – obszar węzłowy, główny;
- Północna Lubelszczyzna – korytarz krajowy, leśny.

Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych zapewnia zachowanie funkcjonalnej łączności w warunkach powszechnej obecnie fragmentacji środowiska. Korytarze ekologiczne to obszary umożliwiające przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami. Korytarze to drogi życia, dzięki którym wiele gatunków może egzystować pomimo niekorzystnych zmian w środowisku a cenne europejskie siedliska nadal cechuje wysoka bioróżnorodność.

Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie,
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia, możliwie dużej liczbie gatunków.

¹¹ <http://mapa.korytarze.pl/>

Rycina 10. Położenie Nadleśnictwa Lubartów na tle CORINE biotopes

CORINE biotopes to jeden z działów tematycznych systemu CORINE obejmujący typowanie ostoi przyrodniczych o znaczeniu europejskim, sporządzenie opisu bogactwa przyrodniczego kraju, inicjowanie prac nad krajowym systemem informacyjnym ochrony przyrody.

Typowanie ostoi CORINE opiera się na listach gatunków odzwierciedlających pełny zakres biogeograficznego zróżnicowania przyrody w krajach uczestniczących w programie, a które zostały przygotowane na podstawie Konwencji Berneńskiej i czerwonej księgi IUCN.

Na polskiej liście CORINE znajdują się 53 gatunki roślin występujące w Europie Środkowej oraz 36 - lokalnie występujących w Polsce, 139 zagrożonych gatunków kręgowców i 136 gatunków bezkręgowców. Wśród gatunków, które były podstawą typowania ostoi przyrody CORINE w skali europejskiej znalazło się jedynie 10% gatunków chronionych w Polsce.

W banku danych CORINE biotopes znajdują się aktualnie informacje o 961 ostojach, które zajmują około 10-12% powierzchni Polski. Często nie są one objęte ochroną prawną.

Wytypowane miejsce staje się ostoją CORINE jeżeli między innymi:

- jest obszarem występowania nie więcej niż 1% europejskiej populacji gatunku lub biotopu z listy CORINE;
- jest jednym z co najwyżej 5 miejsc występowania gatunku lub biotopu z listy CORINE w regionie;

- jest jednym ze 100 najważniejszych miejsc występowania gatunku z listy CORINE w Europie.

Ostoje pod względem rangi dzielą się na: międzynarodowe, krajowe i regionalne.

Baza danych CORINE służyła jako podstawa typowania obszarów siedliskowych Natura 2000 w początkowym okresie tworzenia sieci Natura 2000 w Polsce.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów wytypowano 3 ostoje:

- Lasy Kozłowieckie
- Dolina Tyśmienicy
- Lasy Parczewskie

2.4 Ogólna charakterystyka drzewostanów

Ogólną charakterystykę drzewostanów Nadleśnictwa Lubartów na tle RDLP Lublin i jednostek administracyjnych przedstawiają tabele poniżej:

Tabela 5. Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów nadleśnictwa (według wzoru nr 1a)

Jednostka	Średni wiek [lat]	Przeciętny zapas [m^3/ha]	Przeciętny przyrost [m^3/ha]	Udział % siedlisk borowych	Udział % gatunków iglastych
Obręb Lubartów	67	258	3,9	42,7	70,0
Obręb Kozłówka	81	289	3,6	15,0	66,5
Nadleśnictwo Lubartów	74	274	3,7	28,6	68,2
RDLP Lublin*	66**	294**	8,2*	44,3**	60,9**
Lasy Państwowe*	62**	291**	8,5*	48,9**	70,4**
Województwo lubelskie	64**	286**	8,5*	44,0**	55,8**

*źródło – Bank Danych o Lasach, wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych na dzień 01.01.2023 r.

**źródło – Wielkoobszarowa Inwentaryzacja Stanu Lasu wyniki III cyklu (lata 2019-2023) (Sękocin Stary 2023)

Lasy Nadleśnictwa Lubartów charakteryzują się wyższym przeciętnym wiekiem w porównaniu z RDLP Lublin oraz województwem lubelskim. Przeciętny zapas w Nadleśnictwie Lubartów – **274,0** m^3/ha jest niższy od przeciętnego zapasu w Lasach Państwowych o 17 m^3/ha . Przeciętny przyrost drzewostanów w Nadleśnictwie Lubartów jest niższy od przeciętnych dla Lasów Państwowych, RDLP Lublin, województwa podkarpackiego i wynosi – **3,7** m^3/ha . Udział siedlisk borowych i iglastych jest znacznie niższy niż średnia dla RDLP Lublin, województwa lubelskiego i całych LP.

Tabela 6. Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu (wg wzoru nr 1b)

Obiekt, nazwa: obręb, nadleśnictwa	Grupa funkcji / nazwa rezerwatu	Średni wiek [lat]	Średnia zasobność [m ³ /ha]	Przeciętny przyrost [m ³ /ha]	Udział siedlisk borowych [%]	Udział gatunków iglastych [%]
Rezerwaty	Kozie Góry	170	466,4	2,7		
	Razem	170	466,4	2,7		
1. LUBARTÓW	Lasy wodochronne	62	226,1	3,6	37,7	53,1
	Lasy w miastach i wokół miast	61	262,9	4,3	74,4	79,7
	Lasy glebochronne	51	163,8	3,2	100,0	100,0
	Lasy cenne fragm. Przyrody	83	244,3	2,9	29,6	29,6
	Razem lasy ochronne	62	230,8	3,7	45,7	58,8
	Lasy gospodarcze	68	266,1	3,9	41,9	84,3
	Razem obręb	67	258,3	3,9	42,7	78,7
2. KOZŁÓWKA	Lasy wodochronne	74	259,6	3,5	27,4	48,5
	Lasy w miastach i wokół miast	82	311,0	3,8	0,0	79,2
	Lasy obronne	95	305,1	3,2		60,8
	Lasy cenne fragm. Przyrody	81	343,8	4,2		
	Lasy nasienne	190	316,0	1,7		
	Razem lasy ochronne	81	293,8	3,6	10,0	65,5
	Lasy gospodarcze	80	285,7	3,6	17,1	79,4
	Lasy rezerwatowe	170	466,4	2,7		
	Razem obręb	81	289,1	3,6	15,0	75,0
Nadleśnictwo Lubartów	Lasy wodochronne	67	238,8	3,6	33,8	51,4
	Lasy w miastach i wokół miast	78	301,9	3,9	14,2	79,3
	Lasy obronne	95	305,1	3,2		60,8
	Lasy glebochronne	51	163,8	3,2	100,0	100,0
	Lasy cenne fragm. Przyrody	82	295,6	3,6	14,3	14,3
	Lasy nasienne	190	316,0	1,7		
	Razem lasy ochronne	73	266,6	3,7	25,4	62,6
	Lasy gospodarcze	74	275,7	3,7	29,7	81,9
	Razem nadleśnictwo bez rezerwatów	74	273,4	3,7	28,5	76,7
	Razem nadleśnictwo	74	274,0	3,7	28,6	76,8

2.5 Ogólna charakterystyka kompleksów leśnych

Lasy w zarządzie nadleśnictwa stanowią kompleksy leśne o zróżnicowanej wielkości. Są to uroczyska od 0,01ha do powyżej 2000ha. Część kompleksów leśnych zarządzanych przez nadleśnictwo położona jest wśród gruntów innych własności w większych kompleksach leśnych. Zestawienie liczby i powierzchni kompleksów przedstawiono poniżej.

Tabela 7. Liczba i wielkość kompleksów leśnych w Nadleśnictwie Lubartów (wg wzoru nr 2)

Obręb Nadleśnictwo	Wielkość kompleksu [ha]	Liczba kompleksów	Ogółem [ha]
Nadleśnictwo Lubartów	do 1,00	722	302,51
	1,01 - 5,00	354	691,52
	5,01 – 20,00	66	562,42
	20,01 – 100,00	24	1013,37
	100,1 – 500,00	9	1518,14
	500,01 – 2000,00	4	4183,81
	powyżej 2000,00	2	6743,13
	Ogółem	1181	15014,90

* powierzchnia nadleśnictwa łącznie ze współwłasnościami

Grunty Nadleśnictwa Lubartów położone są w 1181 kompleksach leśnych. Przedstawiona w powyższej tabeli charakterystyka kompleksów obejmuje kompleksy w ujęciu geodezyjnym. Największymi kompleksami w obrębie Lubartów są: „Lipniak–Budy” i „Czemierniki”, a w obrębie Kozłówka – „Kompleks Główny”.

Zwarte kompleksy lasów Nadleśnictwa Lubartów w wielu miejscach sąsiadują z lasami innych własności, wśród których, bardzo często w „szachownicy”, położone są pojedyncze działki będące w stanie posiadania Nadleśnictwa. Łącznie Nadleśnictwo zarządza **6353** działkami ewidencyjnymi, z czego aż w 2606 działkach Nadleśnictwo Lubartów jest współwłaścicielem gruntów.

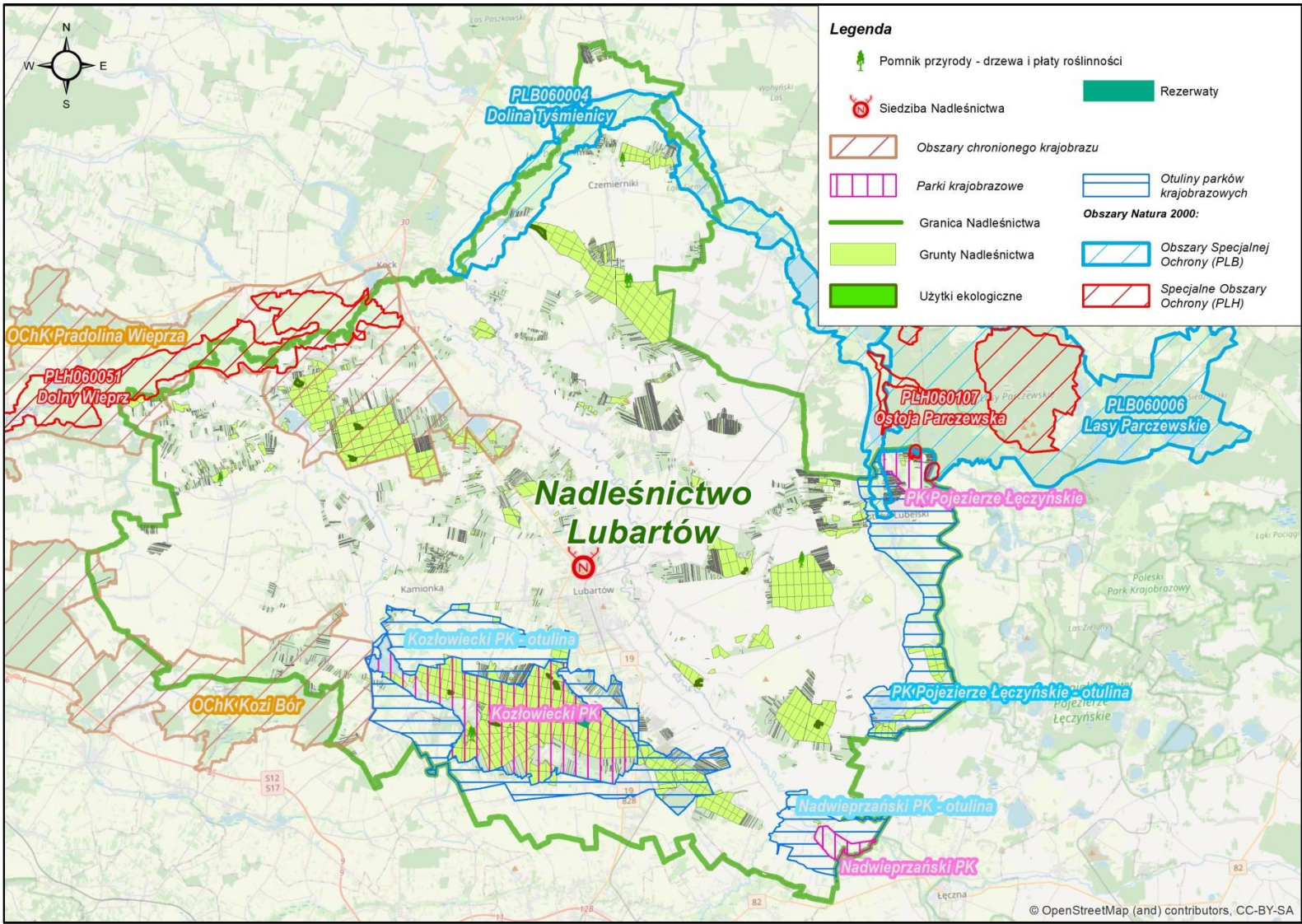
Lasy innych własności w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa zajmują powierzchnię ok. 14433 ha. Lesistość terytorialnego zasięgu nadleśnictwa wynosi 22,2%. Lesistość województwa lubelskiego to 23,4%, lesistość Polski wynosi 29,7%.

3 Formy ochrony przyrody

Tabela 8. Zestawienie obiektów objętych ochroną przyrody w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów

Rodzaj obiektu	Powierzchnia ogólna ilość [ha/szt] (w zasięgu działania n-ctwa)	Powierzchnia*, ilość na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lubartów [ha/szt]				
		Leśna w tym:			Nieleśna	Razem [ha/szt]
		Ogółem	Leśna zalesiona i niezalesiona	Związana z gospodarką leśną		
1	2		3	4	5	6
Rezerваты przyrody	41,04 / 1	41,04 / 1	39,73	1,31	-	41,04 / 1
Parki Krajobrazowe	7103,63 / 3	4311,07 / 2	4174,87	136,20	106,34	4417,41* / 2
Obszary chronionego krajobrazu	22734,43 / 2	2506,27 / 2	2442,41	63,86	63,55	2569,82* / 2
obszary Natura 2000 Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków	3201,22 / 2	41,59 / 2	41,16	0,43	0,48	42,07* / 2
obszary Natura 2000 Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk	1180,40 / 2	2,72 / 2	2,72	-	9,36	12,08* / 2
Użytki ekologiczne	69,96 / 14	3,10 / 1	3,09	0,01	66,86	69,96 / 14
Sterfy ochronne wokół miejsc bytowania i rozrodu zwierząt podlegających ochronie gatunkowej	347,18 / 6	339,72 / 6	339,72	-	7,46	347,18 / 6
Istniejące pomniki przyrody	6		2 grupy drzew, 4 pojedyncze drzewa, (razem 8 drzew Dbsz 7szt, Dbc 1szt.).			

* powierzchnia łącznie ze współwłasnościami

Rycina 11. Zasięg form ochrony przyrody na terenie Nadleśnictwie Lubartów

3.1 Rezerwat przyrody

3.1.1 Rezerwat Kozie Góry

Podstawa prawna: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 lipca 1958 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (MP nr 65 poz. 384 z dnia 27 sierpnia 1958 r.) na pow. 41,04 ha w Leśnictwie Rudka Nadleśnictwa Państwowego Kozłówka, położony w miejscowości Kozie Góry, w gromadzie Łucka, w powiecie lubartowskim województwa lubelskiego, oznaczony w planie urządzenia gospodarstwa leśnego na okres 1952-1961 jako oddział lasu 9c.

Powierzchnia: wg aktu utworzenia – 41,04 ha aktualnie (wg PUL na lata 2025-2034) wynosi 41,04 ha.

Położenie: Aktualnie rezerwat należy do Nadleśnictwa Lubartów, obręb Kozłówka, leśnictwo Kopanina oddz.: 143b,d,~b, 144.

Położenie administracyjne: województwo lubelskie, powiat Lubartowski, gmina Lubartów, obręb ewidencyjny Wandzin dz. ew. nr 593, 594.

- **Cel ochrony:** zachowanie ze względów naukowych fragmentu lasu dębowego o charakterze naturalnym z dębem bezszypułkowym (*Quercus sessilis*), typowym dla siedliska piaszczystego na Wysoczyźnie Siedleckiej.

- **Przedmiot ochrony:** drzewostan charakterem zbliżony do naturalnego.

- **Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu** - nie określono w akcie prawnym

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie

Jest to rezerwat, który obejmuje las mieszany świeży, pod względem fitytosocjologicznym należący do środkowopolskich sosnowo-dębowych borów mieszanych *Querco-Pinetum*. Mezotroficzne warunki siedliskowe dokonały tu naturalnej selekcji, w której wyniku powstał drzewostan złożony tylko z jednego gatunku dębu, co jest na Lubelszczyźnie zjawiskiem wyjątkowym. Wielka ekspansywność dębu oraz właściwości techniczne drzewa pozwalają sądzić, że występuje tu specyficzny ekotyp tego gatunku. Okazy dębów osiągnęły wiek 130-160 lat.

W rezerwacie stwierdzono 14 gatunków drzew, 6 gatunków krzewów, 91 gatunków roślin kwiatowych i paprotników oraz 12 gatunków mszaków. Są to głównie gatunki pospolite, charakterystyczne dla lasów i borów mieszanych. Mały jest udział gatunków światłolubnych i zupełny brak roślin charakterystycznych dla świetlistej dąbrowy oraz gatunków kserotermicznych. Występuje jeden gatunek podlegający ochronie całkowitej: lilia złotogłów *Lilium martagon*, trzy gatunki podlegające ochronie częściowej: turówka leśna *Hierochloe australis*, gnieźnik leśny *Neottia nidus-avis* oraz miodownik melisowaty *Melittis melissophyllum*. Gatunki według aktualnie obowiązującego Rozporządzenia Ministra Środowiska nie podlegające ochronie: kruszyna *Frangula alnus*, kalina koralowa *Viburnum opulus* oraz konwalia majowa *Convallaria majalis* występują licznie.

W rezerwacie występują gatunki rzadkie dla makroregionu lubelskiego: zachyłka trójkątna *Gymnocarpium dryopteris*, dąbrówka kosmata *Ajuga genevensis*, dzwonek brzoskwiniolistny *Campanula persicifolia*, turzyca pagórkowa *Carex montana*.

Na terenie rezerwatu pojawiły się gatunki roślin synantropijnych; pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, poziwnik miękkowłosy *Galeopsis pubescens*. Następuje ekspansja dwóch gatunków roślin: trzcinika leśnego *Calamagrostis arundinacea* i konwalii majowej *Convallaria majalis*.

Fauna rezerwatu jest typowa dla wnętrza dużych kompleksów leśnych o dużym zróżnicowaniu poziomym i pionowym, ze znacznym udziałem starodrzewia.

W rezerwacie i w jego otoczeniu leśnym stwierdzono gatunki objęte ochroną ścisłą: myszola *Buteo buteo*, jastrzębia *Accipiter gentilis*, krogulca *Accipiter nisus*, muchołówkę białoszyją *Ficedula albicollis*, muchołówkę żałobną *Ficedula hypoleuca*, muchołówkę szarą *Muscicapa striata*, kowalika *Sitta europaea*, bogatkę *Parus major*, modraszkę *P. caeruleus*, sosnowkę *P. ater*, czarnogłówkę *P. montanus*, strzyżykę *Troglodytes troglodytes*, śpiewaka *Turdus philomelos*, kosa *Turdus merula*, grzywacza *Columba palumbus*, turkawkę *Streptopelia turtur*, puszczykę *Strix aluco*, kukulkę *Cuculus canorus*, dzięcioła dużego *Dendrocopos major*, krętogłowa *Jynx torquilla*, sówkę *Garrulus glandarius*, wilgę *Oriolus oriolus*, rudzika *Erithacus rubecula*, kapturkę *Sylvia atricapilla*, raniuszkę *Aegithalos caudatus*, słonkę *Scolopax rusticola*, świstunkę leśną *Phylloscopus sibilatrix* i inne.

Do gatunków ptaków, które wymagają ochrony czynnej, a stwierdzono ich występowanie w rezerwacie należą: dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius* i dzięcioł białogrzbisty *Dendrocopos leucotos*. Do gatunków objętych ochroną częściową należy kruk *Corvus corax*.

Wśród ssaków spotkać można: lisa pospolitego *Vulpes vulpes*, borsuka *Meles meles*, zająca szaraka *Lepus europaeus*, dzikę *Sus scrofa*, sarnę *Capreolus capreolus*, jelenia szlachetnego *Cervus elaphus*, daniela *Dama dama*, jenota *Nyctereutes procyonoides*, mysz leśną *Apodemus flavicollis*, kunę leśną *Martes martes*, które nie są chronione, jak również gatunki objęte ochroną częściową: jeża zachodniego *Erinaceus europaeus*, łasicę *Mustela nivalis*, gronostaja *Eustela erminea*, wiewiórkę pospolitą *Sciurus vulgaris*, a także objęte ochroną częściową: badylarkę *Microtus minutus*, mysz zaroślową *Apodemus sylvaticus*.

W rezerwacie oraz w jego otoczeniu stwierdzono występowanie padalca zwyczajnego *Anguis fragilis*, zaskrońca zwyczajnego *Natrix natrix*, jaszczurkę zwinkę *Lacerta agilis*, żmiję zygzakowatą *Vipera berus*, ropuchę szarą *Bufo bufo*, żabę trawną *Rana temporaria*, rzekotkę drzewną *Hyla arborea*, grzebiuszkę ziemną *Pelobates fuscus*.

Wśród owadów chronionych stwierdzono występowanie licznych gatunków z rodziny tęcników *Calosoma*, biegaczy *Carabus* oraz trzmieli *Bombus* sp. W okolicy rezerwatu stwierdzono coraz rzadszego już motyla mieniaka tęczowca *Apatura iris*.

Dotychczasowe metody ochrony: ochrona konserwatorska zachowawcza, polegająca na powstrzymaniu się od wszelkich działań i zabiegów ochronnych, obserwacja naturalnych procesów

zachodzących w ekosystemie. W ostatnim dziesięcioleciu zostało zmienione oznakowanie rezerwatu – ustawiono nowe tablice informacyjne.

Stan zachowania celu ochrony: obniżająca się kondycja drzewostanu oraz jego częściowe zamieranie.

Zagrożenia zewnętrzne:

- skutki występowania silnych wiatrów.

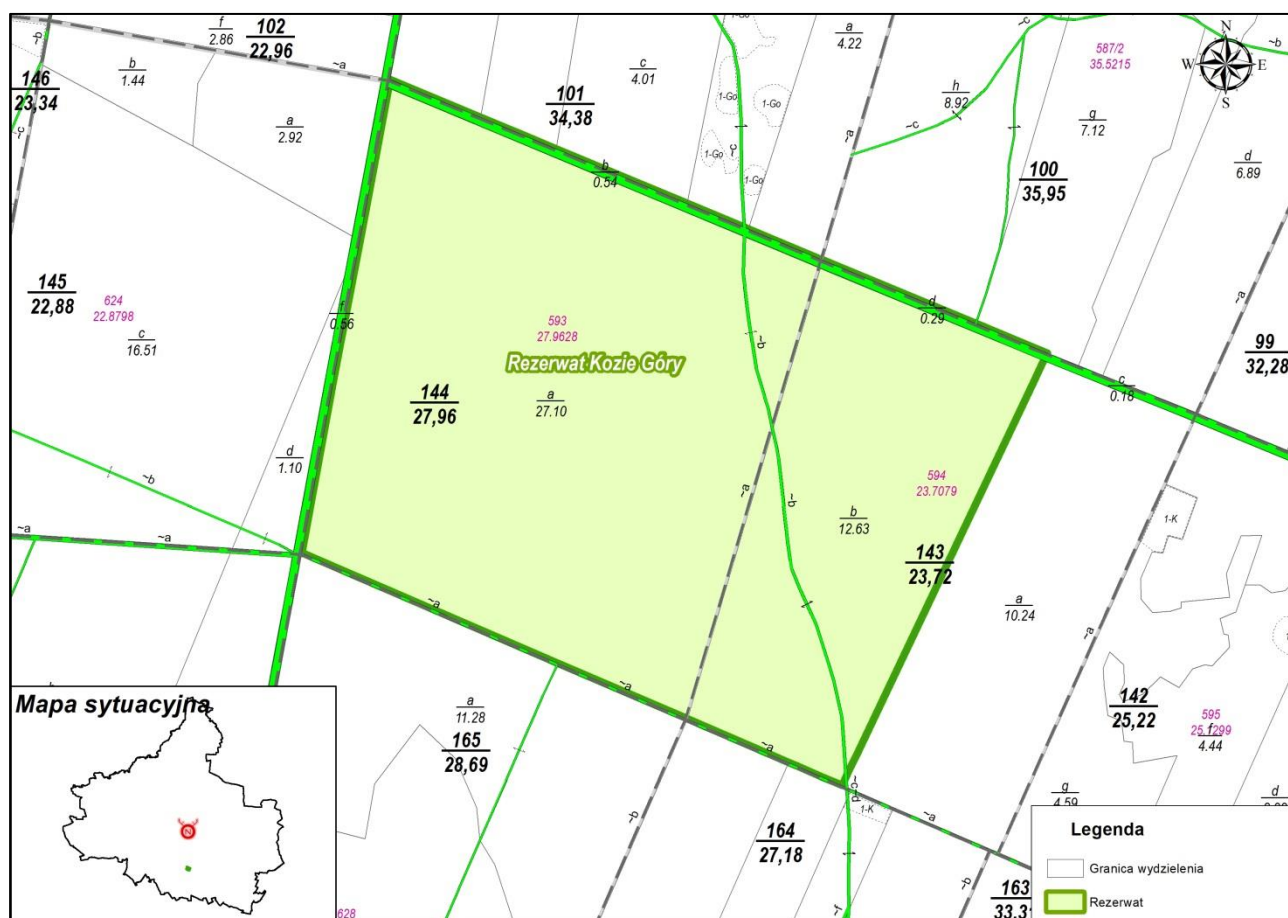
Zagrożenia wewnętrzne:

- brak odnowienia naturalnego spowodowany przez nadmierny wzrost podszytu graba i leszczyny,
- opanowanie drzew przez grzyby i owady.

Widoczny proces pogarszania się stanu sanitarnego drzewostanu.

Opracowano na podstawie notatki z corocznego przeglądu form ochrony przyrody w nadleśnictwie z dnia 24.09.2024 r.

Rezerwat nie posiada aktualnie Planu ochrony.

Rycina 12. Rezerwat Kozie Góry w Nadleśnictwie Lubartów

Tabela 9. Ogólna charakterystyka rezerwatu przyrody w Nadleśnictwie Lubartów (wg wzoru nr 3)

Lp	Nr rej. woj.	Nazwa rezerwatu	MP Nr Poz.	Położenie		Typ i podtyp rezerwatu Wg dominującego		Powierzchnia [ha]		Powierzchnia [ha] objęta ochroną		Ważniejsze		Powierzchnia [ha] wg pul na lata 2014 - 2023		Uwagi
				Obr. Oddz. Poddział	Gmina Leśnictwo	Przedmiotu ochrony	Typu ekosystemu	MP	Planu ochrony	Ścisłą	Czynną wg pul na lata 2015 - 2024	Zbiorowiska, zespoły roślinne	Grupy zwierząt	Leśna	Nieleśna	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	17	18
1	35	Kozie Góry	MP nr 65, poz. 384 z 27 sierpnia 1958r	Kozłówka 143b,d,-b 144	Gmina: Lubartów Leśnictwo: Kopanina	nie określono w akcie prawnym	nie określono w akcie prawnym	41,04		-	41,04	Bór mieszany <i>Quercus-Pinetum</i>		41,04	-	Rez. nie posiada planu ochrony
Razem powierzchnia								41,04			41,04			41,04		

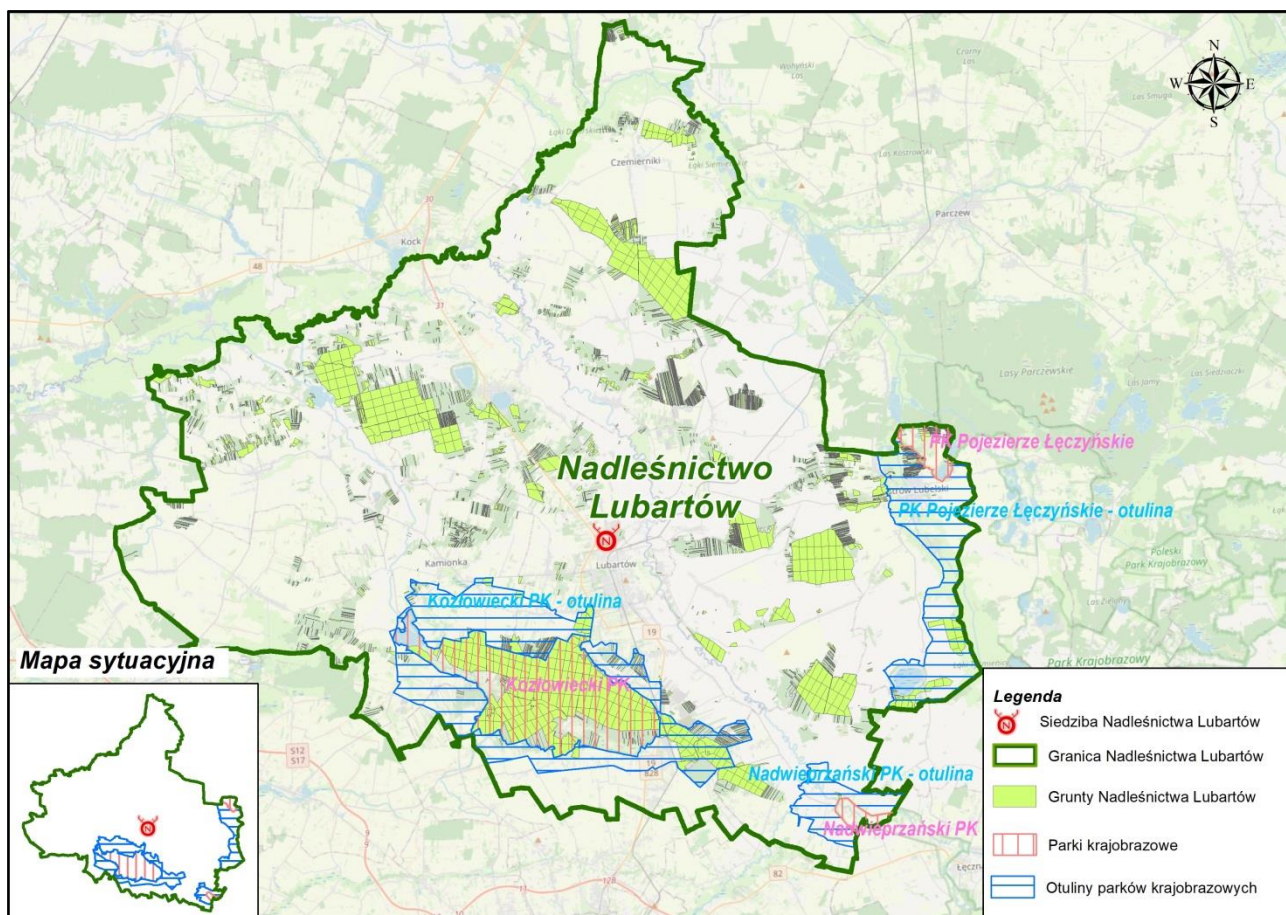
Tabela 10. Możliwości realizacji celów ochrony w rezerwacie (wg wzoru nr 4)

Lp	Nazwa rezerwatu	Główny przedmiot ochrony	Cel ochrony	Zachodzące procesy sukcesji	Zagrożenia	Możliwość realizacji celu ochrony	Metody ochrony		Uwagi
							Dotychczasowe	Proponowane	
1	Kozie Góry	Drzewostan charakterem zbliżony do naturalnego	Zachowanie ze względów naukowych fragmentu lasu dębowego o charakterze naturalnym z dębem bezszypułkowym, typowym dla siedliska piaszczystego na Wysoczyźnie Siedleckiej.	Sukcesja graba uniemożliwiająca naturalne odnowienie dębu	Brak naturalnych odnowień dębu. Żer miernikowców, zasiedlanie osłabionych drzew przez szkodniki wtórne oraz patogeny grzybowe. Szkody od wiatru i okiści	Realizacja celu ochrony możliwa do osiągnięcia poprzez wykonywanie zabiegów w kierunku inicjowania naturalnych odnowień dębu	Brak	Ochrona czynna renaturalizacyjna, której celem jest inicjowanie naturalnego odnowienia dębu. Obserwacja naturalnych procesów zachodzących w ekosystemie. Po uzyskaniu akceptacji RDOŚ.	

3.2 Parki krajobrazowe

Na gruntach oraz w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa Lubartów zlokalizowane są następujące parki krajobrazowe:

- Kozłowiecki Park Krajobrazowy;
- Park Krajobrazowy Pojezierze Łęczyńskie;
- Nadwieprzański Park Krajobrazowy.

Rycina 13. Parki Krajobrazowe w Nadleśnictwie Lubartów

3.2.1 Kozłowiecki Park Krajobrazowy

Kozłowiecki Park Krajobrazowy powołano Uchwałą Nr XI/56/90 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie z dnia 26 lutego 1990 r. w sprawie utworzenia systemu parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu na terenie woj. lubelskiego (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego Nr 3, poz. 14 z 1990 r.). Aktualnie obowiązuje: Rozporządzenie Nr 6 Wojewody Lubelskiego z 23 marca 2005r. w sprawie Kozłowieckiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego Nr 73, poz. 1527 z 2005 r.).

Od dnia 1 stycznia 2010 r. obowiązuje Uchwała Nr XXXVIII/690/09 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 9 grudnia 2009 r. w sprawie utworzenia Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych. Zespół został utworzony w celu kierowania parkami na terenie Województwa Lubelskiego,

w tym między innymi, do kierowania parkiem krajobrazowym znajdującym się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów. Parkiem kieruje Oddział Terenowy w Lublinie.

Celem ochrony Parku jest zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych, historycznych i turystycznych środowiska ze szczególnym uwzględnieniem ekosystemów leśnych.

Park zajmuje obszar o powierzchni **6121** ha. Otacza go otulina o powierzchni **7432** ha.

Powierzchnia gruntów nadleśnictwa w Kozłowieckim Parku Krajobrazowym – **4339,46** ha

Park krajobrazowy nie ma sporządzonego planu ochrony.

Kozłowiecki Park Krajobrazowy zajmuje największy, w okolicach Lublina obszar leśny oraz towarzyszące mu śródleśne łąki, bagna i stawy.

Na szczególną uwagę zasługuje występowanie:

- zwartych partii lasu o starych drzewostanach (lasy Bratnik – część pd., Stróżek – część wschodnia, Bliżowy Stok, Kozie Góry, Wzory – część zach. Łówczany część pn. Nadstawie)

- zróżnicowanych powierzchniowo, ale w sumie, o dużym łącznym obszarze płatów lasu, o składzie gatunkowym zbliżonym do naturalnego:

- a) boru mieszanego sosnowo- dębowego *Quercus roboris* – *Pinetum* z najlepiej zachowanym płatem ciągnącym się od Wandzina w kierunku zachodnim, poprzez lasy Kopanina, Kozie Góry i Wielocho, a także fragmentami lasów Stróżek (część zachodnia) i Wzory (część środkowa);

- b) grądu niskiego *Tilio-Carpinetum* w Wólce Krasienickiej i na północy Kaczych Dołów;

- c) dąbrowy świetlistej *Potentillo albae*- *Quercetum* w bezpośrednim sąsiedztwie rez. „Kozie Góry” i w lesie Kawka.

- d) niewielkiego płatu suboceanicznego boru świeżego *Leucobryo* - *Pinetum* w lesie Kopanina (oddział 159);

- e) rozproszonych niewielkich płatów boru wilgotnego *Molinio* - *Pinetum* i boru bagiennego *Vaccinio uliginosi* - *Pinetum* w lasach Okolec i Łamane oraz koło Majdanu Kozłowieckiego;

- f) fragmentów olsu (z klasy *Alnetea glutinosae*) o typowej dla niego strukturze kępkowej w rejonach Nowego Stawu i Starego Tartaku;

- g) fragmentów łągu jesionowo - olszowego *Fraxino* - *Alnetum* w dolinach Mininy (Stoczek) i Krzywej Rzeki (Stara Wieś, Kacze Doły) oraz wierzbowo- topolowego *Salici* - *Populetum* w dolince koło Rokitna;

- litych drzewostanów dębowych z dębem bezszypułkowym *Quercus petraea* z najlepiej zachowanym drzewostanem w rezerwacie „Kozie Góry”;

- drzewostanów z dużym udziałem drzew starych i dziuplastych, stanowiących potencjalne siedlisko dla rzadkich gatunków ptaków objętych ochroną strefową (lasy Bratnik, Stróżek, Bliżowy Stok, Bliżowiec, Dąbrowa, Chrusty, Łamane, Wzory).

Lasy Kozłowieckie to teren szczególnie ważny dla ochrony ptaków. Ważną grupę stanowią gatunki leśne, zasiedlające drzewostany dojrzałe i starodrzewy. Składa się na nią około 30 gatun-

ków, z których przeszło połowę stanowią dziuplaki. Wśród nich wyjątkowością występowania wyróżniają się: muchołówka żałobna *Ficedula hypoleuca* i białoszyja *Ficedula albicollis*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius* i średni *Dendrocopos medius*, niektóre gatunki sikor, pełzacz leśny *Certhia familiaris*, kowalik *Sitta europaea*. Wiele gatunków jest związanych z środowiskiem wodnym – perkoz *Tachybaptus ruficollis*, perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, zausznik *Podiceps nigricollis*, bąk *Botaurus stellaris*, bączek, *Ixobrychus minutus*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*, czapla siwa *Ardea cinerea*, czernica *Aythya fuligula*, głowienka *Aythya ferina*, krzyżówka *Anas platyrhynchos*, łabędź niemy *Cygnus olor*. Również są takie, które najlepsze warunki bytowania znajdują w ekosystemach łąkowo – leśnych oraz na śródleśnych polanach – dudek *Upupa epops*, słonka *Scolopax rusticola*, srokosz *Lanius excubitor*. Spośród gadów występuje jaszczurka zwinka *Lacerta agilis* i żyworodna *Lacerta vivipara*, natomiast w sąsiedztwie torfianek, stawów, starorzeczy i oczek wodnych koncentrują się miejsca rozrodu i bytowania płazów – grzebiuszki ziemnej *Pelobates fuscus*, kumaka nizinnej *Bombina bombina*, ropuchy szarej *Bufo bufo*, a w śródłąkowych i nadwodnych zadrzewieniach spotkać można – rzekotkę drzewną *Hyla arborea*.

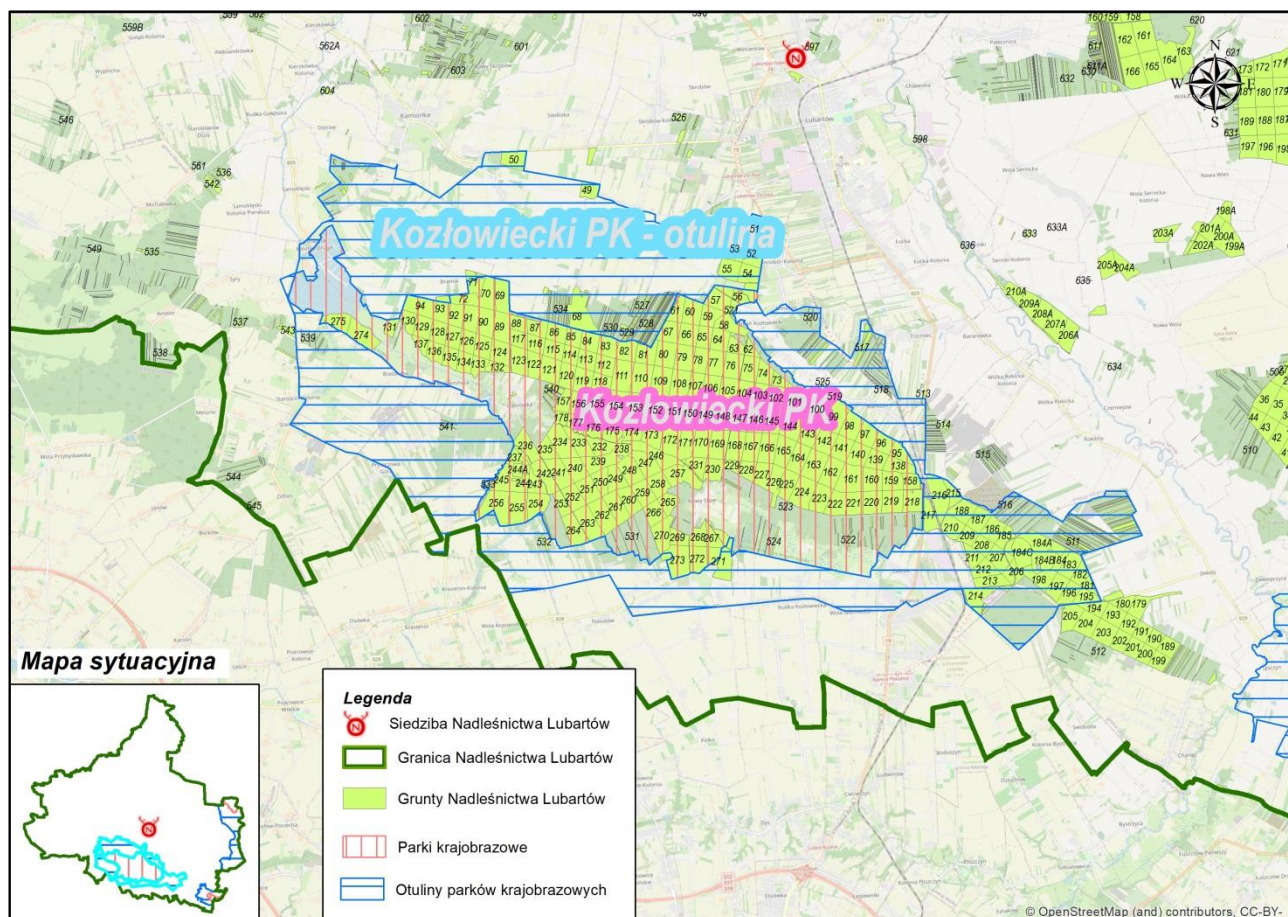
Na uwagę zasługuje również runo leśne, w którym spotyka się wiele gatunków rzadkich i chronionych, wśród nich wawrzynek wilczelyko *Daphne mezereum*, bluszcz pospolity *Hedera helix*, podkolan biały *Platanthera bifolia*, podkolan zielonawy *Platanthera chlorantha*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, orlik pospolity *Aquilegia vulgaris*, gnieźnik leśny *Neottia nidus - avis*, kruszczyk błotny *Epipactis palustris*, turówka leśna *Hierochloa australis*, sporadycznie występuje kukulka szerokolistna *Dactylorhiza majalis* i kukulka krwista *Dactylorhiza incarnata*. W lasach Kozłowieckich występują rzadkie porosty: mąkla tarniowa *Evernia prunastri*, szarzynka skórzasta *Parmelina tiliacea*, żółtnica chropowata *Flavoparmelia caperata*, na sosnach spotyka się rozproszone stanowiska brodaczki kępkowej *Usnea hirta*.

Z ekosystemów nieleśnych największymi walorami przyrodniczymi odznaczają się ekosystemy łąkowe oraz zaroślowe i szuwarowe. (w rejonie „Dyskich Łąk” i Nowego Stawu).

Za najcenniejsze zbiorowisko zaroślowe uznaje się zespół *Betulo - Salicetum repentis*, który tworzą brzoza niska *Betula humilis* i wierzba rokita *Salix rosmarinifolia*. Spośród zbiorowisk łąkowych najcenniejszy jest zespół *Filipendulo - Geranietum*, wykształcony w wariantach: z ciemniężcą zieloną *Veratrum lobelianum* na łąkach w sąsiedztwie Nowego Stawu.

Dyskie Łąki są obszarem z licznie występującymi gatunkami rzadkimi i chronionymi. Występują liczne okazy tojadu dzióbatego *Aconitum variegatum*, śnieżyczki przebiśnieg *Galanthus nivalis*, lili złotogłów *Lilium martagon*, ciemniężcy zielonej *Veratrum lobelianum*.

W stawach Samokłęski i Stróżek spotykać można grzybienie białe *Nymphaea alba*.

Rycina 14. Kozłowiecki Park Krajobrazowy w Nadleśnictwie Lubartów

3.2.2 Park Krajobrazowy Pojezierze Łęczyńskie

Park Krajobrazowy Pojezierze Łęczyńskie powołano Uchwałą Nr XI/56/90 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie z dnia 26 lutego 1990 r. w sprawie utworzenia systemu parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu na terenie woj. lubelskiego (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego Nr 3, poz. 14 z 1990 r.). Aktualnie obowiązuje: Rozporządzenie Nr 7 Wojewody Lubelskiego z 23 marca 2005r. w sprawie Parku Krajobrazowego Pojezierze Łęczyńskie (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego Nr 73, poz. 1528 z 2005 r.).

Od dnia 1 stycznia 2010 r. obowiązuje Uchwała Nr XXXVIII/690/09 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 9 grudnia 2009 r. w sprawie utworzenia Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych. Zespół został utworzony w celu kierowania parkami na terenie Województwa Lubelskiego, w tym między innymi, do kierowania parkiem krajobrazowym znajdującym się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów. Parkiem kieruje Oddział Terenowy w Lublinie.

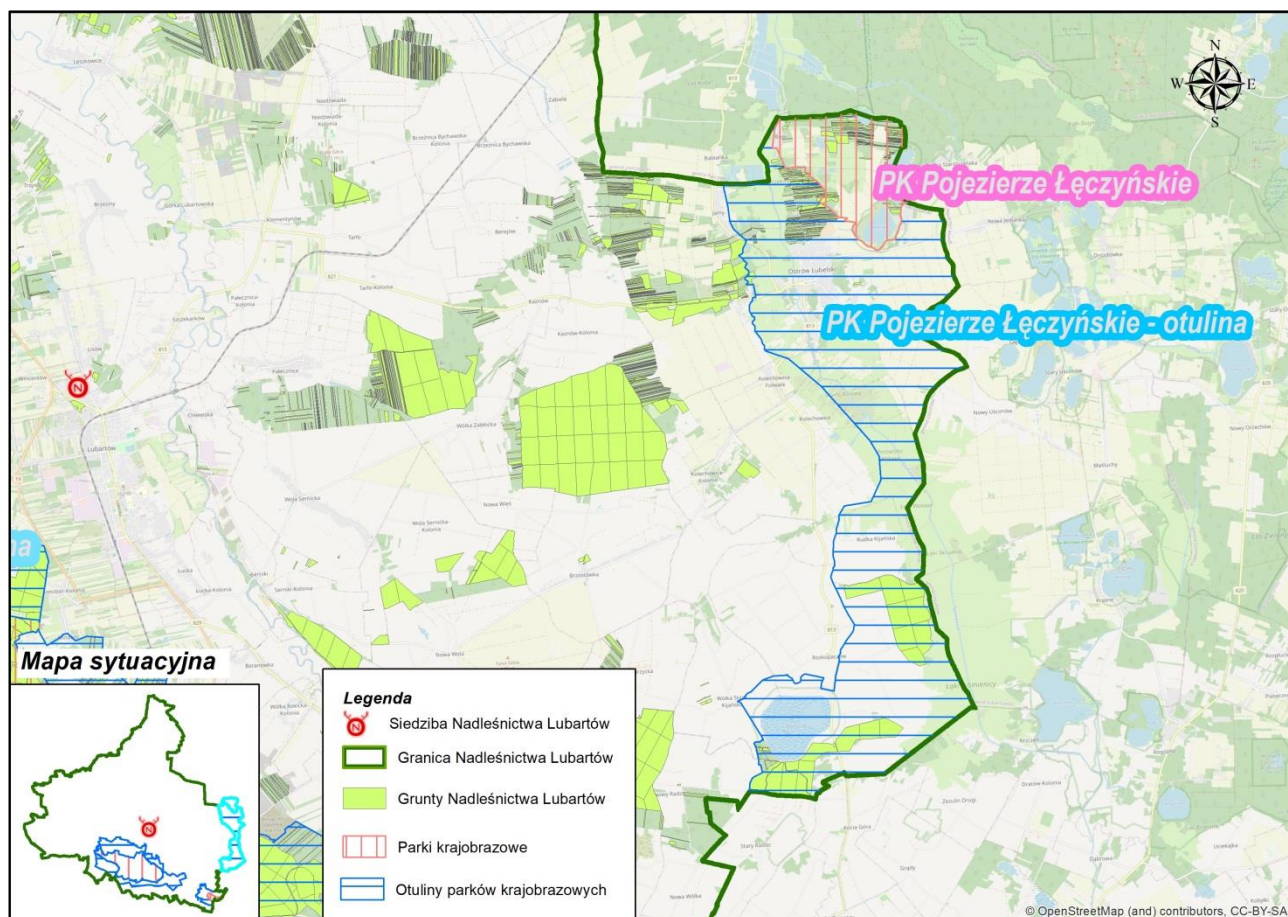
Celem ochrony Parku jest zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych, historycznych i turystycznych środowiska ze szczególnym uwzględnieniem ekosystemów jeziornych i torfowiskowych.

Park zajmuje obszar o powierzchni **11816** ha. Otacza go otulina o powierzchni **14095** ha. Powierzchnia gruntów nadleśnictwa w Parku Krajobrazowym Pojezierze Łęczyńskie – **77,95** ha

Park krajobrazowy nie ma sporządzonego planu ochrony.

Główną atrakcją przyrodniczą są tu jeziora stanowiące jedyną w Polsce grupę jezior niżowych, położonych poza zasięgiem ostatniego zlodowacenia. Jeziora różnią się od siebie kształtem, czystością wód i tonią, charakterem brzegów, rodzajem roślinności i stopniem jej wkraczania w ekosystem wodny. Stwarza to różnorodność krajobrazową i podstawę bogactwa przyrodniczego tych obszarów. Naturalna sieć rzeczna jest uboga. W parku krajobrazowym i jego otulinie znajdują się początkowe odcinki rzek: Piwonii, Tyśmienicy i Bobrówki. Liczne są również rowy melioracyjne. Wschodnim skrajem parku przebiega Kanał Wieprz – Krzna. Najcenniejsze zbiorowiska torfowiskowe zachowały się wokół niewielkich jezior dystroficznych: Ciesacin, Brzeziczno, Łukietek, Czarne Gościńskie oraz wokół 3 jezior eutroficznych; Uściwierz, Nadrybie i Biczko oraz na pływających wyspach na jeziorze Mytycze. Występuje tu wiele rzadkich gatunków, takich jak; widłak torfowy *Lycopodiella inundata*, brzoza niska *Betula humilis*, wierzba lapońska *Salix lapponum*, aldrawa pęcherzykowata *Aldrowanda vesiculosa*, wąkrota zwyczajna *Hydrocotyle vulgaris*, przygiętka biała *Rhynchospora alba*, rosiczki; okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, pośrednia *Drosera intermedia* i długolistna *Drosera anglica*, gnidosz królewski, *Pedicularis sceptrum - carolinum*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, kruszczyk błotny *Epipactis palustris*, storczyk szerokolistny *Dactylorhiza majalis* i wiele innych. Na jeziorach i torfowiskach występuje wiele cennych gatunków ptaków wodno – błotnych: perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, perkozek *Tachybaptus ruficollis*, bąk *Botaurus stellaris*, remiz *Remiz pendulinus*, krwawodziób *Tringa totanus*, samotnik *Tringa ochropus*, rycyk *Limosa limosa*, błotniak łąkowy *Circus pygargus* i wiele innych osobliwości. Wśród gadów spotykany jest żółw błotny *Emys orbicularis*, z płazów – ginała już w wielu regionach ropucha zielona *Bufo viridis*, z dość rzadkich ssaków: łos *Alces alces* i coraz częściej spotykany bобр europejski *Castor fiber*.

Pod względem walorów przyrodniczych jezioro Mytycze (użytek ekologiczny utworzony w 1993r. – 270 ha) posiada wybitne walory pod względem flory i fauny. Projektowane jest do objęcia ochroną rezerwatową. Jezioro Czarne i Kleszczów (użytek ekologiczny utworzony w 1993r. – 88 ha) oraz ekosystemy nieleśne wokół nich posiadają wysokie walory przyrodnicze. Ekosystemy leśne wokół wymienionych jezior mają średnie walory przyrodnicze, ponieważ nie występują tam rzadkie i chronione gatunki roślin i zwierząt związane z tymi ekosystemami leśnymi.

Rycina 15. Park Krajobrazowy Pojezierze Łęczyńskie w Nadleśnictwie Lubartów

3.2.3 Nadwieprzański Park Krajobrazowy

Nadwieprzański Park Krajobrazowy powołano Uchwałą Nr XI/56/90 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie z dnia 26 lutego 1990 r. w sprawie utworzenia systemu parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu na terenie woj. lubelskiego (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego Nr 3, poz. 15 z 1990 r.). Aktualnie obowiązuje: Uchwała Nr XIV/216/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2016 r. poz. 932, data publikacji 2016-02-25).

Od dnia 1 stycznia 2010 r. obowiązuje Uchwała Nr XXXVIII/690/09 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 9 grudnia 2009 r. w sprawie utworzenia Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych. Zespół został utworzony w celu kierowania parkami na terenie Województwa Lubelskiego, w tym między innymi, do kierowania parkiem krajobrazowym znajdującym się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów. Parkiem kieruje Oddział Terenowy w Lublinie.

Od dnia 1 października 2022 r. obowiązuje Uchwała Nr XXXII/489/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2022 r. poz. 78, data publikacji 2022-01-05).

Celem ochrony Parku jest zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych, historycznych i turystycznych środowiska ze szczególnym uwzględnieniem unikalnego ekosystemu doliny rzeki Wieprz z bardzo cennymi przyrodniczo obszarami lasów i torfowisk.

Park położony jest w gminach: Łęczna, Milejów, Puchaczów, Spiczyn, Trawniki i zajmuje obszar o powierzchni **6228,66** ha. Otacza go otulina o powierzchni **11185** ha.

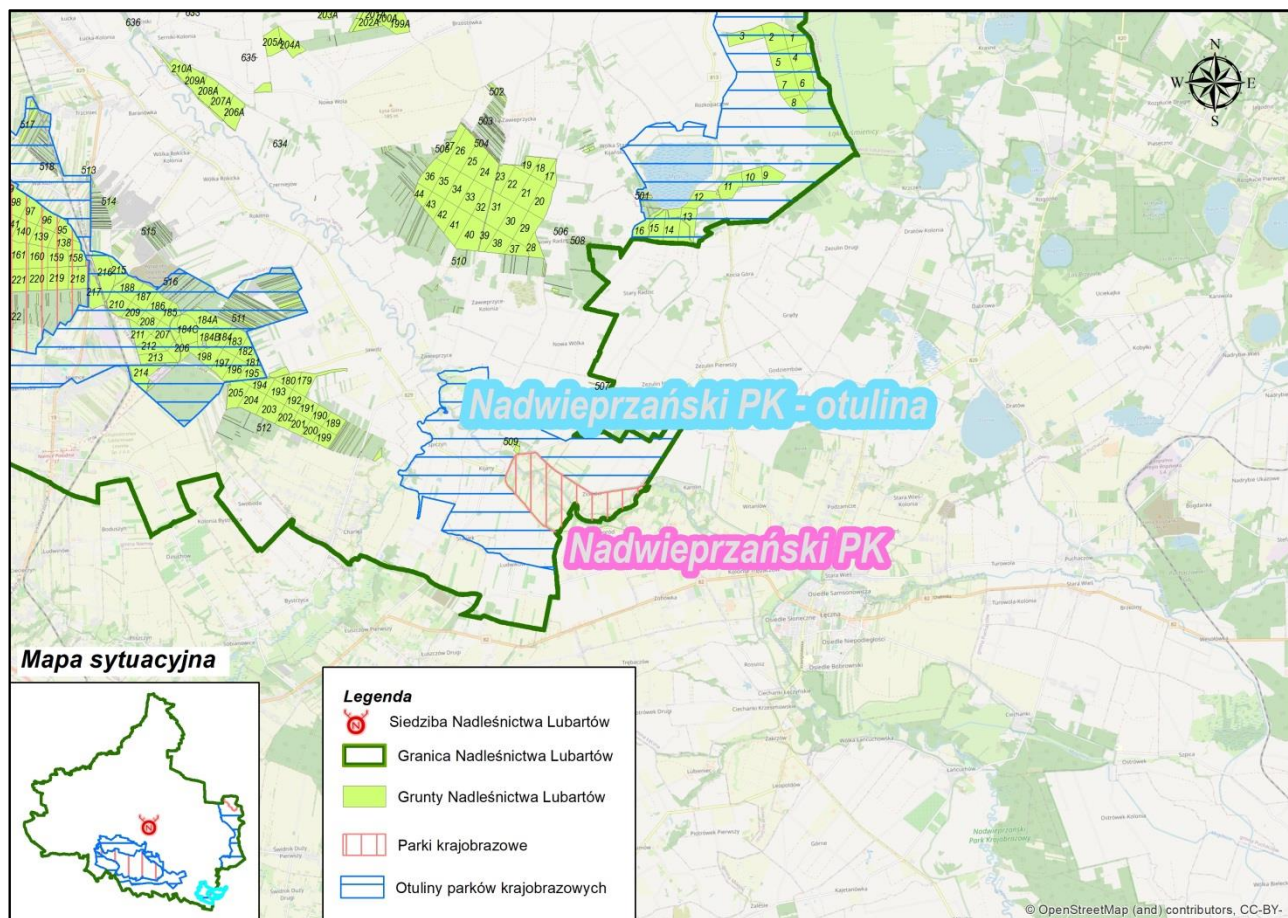
W granicach parku nie znajdują się grunty będące w zarządzie Nadleśnictwa Lubartów.

Park ma sporządzony plan ochrony. Uchwała Nr XXXII/489/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2022 r. poz. 78, 05.01.2022).

Park utworzony został na obszarze Obniżenia Doruhuckiego, którego przyrodniczą i krajobrazową osią jest dolina Wieprza. Rzeka Wieprz w obrębie obszaru objętego ochroną przyjmuje wody z bocznych dopływów. W sieci wodnej parku i otuliny znaczącym elementem o charakterze antropogenicznym jest Kanał Wieprz – Krzna. Do najcenniejszych wartości florystycznych należy roślinność starorzeczy, lokalnie występujących w całej dolinie, fragmentów lasów łęgowych, torfowisk niskich oraz wykształconych na nasłonecznionych zboczach dolin muraw kserotermicznych. Wśród gatunków flory na szczególną uwagę zasługują: rośliny wodne – salwinia pływająca (*Salvinia natans*), rzęsa garbata (*Lemna gibba*), grążel żółty (*Nuphar lutea*), grzybień biały (*Nymphaea alba*). Z roślin łąkowych – kosaciec syberyjski (*Iris sibirica*), czosnek kątowaty (*Allium angulosum*), storczyk szerokolistny (*Dactylorhiza majalis*), centuria pospolita (*Centaureum erythraea*). Wśród roślin chronionych i rzadkich godne wymienienia są: młęk wiosenny (*Adonis vernalis*), zawilec wielkokwiatowy (*Anemone sylvestris*), macierzanka Marschalla (*Thymus marschallianus*), ożanka właściwa (*Teucrium chamaedrys*), kruszczyk szerokolistny (*Epipactis helleborine*), pierwiosnka lekarska (*Primula veris*), wiśnia karłowata (*Prunus fruticosa*), lilia złotogłów (*Lilium martagon*), konwalia majowa (*Convallaria majalis*), barwinek pospolity (*Vinca minor*), paprotka zwyczajna (*Polypodium vulgare*) i jeden gatunek grzyba: sromotnik bezwstydy (*Phallus impudicus*). Stanowiska rzadkich roślin w parku ulegają zmniejszeniu, szczególnie roślin łąkowych i wodnych. Spowodowane jest to osuszaniem łąk, zanieczyszczeniem wód powierzchniowych. Murawy i zarośla kserotermiczne narażone są na zarastanie roślinnością drzewiastą.

Fauna kręgowców parku nie wyróżnia się na tle obszarów przyległych. Występują gatunki rzadkie ze świata zwierząt: rycyk (*Limosa limosa*), brodziec krwawodzioby (*Tringa totanus*), zimorodek (*Alcedo atthis*), błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*), pustułka (*Falco tinnunculus*), dziwonina (*Carpodacus erythrinus*), a wśród ssaków – kilka gatunków nietoperzy

Na walory kulturowe składają się zespół zamkowy w Zawieprzycach (ruiny zamku, lamus, kaplica, dwór, brama wjazdowa, park) oraz prądawne kurhany na polach koło Kijan, Klamrowa, Łuszczowa i w Oleśnikach.

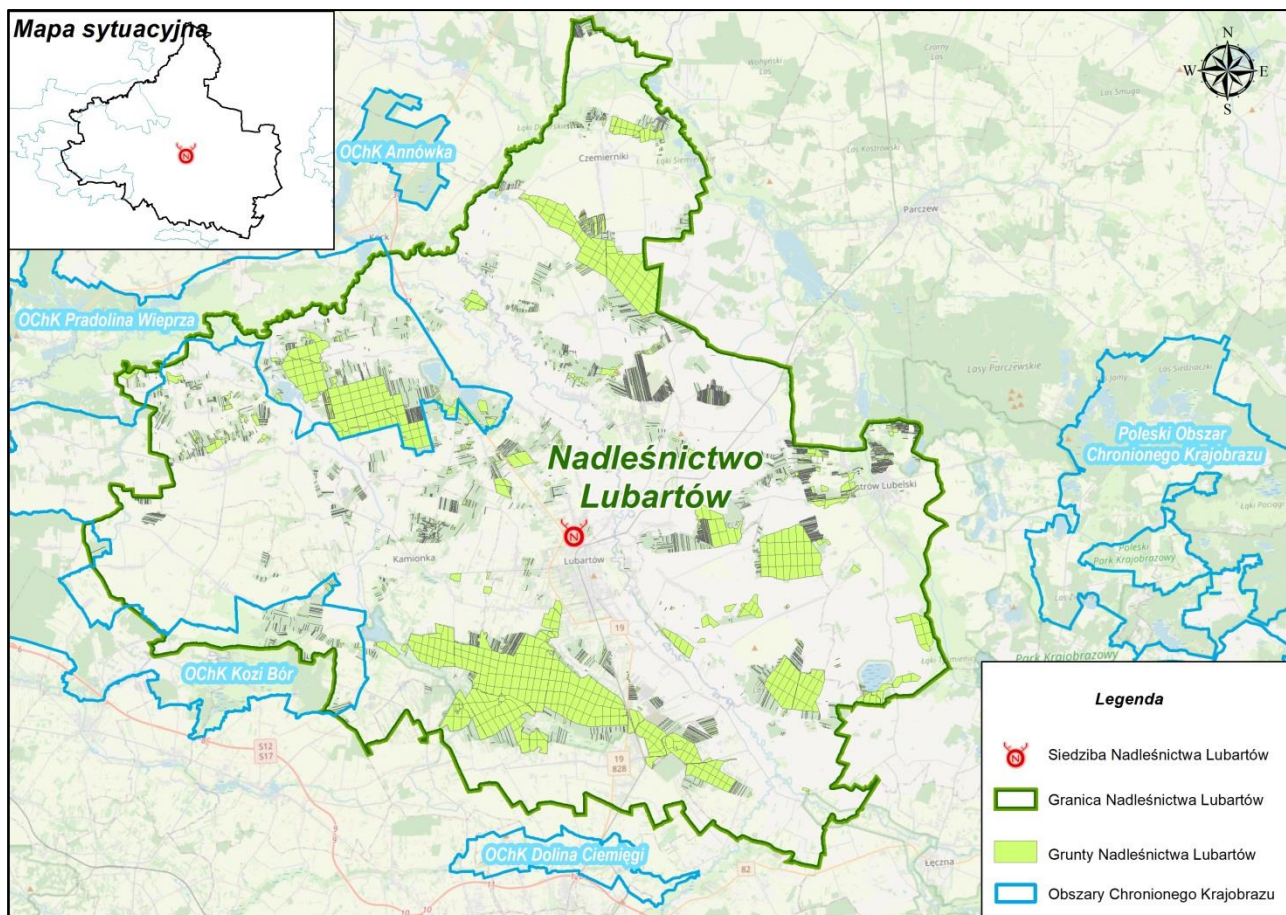

Rycina 16. Nadwieprzański Park Krajobrazowy w Nadleśnictwie Lubartów

3.3 Obszary Chronionego Krajobrazu

Na gruntach oraz w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa Lubartów zlokalizowane są następujące obszary chronionego krajobrazu:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Kozi Bór.

Rycina 17. Obszary chronionego krajobrazu w Nadleśnictwie Lubartów

3.3.1 Obszar Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza

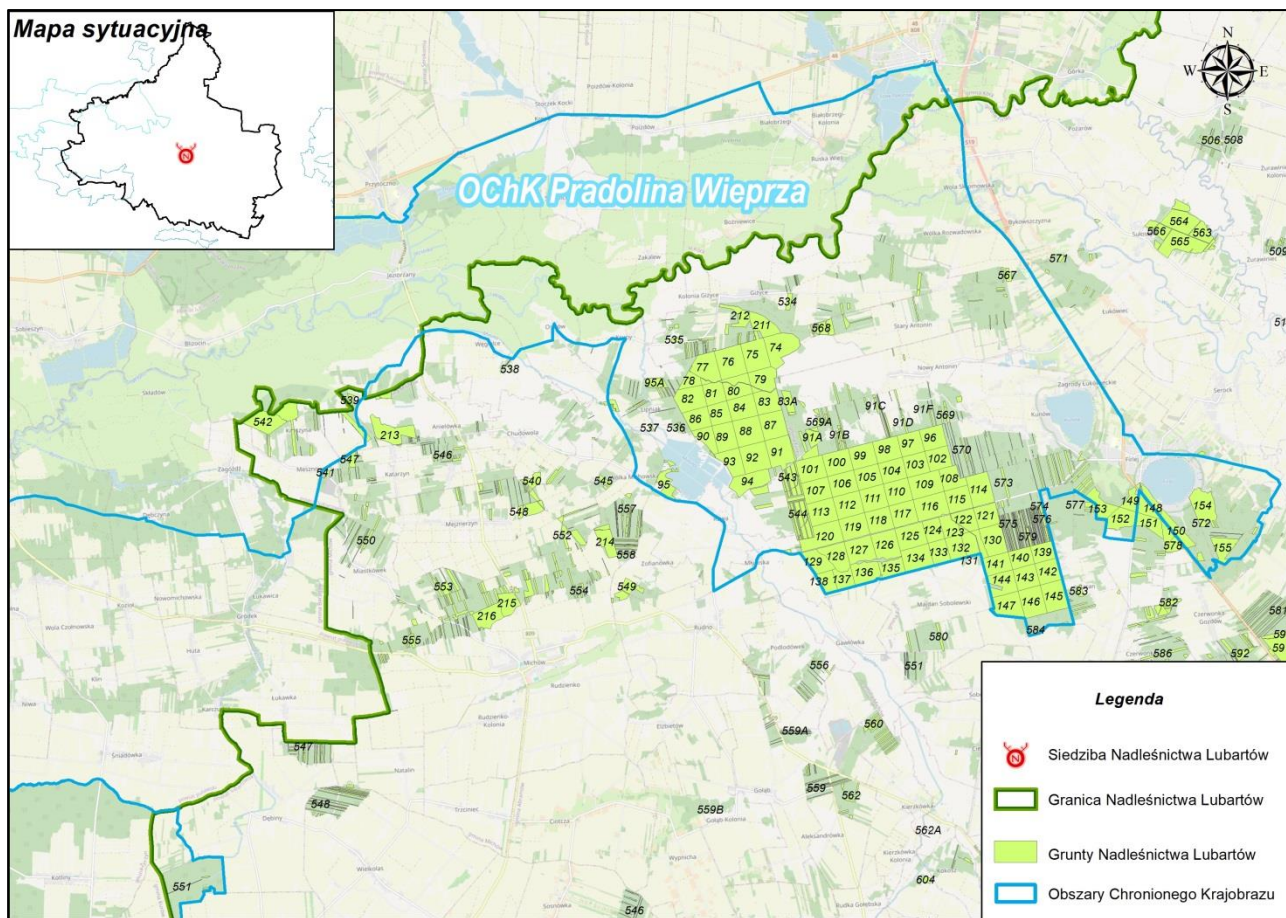
Obszar Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza powołano Uchwałą Nr XI/56/90 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie z dnia 26 lutego 1990 r. w sprawie utworzenia systemu parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu na terenie woj. lubelskiego (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego Nr 13, poz. 14 z 08.03.1990 r.). Aktualizacja: Rozporządzenie nr 28 Wojewody Lubelskiego z dnia 2 czerwca 1998 roku w sprawie obszarów Chronionego Krajobrazu. (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z 16.06.1998r nr 11 poz.166). Aktualnie obowiązuje: Rozporządzenie Nr 38 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lutego 2006 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z dnia 24 marca 2006 r. Nr 59, poz. 1151).

Powierzchnia Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza wynosi 33159 ha. Powierzchnia gruntów nadleśnictwa w Obszarze Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza – **2495,01 ha.**

Obszar chroniony ze względu na wyróżniający się krajobraz ze zróżnicowanymi ekosystemami, wartościowy ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Osią ekologiczną OCK **Pradolina Wieprza** jest dolina rzeki Wieprz. Największą powierzchnię zajmują potencjalne zbiorowiska grądu subkontynentalnego lipowo – dębowo – grabowego *Tilio – Carpinetum*, odmiana środkowopolska, seria uboga, kontynentalne bory mieszane *Pino-Qercetum*, niżowe nadrzeczne łęgi jesionowo – wiązowe w strefie zalewów epizodycznych *Ficario-Ulmetum typicum*. Mniejszy jest udział olsu środkowoeuropejskiego *Ribeso nigri – Alnetum* i olsu torfowcowego *Sphagno squarrosi – Alnetum*, niżowych łęgów olszowych i jesionowo- olszowych siedlisk wodnogruntowych, okresowo lekko zabagnionych *Fraxino – Alnetum*. W OCK **Pradolina Wieprza** stwierdzono wiele gatunków rzadkich i chronionych. W okolicach kompleksu stawów Lipniak występują stanowiska rzadkich gatunków roślin: żabieniec lancetowaty *Alisma lanceolatum*, salwinia pływająca *Salvinia natans*, wolffia bezkorzeniowa *Wolffia arrhiza*.

Najcenniejsze elementy fauny OCK **Pradolina Wieprza** związane są ze zbiornikami wodnymi i otaczającymi je łąkami – jezioro Firlej i Kunów oraz kompleks stawów Lipniak. Do najcenniejszych gatunków mających tu swoje stanowiska należą: bączek *Ixobrychus minutus*, zimorodek *Alcedo atthis*, brzegówka *Riparia riparia*, rybitwa czarna *Chlidonias niger*, kszysk *Gallinago gallinago*, brzęczka *Locustella luscinioides*, remiz *Remiz pendulinus*, dziwonia *Carpodacus erythrinus*, srokoś *Lanius excubitor*, derkacz *Crex crex*, przepiórka *Coturnix coturnix*. Położenie stawów w Lipniaku w pobliżu dużego kompleksu leśnego (kompleks „Lipniak”) stwarza zróżnicowane siedliskowe warunki do rozwoju i bytowania fauny. Występuje tu kilka gatunków płazów: traszka zwyczajna *Triturus vulgaris*, ropucha szara *Bubo bubo*, kumak nizinny *Bombina bombina*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*, żaba wodna *Rana esculenta*, żaba śmieszka *Rana ridibunda*, żaba trawna *Rana temporaria*. Wśród gadów duże okazy zaskrońców zwyczajnych *Natrix natrix*, obserwowano w lasach wokół stawów w Lipniaku. Jezioro Firlej pomimo intensywnego wykorzystywania do celów rekreacyjnych posiada duże walory przyrodnicze. Występowanie trzcin, zakrzewień i zadrzewień w pobliżu jeziora, bliskość lasu, kontakt jeziora z torfowiskami i łąkami powoduje, że jest ono wykorzystywane przez faunę jako miejsce schronienia i rozrodu.

Rycina 18. Obszar Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza w Nadleśnictwie Lubartów

3.3.2 Obszar Chronionego Krajobrazu Kozi Bór

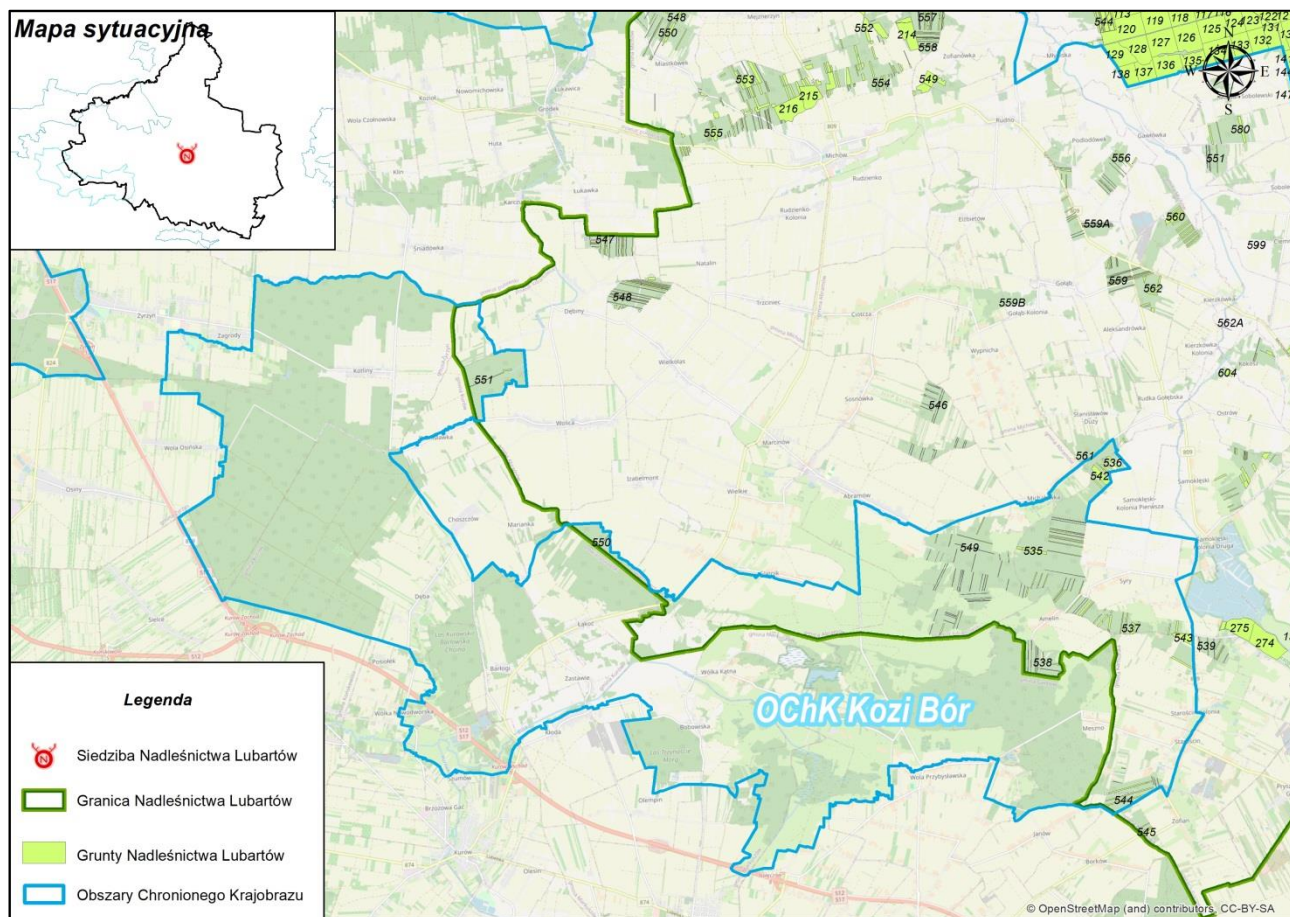
Obszar Chronionego Krajobrazu Kozi Bór powołano Uchwałą Nr XI/56/90 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie z dnia 26 lutego 1990 r. w sprawie utworzenia systemu parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu na terenie woj. lubelskiego (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego Nr 3, poz. 14 z 1990 r.). Aktualizacja: Rozporządzenie nr 28 Wojewody Lubelskiego z dnia 2 czerwca 1998 roku w sprawie obszarów Chronionego Krajobrazu. (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z 16.06.1998r nr 11 poz.166) oraz Rozporządzenie Nr 41 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z dnia 31 marca 2006 r. Nr 65, poz. 1226). Aktualnie obowiązuje: Uchwała Nr XII/184/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 27 listopada 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2015 r. poz. 5157).

Powierzchnia Obszaru Chronionego Krajobrazu Kozi Bór wynosi 12820 ha.

Powierzchnia gruntów nadleśnictwa w Obszarze Chronionego Krajobrazu Kozi Bór – **74,81** ha

Obszar chroniony ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowy ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także funkcją korytarzy ekologicznych.

Obszar Chronionego Krajobrazu Kozi Bór obejmuje część gmin Kamionka i Abramów, będące w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa. Wschodnia granica OCK Kozi Bór pokrywa się z granicą otuliny Kozłowieckiego Parku Krajobrazowego. Utworzony został w celu ochrony walorów krajobrazowych mozaik lasów i łąk oraz zachowania powiązań przestrzennych między terenami o wysokiej aktywności biologicznej. W granicach Parku znalazły się działki będące w szachownicy z innymi własnościami z leśnictw Nasutów i Bratnik.

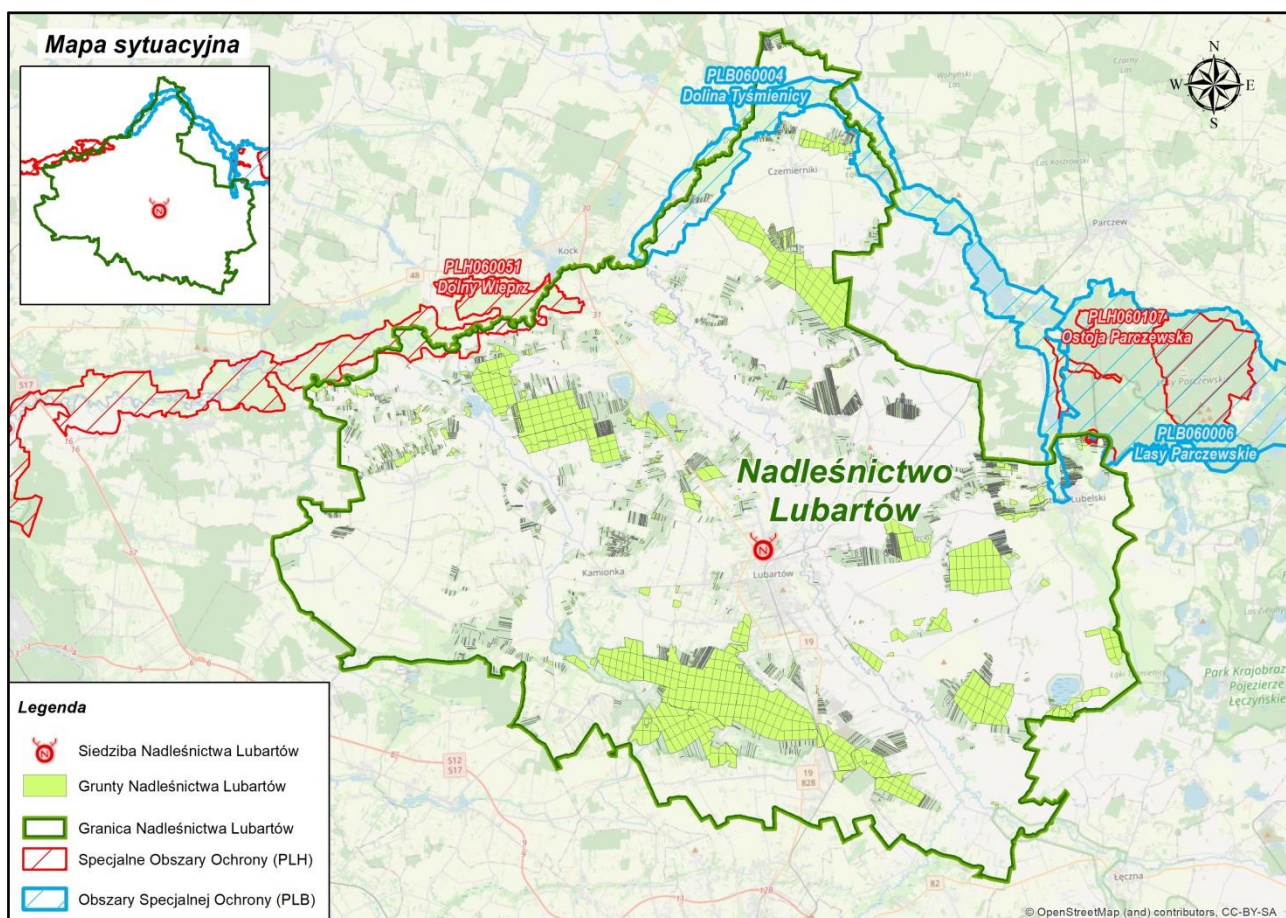

Rycina 19. Obszar Chronionego Krajobrazu Kozi Bór w Nadleśnictwie Lubartów

3.4 Obszary Natura 2000

Obszary Natura 2000 występujące na gruntach Nadleśnictwa Lubartów:

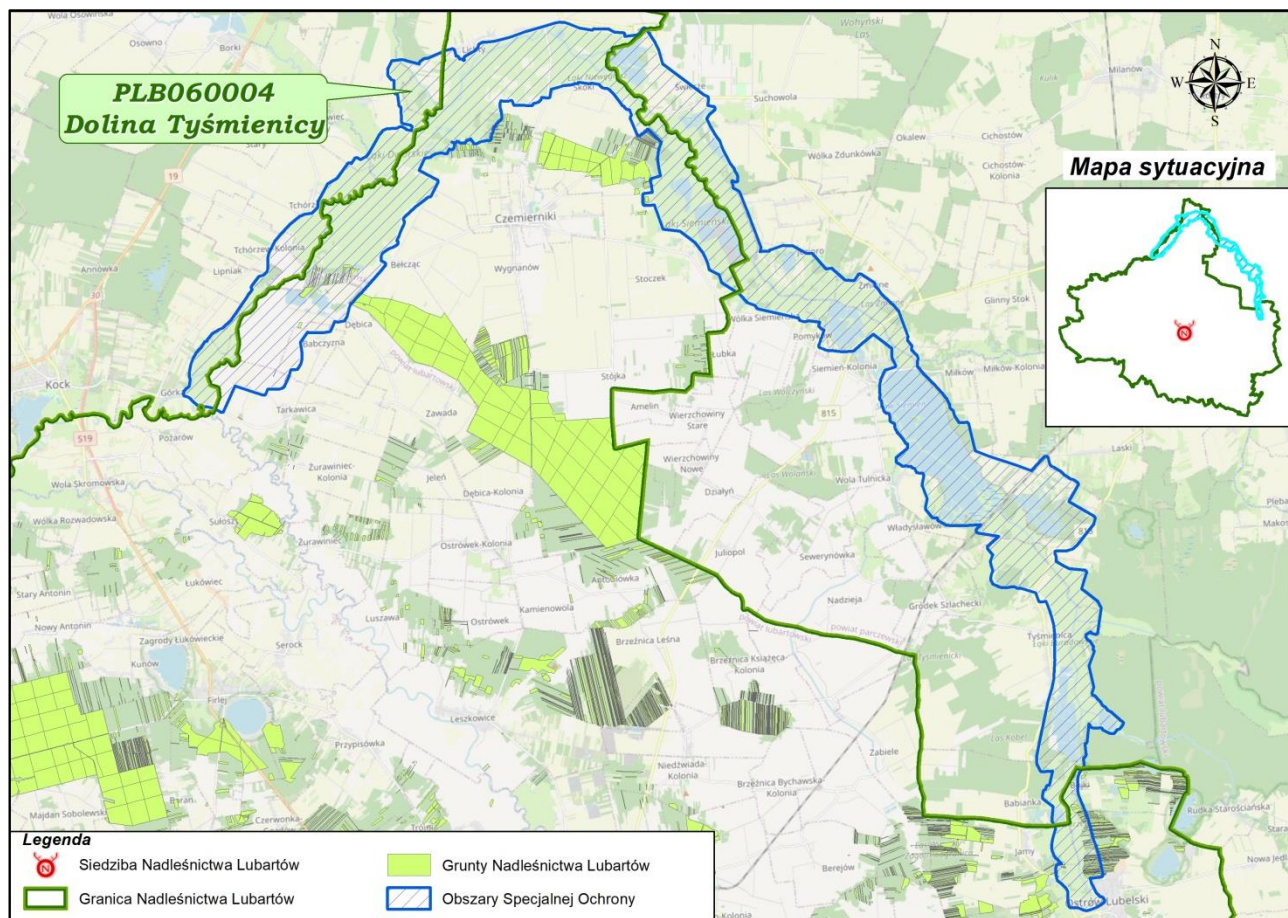
1. Obszar specjalnej ochrony ptaków – Dolina Tyśmienicy – PLB060004;
2. Obszar specjalnej ochrony ptaków – Lasy Parczewskie – PLB060006;
3. Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty – Dolny Wieprz – PLH060051;
4. Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty – Ostoja Parczewska – PLH060107.

Rycina 20. Obszary Natura 2000 w Nadleśnictwie Lubartów

3.4.1 Obszary Natura 2000 występujące na gruntach oraz w zasięgu Nadleśnictwa Lubartów

3.4.1.1 Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Tyśmienicy PLB060004

Rycina 21. Położenie obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Tyśmienicy PLB060004 na tle Nadleśnictwa Lubartów

Opis obszaru sporządzono na podstawie zaktualizowanego w marcu 2024 r. SDF i odnosi się on do całości obszaru, a nie tylko do fragmentu obszaru znajdującego się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów.

Status prawny

Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 z dnia 21 lipca 2004 r. Dz. U. nr 229 poz. 2313, aktualizacja: Rozporządzenie Ministra Środowiska: z dnia 5 września 2007 r. Dz. U. Nr 179, poz. 1275, oraz z dnia 27 października 2008 r. Dz. U. 198, poz. 1226, oraz z dnia 12 stycznia 2011 r. Dz. U. Nr 25, Poz. 133.

Powierzchnia obszaru:

- powierzchnia całkowita obszaru – **7363,66 ha** (wg SDF),
- powierzchnia w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów – 3167,27 ha (43,01% pow. obszaru),
- powierzchnia gruntów nadleśnictwa w obszarze – **38,51 ha**.

Położenie

Ostoja obejmuje fragment doliny Tyśmienicy od Ostrowa Lubelskiego do wsi Górka Kocka. Tyśmienica jest prawobrzeżnym dopływem Wieprza. Wypływa z okolicy jeziora Rogóźno na Pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim i płynie stosunkowo płaską równiną w kierunku północnym, skręcając na wysokości wsi Niewęgłosz na południowy zachód. Szerokość doliny jest zmienna i wynosi od 500 m do 2 km. Dolina dawniej bagnista i zalewana, została na całej powierzchni zmeliorowana. Rzekę uregulowano i obecnie płynie ona prostym, wąskim kanałem. W terytorialnym zasięgu Nadleśnictwa znalazł się ww. obszar, obejmujący środkowy i dolny odcinek doliny Tyśmienicy.

Opis obszaru

Dolinę pokrywają wilgotne łąki z płatami turzycowisk. Mimo że większość doliny została przygotowana do prowadzenia intensywnej gospodarki łąkarskiej, z powodu zaniechania wypasu i koszenia ulega wtórnemu zabagnieniu. Znaczną część doliny opanowały zbiorowiska wysokich turzyc i trzcinowiska co doprowadziło do utraty miejsc gniazdowania dla siewek oraz pogorszenie żerowisk dla ptaków szponiastych. Najcenniejsze walory przyrodnicze posiada 13 kompleksów stawów rybnych. Największe znaczenie dla lęgowych i przelotnych gatunków ptaków mają stawy Siemieńskie, Skruda i Pszonka. Zespół stawów w Siemieniu ma powierzchnię 790 ha, składa się z 2 dużych i 12 małych stawów. Na znacznej powierzchni (małe stawy do 30-50 %) są one zarośnięte szuwarem trzcinowym i pałkowym. Otoczenie stawów stanowią grunty rolne i łąki.

Bardzo cennymi siedliskami w dolinie są starorzecza, a także powstałe w efekcie ludzkiej działalności torfianki, z których znaczna część obecnie ulega degradacji w wyniku wypłycenia i sukcesji łożowisk. W torfiankach stwierdzono występowanie strzebli błotnej i żółwia błotnego. Na obrzeżach doliny miejscami utrzymały się pozostałości naturalnych olsów. W południowo-wschodniej części ostoi znajduje się także fragment lasu, w drzewostanie którego dominują dąb, sosna i olcha z kilkoma obniżeniami zajętych przez torfowiska niskie i przejściowe. Rozproszona zabudowa skupia się na obrzeżach ostoi.

Wartość przyrodnicza i znaczenie

Dolina Tyśmienicy to ostoja ptasia o randze europejskiej E 64. W obszarze stwierdzono do-
tychczas występowanie ok. 270 gatunków ptaków, w tym ok. 150 lęgowych, z czego ok. 240 na
stawach rybnych w Siemieniu, w tym 115 lęgowych i 3 prawdopodobnie lęgowe. Występuje tu co
najmniej 28 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Z uwagi na wysoką liczebność
populacji lęgowych przedmiotami ochrony w obszarze są zarówno ptaki zamieszkujące siedliska
łąkowe (derkacz, kulik wielki, krwawodziób, rycyk, dubelt), wodne (podgorzałka, zielonka, rybitwa
rzeczna, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, gęgawa, krakwa, cyranka) czy zarośla nadrzeczne
(bączek, podróżniczek, wąsatka) jak i ptaki drapieżne (bocian czarny, błotniak stawowy, błotniak
łąkowy, uszatka błotna, puchacz).

Dolina Tyśmienicy stanowi jedną z najważniejszych w kraju ostoi lęgowych dla krakwy, pod-
gorzałki, bączka, zielonki, derkacza, uszatki błotnej. W skali regionu jest to także ważne miejsce
lęgowe baka, błotniaka stawowego, gęgawy i wąsatki.

Ostoja jest także ważnym punktem dla migrujących ptaków wodno – błotnych (do przedmio-
tów ochrony

należy migrująca populacja bociana czarnego, świstuna i rożeńca). Na stawach rybnych w
Siemieniu pierzy się do 500 łabędzi niemych. Dolina Tyśmienicy i położone w jej obrębie stawy
rybne są miejscem jesienno-kocowania licznej populacji bielika (do 100 osobników) i zimowa-
nia ok. 50 osobników.

Dolina Tyśmienicy stanowi ważne miejsce koncentracji ptaków przelotnych i zimujących (mi-
nimum 20 000 osobników w latach 2004 – 2009), oraz istotne miejsce żerowiskowe dla gatunków
gniazdujących w sąsiadującym obszarze Natura 2000 Lasy Parczewskie PLB060006 (bielik, pu-
chacz, bocian czarny, bocian biały).

Tabela 11. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE występujące w obszarze Dolina Tyśmienicy oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków (na podst. SDF dla obszaru Natura 2000 Dolina Tyśmienicy PLB060004)

Kod	Nazwa		OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
	łacińska	polska	Populacja	St. zach.	Izolacja	Ogólnie
A294	<i>Acrocephalus paludicola</i>	Wodniczka	C	C	C	C
A229	<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek	D			
A054	<i>Anas acuta</i>	Rożeniec zwyczajny	C	C	C	C
A056	<i>Anas clypeata</i>	Płaskonos	C	B	B	C
A050	<i>Anas penelope</i>	Świstun	C	C	C	C
A055	<i>Anas querquedula</i>	Cyranka	C	B	C	C
A051	<i>Anas strepera</i>	Krakwa	C	B	C	C
A043	<i>Anser anser</i>	Gęgawa	C	B	C	C
A222	<i>Asio flammeus</i>	Uszatka błotna	B	B	B	B
A060	<i>Aythya nyroca</i>	Podgorzałka	B	C	C	C

Kod	Nazwa		OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Populacja	St. zach.	Izolacja	Ogólnie
	łacińska	polska				
A021	<i>Botaurus stellaris</i>	Bąk	D			
A215	<i>Bubo bubo</i>	Puchacz	C	B	C	C
A067	<i>Bucephala clangula</i>	Gągoł	D			
A371	<i>Carpodacus erythrinus</i>	Dziwonia	D			
A137	<i>Charadrius hiaticula</i>	Sieweczka obrożna	D			
A196	<i>Chlidonias hybridus</i>	Rybitwa białowąsa	C	C	C	C
A198	<i>Chlidonias leucopterus</i>	Rybitwa białoskrzydła	D			
A197	<i>Chlidonias niger</i>	Rybitwa czarna	B	C	C	C
A031	<i>Ciconia ciconia</i>	Bocian biały	D			
A030	<i>Ciconia nigra</i>	Bocian czarny	C	C	C	C
A081	<i>Circus aeruginosus</i>	Błotniak stawowy	C	B	C	C
A084	<i>Circus pygargus</i>	Błotniak łąkowy	D			
A122	<i>Crex crex</i>	Derkacz	C	B	C	C
A239	<i>Dendrocopos leucotos</i>	Dzięcioł białogrzbiety	D			
A238	<i>Dendrocopos medius</i>	Dzięcioł średni	D			
A236	<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny	D			
A379	<i>Emberiza hortulana</i>	Ortolan	D			
A096	<i>Falco tinnunculus</i>	Pustułka	D			
A153	<i>Gallinago gallinago</i>	Kszyk	D			
A154	<i>Gallinago media</i>	Dubelt	C	B	B	B
A127	<i>Grus grus</i>	Żuraw	D			
A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Bielik	C	B	C	C
A022	<i>Ixobrychus minutus</i>	Bączek	C	B	C	C
A338	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek	D			
A184	<i>Larus argentanus</i>	Mewa srebrzysta	D			
A176	<i>Larus melanocephalus</i>	Mewa czarnogłowa	D			
A156	<i>Limosa limosa</i>	Rycyk	B	B	C	B
A246	<i>Lullula arborea</i>	Lerka	D			
A272	<i>Luscinia svecica</i>	Podróżniczek	C	B	C	C
A160	<i>Numenius arquata</i>	Kulik wielki	C	B	B	C
A323	<i>Panurus biarmicus</i>	Wąsatka	C	B	C	C
A151	<i>Philomachus pugnax</i>	Batalion	D			
A120	<i>Porzana parva</i>	Zielonka	C	B	C	C
A119	<i>Porzana porzana</i>	Kropiatka	D			
A336	<i>Remiz pendulinus</i>	Remiz	D			
A193	<i>Sterna hirundo</i>	Rybitwa rzeczna	C	C	C	C
A307	<i>Sylvia nisoria</i>	Jarzębatka	D			
A162	<i>Tringa totanus</i>	Krwawodziób	C	B	C	C
A142	<i>Vanellus vanellus</i>	Czajka	D			

Podczas inwentaryzacji ornitologicznej obszaru przeprowadzonej przez LTO w 2012 roku stwierdzono występowanie następujących gatunków ptaków w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów:

Tabela 12. Gatunki występujące w obszarze Natura 2000 Dolina Tyśmienicy stwierdzone w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa oraz liczba obserwacji tych gatunków

Kod	Nazwa		Liczba obserwacji
	łacińska	polska	
A222	<i>Asio flammeus</i>	Uszatka błotna	1
A021	<i>Botaurus stellaris</i>	Bąk	3
A197	<i>Chlidonias niger</i>	Rybitwa czarna	4
A031	<i>Ciconia ciconia</i>	Bocian biały	6
A081	<i>Circus aeruginosus</i>	Błotniak stawowy	11
A122	<i>Crex crex</i>	Derkacz	131
A236	<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny	2
A127	<i>Grus grus</i>	Żuraw	3
A022	<i>Ixobrychus minutus</i>	Bączek	1
A338	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek	1
A246	<i>Lullula arborea</i>	Lerka	1
A120	<i>Porzana parva</i>	Zielonka	3
A307	<i>Sylvia nisoria</i>	Jarzębatka	1

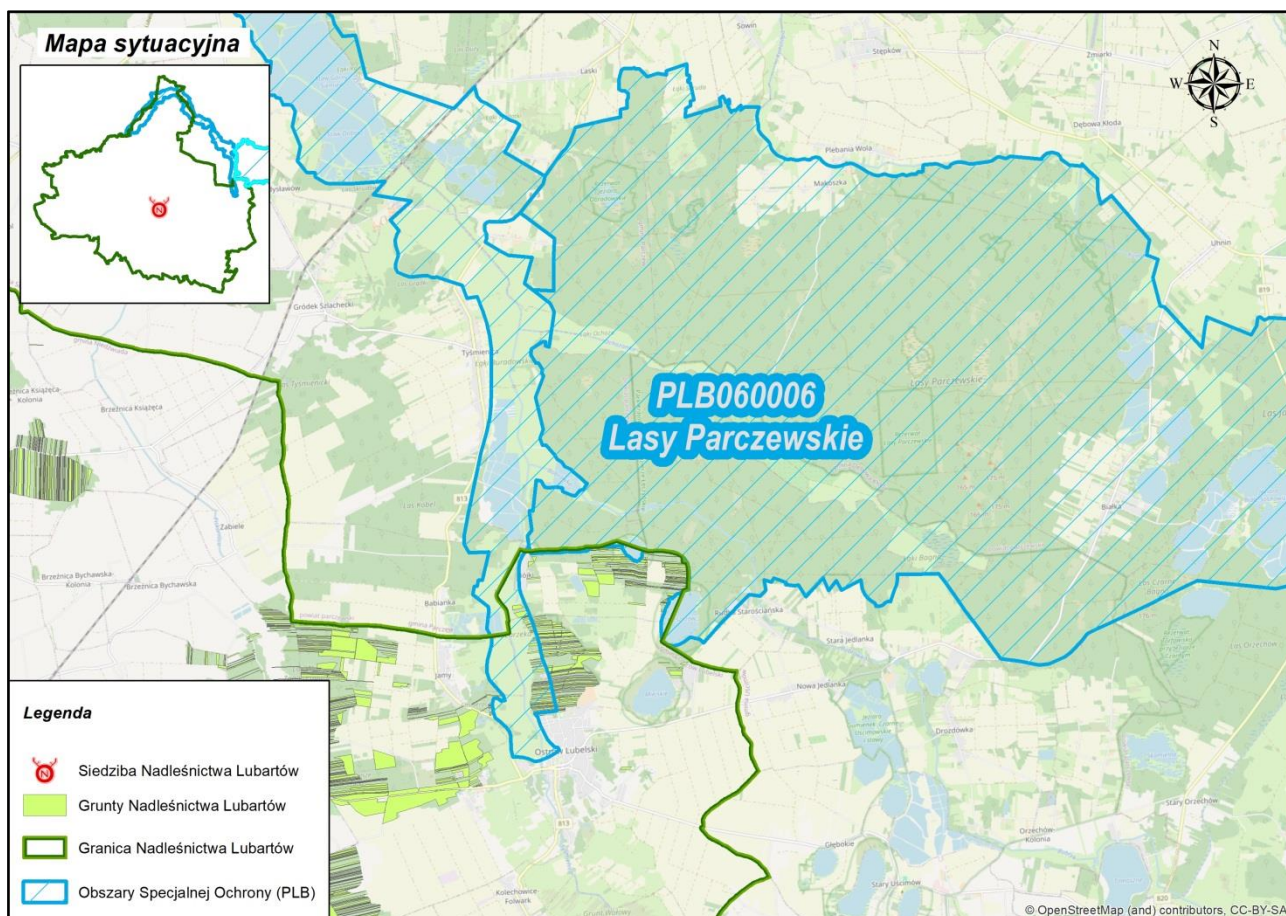
Jak wynika z powyższej tabeli w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Tyśmienicy stwierdzono występowanie trzynastu gatunków ptaków na 168 stanowiskach. Najliczniej reprezentowanym gatunkiem jest derkacz.

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lubartów **nie stwierdzono** występowania ptaków będących przedmiotem ochrony w obszarze.

Obszar ma sporządzony plan zadań ochronnych.

Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie.

3.4.1.2 Obszar specjalnej ochrony ptaków Lasy Parczewskie PLB060006

Rycina 22. Położenie obszaru specjalnej ochrony ptaków Lasy Parczewskie PLB060006 na tle Nadleśnictwa Lubartów

Opis obszaru sporządzono na podstawie zaktualizowanego w marcu 2024 r. SDF i odnosi się on do całości obszaru, a nie tylko do fragmentu obszaru znajdującego się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów.

Status prawny

Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 z dnia 21 lipca 2004 r. Dz. U. nr 229 poz. 2313, aktualizacja: Rozporządzenie Ministra Środowiska: z dnia 5 września 2007 r. Dz. U. Nr 179, poz. 1275, oraz z dnia 27 października 2008 r. Dz. U. 198, poz. 1226, oraz z dnia 12 stycznia 2011 r. Dz. U. Nr 25, Poz. 133.

Powierzchnia obszaru:

- powierzchnia całkowita obszaru – **14024,3** ha,
- powierzchnia w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów – 33,95 ha (0,24% pow. obszaru),
- powierzchnia gruntów nadleśnictwa w obszarze – **3,56** ha.

Położenie

Obejmuje kompleks leśny Lasy Parczewskie, usytuowany pomiędzy Kanałem Wieprz-Krzna a rzeką Tyśmienicą, wraz z przecinającymi je łąkami "Ochoża". Od zachodu lasy przylegają do

doliny Tyśmienicy, od wschodu, północy, a także częściowo od południa sąsiadują z polami uprawnymi.

Opis obszaru. Cały kompleks leśny położony jest w zlewni rzeki Tyśmienicy, a odwadniają go jej dopływy Ochoża i Piwonia-Bobrówka oraz Konotopa. Bezpośrednio w sąsiedztwie lub w niewielkiej odległości od Lasów Parczewskich położonych jest kilka kompleksów stawów rybnych i jezior (Jez. Czarne Gościńskie, Jez. Kleszczów i Jez. Miejskie). Przeważają bory sosnowe i bory mieszane, lokalnie występują olsy, grądy, łągi jesionowo-olchowe oraz zanikające obecnie bory bagienne i torfowiska przejściowe.

Wartości przyrodnicze i znaczenie. Ostoja ptasia o randze europejskiej E 65. Występują co najmniej 22 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 5 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Jedno z nielicznych stanowisk lęgowych podgorzańki.

W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C6) następujących gatunków ptaków: bielik *Haliaeetus albicilla* (A075) (PCK), podgorzańska *Aythya nyroca* (A060) (PCK), puchacz *Bubo bubo* (A215) (PCK), trzmiełojad *Pernis opivorus* (A072); w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje bocian czarny *Ciconia nigra* (A030) i dzięcioł białogrzbisty *Dendrocopos leucotos* (A239) (PCK).

Tabela 13. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Kod	Nazwa		OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
	łacińska	polska	Populacja	St. zach.	Izolacja	Ogólnie
A229	<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek	D			
A051	<i>Anas strepera</i>	Krakwa	C	C	C	C
A043	<i>Anser anser</i>	Gęgawa	C	C	C	C
A089	<i>Clanga pomarina</i>	Orlik krzykliwy	D			
A060	<i>Aythya nyroca</i>	Podgorzańska	C	C	B	C
A104	<i>Bonasa bonasia</i>	Jarząbek	D			
A021	<i>Botaurus stellaris</i>	Bąk	D			
A215	<i>Bubo bubo</i>	Puchacz	B	B	C	B
A067	<i>Bucephala clangula</i>	Gągoł	D			
A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Lelek	D			
A031	<i>Ciconia ciconia</i>	Bocian biały	D			
A030	<i>Ciconia nigra</i>	Bocian czarny	D			
A081	<i>Circus aeruginosus</i>	Błotniak stawowy	D			
A084	<i>Circus pygargus</i>	Błotniak łąkowy	D			
A122	<i>Crex crex</i>	Derkacz	C	C	C	C
A239	<i>Dendrocopos leucotos</i>	Dzięcioł białogrzbisty	C	B	C	C
A238	<i>Dendrocopos medius</i>	Dzięcioł średni	D			
A379	<i>Emberiza hortulana</i>	Ortolan	D			

Kod	Nazwa		OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
	łacińska	polska	Populacja	St. zach.	Izolacja	Ogólnie
A321	<i>Ficedula albicollis</i>	Muchołówka białoszyja	D			
A320	<i>Ficedula parva</i>	Muchołówka mała	D			
A127	<i>Grus grus</i>	Żuraw	D			
A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Bielik	C	B	C	C
A022	<i>Ixobrychus minutus</i>	Bączek	C	C	C	C
A338	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek	D			
A246	<i>Lullula arborea</i>	Lerka	D			
A272	<i>Luscinia svecica</i>	Podróżniczek	D			
A072	<i>Pernis apivorus</i>	Trzmiełojad	D			
A234	<i>Picus canus</i>	Dzięcioł zielonosiwy	D			
A307	<i>Sylvia nisoria</i>	Jarzębatka	D			

Podczas inwentaryzacji ornitologicznej obszaru przeprowadzonej przez LTO w 2012 roku stwierdzono występowanie następujących gatunków ptaków w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów:

Tabela 14. Gatunki występujące w obszarze Natura 2000 Lasy Parczewskie stwierdzone w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa oraz liczba obserwacji tych gatunków

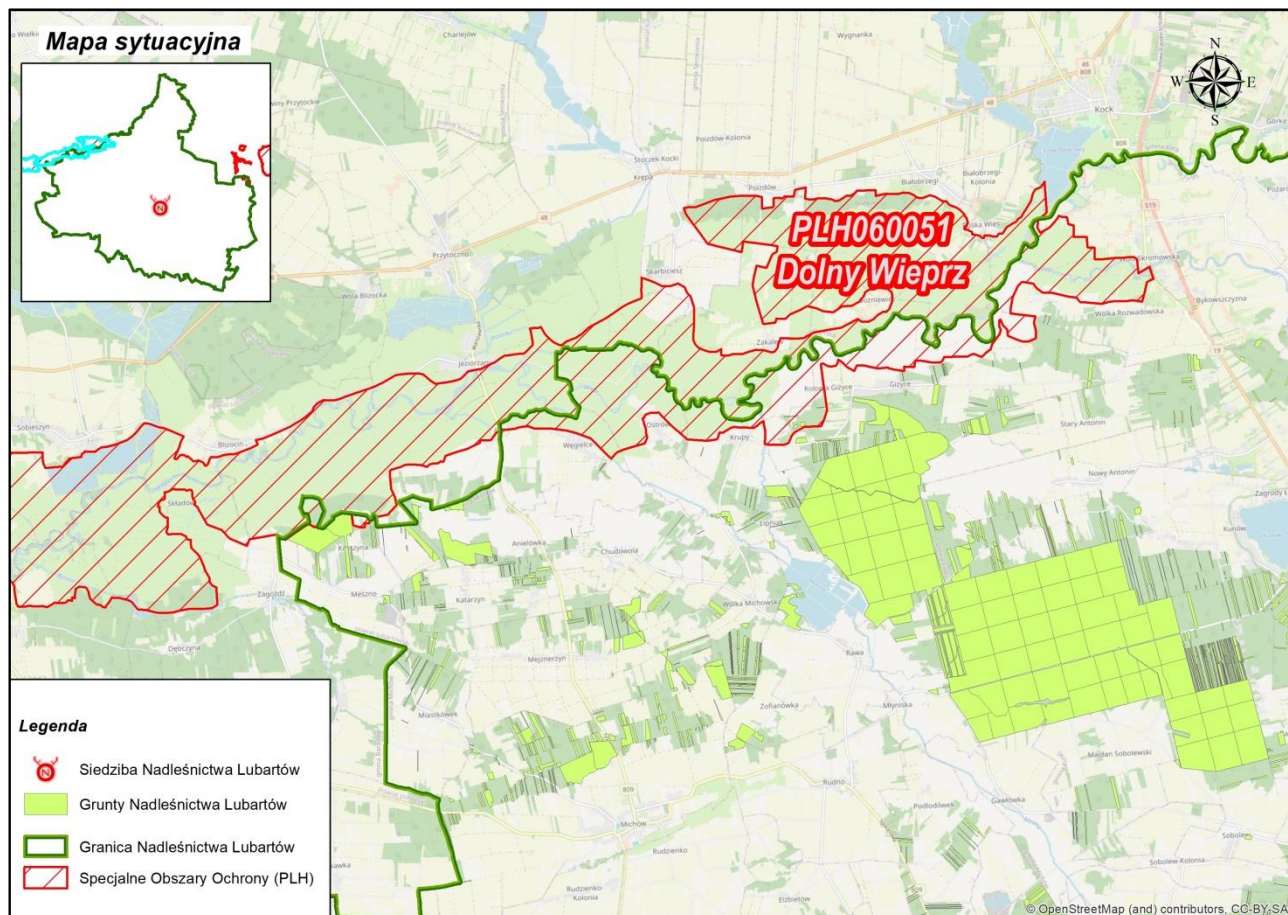
Kod	Nazwa		Liczba obserwacji
	łacińska	polska	
A104	<i>Bonasa bonasia</i>	Jarząbek	1

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lubartów **nie stwierdzono** występowania ptaków będących przedmiotem ochrony w obszarze.

Obszar ma sporządzony plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 12 stycznia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Parczewskie PLB060006).

Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie.

3.4.1.3 Obszar Natura 2000 Dolny Wieprz PLH060051

Rycina 23. Położenie obszaru Natura 2000 Dolny Wieprz PLH060051 na tle Nadleśnictwa Lubartów

Opis obszaru sporządzono na podstawie zaktualizowanego w marcu 2024 r. SDF i odnosi się on do całości obszaru, a nie tylko do fragmentu obszaru znajdującego się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów.

Status prawny

Obszar zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12.12.2008 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugiego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2009) 8039) (2009/93/WE) (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej z dnia 13.02.2009 r.).

Aktualnie obowiązujący akt prawny: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 września 2019 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolny Wieprz (PLH060051) (Dz. U. z 2019r. poz. 2008, 2019-10-23)

Powierzchnia obszaru:

- powierzchnia całkowita obszaru – **8182,30** ha (wg SDF),
- powierzchnia w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów – 1133,89 ha (13,86% pow. obszaru),
- powierzchnia gruntów nadleśnictwa w obszarze – **1,49** ha.

Położenie

Obszar położony jest w Pradolinie Wieprza i w Dolinie Środkowej Wisły, obejmując około 65-kilometrowy odcinek doliny rzeki Wieprz, w jej dolnym biegu, z licznymi starorzeczami, zastoiskami i kilkoma kompleksami stawów. Dominują tu rozległe łąki, często o dużym uwilgotnieniu, mimo przeprowadzonych dawniej melioracji. Miejscami występują płaty łągów, zarośli wierzbowych oraz bogate florystycznie ciepłolubne murawy napiaskowe. Roślinność w dolinie Wieprza cechuje się dużą różnorodnością i wyjątkowymi walorami krajobrazowymi. Rzeka płynie tu silnie meandrującym korytem o dużej naturalności. Cennym elementem są stare, dziuplaste wierzby porastające brzegi rzeki. W południowo-zachodniej części ostoi, wśród wydmy i lasów, znajduje się zarastający zbiornik wodny Piskory, objęty ochroną jako rezerwat przyrody „Piskory”. Rezerwat powołano dla ochrony siedlisk wodnych, bagiennych i leśnych o dużej różnorodności biologicznej.

Pod względem hydrograficznym obszar położony jest w zlewni Wieprza. Obszar ten przynależy do regionu wodnego Środkowej Wisły w obrębie jednolitej części wód podziemnych – JCWP: PLGW200075. Rzeka Wieprz przepływa przez centralną część obszaru i ma przebieg zbliżony do równoleżnikowego. Jest ona tylko w niewielkim stopniu uregulowana i ma charakter silnie meandrujący. W dolinie rzeki (o szerokości do 4 km) znajdują się liczne, zawodnione starorzecza i podmokłości. Naturalne zbiorniki wód stojących to przede wszystkim starorzecza.

Teren ostoi leży w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza i jest przykładem dobrze zachowanego krajobrazu dużej doliny rzeki nizinnej. Obszar jest także częścią korytarza ekologicznego Dolina Dolnego Wieprza GKPdC-3A między Polesiem i Doliną Wisły, który ma znaczenie dla migracji zwierząt i zachowania spójności siedlisk przyrodniczych w sieci Natura 2000. Dolina Dolnego Wieprza jest również ważnym miejscem gniazdowania ptaków zagrożonych wyginięciem, m.in.: derkacza, dzięcioła białoszyjnego i rycyka, a w skali regionu także: bielika, puchacza, bączka i kropiatki. Teren ten został wyznaczony jako ostoja ptaków IBA o kodzie PL144 wg kryteriów Birdlife International. Każdego roku woda zalewa większą część doliny tworząc warunki dla migrujących przez ten teren ptaków wodno-błotnych. Na terenie ostoi znajduje się również kilka użytków ekologicznych obejmujących mokradła i wydmy.

Jakość i znaczenie

W obszarze PLH060051 przedmiotem ochrony są siedliska: 3150, 3270, 6120, 6430, 6510 i 91E0, ujęte w Załączniku I Dyrektywy siedliskowej oraz boleń, piskorz, kumak nizinny, wydra, bóbr* i marsylia czterolistna, ujęte w Załączniku II. W obszarze zinwentaryzowano także siedlisko

9170 oraz wydrę, żółwia i traszkę grzebieniastą – wszystkie określono jako nieistotne dla ochrony w obszarze.

Tabela 15. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Dolny Wieprz i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk

Kod	Nazwa	Na gruntach nadleśnictwa [ha]	Ocena znaczenia obszaru			
			Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Izolacja	Ocena ogólna
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	Nie stwierdzono	A	C	B	B
3270	Zalewane muliste brzegi rzek	Nie stwierdzono	A	C	A	B
6120*	Ciepolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Nie stwierdzono	B	C	B	B
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Nie stwierdzono	C	C	C	C
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Nie stwierdzono	A	C	A	A
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Nie stwierdzono	C	C	B	C
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Nie stwierdzono	D			
91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i>)	Nie stwierdzono	A	C	B	B

* siedliska priorytetowe

Na gruntach Nadleśnictwa Lubartów na terenie obszaru Natura 2000 Dolny Wieprz **nie stwierdzono** występowania siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w obszarze.

Tabela 16. Gatunki będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Dolny Wieprz i ocena znaczenia dla tych gatunków

Kod	Nazwa		OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
	łacińska	polska	Populacja	St. zach.	Izolacja	Ogólnie
Rośliny						
1428	<i>Marsilea quadrifolia</i>	Marsylia czterolistna	C	C	A	C
Ryby						
1130	<i>Aspius aspius</i>	Boleń	C	B	C	B
1145	<i>Misgurnus fossilis</i>	Piskorz	C	B	C	B
Gady						
1220	<i>Emys orbicularis</i>	Żółw błotny	D			
Płazy						
1188	<i>Bombina bombina</i>	Kumak nizinny	C	B	C	B

Kod	Nazwa		OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Populacja	St. zach.	Izolacja	Ogólnie
1166	<i>Triturus cristatus</i>	Traszka grzebieniasta	D			
Ssaki						
1337	<i>Castor fiber</i>	Bóbr	D			
1355	<i>Lutra lutra</i>	Wydra	C	B	C	B

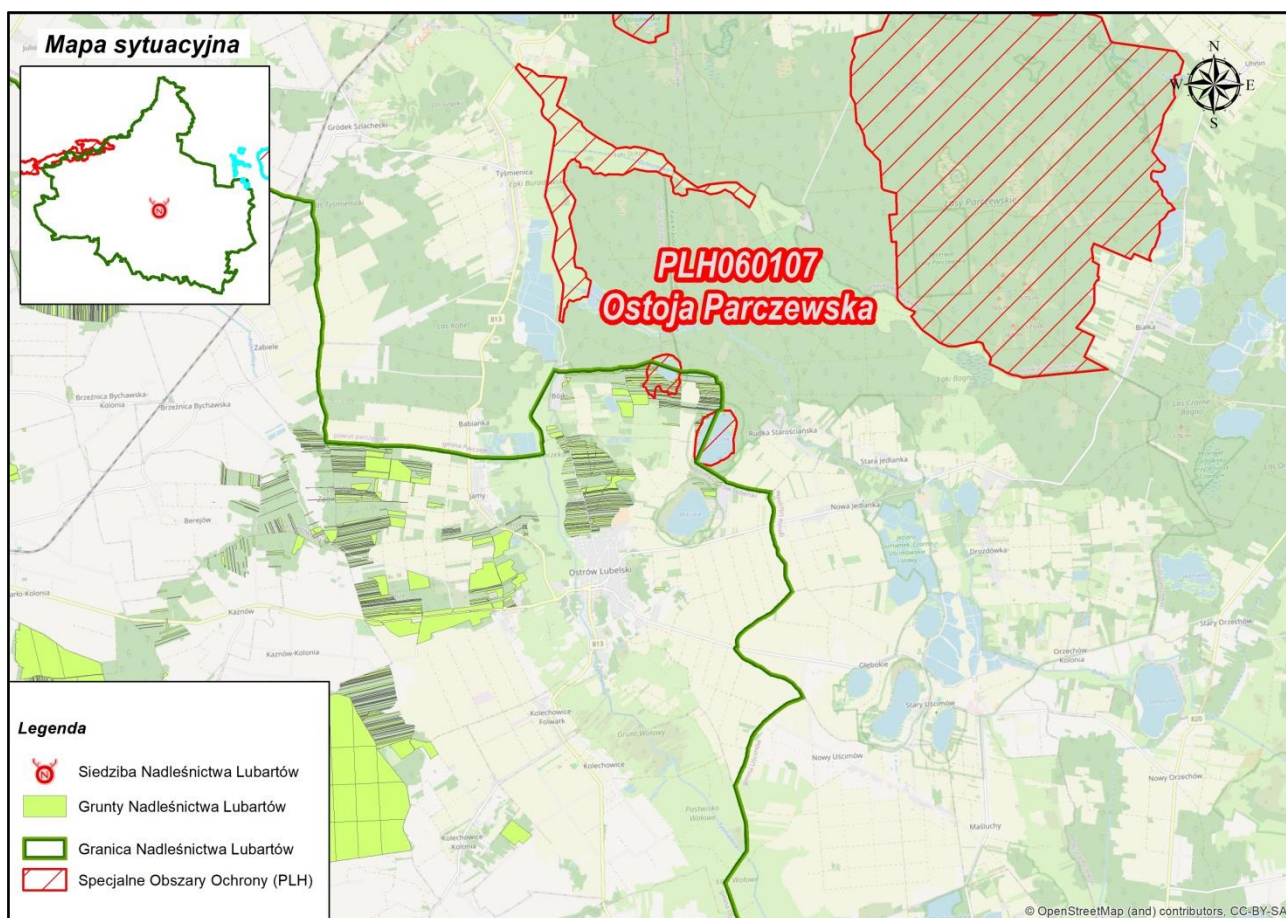
Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lubartów **nie stwierdzono** występowania gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotem ochrony w obszarze.

Obszar nie ma sporządzonego planu zadań ochronnych i planu ochrony.

Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie.

W 2013 roku pod kierunkiem RDOŚ w Lublinie rozpoczęły się prace związane z opracowaniem planu zadań ochronnych dla obszaru. Obszar posiada sporządzoną dokumentację do planu zadań ochronnych.

3.4.1.4 Obszar Natura 2000 Ostoja Parczewska PLH060107

Rycina 24. Położenie obszaru Natura 2000 Ostoja Parczewska PLH060107

Opis obszaru sporządzono na podstawie zaktualizowanego w marcu 2024 r. SDF i odnosi się on do całości obszaru.

Status prawny

Obszar zatwierdzony Decyzją Komisji UE 64/2011 z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE).

Obecnie obowiązujący akt prawny: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Parczewska (PLH060107) (Dz. U. z 2018 r. poz. 901, 2018-05-15)

Powierzchnia obszaru:

- powierzchnia całkowita obszaru – **3591,53** ha (wg SDF),
- powierzchnia w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów – 46,51 ha (1,25% pow. obszaru),
- powierzchnia gruntów nadleśnictwa w obszarze – **10,59** ha

Położenie

Ostoja położona jest w zachodniej części Polesia Lubelskiego w pobliżu północno zachodniej granicy Pojezierza Łęczyńsko -Włodawskiego. Obejmuje cały rozległy kompleks Lasów Parczewskich wraz z przylegającymi terenami łąkowymi.

Opis obszaru

Obszar ten charakteryzuje się dużą mozaikowością siedlisk, uwarunkowaną znacznym zróżnicowaniem stosunków wodnych i gleb. Rzeźba terenu jest mało urozmaicona, z rozległymi równinami i niewielkimi wzgórzami oraz płytkimi, podmokłymi obniżeniami wypełnionymi torfem. Obszar położony jest w całości w zlewni Tyśmienicy. Największe ciekі odwadniające teren to Kopotopa, Ochożanka oraz Bobrówka, której dolina miejscami zachowała jeszcze naturalny charakter. W obrębie ostoi znajdują się trzy niewielkie jeziora: Obradowskie, Czarne Gościńskie i Kleszczów. Lasy Parczewskie tworzą wraz z Lasami Włodawskimi i Lasami Sobiborskimi największy kompleks leśny we wschodniej Polsce. Ma to istotne znaczenie dla populacji wilka zamieszkującej ten teren, ponieważ stwarza dogodne warunki (głównie migracyjne) dla właściwego jej funkcjonowania.

Jakość i znaczenie

Głównym celem ochrony w obszarze jest populacja wilka. Na terenie ostoi bytuje 1 wataha wilków składająca się z 4-5 osobników. Regularnie rejestrowany jest też rozród wilków na tym obszarze, ostatnie informacje o obserwacji szczeniąt pochodzą z 2007 r. Populacja wilków w Lasach Parczewskich stanowi 0,7% populacji krajowej tego gatunku oraz 6,3% populacji woj. lubelskiego. Ostoja obejmuje najistotniejsze siedliska dla ochrony tego gatunku. Na terenie obszaru stwierdzono 8 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej - zajmujących łącznie prawie 11% powierzchni oraz 10 gatunków zwierząt z Załącznika II DS. Na łąkach w dolinie Ochożanki znajduje

się jedno z największych na Lubelszczyźnie stanowisk wielosiłu błękitnego, liczące ponad 1000 osobników.

Tabela 17. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Parczewska i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk

Kod	Nazwa	Na gruntach nadleśnictwa [ha]	Ocena znaczenia obszaru			
			Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Nie stwierdzono	B	C	B	C
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Nie stwierdzono	D			
7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Nie stwierdzono	B	C	A	B
7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	Nie stwierdzono	C	C	C	C
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	Nie stwierdzono	B	C	B	B
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Nie stwierdzono	C	C	C	C
91D0*	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>)	Nie stwierdzono	A	C	A	A
91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)	Nie stwierdzono	B	C	C	C

* siedliska priorytetowe

Tabela 18. Gatunki będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Parczewska i ocena znaczenia dla tych gatunków

Kod	Nazwa		OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
	łacińska	polska	Populacja	St. zach.	Izolacja	Ogólnie
Owady						
1042	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Zalotka większa	C	B	C	B
1060	<i>Lycaena dispar</i>	Czerwończyk nieparek	C	B	C	B
6177	<i>Phengaris teleius</i>	Modraszek telejus	C	B	C	B
6199	<i>Phengaris nausithous</i>	Modraszek nausitous	C	B	C	B
4038	<i>Lycaena helle</i>	Czerwończyk fioletek	C	B	C	B

Kod	Nazwa		OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Populacja	St. zach.	Izolacja	Ogólnie
	łacińska	polska				
Płazy i Gady						
1188	<i>Bombina bombina</i>	Kumak nizinny	C	B	C	C
1220	<i>Emys orbicularis</i>	Żółw błotny	C	B	C	C
Ssaki						
1337	<i>Castor fiber</i>	Bóbr	C	B	C	B
1352	<i>Canis lupus</i>	Wilk	C	B	C	B
1355	<i>Lutra lutra</i>	Wydra	C	B	C	C

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lubartów **nie stwierdzono** występowania siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotem ochrony w obszarze.

Obszar ma sporządzony plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 12 stycznia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Parczewska PLH060107).

Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie.

3.5 Pomniki przyrody

Na gruntach Nadleśnictwa Lubartów łącznie występuje 6 pomników przyrody. Szczegółowe dane o pomnikach przyrody zestawiono w tabeli 19.

Tabela 19. Wykaz istniejących pomników przyrody na gruntach Nadleśnictwa Lubartów (wg wzoru nr 5a)

Lp.	Nr z wykazu rejestru RDOŚ Lublin	Nr zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. Poz.	Opis obiektu								Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska		Uwagi
				Gmina Obręb ew. Leśnictwo Oddz. Poddz.	Rodzaj	Wiek ¹² [lata]	Obw. ¹³ [cm]	Wys. ¹⁴ [m]	Stan zdrowotny	Zagrożenia	Pow. w [ha]	Projektowane	Wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	619	Zarządzenie Nr 42 Wojewody Lubelskiego z dnia 22 października 1987r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. Woj. Lub. z 1987 r. Nr 12, poz. 211, zm. Dz. Urz. Woj. Lub. z 1990 r. Nr 15, poz. 200	Lubartów Nowodwór Nasutów 236k	Dąb szyp. 2 szt. <i>Quercus robur</i>	270	453	27	2	brak				Położony na skraju drzewostanu w północno zachodniej części poletka łowieckiego
				Lubartów Nowodwór Nasutów 236c		270	390	30	2	brak				Położony w drzewostanie w pobliżu dawnej gajówki
2	888	Zarządzenie Nr 42 Wojewody Lubelskiego z dnia 22 października 1987r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. Woj. Lub. z 1987 r. Nr 12, poz. 211, zm. Dz. Urz. Woj. Lub. z 1990 r. Nr 15, poz. 200	Ostrów Lubelski Kolonia Kaznów Pałecznicza 169g	Dąb szyp. 1 szt. <i>Quercus robur</i>	-	-	-	5	brak				Drzewo martwe, wywrócone, pomnik położony w drzewostanie, nie zagraża bezpieczeństwu ludzi. Pozostaje w ewidencji pomników przyrody nadleśnictwa.

¹² a - tylko dla drzew

¹³ b - dla drzew na wys. 1,3m, dla głązów i innych w najszerszym miejscu

¹⁴ c - dla głązów wystawiane ponad powierzchnię ziemi

Lp.	Nr z wykazu rejestru RDOŚ Lublin	Nr zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. Poz.	Opis obiektu								Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska		Uwagi
				Gmina Obręb ew. Leśnictwo Oddz. Poddz.	Rodzaj	Wiek ¹² [lata]	Obw. ¹³ [cm]	Wys. ¹⁴ [m]	Stan zdrowotny	Zagrożenia	Pow. w [ha]	Projektowane	Wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
3	889	Zarządzenie Nr 42 Wojewody Lubelskiego z dnia 22 października 1987r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. Woj. Lub. z 1987 r. Nr 12, poz. 211, zm. Dz. Urz. Woj. Lub. z 1990 r. Nr 15, poz. 200	Ostrów Lubelski Kolonia Kaźnów Pałecznicza 169c	Dąb szyp. 1 szt. <i>Quercus robur</i>	-	351	29	5	brak				Drzewo martwe, pomnik położony w drzewostanie, nie zagraża bezpieczeństwu ludzi. Pozostaje w ewidencji pomników przyrody nadleśnictwa.
4	120	Rozporządzenie Nr 1 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 22 października 1990r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. Woj. Białkopodl. z 1990 r. Nr 16, poz. 108, zm. z 1996 r. Nr 18, poz. 77	Czemierniki Stójka Czemierniki 44m	Dąb szyp. 2 szt. <i>Quercus robur</i>	170	428	26	3	brak				Położony w pobliżu osady leśnej Ludwinów
						170	358	23	3	brak				Położony w pobliżu osady leśnej Ludwinów
5	121	Rozporządzenie Nr 22 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 30 grudnia 1994r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. Woj. Białkopodl. z 1995 r. Nr 1, poz. 3, zm. z 1996 r. Nr 18, poz. 77	Czemierniki Stójka Czemierniki 45c	Dąb szyp. 1 szt. <i>Quercus robur</i>	170	350	26	2	brak				Położony w drzewostanie w pobliżu osady leśnej Ludwinów
6	122	Rozporządzenie Nr 22 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 30 grudnia 1994r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. Woj. Białkopodl. z 1995 r. Nr 1, poz. 3, zm. z 1996 r. Nr 18, poz. 77	Czemierniki Stójka Czemierniki 44h	Dąb czerwony 1 szt. <i>Quercus rubra</i>	170	427	25	2	brak				Położony w pobliżu osady leśnej Ludwinów

W kolumnie 10 – stan zdrowotny wg uproszczonej skali Pacyniaka i Smólskiego [1-5]

[1]- drzewo zdrowe, bez ubytków i obecności szkodników

[2]- drzewo z częściowo obumierającymi cieńszymi gałęziami w wierzchołkowej partii korony, z pojedynczymi szkodnikami

[3]- drzewo mające w 50% obumarłą koronę lub pień, w znacznym stopniu zaatakowane przez szkodniki

[4]- drzewo mające w 70% obumarłą koronę lub pień, z dużymi ubytkami tkanki drzewnej

[5]-drzewo mające w ponad 70% obumarłą koronę lub pień, z licznymi dziuplami oraz martwe

Tabela 20. Wykaz proponowanych pomników przyrody na gruntach Nadleśnictwa Lubartów (wg wzoru nr 5a)

Lp.	Nr z wykazu rejestru RDOŚ Lublin	Nr zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. Poz.	Opis obiektu								Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska		Uwagi
				Gmina Obręb ew. Leśnictwo Oddz. Poddz.	Rodzaj	Wiek ¹⁵ [lata]	Obw. ¹⁶ [cm]	Wys. ¹⁷ [m]	Stan zdrowotny	Zagrożenia	Pow. w [ha]	Projektowane	Wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1				Ostrów Lubelski Kolonia Ka- znów Pałecznicza 169g	Dąb szyp. 33 szt. <i>Quercus robur</i> Modrzew europejski <i>Larix decidua</i> 1 szt.	230	383 357 334 334 288 327 354 310 253 337 279 276 278 298 320 286 298 267	302 251 237 250 245 276 297 269 290 394 372 256 292 311 278 Md 198	24-35	1-3	brak	0,77		Wnioski Leśniczego L-ctwa Pałecznicza z dnia 25 lipca 2011 roku oraz z dnia 3 lipca 2018 roku. Propozycja objęcia ochroną w formie grupowego pomnika przyrody składającego się z 33 szt. dębów szypułkowych, jednego modrzewia europejskiego. Proponowany pomnik przyrody zlokalizowany jest w oddz. 169g leśnictwa Pałecznicza na powierzchni 0,77 ha.
2				Firlej Antonin Nowy Budy 97f	Dąb szyp. 1 szt. <i>Quercus robur</i>	220	336	28	2	brak				propozycja taksatora
3				Lubartów Nowodwór Bratnik 136b	Dąb szyp. 3 szt. <i>Quercus robur</i>	210	394 400 375	27 27 26	2 2 2	brak				propozycja taksatora

¹⁵ a - tylko dla drzew¹⁶ b - dla drzew na wys. 1,3m, dla głązów i innych w najszerszym miejscu¹⁷ c - dla głązów wystawianie ponad powierzchnię ziemi

Lp.	Nr z wykazu rejestru RDOŚ Lublin	Nr zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. Poz.	Opis obiektu								Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska		Uwagi
				Gmina Obręb ew. Leśnictwo Oddz. Poddz.	Rodzaj	Wiek ¹⁵ [lata]	Obw. ¹⁶ [cm]	Wys. ¹⁷ [m]	Stan zdrowotny	Zagrożenia	Pow. w [ha]	Projektowane	Wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
4				Lubartów Nowodwór Nasutów 175k	Dąb szyp. 1 szt. <i>Quercus robur</i>	270	620	19	3					Tabliczka „Pomnik Przyrody...” umieszczona na drzewie, drzewo do konserwacji. Przy wjeździe do kwatery myśliwskiej w Starym Tartaku.

W kolumnie 10 – stan zdrowotny wg uproszczonej skali Pacyniaka i Smólskiego [1-5]

[1]- drzewo zdrowe, bez ubytków i obecności szkodników

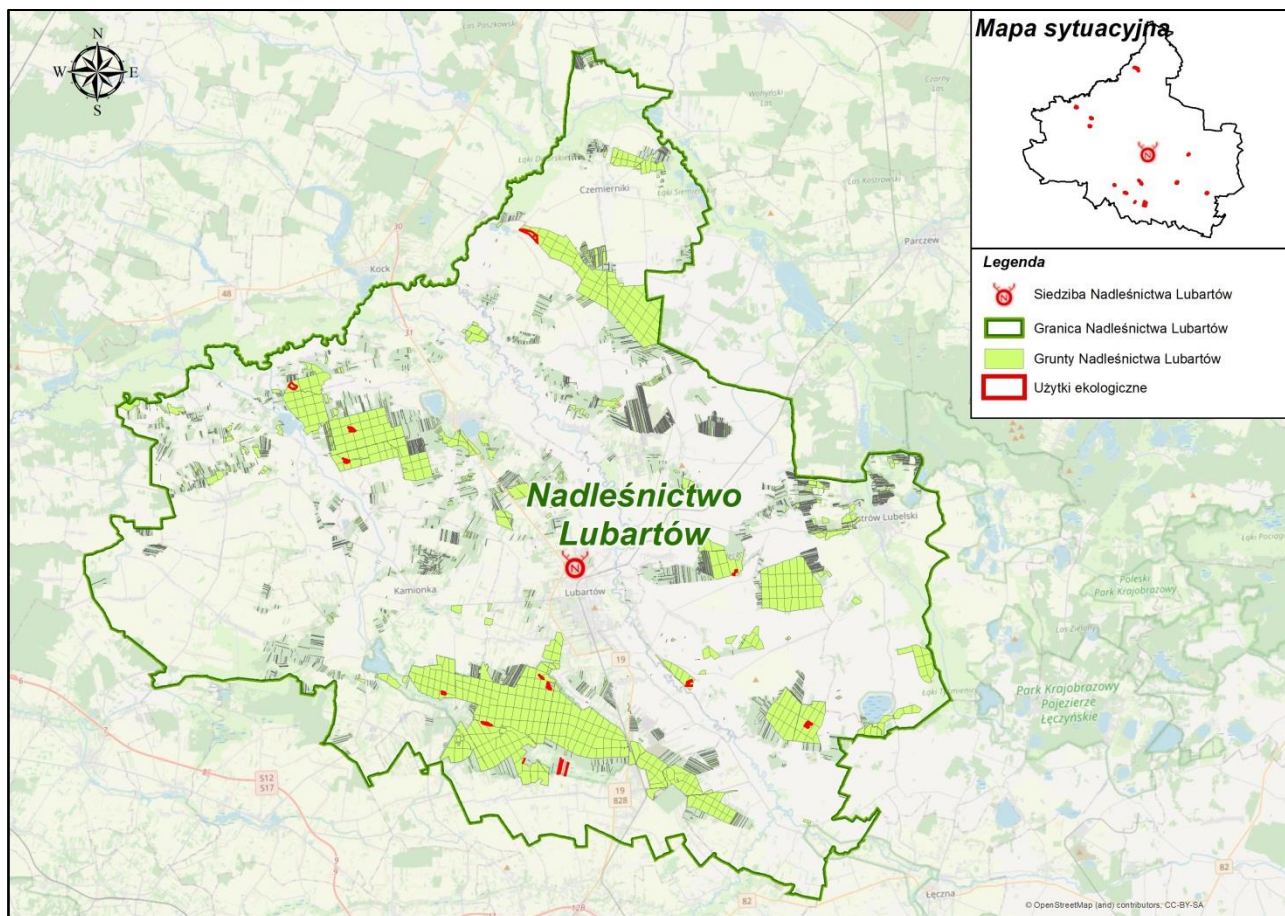
[2]- drzewo z częściowo obumierającymi cieńszymi gałęziami w wierzchołkowej partii korony, z pojedynczymi szkodnikami

[3]- drzewo mające w 50% obumarłą koronę lub pień, w znacznym stopniu zaatakowane przez szkodniki

[4]- drzewo mające w 70% obumarłą koronę lub pień, z dużymi ubytkami tkanki drzewnej

[5]-drzewo mające w ponad 70% obumarłą koronę lub pień, z licznymi dziuplami oraz martwe

3.6 Użytki ekologiczne

Rycina 25. Użytki ekologiczne w Nadleśnictwie Lubartów

Na terenie Nadleśnictwa Lubartów, zgodnie z Rozporządzeniami Wojewody Lubelskiego Nr 143, 144 z dnia 16 lipca 2002 r. i zgodnie z Uchwałą Nr XXX/134/09 Rady Gminy Firlej z dnia 25 listopada 2009 roku, znajduje się **14** użytków ekologicznych.

Użytki ekologiczne na gruntach Nadleśnictwa Lubartów to śródleśne powierzchnie zabagnione, torfowiska oraz śródleśne łąki, porośnięte brzozą, olszą, wierzbą, dębem, sosną, grabem oraz krzewami kruszyny, czeremchy, leszczyny tworzącymi zarośla o różnym stopniu zadrzewienia. Opis użytków zawiera tabela wg wzoru nr 7a. Na użytkach ekologicznych Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska nie zalecał i nie wykonywano żadnych zabiegów pielęgnacyjnych i gospodarczych. Są to powierzchnie pozostawione w zasadzie do naturalnej sukcesji.

Uznanie tych powierzchni za użytki ekologiczne miało na celu ochronę cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym unikatowych środowisk i pozostałości ekosystemów. Z gospodarczego punktu widzenia są to zazwyczaj tzw. nieużytki.

Wg stanu na 1.01.2025r. powierzchnia użytków ekologicznych po nowych obliczeniach powierzchni użytków w działkach ewidencyjnych wynosi **69,96** ha i jest wyższa o **1,09** ha od łącznej powierzchni zatwierdzonej Rozporządzeniami. W porównaniu z POP z 2015 roku łączna po-

wierzchnia użytków ekologicznych, które były zatwierdzone 10 lat temu jest wyższa o 0,01 ha – różnica ta wynika z nowych obliczeń powierzchni użytków w działkach ewidencyjnych i jest zgodna z rejestrem gruntów nadleśnictwa.

Tabela 21. Wykaz istniejących użytków ekologicznych na terenie Nadleśnictwa Lubartów (wg wzoru nr 7a)

Lp	Nr Rej. Starosty Nr z wykazu RDOŚ Lublin	Nr zarządzenia, data	Dz. Urz. Woj. Poz.	Położenie		Pow. z rozp. [ha]	Pow. wg PUL stan na 1.01.2025 [ha]	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia	Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska		Uwagi
				Oddz. Poddz.	Gmina Obręb Leśnictwo				Proj.	Wyk. ¹⁸	
1	- 9	Rozp. Nr 144 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lipca 2002 roku w sprawie uznania obszaru za użytek ekologiczny na terenie woj. lubelskiego	Dz. Urz. Woj. Lub. z 2002 r. Nr 80, poz. 1701	17a 17b 17f 17g	Czemierniki Lubartów Bełcząc	19,54	20,17	Torowisko niskie „Tarkawka” stanowiące teren dawnych stawów rybnych i dzikiej łąki. Użytek porośnięty Ol, Brz, Os, So i grochodrzewem na 50% powierzchni w wieku 30-65 lat na 40% pow. krzewy krusz., Wb, Os, krusz, czm, Brz Brak zagrożeń.			
2	841/8/41 47	Rozp. Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 6 lutego 1995 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne Rozp. Nr 143 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lipca 2002 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie woj. lubelskiego	Dz. Urz. Woj. Lub. z 1995 r. Nr 2, poz. 14 Dz. Urz. Woj. Lub. z 2002 r. Nr 80, poz. 1700	128i 128j	Firlej Lubartów Lipniak	3,93	3,93	Obszar torfowisk i łąk. Częściowo zakrzaczane śródleśne torfowisko z cennymi gatunkami roślin. Użytek porośnięty Brz, Ol i Os na 50% powierzchni w wieku 50 lat, na 40% pow. krzewy krusz., Brz, Wb Brak zagrożeń.			
3	839/8/39 106	Rozp. Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 6 lutego 1995 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne Rozp. Nr 143 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lipca 2002 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie woj. lubelskiego	Dz. Urz. Woj. Lub. z 1995 r. Nr 2, poz. 14 Dz. Urz. Woj. Lub. z 2002 r. Nr 80, poz. 1700	164i	Niedźwiada Lubartów Pałecznicza	0,91	1,04	Obszar torfowisk i łąk. Użytek obejmuje bogate florystycznie śródleśne torfowisko z cennymi gatunkami roślin. Powierzchnia porośnięta Brz na 20% powierzchni w wieku 50 lat, na 50% pow. krzewy krusz Brz, Wb Brak zagrożeń.			

¹⁸ Rok i rodzaj zabiegu

Lp	Nr Rej. Starosty Nr z wykazu RDOŚ Lublin	Nr zarządzenia, data	Dz. Urz. Woj. Poz.	Położenie		Pow. z rozp. [ha]	Pow. wg PUL stan na 1.01.2025 [ha]	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia	Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska		Uwagi
				Oddz. Poddz.	Gmina Obręb Leśnictwo				Proj.	Wyk. ¹⁸	
4	839/8/39 105	Rozp. Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 6 lutego 1995 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne Rozp. Nr 143 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lipca 2002 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie woj. lubelskiego	Dz. Urz. Woj. Lub. z 1995 r. Nr 2, poz. 14 Dz. Urz. Woj. Lub. z 2002 r. Nr 80, poz. 1700	1640	Niedźwiada Lubartów Pałecznicza	0,66	0,68	Obszar torfowisk i łąk. Użytek obejmuje bogate florystycznie śródlądowe torfowisko z cennymi gatunkami roślin. Powierzchnia porośnięta Ol na 20% powierzchni w wieku 40-55 lat, na 30% pow. krzewy Wb, krusz, Ol, Brz. Brak zagrożeń.			
5	822/8/22 135	Rozp. Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 6 lutego 1995 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne Rozp. Nr 143 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lipca 2002 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie woj. lubelskiego	Dz. Urz. Woj. Lub. z 1995 r. Nr 2, poz. 14 Dz. Urz. Woj. Lub. z 2002 r. Nr 80, poz. 1700	206Ab	Serniki Kozłówka Rozkopaczew	0,78	0,77	Obszar torfowisk i łąk. Użytek obejmuje różnorodny florystycznie teren torfowisk i łąk. Obszar porośnięty krzewami Wb, krusz, Ol, Jrz, Czm, na 80% powierzchni. Brak zagrożeń.			
6	822/8/23 134	Rozp. Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 6 lutego 1995 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne Rozp. Nr 143 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lipca 2002 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie woj. lubelskiego	Dz. Urz. Woj. Lub. z 1995 r. Nr 2, poz. 14 Dz. Urz. Woj. Lub. z 2002 r. Nr 80, poz. 1700	206Ac	Serniki Kozłówka Rozkopaczew	2,56	2,68	Obszar torfowisk i łąk. Użytek obejmuje różnorodny florystycznie teren torfowisk i łąk. Użytek porośnięty na 30% powierzchni Ol, Brz, Tp w wieku 30-70 lat, na 30% pow. krzewy Wb, krusz, bez czarny, Ol, Brz. Brak zagrożeń.			

Lp	Nr Rej. Starosty Nr z wykazu RDOŚ Lublin	Nr zarządzenia, data	Dz. Urz. Woj. Poz.	Położenie		Pow. z rozp. [ha]	Pow. wg PUL stan na 1.01.2025 [ha]	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia	Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska		Uwagi
				Oddz. Poddz.	Gmina Obręb Leśnictwo				Proj.	Wyk. ¹⁸	
7	- 137	Rozp. Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 6 lutego 1995 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne Rozp. Nr 143 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lipca 2002 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie woj. lubelskiego	Dz. Urz. Woj. Lub. z 1995 r. Nr 2, poz. 14 Dz. Urz. Woj. Lub. z 2002 r. Nr 80, poz. 1700	30c 30d	Spiczyn Kozłówka Rozkopaczew	6,93	6,34	Obszar torfowisk i łąk. Śródleśne torfowisko częściowo zarośnięte i zakrzaczone. Użytek porośnięty na 50% powierzchni Ol, Brz, Db, Os, Gb, So w wieku 45-105 lat, na 40% pow. krzewy Wb, Brz, Gb. Brak zagrożeń.			
8	835/8/35 77	Rozp. Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 6 lutego 1995 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne Rozp. Nr 143 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lipca 2002 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie woj. lubelskiego	Dz. Urz. Woj. Lub. z 1995 r. Nr 2, poz. 14 Dz. Urz. Woj. Lub. z 2002 r. Nr 80, poz. 1700	58j 59c	Lubartów Kozłówka Kopanina	1,77	1,75	Obszar torfowisk i łąk. Użytek obejmuje różnorodną, bogatą florystycznie śródleśną łąkę. Użytek porośnięty na 10% powierzchni Ol, w wieku 45-55 lat, na 20% pow. krzewy Ol, Wb, Czm, krusz, Brz. Brak zagrożeń.			
9	835/8/35 76	Rozp. Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 6 lutego 1995 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne Rozp. Nr 143 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lipca 2002 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie woj. lubelskiego	Dz. Urz. Woj. Lub. z 1995 r. Nr 2, poz. 14 Dz. Urz. Woj. Lub. z 2002 r. Nr 80, poz. 1700	63c 64c	Lubartów Kozłówka Kopanina	5,63	5,94	Obszar torfowisk i łąk. Użytek obejmuje różnorodną, bogatą florystycznie śródleśną łąkę. Użytek porośnięty na 20% powierzchni Ol, w wieku 45-65 lat. Brak zagrożeń.			

Lp	Nr Rej. Starosty Nr z wykazu RDOŚ Lublin	Nr zarządzenia, data	Dz. Urz. Woj. Poz.	Położenie		Pow. z rozp. [ha]	Pow. wg PUL stan na 1.01.2025 [ha]	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia	Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska		Uwagi
				Oddz. Poddz.	Gmina Obręb Leśnictwo				Proj.	Wyk. ¹⁸	
10	- 108	Rozp. Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 6 lutego 1995 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne Rozp. Nr 143 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lipca 2002 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie woj. lubelskiego	Dz. Urz. Woj. Lub. z 1995 r. Nr 2, poz. 14 Dz. Urz. Woj. Lub. z 2002 r. Nr 80, poz. 1700	176d,g 177f,g	Lubartów Kozłówka Nasutów	4,20	4,21	Obszar torfowisk i łąk. Użytek obejmuje różnorodną, bogatą florystycznie śródlęsną łąkę. Użytek porośnięty na 10% powierzchni Ol, w wieku 45-55 lat, na 20% pow. krzewy Ol, krusz, Wb, Czm, Brz. Brak zagrożeń.			
11	835/8/35 60	Rozp. Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 6 lutego 1995 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne Rozp. Nr 143 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lipca 2002 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie woj. lubelskiego	Dz. Urz. Woj. Lub. z 1995 r. Nr 2, poz. 14 Dz. Urz. Woj. Lub. z 2002 r. Nr 80, poz. 1700	133b	Lubartów Kozłówka Bratnik	2,62	2,70	Obszar torfowisk i łąk. Użytek obejmuje różnorodną, bogatą florystycznie śródlęsną łąkę i torfowisko. Użytek porośnięty na 20% powierzchni Ol, Brz, Db, So w wieku 55-100 lat, na 30% pow. krzewy Wb, krusz, Czm. Brak zagrożeń.			
12	807/8/7 95	Rozp. Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 6 lutego 1995 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne Rozp. Nr 143 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lipca 2002 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie woj. lubelskiego	Dz. Urz. Woj. Lub. z 1995 r. Nr 2, poz. 14 Dz. Urz. Woj. Lub. z 2002 r. Nr 80, poz. 1700	77b	Michów Lubartów Lipniak	9,66	10,10	Obszar torfowisk i łąk. Nieużytkowany staw otoczony lasami o dużej atrakcyjności krajobrazowej, ostoja ptactwa. Użytek porośnięty na 5% powierzchni Ol, So, Brz, w wieku 45-90 lat, na 20% pow. krzewy Wb. Brak zagrożeń.			

Lp	Nr Rej. Starosty Nr z wykazu RDOŚ Lublin	Nr zarządzenia, data	Dz. Urz. Woj. Poz.	Położenie		Pow. z rozp. [ha]	Pow. wg PUL stan na 1.01.2025 [ha]	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia	Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska		Uwagi
				Oddz. Poddz.	Gmina Obręb Leśnictwo				Proj.	Wyk. ¹⁸	
13	- 48	Uchwała Nr XXX/134/09 Rady Gminy Firlej z dnia 25 listopada 2009 roku w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego	Dz. Urz. Woj. Lub. z 2010 r. Nr 22, poz. 511	105g 105i 106g 106j	Firlej Lubartów Lipniak Budy	4,23	4,23	Fragment bagna śródleśnego, podlegający ochronie w celu zachowania szczególnej wartości przyrodniczej i krajobrazowej; występująca roślinność to m. in. borówka brusznica, torfowiec, czermień błotna, bagno zwyczajne, wełnianka pochwowata, borówka bagienna. Użytek porośnięty pojedynczo So, Brz w wieku 35-80 lat, na 20% pow. krzewy Brz, Wb, Ol, krusz Brak zagrożeń.			
14	- -	Rozp. Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 5 stycznia 1999 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne Rozp. Nr 140 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lipca 2002 roku w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie woj. lubelskiego	Dz. Urz. Woj. Lub. z 1999 r. Nr 1, poz. 4 Dz. Urz. Woj. Lub. z 2002 r. Nr 80, poz. 1697	524b,c,d,f,i,j ,k,l,m,n,o,p, x,y,ax,bx	Niemce Nowy Staw, Rudka Kozłowiec- ka Nasutów	5,45	5,42	Obszar wilgotnych łąk i lasów			
RAZEM POWIERZCHNIA						68,87	69,96				

3.7 Wykaz chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów

Wykazy chronionych roślin, zwierząt oraz grzybów sporządzono w oparciu aktualnie obowiązujące Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku (Dz.U. 2014, poz. 1408 z 16.10.2014) oraz Rozporządzenie z dnia 16 grudnia 2016 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. 2016, poz. 2183). W tabeli ujęto tylko gatunki, dla których udało się potwierdzić szczegółową lokalizację stanowiska (wydzielenie leśne). Różnica w lokalizacji występowania gatunków (wydzielenie, leśnictwo) wobec poprzedniego POP wynika ze zmian literacji wydzieleni powstałej po pracach taksonomicznych.

Tabela 22. Wykaz chronionych gatunków roślin naczyniowych na gruntach Nadleśnictwa Lubartów (wg wzoru nr 11)

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo – oddziały, poddziały	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	wyk.	
1		2	3	4	5	6	7	8	9
GATUNKI PODLEGAJĄCE OCHRONIE ŚCISŁEJ									
1		Salwinia pływająca <i>Salvinia natans</i> Salwiniowate [134]	Lipniak 128c	występuje pojedynczo, populacja stabilna, dynamika rozwojowa dobra	brak	występuje na stawie rybnym			DANE: N-ctwo, BU- LiGL LR wg listy Kucharczyka
2		Kosaciec syberyjski <i>Iris sibirica</i> Kosaćcowate [232]	Nasutów 175f	występuje pojedynczo, populacja stabilna, dynamika rozwojowa dobra	brak	występuje w drzewostanie z panującą sosną w wieku 113 lat na siedlisku LMśw			DANE: N-ctwo Czerwona lista roślin – V (1) VU wg listy Kucharczyka

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo – oddziały, poddziały	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	wyk.	
1		2	3	4	5	6	7	8	9
GATUNKI PODLEGAJĄCE OCHRONIE CZĘŚCIOWEJ									
4		Widłak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i> Widłakowate [176]	Czemierniki 520i Budy 115g, 116a,c,j, Pałecznicza 161a,b,d, 162b,c, 164k, 184a,b, 188a,g, 189f,g, 193c,d, 194a Rozkopaczew 37d, 38c, 43c, Jawidz 196c Kopanina 151h	Występuje grupowo lub tworzy zwarte płyty zajmujące powierzchnię do kilkudziesięciu metrów kwadratowych, populacja stabilna, dynamika rozwojowa dobra	brak	Występuje na glebach kwaśnych, na siedliskach BMśw, BMw, LMśw, LMw, LMb			DANE: N-ctwo, BU-LiGL
5		Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i> Widłakowate [177]	Lipniak 75i,k, 79f, 84b,d, 94b, 107k,l, Budy 114a, 116c, 153a Pałecznicza 161a,c, 166g,h,i,j, 188g, 196b, Rozkopaczew 37d, 38c, 43c, Kopanina 151c,f Nasutów 172g, 231b, 241f, 249b,c, 259a	Występuje płatowo głównie w drzewostanach na siedl. LMśw, Lw, LMb, BMw, BMb, Bw – skupiska na siedliskach bagiennych odwodnionych i wilgotnych, populacja stabilna z tendencją do powiększania zasięgu dynamika rozwojowa dobra.	brak	Preferuje miejsca umiarkowanie wilgotne i wilgotne, ocienione. Związany z zespołem Qerco-Pinetum. Występuje w borach sosnowych wilgotnych, borach mieszanych wilgotnych oraz lasach			DANE: N-ctwo, BU-LiGL
6		Grzybienie białe <i>Nymphaea alba</i> Grzybieniowate [199]	Nasutów 242c	występuje łąnowo, populacja stabilna, liczna, dynamika rozwojowa dobra	brak	Występuje na stawie			DANE: N-ctwo
7		Ciemnężycza zielona <i>Veratrum lobelianum</i> Liliowate [216]	Nasutów 257h	występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra	brak	Preferuje widne stanowiska na żyznych siedliskach LMśw			DANE: N-ctwo VU wg listy Kucharczyka
8		Gnieźnik leśny <i>Neottia nidus-avis</i> Storczykowate [243]	Jawidz 184Ca, 186a	występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra	brak	Występuje na żyznych siedliskach świeżych LMśw			DANE: N-ctwo

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo – oddziały, poddziały	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	wyk.	
1		2	3	4	5	6	7	8	9
9		Kukułka (Storczyk) szerokolistna <i>Dactylorhiza majalis</i> Storczykowate [248]	Nasutów 257m	występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa słaba	brak	Preferuje stanowiska wilgotne, umiarkowanie ocienione, gleba umiarkowanie żyzna, LMw			DANE: N-ctwo
10		Miodownik melisowaty <i>Melittis melissophyllum</i> Wargowe [269]	Rozkopaczew 1a,b,c, 2a,b,c,d,f,g,h, 3a,c,d,f,g,h,i, 4a,b,c, 5a,b,f,g,h, 6a,b,c,d,g,h,i, 7a,b,c,d, 8d,g, 10a,b,c, 13a,h,i, 14b,f,g,h, 15c,d,f,g,h,i,j, Kopanina 144a	występuje pojedynczo jako składnik runa, populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra	brak	Występuje na żyznych siedliskach świeżych i wilgotnych, Lśw, LMśw Lw			DANE: N-ctwo, BU-LiGL
11		Wawrzynek wilczelik <i>Daphne mezereum</i> Wawrzynkowate [270]	Budy 104d, 130a, 139c, Pałecznica 165l, Nasutów 175f, 234c, 246f, 254b, 257i, Bratnik 135g, 136g	występuje pojedynczo jako składnik runa, populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra	brak	Na żyzniejszych świeżych i wilgotnych siedliskach LMśw, Lśw, LMw, Lw			DANE: N-ctwo, BU-LiGL
12		Bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i> Wrzosowate [271]	Lipniak 84b,d, 106j, 107d, Budy 109j, 110c,d,i,j, 111b, Pałecznica 163a, 164k,l,m,o,p, Kopanina 105f	występuje łanowo, grupowo, kępowo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra	brak	Bory wilgotne i bagienne, olsy			DANE: N-ctwo, BU-LiGL
GATUNKI RZADKIE									
13		Zachyłka trójkątna <i>Gymnocarpium dryopteris</i>	Kopanina 143b, 144a	występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra	brak	Rośnie na glebach świeżych, średnio żyznych, występuje w cienistych lasach liściastych i mieszanych			DANE: N-ctwo
14		Dąbrowka kosmata <i>Ajuga genevensis</i>	Kopanina 143b, 144a	występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra	brak	Występuje w ciepłolubnych dąbrowach, świetlistych lasach i zaroślach			DANE: N-ctwo

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo – oddziały, poddziały	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	wyk.	
1		2	3	4	5	6	7	8	9
15		Dzwonek brzoskwiolistny <i>Campanula persicifolia</i>	Gatunek występuje licznie wzdłuż dróg na terenie obrębu Kozłówka	występuje pojedynczo, grupowo, populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra	brak	Lasy i obrzeża, wymaga świeżych i zasobnych gleb			DANE: N-ctwo
16		Zawilec żółty <i>Anemone ranunculoides</i>	Nasutów 242d, 258f, 259a	występuje grupowo, populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra	brak	Rośnie na siedliskach suchych i słonecznych, preferuje gleby zasobne węgla wapnia			DANE: N-ctwo

(3) – gatunki, których nie dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 8 pkt 1 (wg rozporządzeń z 2014r).

PCKR - Czerwona księga roślin i grzybów z 2014 r.

CR (critical) - krytycznie zagrożone

EN (endangered) – zagrożone

VU (vulnerable) – narażone

[...] – liczba porządkowa z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. 2014, poz. 1409)

N2000– gatunki „naturowe”

W kolumnie nr 6 zawarto zagrożenia występujące na terenie Nadleśnictwa Lubartów.

W tabeli ujęto tylko gatunki, dla których potwierdzono szczegółową lokalizację stanowiska (wydzielenie leśne), stąd różnica w ilości gatunków wobec POP na lata 2015-2024. Ponadto nie uwzględniono niektórych źródeł, dotyczących występowania gatunków, a wymienianych w poprzednim POP ze względu na utrudnioną dostępność, aktualność i wiarygodność danych.

Różnica w lokalizacji występowania gatunków (wydzielenie, leśnictwo) wobec poprzedniego POP wynika ze zmian literacji wydzieleni powstałej po pracach taksacyjnych oraz zmiany granicy leśnictw. Ponadto w związku ze zmianą Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zmienił się status ochrony poszczególnych gatunków.

Tabela 23. Wykaz chronionych grzybów, mszaków i porostów na gruntach Nadleśnictwa Lubartów (wg wzoru nr 10)

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo – oddziały, poddziały	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	wyk.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
GATUNKI PODLEGAJĄCE OCHRONIE CZĘŚCIOWEJ									
1		Gajnik Iśniący <i>Hylocomium splendens</i> Gajnikowate [41]	Budy 103d	występuje grupowo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra	brak	LMśw			DANE: N-ctwo
2		Rokietnik pospolity <i>Pleurozium schreberi</i> Gajnikowate [42]	Gatunek występuje licznie na terenie całego nadleśnictwa.	Występuje łanowo głównie w drzewostanach na siedliskach borowych populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra	brak	Występuje w borach sosnowych głównie na siedlisku Bśw			DANE: N-ctwo Sposób pozyskiwania: Zbiór ręczny. Zostawić nie mniej niż 75% każdego płąta i zbierać nie częściej niż raz na 5 lat w tym samym miejscu.
3		Płonnik pospolity <i>Polytrichum commune</i> Płonnikowate [82]	Bełcząc 501c,f, Budy 599d, 601b,f, 602i,j,k, 786h,i, Bratnik 70c, 71h	Występuje kępowo i łanowo głównie w lasach na siedliskach wilgotnych, populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra	brak	Gatunek związany z siedliskami świeżymi i wilgotnymi			DANE: N-ctwo, BULiGL
Załącznik Nr 2 GATUNKI DZIKO WYSTĘPUJĄCYCH GRZYBÓW I POROSTÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ CZĘŚCIOWĄ									
5		Smardz jadalny <i>Morchella esculenta</i> Smardzowate [54]	Nasutów 174d, 230d	występuje pojedynczo, populacja stabilna, dynamika rozwojowa dobra	brak	LMśw			DANE: N-ctwo Sposób pozyskiwania: ręczny zbiór owocników
6		Brodaczka kępkowa <i>Usnea hirta</i> Porosty [65]	Obręb Kozłówka Rozproszone stanowiska w Lasach Kozłowieckich	występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra	brak	na sosnach			DANE: N-ctwo

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo – oddziały, poddziały	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	wyk.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
7		Chrobotek leśny <i>Cladonia arbuscula</i> Porosty [67]	Bełcząc 709h, Lipniak 74a,b,c,d, 83Ab,f,91Ab, 211c,d, 212a,b,c,d, 214h, 216k, 534m, 535f,x,z,ax, 536m, 539f, 542d,j, 568b,c,d,f,g, 569Ad, 743f, 763b, Budy 148d,f, 149b,c,d, 150g,h, 153b,c, 602i,k	występuje kępowo, populacja stabilna, dynamika rozwojowa dobra	brak	Bory sosnowe na siedlisku Bśw, wydmy i wrzosowiska			DANE: N-ctwo, BULiGL

[...] – liczba porządkowa z Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną z dnia 9 października 2014r (Dz. U. 2014, poz. 1409)

[...] – liczba porządkowa z Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną z dnia 9 października 2014r (Dz. U. 2014, poz. 1408)

W kolumnie nr 6 zawarto zagrożenia występujące na terenie Nadleśnictwa Lubartów.

W tabeli ujęto tylko gatunki, dla których potwierdzono szczegółową lokalizację stanowiska (wydzielenie leśne), stąd różnica w ilości gatunków wobec POP na lata 2015-2024. Ponadto nie uwzględniono niektórych źródeł, dotyczących występowania gatunków, a wymienianych w poprzednim POP ze względu na utrudnioną dostępność, aktualność i wiarygodność danych (odpowiedzi z gmin w załącznikach).

Różnica w lokalizacji występowania gatunków (wydzielenie, leśnictwo) wobec poprzedniego POP wynika ze zmian literacji wydziałów powstałej po pracach taksacyjnych oraz zmiany granicy leśnictw. Ponadto w związku ze zmianą Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zmienił się status ochrony poszczególnych gatunków.

Tabela 24. Wykaz chronionych zwierząt na gruntach Nadleśnictwa Lubartów (wg wzoru nr 12)

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo, oddział	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	wyk.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Owady									
OCHRONA ŚCISŁA									
1		Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i> Chrząszcze załącznik nr 1, poz. [544]	Pałecznicza 160j	obserwowano pojedyncze osobniki występuje licznie	brak	Drzewostan dębowy w wieku 145 lat na siedlisku LMśw			DANE: N-ctwo (1) Ochrona czynna Zał. II i IV DS
2		Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> Chrząszcze załącznik nr 1, poz. [557]	Pałecznicza 160j	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Drzewostan dębowy w wieku 145 lat na siedlisku LMśw			DANE: N-ctwo (1) Ochrona czynna Zał. II i IV DS gat. o znaczeniu priorytetowym PCKZ ¹⁹ – kat [UV] (gat. wysokiego ryzyka)
3		Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> Motyle załącznik nr 1, poz. [564]	Bełcząc 22f, Lipniak 78a, 128c, Pałecznicza 625s, Nasutów 176d, 177f, 233a, 238b, 246a, 271a, 271f	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Łąki, groble przy stawach, brzegi rzek, stawów i rowów, użytek ekologiczny nad rzeką Ciemiegą			DANE: N-ctwo (1) Zał. II i IV DS PCKZ – kat [LR] (gat. niższego ryzyka)

¹⁹ Polska Czerwona Księga Zwierząt

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo, oddział	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	wyk.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Płazy									
OCHRONA ŚCISŁA									
4		Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> Płazy bezogonowe załącznik nr 1, poz. [485]	Lipniak 128c Rozkopaczew 11f Nasutów 232d, 236h, 246a, 249g, 257i, 259b, 265f Bratnik 70f, 71g, 90d	występuje pojedynczo na podmokłych siedliskach i w pobliżu zbiorników wodnych	brak	zbiorniki wodne, rowy melioracyjne, bagna i obniżenia terenu z lustrem wody stawy rybne, starorzecza			DANE: N-ctwo (1) Ochrona czynna Zał. II i IV DS
5		Grzebiuszka ziemna <i>Pelobates fuscus</i> Płazy bezogonowe załącznik nr 1, poz. [490]	Kopanina 143b, 144a Pałecznicza 160c	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Rezerwat - drzewostan z przewagą dębu na siedlisku LMśw, obserwowana w okolicach leśniczówki Pałecznicza			DANE: N-ctwo (1)
6		Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> Płazy ogoniaste załącznik nr 1, poz. [494]	Lipniak 120m, 128c Bratnik 70f	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Stawy, zbiorniki wodne, powierzchnie zabagnione			DANE: N-ctwo (1) Ochrona czynna Zał. II i IV DS PCKZ – kat [NT] (gat. niższego ryzyka)

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo, oddział	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	wyk.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
OCHRONA CZĘŚCIOWA									
7		Ropucha szara <i>Bufo bufo</i> Płazy bezogonowe załącznik nr 2, poz. [37]	Czemierniki 44k Lipniak 120m Pałecznicza 160c Jawidz 194d Kopanina 143b, 144a	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Zbiorniki wodne, zbiorniki ppoż., stawy, tereny leśne			DANE: N-ctwo (1)
Gady									
OCHRONA CZĘŚCIOWA									
9		Jaszczurka zwinka <i>Lacerta agilis</i> Łuskonośne załącznik nr 2, poz. [34]	Czemierniki 44j, 54a Lipniak 82b Budy 130d, 143b, 144a Pałecznicza 166a Jawidz 194f, 212f Kopanina 99a Nasutów 171b, 244o Bratnik 110a, 275a	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Tereny leśne, śródleśne łąki i polany, gat. ciepłolubny			DANE: N-ctwo, BULiGL (1)

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo, oddział	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	wyk.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
10		Żmija zygzakowata <i>Vipera berus</i> Łuskonośne załącznik nr 2, poz. [36]	Lipniak 91d, 93g, 94h, 113f Budy 115b, 118d, 119h Pałecznicza 165m, 183n, 191f, 193f, Kopanina 102f, 143b, 144a, 145b Nasutów 248l Bratnik 132a,	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Tereny leśne, śródleśne łąki i polany			DANE: N-ctwo, BULiGL (1), (4)
Ptaki									
OCHRONA ŚCISŁA									
11		Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> Pelikanowe załącznik nr 1, poz. [228] załącznik nr 4, poz. [9]	Szczegółowa lokalizacja zamieszczona w załączniku do „Programu...” – „Wykaz stref ochronnych w Nadleśnictwie Lubartów” leśnictwo Kopanina – 1 strefa ochronna leśnictwo Pałecznicza – 1 strefa ochronna	W lasach obfitujących w bagna. Bardzo nieliczny ptak lęgowy Status – L	Niepokojenie przy gniazdach.	Podmokłe, lasy. Gnieździ się nielicznie w znacznym rozproszeniu, gniazda dość wysoko na drzewie w głębi lasu.	Utrzymać ochronę strefową w otoczeniu gniazd.		DANE: N-ctwo (2), (3) Zał. I DP
12		Orlik krzykliwy <i>Clanga pomarina</i> Szponiaste załącznik nr 1, poz. [253] załącznik nr 4, poz. [13]	Szczegółowa lokalizacja zamieszczona w załączniku do „Programu...” – „Wykaz stref ochronnych w Nadleśnictwie Lubartów” leśnictwo Pałecznicza – 1 strefa ochronna leśnictwo Rozkopaczew – 1 strefa ochronna	W lasach otoczonych łąkami i zbiornikami wody. Bardzo nieliczny ptak lęgowy. Status – L	Niepokojenie przy gniazdach	Gniazda usłane z gałęzi w koronach wysokich drzew	Utrzymać ochronę strefową w otoczeniu gniazd.		DANE: N-ctwo wg PCKZ kat. LC (2), (3), Ochrona czynna Zał. I DP
13		Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> Szponiaste załącznik nr 1, poz. [267] załącznik nr 4, poz. [17]	Szczegółowa lokalizacja zamieszczona w załączniku do „Programu...” – „Wykaz stref ochronnych w Nadleśnictwie Lubartów” leśnictwo Lipniak – 1 strefa ochronna leśnictwo Bełcząc – 1 strefa ochronna	Starodrzewy w pobliżu dużych, otwartych zbiorników wodnych Status – L	Niepokojenie przy gniazdach, zanieczyszczenie środowiska zwłaszcza wód	Gnieździ się nielicznie w znacznym rozproszeniu, gniazda dość wysoko na drzewie w pobliżu pnia	Utrzymać ochronę strefową w otoczeniu gniazd		DANE: N-ctwo (2), (3) wg PCKZ kat. LC (1), (2) Zał. I DP

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo, oddział	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	wyk.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
14		Żuraw <i>Grus grus</i> Żurawiowe załącznik nr 1, poz. [117]	Lipniak 106g, 128c Budy 110j, 134d, 140a Pałecznica 167b,g,i, 170a, 182b, 183f,l, 185i,k, 190i, 192g, 193g Kopanina 64c Nasutów 246a	obserwowano pojedyncze osobniki	Penetracja ludności. Drapieżniki.	Łąki, siedliska wilgotne, bagna, torfowiska, nieużytki, często w pobliżu zbiorników wodnych			DANE: N-ctwo (2) Zał. I DP
15		Puszczyk <i>Strix aluco</i> Sowy załącznik nr 1, poz. [281]	Bełcząc 23f, 34g Czemierniki 45c Lipniak 120d Budy 123f, 130a Pałecznica 160j,l, 165p, 167d, 175i, 177c Rozkopaczew 7d, 33d, Jawidz 181a, 194h, 195c Kopanina 78h Nasutów 169d, 174a, 175a, Bratnik 91d, 92c	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Tereny leśne – głównie stare drzewostany z drzewami dziuplastymi			DANE: N-ctwo, BULiGL (2)
17		Uszatka <i>Asio otus</i> Sowy załącznik nr 1, poz. [279]	Lipniak 87b, 212d Budy 110c, 123d Pałecznica 165p	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Tereny leśne i obrzeża lasów			DANE: N-ctwo (2)

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo, oddział	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	wyk.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
18		Płomykówka <i>Tyto alba</i> Sowy załącznik nr 1, poz. [273]	Pałecznicza 166j	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Obserwowana w drzewostanie z przewagą sosny VI klasy wieku na siedlisku BMśw			DANE: N-ctwo (2), (3) Ochrona czynna
19		Zimorodek <i>Alcedo atthis</i> Kraskowe załącznik nr 1, poz. [299]	Lipniak 90f, 128b Nasutów 237a, 242c, 246a	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Obserwowany w okolicy stawów rybnych			DANE: N-ctwo (2) Zał. I DP
20		Dudek <i>Upupa epops</i> Dzioborożcowe załącznik nr 1, poz. [286]	Bełcząc 14a Czemierniki 44i Lipniak 94c,n Pałecznicza 160d,g, 164h Jawidz 212f, Kopanina 168g, 229b Nasutów 236d, 244o, 248b Bratnik 91d, 124f	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Tereny leśne – głównie drzewostany sosnowe starszych klas wieku			DANE: N-ctwo, BULiGL (2)
21		Dzięcioł białogrzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i> Dzięciołowe załącznik nr 1, poz. [294]	Pałecznicza 160a, 188d Kopanina 143b, 144a	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Stare drzewostany liściaste i mieszane z obumierającymi drzewami			DANE: N-ctwo (2), (3), Ochrona czynna Zał. I DP
22		Dzięciołek <i>Dendrocopos minor</i> Dzięciołowe załącznik nr 1, poz. [295]	Rozkopaczew 206Aa	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Obserwowany w drzewostanie sosnowym V klasy wieku na siedlisku LMśw			DANE: N-ctwo (2)
23		Muchołówka żałobna <i>Ficedula hypoleuca</i> Wróblowe załącznik nr 1, poz. [452]	Pałecznicza 160a Kopanina 143b, 144a	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Stare lasy z drzewami dziuplastymi			DANE: N-ctwo (2)

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo, oddział	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	wyk.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
24		Muchołówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i> Wróblowe załącznik nr 1, poz. [453]	Kopanina 143b, 144a	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Rezerwat - drzewostan z przewagą dębu VIII klasy wieku na siedlisku LMśw			DANE: N-ctwo (2) Zał. I DP
25		Sikora uboga <i>Poecile palustris</i> Wróblowe załącznik nr 1, poz. [379]	Czemierniki 44h Rozkopaczew 207Ac Jawidz 181a, 194h, 195a	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Obserwowana w d-stanach liściastych i mieszanych			DANE: N-ctwo (2)
26		Kowalik <i>Sitta europaea</i> Wróblowe załącznik nr 1, poz. [438]	Czemierniki 43d, 66a Pałecznica 160a, 166h, 188d Rozkopaczew 208Ab Jawidz 181a, 194h, 195c	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Starodrzewy liściaste i mieszane Obserwowany w drzewostanie z przewagą sosny VI klasy wieku na siedlisku LMśw			DANE: N-ctwo (2)
27		Wilga <i>Oriolus oriolus</i> Wróblowe załącznik nr 1, poz. [311]	Belcząc 14a, 25c Lipniak 120d Pałecznica 160d, Rozkopaczew 207Aa Jawidz 181a, 194h, 195c Kopanina 143b, 144a, 165b Nasutów 236a	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Obserwowana w d-stanach liściastych i mieszanych starszych klas wieku			DANE: N-ctwo (2)

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo, oddział	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	wyk.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
28		Zaganiacz <i>Hippolais icterina</i> Wróblowe załącznik nr 1, poz. [400]	Bratnik 274h	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Obserwowany w drzewostanie z przewagą sosny V klasy wieku na siedlisku LMśw			DANE: N-ctwo (2)
29		Pokrzywnica <i>Prunella modularis</i> Wróblowe załącznik nr 1, poz. [327]	Bratnik 274h	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Obserwowana w drzewostanie z przewagą sosny V klasy wieku na siedlisku LMśw			DANE: N-ctwo (2)
30		Dziwonia <i>Carpodacus erythrinus</i> Wróblowe załącznik nr 1, poz. [307]	Jawidz 213b Bratnik 275a	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Drzewostany liściaste i mieszane z dobrze rozwiniętą warstwą podszytu w pobliżu terenów podmokłych			DANE: N-ctwo (2)
31		Grubodziób <i>Coccothraustes coccothraustes</i> Wróblowe załącznik nr 1, poz. [309]	Czemierniki 63a Nasutów 249c Bratnik 275d	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Drzewostany liściaste i mieszane starszych klas wieku			DANE: N-ctwo (2)

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo, oddział	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	wyk.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ssaki									
Ochrona ścisła									
32		Gacek brunatny <i>Plecotus auritus</i> Nietoperze załącznik nr 1, poz. [37]	Lipniak 120r Budy 116f, 123d, 130j Pałecznicza 160j, 169h Rozkopaczew 32b Jawidz 180a, 194f, 212k Nasutów 174i,j Bratnik 71n	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Lasy i obrzeża, obserwowany również przy osadach leśnictw			DANE: N-ctwo (1), (3), Ochrona czynna
33		Nocek duży <i>Myotis myotis</i> Nietoperze załącznik nr 1, poz. [26]	Pałecznicza 160g Rozkopaczew 32b Nasutów 174i,j Bratnik 71n	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Lasy i obrzeża, obserwowany również przy osadach leśnictw			DANE: N-ctwo (1), (3), Ochrona czynna Zał. II DS
Ochrona częściowa									
34		Bóbr europejski <i>Castor fiber</i> Gryzonie załącznik nr 2, poz. [6] załącznik nr 3, poz. [1]	Czemierniki 519d, 520l Lipniak 77b, 93g, 95Ag, 120m, 128c, Pałecznicza 164k, 165l,p, 166l Nasutów 242c, 246a, 257f, 271g Bratnik 274a	liczne obserwacje nad ciekami wodnymi i rowami melioracyjnymi dynamika rozwojowa bardzo dobra	brak	Cieki i zbiorniki wodne, rowy melioracyjne, obrzeża lasów			DANE: N-ctwo, BULiGL (1) Zał. II DS

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo, oddział	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	wyk.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
35		Wydra <i>Lutra lutra</i> Drapieżne załącznik nr 2, poz. [3]	Lipniak 93g Pałecznicza 166j Rozkopaczew 14a, 15d, Jawidz 179a,b,f Nasutów 246a	obserwowano pojedyncze osobniki	brak	Cieki i zbiorniki wodne (stawy rybne), obrzeża lasów			DANE: N-ctwo (1) Zał. II DS

[...] – liczba porządkowa z Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt z dnia 16 grudnia 2016r (Dz. U. z 28 grudnia 2016 r., poz. 2183)

N2000 – gatunki „naturowe”

Polska czerwona księga zwierząt

VU – (vulnerable) gatunki narażone na wyginiecie

NT – (near threatened) gatunki bliskie zagrożenia

LC – (least concern) gatunki najmniejszej troski

LR – (least risk) gatunki niższego ryzyka

Załącznik nr 3 - gatunki zwierząt objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania.

(1) w stosunku do dziko występujących zwierząt, wprowadza się dodatkowo zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia.

(2) w stosunku do dziko występujących zwierząt, wprowadza się dodatkowo zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych, lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących.

(3) w stosunku do dziko występujących zwierząt, wprowadza się dodatkowo zakaz fotografowania, filmowania lub obserwacji, mogących powodować ich płoszenie lub niepokojenie.

W tabeli ujęto tylko gatunki, dla których potwierdzono szczegółową lokalizację stanowiska (wydzielenie leśne), stąd różnica w ilości gatunków wobec POP na lata 2015-2024. Ponadto nie uwzględniono niektórych źródeł, dotyczących występowania gatunków, a wymienianych w poprzednim POP ze względu na utrudnioną dostępność, aktualność i wiarygodność danych.

W trakcie trwania prac taksacyjnych rejestrowano występowanie gatunków chronionych oraz weryfikowano ich lokalizację.

Różnica w lokalizacji występowania gatunków (wydzielenie, leśnictwo) wobec poprzedniego POP wynika ze zmian literacji wydziałów powstałej po pracach taksacyjnych. Ponadto w związku ze zmianą Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zmienił się status ochrony poszczególnych gatunków.

Wykaz chronionych i rzadkich zwierząt występujących na terenie Nadleśnictwa Lubartów, dla których nie zidentyfikowano konkretnych miejsc występowania lub występują licznie i nie jest możliwe przywiązanie ich występowania do konkretnego wydzielenia leśnego. Wykaz sporządzono na podstawie materiałów przekazanych przez Nadleśnictwo Lubartów, RDOŚ w Lublinie, samorządy terytorialne, organizacje i stowarzyszenia ekologiczne, pracowników BULiGL.

Tabela 25. Lista owadów, płazów i gadów występujących w zasięgu nadleśnictwa bez lokalizacji.

Lp	Nazwa gatunkowa	
	polska	łacińska
Owady		
Ochrona częściowa		
1	Trzmiele	<i>Bombus spp.</i>
2	Biegacze	<i>Carabus spp.</i>
Płazy		
Ochrona ścisła		
1	Ropucha zielona	<i>Bufo viridis</i>
2	Ropucha paskówka	<i>Bufo calamita</i>
3	Żaba moczarowa	<i>Rana arvalis</i>
4	Rzekotka drzewna	<i>Hyla arborea</i>
Ochrona częściowa		
5	Żaba jeziorkowa	<i>Rana lessonae</i>
6	Żaba wodna	<i>Rana esculenta</i>
7	Żaba śmieszka	<i>Rana ridibunda</i>
8	Żaba trawna	<i>Rana temporaria</i>
Gady		
Ochrona częściowa		
1	Jaszczurka żyworodna	<i>Lacerta vivipara</i>
2	Padalec zwyczajny	<i>Anquis fragilis</i>
3	Zaskroniec zwyczajny	<i>Natrix natrix</i>

Tabela 26. Chronione gatunki ptaków występujące na terenie nadleśnictwa

Lp.	Nazwa gatunkowa	
	polska	łacińska
1	Perkoz dwuczuby	<i>Podiceps cristatus</i>
2	Perkoz rdzawoszyi	<i>Podiceps grisegena</i>
3	Bąk	<i>Botaurus stellaris</i>
4	Bączek	<i>Ixobrychus minutus</i>
5	Czapla siwa	<i>Ardea cinerea</i>
6	Bocian biały	<i>Ciconia ciconia</i>
7	Łabędź niemy	<i>Cygnus olor</i>
8	Krakwa	<i>Anas strepera</i>
9	Cyraneczka	<i>Anas crecca</i>
10	Cyranka	<i>Anas querquedula</i>
11	Czernica	<i>Athya fuligula</i>
12	Błotniak łąkowy	<i>Circus pygargus</i>
13	Błotniak stawowy	<i>Circus aeruginosus</i>
14	Jastrząb	<i>Accipiter gentilis</i>
15	Krogulec	<i>Accipiter nisus</i>
16	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>
17	Pustułka	<i>Falco tinnunculus</i>
18	Kobuz	<i>Falco subbuteo</i>
19	Przepiórka	<i>Coturnix coturnix</i>
20	Zielonka	<i>Porzana parva</i>

Lp.	Nazwa gatunkowa	
	polska	łacińska
21	Derkacz	<i>Crex crex</i>
22	Rybitwa czarna	<i>Chlidonias niger</i>
23	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>
24	Turkawka	<i>Streptopelia turtur</i>
25	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>
26	Kukułka	<i>Cuculus canorus</i>
27	Pójdźka	<i>Athene noctua</i>
28	Sowa błotna	<i>Asio flammeus</i>
29	Jerzyk	<i>Apus apus</i>
30	Krętogłów	<i>Jynx torquilla</i>
31	Dzięcioł zielony	<i>Picus viridis</i>
32	Dzięcioł czarny	<i>Dryocopus martius</i>
33	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>
34	Dzięcioł średni	<i>Dendrocopos medius</i>
35	Lerka	<i>Lullula arborea</i>
36	Świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>
37	Pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>
38	Pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>
39	Strzyżyk	<i>Troglodytes troglodytes</i>
40	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>
41	Słownik szary	<i>Luscinia luscinia</i>
42	Podróżniczek	<i>Luscinia svecica</i>
43	Pleszka	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>
44	Poklaskwa	<i>Saxicola rubetra</i>
45	Klaskawka	<i>Saxicola rubicola</i>
46	Białorzytka	<i>Oenanthe oenanthe</i>
47	Kos	<i>Turdus merula</i>
48	Kwiczot	<i>Turdus pilaris</i>
49	Śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>
50	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>
51	Paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>
52	Strumieniówka	<i>Locustella fluviatilis</i>
53	Rokitniczka	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>
54	Jarzębatka	<i>Sylvia nisoria</i>
55	Pieczę	<i>Sylvia curruca</i>
56	Cierniówka	<i>Sylvia communis</i>
57	Gajówka	<i>Sylvia borin</i>
58	Kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>
59	Świstunka leśna	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>
60	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>
61	Piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>
62	Mysikrólik	<i>Regulus regulus</i>
63	Muchołówka szara	<i>Muscicapa striata</i>
64	Muchołówka mała	<i>Ficedula parva</i>
65	Raniuszek	<i>Aegithalos caudatus</i>
66	Czarnogłówka	<i>Poecile montanus</i>
67	Czubatka	<i>Lophophanes cristatus</i>
68	Sosnowka	<i>Periparus ater</i>
69	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>
70	Bogatka	<i>Parus major</i>
71	Pelzacz leśny	<i>Certhia familiaris</i>
72	Remiz	<i>Remiz pendulinus</i>
73	Srokosz	<i>Lanius excubitor</i>
74	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>
75	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>
76	Sroka	<i>Pica pica</i>
77	Kawka	<i>Corvus monedula</i>

Lp.	Nazwa gatunkowa	
	polska	łacińska
78	Gawron	<i>Corvus frugilegus</i>
79	Czarnowron	<i>Corvus corone</i>
80	Kruk	<i>Corvus corax</i>
81	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>
82	Mazurek	<i>Passer montanus</i>
83	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>
84	Kulczyk	<i>Serinus serinus</i>
85	Czyż	<i>Carduelis spinus</i>
86	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>
87	Makolągwa	<i>Carduelis cannabina</i>
88	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>
89	Potrzos	<i>Emberiza schoeniclus</i>

Tabela 27. Chronione gatunki ssaków występujące na terenie nadleśnictwa

Lp.	Nazwa gatunkowa	
	polska	łacińska
Ssaki		
Ochrona ścisła		
1	Orzesznica	<i>Muscardinus avellanarius</i>
Ochrona częściowa		
1	Jeż wschodni	<i>Erinaceus romanicus</i>
2	Jeż zachodni	<i>Erinaceus europaeus</i>
3	Ryjówka aksamitna	<i>Sorex araneus</i>
4	Ryjówka malutka	<i>Sorex minutus</i>
5	Zębielek białawy	<i>Crocidura leucodon</i>
6	Rzęsorek rzeczek	<i>Neomys fodiens</i>
7	Wiewiórka pospolita	<i>Sciurus vulgaris</i>
8	Łasica	<i>Mustela nivalis</i>
9	Kret europejski	<i>Talpa europaea</i>
10	Badyłarka	<i>Micromys minutus</i>
11	Mysz zaroślowa	<i>Apodemus microps</i>
12	Karczownik ziemnowodny	<i>Arvicola terrestris</i>

4 Walory przyrodniczo-leśne

4.1 Ogólna charakterystyka środowiska przyrodniczego

4.1.1 Rzeźba terenu

Szczegółowy opis geomorfologii został zamieszczony w Opisie ogólnym lasów Nadleśnictwa Lubartów (elaborat urzędniowy - rozdział „Rzeźba terenu”).

4.1.2 Warunki klimatyczne

Szczegółowy opis warunków klimatycznych został zamieszczony w Opisie ogólnym lasów Nadleśnictwa Lubartów (elaborat urzędniowy - rozdział „Warunki klimatyczne”).

4.1.3 Ogólna charakterystyka gleb

Szczegółowy opis gleb występujących w nadleśnictwie znajduje się w Operacie glebowo-siedliskowym dla Nadleśnictwa Lubartów wykonanego przez BULiGL Oddział w Lublinie wg stanu na 1.01.2005 r. oraz aneksu do tego opracowania – stan 1.01.2015 r.

Tabela 28. Zestawienie typów gleb wg wydzieleń leśnych w Nadleśnictwie Lubartów (pow. leśna zalesiona i niezalesiona razem)

Podtyp gleby	Obręb LUBARTÓW		Obręb KOZŁÓWKA		Nadleśnictwo Lubartów	
	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %
Razem Arenosole	27,19	100,0			27,19	0,6
Razem Czarne ziemie	76,14	89,1	9,27	10,9	85,41	1,0
Razem Gleby brunatne	582,33	30,7	1315,89	69,3	1898,22	14,5
Razem Gleby płowe	137,13	56,2	106,70	43,8	243,83	2,2
Razem Gleby rdzawe	4208,79	49,4	4311,40	50,6	8520,19	63,6
Razem Gleby bielcowe	579,10	74,4	199,65	25,6	778,75	6,3
Razem Gleby gruntowo-glejowe	348,65	65,3	185,31	34,7	533,96	4,4
Razem Gleby opadowo-glejowe	119,06	31,0	265,33	69,0	384,39	3,2
Razem Gleby mułowe			17,10	100,0	17,10	0,5
Razem Gleby torfowe	120,23	64,4	66,33	35,6	186,56	1,8
Razem Gleby murszowe			0,48	100,0	0,48	0,4
Razem Gleby murszowate	88,54	57,9	64,47	42,1	153,01	1,5
Razem grunty leśne	6287,16	49,0	6541,93	51,0	12829,09	94,9
Grunty nieleśne i leśne związane z gospodarką leśną	328,30	47,6	361,91	52,4	690,21	5,1
Łącznie	6615,46	48,9	6903,84	51,1	13519,30	100,0

4.1.4 Warunki hydrologiczne

Teren Nadleśnictwa Lubartów położony jest w VI Regionie hydrograficznym. Region VI, na który składa się część Podlasia i Małe Mazowsze, jest najuboższy pod względem zasilania atmosferycznego. Opad podobnie jak na Polesiu – nie osiąga tu średnio 550 mm. Jednocześnie dzięki położeniu i ukształtowaniu powierzchni Małe Mazowsze zbiera wody z dużego obszaru i odprowadza je do Wisły, największą na Lubelszczyźnie, rzeką Wieprzem.

Sieć naturalnych wód powierzchniowych jest rzadka, poza Wieprzem, Tyśmienicą, Mininą, brak jest większych wód. Elementem krajobrazu podnoszącym jego walory krajobrazowe są zbiorniki wód stojących: jeziora, liczne starorzecza w dolinie Wieprza, torfianki (Antonin Nowy) niewielkie śródlądne stawy oraz sadzawki.

Rzeka Wieprz

Obszar całego Nadleśnictwa położony jest w dorzeczu i pradolinie rzeki Wieprz, który za pośrednictwem, od południowego zachodu – rzeki Mininy i od północnego wschodu – rzeki Tyśmienicy oraz wielu mniejszych cieków wodnych, odprowadza wody do Wisły. Wieprz – chociaż znacznie mniejszy od obu rzek ograniczających Lubelszczyznę od wschodu i zachodu – jest, z uwagi na położenie, najważniejszą rzeką regionu. Niegdyś wypływał z małego Jeziora Wieprzowego, położonego na Grzędzie Sokalskiej. Silnie zarastający zbiornik nie ma dziś stałego odpływu i tylko okresowo oddaje wodę do Wieprza. Niemniej jeziorko przyjmuje się za początek rzeki, która od tego miejsca do ujścia mierzy oficjalnie 303,2 km długości. Przepływ rzeki, kontrolowany w Lubartowie, wynosi średnio 22,4 m³/s. Dolina między ujściem Bystrzycy, a Lubartowem jest wcięta do 10 m i posiada szerokość około 1 km. Dno doliny jest miejscami zatorfione. Na odcinku od Czerniejowa do Lubartowa równoległe do koryta rzeki, biegnie obniżenie (dawne koryto rzeki) odwodnione obecnie rowem. Koryto rzeki ma szerokości ok. 50 m, miejscami rozszerza się do 200 m. Duże walory przyrodnicze i krajobrazowe terenu skłoniły do utworzenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza. Wieprz jest rzeką nieuregulowaną na całej niemal długości. Negatywny wpływ gospodarki odbił się przede wszystkim na czystości wody, która na całej prawie długości rzeki – z wyjątkiem odcinka roztoczańskiego – jest nadmiernie zanieczyszczona. Do zmian negatywnych trzeba zaliczyć nadmierne osuszenie dna doliny spowodowane melioracją i wzmożenie erozji wgłębnej koryta rzeki. Konsekwencją tego jest wkraczanie pól uprawnych na tereny zajęte przedtem przez łąki.

Rzeka Tyśmienica

Tyśmienica jest największym, prawostronnym dopływem Wieprza, do którego uchodzi na 241,2 km jego biegu, na całej długości jest uregulowana. W górnym biegu koryto ma wygląd rowu. W biegu środkowym i dolnym rzekę wyprostowano i skrócono ścinając meandry. W okolicy wsi Siemień dolinę Tyśmienicy zajmują stawy. Ujście Tyśmienicy do Wieprza znajduje się na wysokości 131,7 m n.p.m., około 36 m niżej niż początek rzeki, co daje średni spadek 0,48%. Średnio przepływ wynosi 8,6 m³/s.

Rzeka Minina

Rzeka Minina zaczyna się u stóp północnej krawędzi Wyżyny Lubelskiej, koło Majdanu Kra-sienińskiego, na wysokości 203 m n.p.m. Cały bieg rzeki znajduje się w obrębie Równiny Lubar-towskiej. W górnym biegu rzeka po krótkim odcinku przepływa przez Kozłowiecki Park Krajobra-zowy i w miejscowości Dąbrówka łączy się z dopływem spod Niemiec - Krzywą Rzeką- odwadnia-jąc dużą część Parku. Po połączeniu z rzeką Krzywą Rzeką, Minina płynie coraz szerszą doliną, silnie podmokłą. W największym rozszerzeniu, w Samoklęskach, założono duży kompleks stawów, zasilanych przez Mininę. Rzeka ta, o długości 17,5 km i zlewni 91,7 km², niesie bardzo mało wody. Na całej długości jest uregulowana. Poniżej Parysówki Minina nie otrzymuje znaczniejszych do-pływów. W Wólce Michowskiej zasila duże stawy „ Lipniak”. Tutaj rzeka rozwidla się. Lewe ramię skręca ku zachodowi i uchodzi do Wieprza na 257,2 km jego biegu, a prawe, pod nazwą Dąbrów-ka, kieruje się wprost na północ i wpada do Wieprza 8 km powyżej.

Wody stojące

Do wód stojących zalicza się wszystkie zbiorniki gromadzące wodę bez względu na ich po-chodzenie, wielkość, głębokość i trwałość. Należą do nich jeziora, stawy, zbiorniki retencyjne, sta-rorzecza, a także drobne formy – sadzawki torfianki i różnego rodzaju „oczka wodne”. Do tej kate-gorii włącza się też wszelkiego rodzaju podmokłości z uwagi na funkcję retencyjną.

Na obszarze nadleśnictwa są dwa obszary występowania jezior: Pierwszy, to część wcho-dząca w skład Pojezierza Łęczyńsko - Włodawskiego. Są to jeziora: Mytycze przy kompleksie Rozkopaczew II, Miejskie – 45,3 ha, Kleszczów – 53,9 ha, Czarne Gościńskie – 11,6 ha położo-ne w okolicy Ostrowa Lubelskiego. Jezioro Mytycze, zostało obwałowane, w wyniku czego jego powierzchnia wzrosła z 24,2 ha do 101 ha. Aktualnie zatraciło swój naturalny charakter i pełni rolę zbiornika retencyjnego w systemie kanału Wieprz-Krzna. Drugim rejonem występowania jezior na terenie nadleśnictwa są okolice Firleja. Występują tutaj dwa jeziora: większe jezioro Kunów – 117,5 ha i mniejsze Firlej – 91,3 ha. Obydwa jeziora są intensywnie wykorzystywane rekreacyjnie.

Powszechnie występującymi sztucznymi zbiornikami wody są stawy. Często są to duże kompleksy. W okolicy Samoklęsk występuje duży kompleks 5 stawów o łącznej powierzchni 190 ha. W Wólce Michowskiej przy kompleksie leśnym Lipniak są duże stawy (11 stawów o pow. 60 ha). Na terenie nadleśnictwa w Starym Tartaku zlokalizowane są stawy o powierzchni 45,20 ha.

4.2 Zestawienie obszarów wodno-torfowiskowych

Tabela 29. Zestawienie obszarów wodno-torfowiskowych w Nadleśnictwie Lubartów

Grunty do specjalnej ochrony (śródlądne bagna „nieliterowane”) [ha]	Bagna	Zbiorniki wodne
Obręb Lubartów		
10,06	31,42	10,74
Obręb Kozłówka		
13,12	27,68	45,19
Razem Nadleśnictwo Lubartów		
23,18	59,00	55,93

Szczegółowa lokalizacja oraz opis bagien znajduje się w opisach taksacyjnych dla poszczególnych obrębów leśnych. Na obszarach tych nie przewiduje się prowadzenia żadnych czynności gospodarczych, w tym związanych z melioracjami wodnymi. Powierzchnie te stanowią naturalne rezerwuary wody w drzewostanach, które zwiększają vitalność ekosystemów leśnych. Bagna śródlądne pozostawia się do zachowania w stanie zbliżonym do naturalnego.

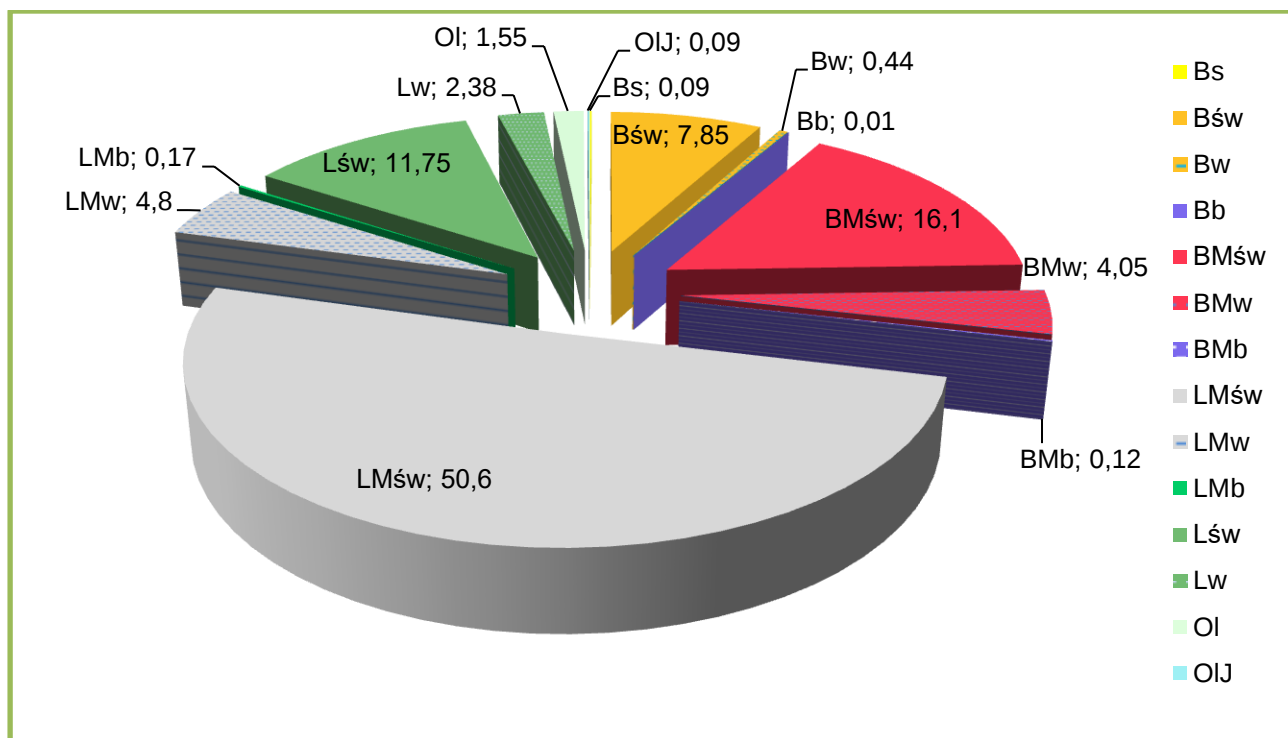
4.3 Charakterystyka drzewostanów

4.3.1 Zestawienie siedliskowych typów lasu

Tabela 30. Zestawienie siedliskowych typów lasu w Nadleśnictwie Lubartów

Typ siedliskowy lasu	OBREBY				Nadleśnictwo	
	Lubartów		Kozłówka			
	pow. [ha]	udział [%]	pow. [ha]	udział [%]	pow. [ha]	udział [%]
Bór suchy Bs	11,49	0,18	0,00	0,00	11,49	0,09
Bór świeży Bśw	999,44	15,90	7,45	0,11	1006,89	7,85
Bór wilgotny Bw	56,72	0,90	0,00	0,00	56,72	0,44
Bór bagienny Bb	1,25	0,02	0,00	0,00	1,25	0,01
Bór mieszany świeży BMśw	1275,99	20,30	789,50	12,07	2065,49	16,10
Bór mieszany wilgotny BMw	338,13	5,38	181,25	2,87	519,38	4,05
Bór mieszany bagienny Bmb	8,70	0,14	6,38	0,10	15,08	0,12
Las mieszany świeży LMśw	2431,57	38,68	4059,93	62,06	6491,50	50,60

Typ siedliskowy lasu	OBREBY				Nadleśnictwo	
	Lubartów		Kozłówka			
	pow. [ha]	udział [%]	pow. [ha]	udział [%]	pow. [ha]	udział [%]
Las mieszany wilgotny LMw	342,09	5,44	273,75	4,18	615,84	4,80
Las mieszany bagienny LMb	16,65	0,26	4,53	0,07	21,18	0,17
Las świeży Lśw	500,14	7,95	1006,66	15,39	1506,80	11,75
Las wilgotny Lw	190,06	3,02	115,62	1,77	305,68	2,38
Ols Ol	114,68	1,82	84,47	1,29	199,15	1,55
Ols jesionowy OIJ	0,00	0,00	12,16	0,19	12,16	0,09
Ogółem	6286,91	100,00	6541,70	100,00	12828,61	100,00

Wykres 1. Udział typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Lubartów

W Nadleśnictwie Lubartów wyodrębniono 14 typów siedliskowych lasu, wśród których przeważają siedliska świeże zajmujące łącznie około 86 % powierzchni nadleśnictwa. Dominującym typem siedliskowym jest LMśw (las mieszany świeży), który zajmuje 6491,50 ha (prawie 51 %). Znaczącą powierzchnię zajmuje również siedlisko BMśw (bór mieszany świeży) 2065,49 ha (po-

nad 16%) oraz Lśw (las świeży) 1506,80 ha (około 12%). Pozostałe typy siedliskowe lasu zajmują powierzchnie nieprzekraczające 10% powierzchni lasów nadleśnictwa.

W Nadleśnictwie Lubartów nie były prowadzone prace fitosocjologiczne.

4.3.2 Bogactwo gatunkowe

Tabela 31. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego (wg wzoru nr 13)

Obręb Nadleśnictwo	Bogactwo Gatunkowe, drzewostany	Jednostka	Wiek			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
			<= 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Lubartów	jednogatunkowe	ha	164,79	968,28	343,76	1476,83	23,7
	dwugatunkowe	ha	583,96	750,63	606,44	1941,03	31,1
	trzygatunkowe	ha	478,85	469,61	896,94	1845,40	29,6
	cztero- i więcej gatunkowe	ha	266,44	240,04	463,02	969,50	15,6
	łącznie	ha	1494,04	2428,56	2310,16	6232,76	100,00
Obręb Kozłówka	jednogatunkowe	ha	123,53	436,85	647,83	1208,21	18,5
	dwugatunkowe	ha	410,97	792,66	1572,92	2776,55	42,6
	trzygatunkowe	ha	305,02	430,20	1034,64	1769,86	27,2
	cztero- i więcej gatunkowe	ha	116,53	176,23	467,18	759,94	11,7
	łącznie	ha	956,05	1835,94	3722,57	6514,56	100,00
Nadleśnictwo Lubartów	jednogatunkowe	ha	288,32	1405,13	991,59	2685,04	21,1
	dwugatunkowe	ha	994,93	1543,29	2179,36	4717,58	37,0
	trzygatunkowe	ha	783,87	899,81	1931,58	3615,26	28,4
	cztero- i więcej gatunkowe	ha	382,97	416,27	930,20	1729,44	13,6
	łącznie	ha	2450,09	4264,50	6032,73	12747,32	100,00

Pod względem bogactwa składu gatunkowego drzewostanów nadleśnictwa dominują drzewostany dwugatunkowe **37,0%**. Pozostaje to w korelacji z układem siedliskowych typów lasu – dominują siedliska lasu mieszanego świeżego, boru mieszanego świeżego i lasu świeżego. Zauważalne jest bogactwo gatunkowe w drzewostanach najmłodszych klas wieku, tj. do 40 lat. Udział w nich drzewostanów trzygatunkowych oraz cztero i więcej gatunkowych wynosi łącznie prawie 48%. Wynikiem tej sytuacji jest między innymi udział coraz bardziej rozbudowanych gatunkowo TD (GTD) przyjmowany w kolejnych planach urządzania lasu.

4.3.3 Struktura piętrowa

Budowę pionową drzewostanów Nadleśnictwa Lubartów przedstawia tabela wg wzoru 14.

Tabela 32. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury (wg wzoru nr 14).

Obręb Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Jednostka	Wiek			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
			<= 40 lat	41 – 80 lat	> 80 lat		
Obręb Lubartów	jednopiętrowe	ha	1494,04	2411,87	1513,51	5419,42	87,0
	dwupiętrowe	ha	-	-	195,50	195,50	3,1
	wielopiętrowe	ha	-	-	-	-	-
	przerębowe	ha	-	-	-	-	-
	w KO i KDO	ha	-	16,69	601,15	617,84	9,9
	łącznie	ha	1494,04	2428,56	2310,16	6232,76	100,00
Obręb Kozłówka	jednopiętrowe	ha	956,05	1776,80	2528,78	5261,63	80,8
	dwupiętrowe	ha	-	13,53	293,58	307,11	4,7
	wielopiętrowe	ha	-	-	-	-	-
	przerębowe	ha	-	-	-	-	-
	w KO i KDO	ha	-	45,61	900,21	945,82	14,5
	łącznie	ha	956,05	1835,94	3722,57	6514,56	100,0
Nadleśnictwo Lubartów	jednopiętrowe	ha	2450,09	4188,67	4042,29	10681,05	83,8
	dwupiętrowe	ha	-	13,53	489,08	502,61	3,9
	wielopiętrowe	ha	-	-	-	-	-
	przerębowe	ha	-	-	-	-	-
	w KO i KDO	ha	-	62,30	1501,36	1563,66	12,3
	łącznie	ha	2450,09	4264,50	6032,73	12747,32	100,00

Pod względem budowy pionowej drzewostany są mało zróżnicowane. Dominują drzewostany jednopiętrowe, które zajmują 83,8% powierzchni. Drzewostany w KO i KDO zajmują 12,3%. Struktura pionowa drzewostanów jest pochodną przewagi siedliska lasu mieszanego świeżego, boru mieszanego świeżego oraz lasu świeżego występujących w Nadleśnictwie. Na uwagę zasługuje znaczny udział drzewostanów w KO i KDO wynoszący ponad 12%, w odniesieniu do stanu z roku 2015 nastąpił wzrost udziału tych drzewostanów o ponad 372 ha.

4.3.4 Pochodzenie drzewostanów

Pochodzenie drzewostanów Nadleśnictwa Lubartów przedstawia tabela wg wzoru 15.

Tabela 33. Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych (wg wzoru nr 15)

Obręb Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Jednostka	Wiek			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
			<= 40 lat	41 – 80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb Lubartów	odroślowe	ha	0,53	6,56	0,00	7,09	0,1
	z samosiewu	ha	140,61	189,29	3,64	333,54	5,3
	z odnowienia sztucznego	ha	1287,41	1638,30	58,36	2984,07	47,7
	brak informacji	ha	66,80	597,13	2265,31	2929,24	46,8
	łącznie	ha	1495,35	2431,28	2327,31	6253,94	100
W tym:	z panującym gatunkiem obcym	ha	2,62	5,44	34,30	42,36	0,7
	plantacje drzew szybko rosnących	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
Obręb Kozłówka	odroślowe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	z samosiewu	ha	69,89	36,20	0,09	106,18	1,6
	z odnowienia sztucznego	ha	842,01	1199,64	339,09	2380,74	36,5
	brak informacji	ha	44,34	600,10	3392,51	4036,95	61,9
	łącznie	ha	956,24	1835,94	3731,69	6523,87	100
W tym:	z panującym gatunkiem obcym	ha	0,38	0,00	18,24	18,62	0,3
	plantacje drzew szybko rosnących	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
Nadleśnictwo Lubartów	odroślowe	ha	0,53	6,56	0,00	7,09	0,1
	z samosiewu	ha	210,50	225,49	3,73	439,72	3,4
	z odnowienia sztucznego	ha	2129,42	2837,94	397,45	5364,81	42,0
	brak informacji	ha	111,14	1197,23	5657,82	6966,19	54,5
	łącznie	ha	2451,59	4267,22	6059,00	12777,81	100
W tym:	z panującym gatunkiem obcym	ha	3,00	5,44	52,54	60,98	0,5
	plantacje drzew szybko rosnących	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0

Jak wynika z powyższej tabeli w nadleśnictwie drzewostany pochodzenia sztucznego zajmują ok. 5365 ha (42,0%). Drzewostany pochodzenia naturalnego rosną na 3,4% powierzchni leśnej zalesionej. Są to drzewostany powstałe z planowych odnowień naturalnych oraz samosiewów gatunków lekkonasiennych (brzoza, olsza). Dla 54,5 % drzewostanów nie określono pochodzenia.

W nadleśnictwie nie występują plantacje drzew szybko rosnących. Do drzewostanów z panującym gatunkiem obcym zaliczono 60,98 ha.

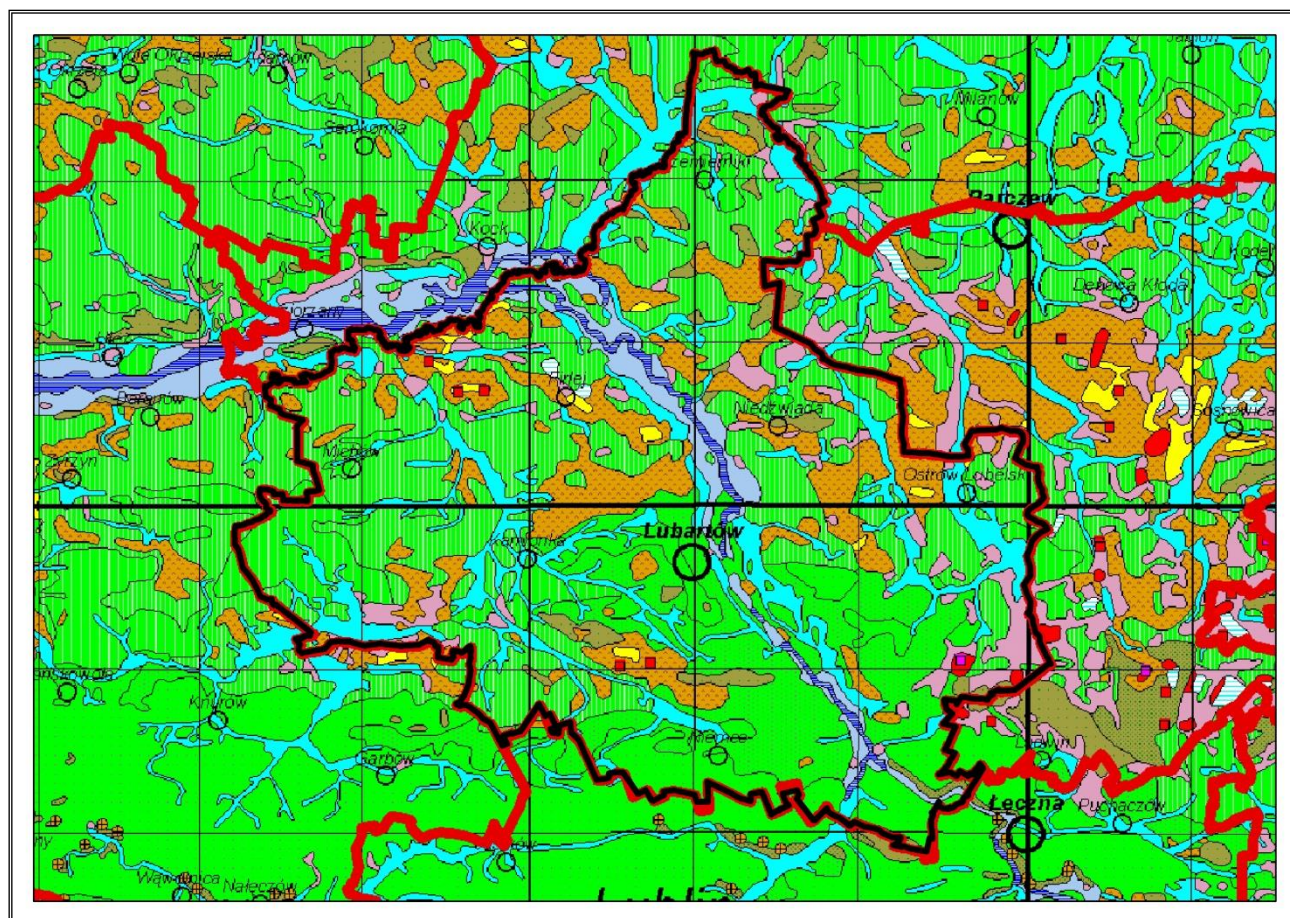
4.3.5 Charakterystyka zespołów leśnych

Występowanie określonych zespołów leśnych wiąże się z udziałem powierzchniowym poszczególnych typów siedliskowych lasu. Podczas prac nad Programem Ochrony Przyrody nie wykonywano prac fitosocjologicznych na całym obszarze nadleśnictwa. Relacje między typami siedliskowymi lasu a zespołami leśnymi uzyskano z Siedliskowych podstaw hodowli lasu i Przewodnika do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski W. Matuszkiewicza 2006.

Fitosocjologiczne zespoły roślinne, jako jednostki opisujące podstawowe typy ekosystemów leśnych, korespondują z typami siedliskowymi lasu stosowanymi w gospodarce leśnej.

Tabela 34. Relacje między typami siedliskowymi lasu a zespołami leśnymi w Nadleśnictwie Lubartów

Lp.	Nazwa TSL	Symbol	Nazwa dominującego zespołu	
			łacińska	polska
1	Bór suchy	Bs	<i>Cladonio-Pinetum</i>	Sosnowy bór chrobotkowy
2	Bór świeży	Bśw	<i>Peucedano-Pinetum</i>	Subkontynentalny bór świeży
			<i>Leucobryo-Pinetum</i>	Suboceaniczny bór świeży
3	Bór wilgotny	Bw	<i>Molinio-Pinetum</i>	Śródlądowy bór wilgotny
4	Bór bagienny	Bb	<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>	Sosnowy bór bagienny
5	Bór mieszany świeży	BMśw	<i>Quercu roboris-Pinetum</i>	Kontynentalny bór mieszany
6	Bór mieszany wilgotny	BMw	<i>Quercu roboris-Pinetum</i>	Kontynentalny bór mieszany
7	Bór mieszany bagienny	BMb	<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum molinetosum</i>	Sosnowy bór bagienny podzespół z trzęślicą
8	Las mieszany świeży	LMśw	<i>Tilio-Carpinetum calamagrostietosum</i>	Grąd subkontynentalny trzcinnikowy
			<i>Tilio-Carpinetum typicum</i>	Grąd subkontynentalny typowy
			<i>Quercu roboris-Pinetum coryletosum</i>	Kontynentalny bór mieszany z leszczyną
9	Las mieszany wilgotny	LMw	<i>Tilio-Carpinetum stachyetosum</i>	Grąd subkontynentalny niski
10	Las mieszany bagienny	LMb	<i>Ribeso nigri-Alnetum comaretosum</i>	Ols porzeczkowy z <i>Comarum palustre</i>
11	Las świeży	Lśw	<i>Tilio-Carpinetum typicum</i>	Grąd subkontynentalny typowy
12	Las wilgotny	Lw	<i>Tilio-Carpinetum stachyetosum</i>	Grąd subkontynentalny niski
13	Ols typowy	OI	<i>Ribeso nigri-Alnetum</i>	Ols porzeczkowy
14	Ols jesionowy	OIJ	<i>Fraxino-Alnetum</i>	Łęg jesionowo-olszowy

Rycina 26. Roślinność potencjalna w zasięgu Nadleśnictwa Lubartów wg Matuszkiewicza 2008²⁰

Legenda

■	53 - <i>Vaccinio uliginosi</i> -Pinetum
■	01 - <i>Carici elongatae</i> -Alnetum
■	03 - <i>Ficario</i> -Ulmetum typicum
■	05 - <i>Fraxino</i> -Alnetum (<i>Circae</i> -Alnetum)
■	11 - <i>Galio</i> -Carpinetum, Sil./Gr.-Pol., rich
■	16 - <i>Tilio</i> -Carpinetum, Litt.-Pol., poor
■	17 - <i>Tilio</i> -Carpinetum, Litt.-Pol., rich
■	20 - <i>Tilio</i> -Carpinetum, cent.Pol., poor
■	21 - <i>Tilio</i> -Carpinetum, cent.Pol., rich
■	47 - <i>Querco</i> -Pinetum
■	49 - <i>Leucobryo</i> -Pinetum
■	53 - <i>Vaccinio uliginosi</i> -Pinetum
■	Waters (lakes and other)

²⁰ Matuszkiewicz J.M., 2008, *Potencjalna roślinność naturalna Polski*, IGiPZ PAN, Warszawa

4.3.6 Drzewostany ponad 100-letnie

W Nadleśnictwie Lubartów drzewostany ponad 100-letnie zajmują łączną powierzchnię **2943,25** ha, co stanowi 23,09% powierzchni zalesionej nadleśnictwa. W układzie gatunków panujących w drzewostanie występowanie tych drzewostanów przedstawia tabela poniżej.

Tabela 35. Zestawienie drzewostanów ponad 100 – letnich w Nadleśnictwie Lubartów

Gatunek panujący	Obręb LUBARTÓW	Obręb KOZŁÓWKA	Nadleśnictwo Lubartów
	pow. [ha]	pow. [ha]	pow. [ha]
SO	1059,74	1403,94	2463,68
SO.C	17,15		17,15
MD	0,77		0,77
DB	28,14	238,08	266,22
DB.S	12,58	31,31	43,89
DB.B		118,40	118,40
BRZ	3,19	4,36	7,55
OL	13,10	12,49	25,59
Razem	1134,67	1808,58	2943,25

4.3.7 Lasy ochronne

Zasięg i lokalizację lasów ochronnych przyjęto na podstawie sporządzonego wniosku o nadanie lasom nadleśnictwa poszczególnych kategorii ochronności. Lasy ochronne w Nadleśnictwie Lubartów występują na powierzchni 3252,92 ha, co stanowi 25,36% powierzchni leśnej (szczegółowe zestawienie zamieszczono w Elaboracie urzędziowym).

Tabela 36. Zestawienie lasów ochronnych w Nadleśnictwie Lubartów

Kategorie ochronności	Obręb Lubartów	Obręb Kozłówka	Nadleśnictwo Lubartów
	Powierzchnia lasów ochronnych [ha]		
Lasy wodochronne	1118,98	636,94	1755,92
Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	22,25	14,14	36,39
Lasy glebochronne	34,44	0	34,44
Lasy w miastach i wokół miast	219,06	971,72	1190,78
Lasy obronne	0	159,09	159,09
Lasy nasienne	0	11,84	11,84
Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, w miastach i wokół miast	23,31		23,31
Lasy w miastach i wokół miast, wodochronne		5,91	5,91
Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, wodochronne		35,24	35,24
Razem	1418,04	1834,88	3252,92

4.4 Zestawienie występujących na terenie nadleśnictwa typów siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i gatunków zwierząt oraz ich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty oraz gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony.

Poniższe zestawienie występujących na terenie Nadleśnictwa Lubartów typów siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin, zwierząt będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty oraz gatunków ptaków opracowano na podstawie danych zebranych w trakcie prac taksacyjnych, przekazanych przez pracowników Nadleśnictwa Lubartów, Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie oraz na podstawie prac wykonanych przez Pracownię Glebowo-Siedliskową Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie.

Siedliska przyrodnicze i chronione gatunki na terenie nadleśnictwa były przedmiotem aktualizacji i uzgodnień podczas prac terenowych wykonywanych w ramach aktualnego planu.

Tabela 37. Wykaz typów siedlisk przyrodniczych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Lubartów

Lp.	Siedlisko przyrodnicze				Powierzchnia [ha]		Występowanie w nadleśnictwie	
	Kod siedliska przyrodniczego	Nazwa polska siedliska przyrodniczego	Nazwa łacińska siedliska przyrodniczego	Siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym	Ogólna	Natura 2000 – SOO (przedmiot ochrony)	Typ siedliskowy lasu	Rodzaj powierzchni pow. nieleśna
1	91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	<i>Ficario-Ulmetum</i>	NIE	33,37	0,00	LW, LŁ	-
2	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	<i>Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i>	TAK	41,64	0,00	LMW, LW, LŁ	-
3	91D0*	Bory i lasy bagienne	<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosa-Pinetum, Pino-Betulion pubescentis</i>	TAK	2,80	0,00	-	bagna, zadrz. i zakrz. na pastwiskach
4	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>	NIE	1294,76	0,00	LMŚW, LMW, LŚW, LW	-
5	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>	NIE	7,57	0,00	-	bagna, zadrz. i zakrz. na pastwiskach
6	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)		TAK	3,93	0,0	-	bagna
7	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	<i>Arrhenatherion elatioris</i>	NIE	34,34	0,00	-	bagna, łąki, pastwiska trwałe
Razem					1418,41	0,00		

* - siedlisko priorytetowe

Tabela 38. Wykaz gatunków roślin, zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Lubartów)

Lp.	Kod gatunku	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Liczba obserwacji / Natura 2000 (przedmiot ochrony)	Opis siedliska	Gatunek wymagający ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000	Gatunek o znaczeniu priorytetowym
1	1413	Widłaki – goździsty i jałowcowaty	<i>Lycopodium clavatum</i> <i>Lycopodium annotinum</i>	55/0	Występują na siedliskach borowych oraz na siedliskach lasów mieszanych, na glebach kwaśnych, wilgotnych i umiarkowanie wilgotnych	NIE	NIE
2	1378	Chrobotek leśny	<i>Cladonia arbuscula</i>	44/0	Bory sosnowe na siedlisku Bśw, wydmy oraz wrzosowiska	NIE	NIE
3	1088	Kozioróg dębosz	<i>Cerambyx cerdo</i>	1/0	Drzewostan dębowy 145lat, LMśw	TAK	NIE
4	1084	Pachnica dębowa	<i>Osmoderma eremita</i>	1/0	Drzewostan dębowy 145lat, LMśw	TAK	TAK
5	1060	Czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>	11/0	Wilgotne łąki, brzegi rzek, groble przy stawach	TAK	NIE
6	1166	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	3/0	Naturalne zbiorniki wody, bagna	TAK	NIE
7	1188	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	12/0	Zbiorniki, rozlewiska, rowy melioracyjne, starorzecza	TAK	NIE
8	1197	Grzebieszka ziemna	<i>Pelobates fuscus</i>	3/0	Obserwowana w rezerwacie – drzewostan z przewagą dębu oraz przy osadzie leśnictwa	NIE	NIE
9	1261	Jaszczurka zwinka	<i>Lacerta agilis</i>	14/0	Łąki, zadrzewienia i zakrzaczenia	NIE	NIE
10	1324	Nocek duży	<i>Myotis myotis</i>	5/0	Żeruje w dojrzałych lasach z ubogim podszytem, na świeżo skoszonych łąkach, murawach, w sadach ze starymi drzewami	TAK	NIE
11	1337	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	16/0	Zbiorniki, rozlewiska i cieki wodne, brzegi rzek	TAK	NIE
12	1355	Wydra	<i>Lutra lutra</i>	8/0	Zbiorniki wodne, brzegi rzek, potoków, stawów	TAK	NIE

Tabela 39. Wykaz gatunków ptaków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Lubartów)

Lp.	Kod gatunku	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Liczba stanowisk		Opis siedliska	Gatunek wymagający ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000
				Ogółem	Natura 2000 (przedmiot ochrony)		
1	A030	Bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>	2	0	Lasy liściaste i mieszane ze znacznym udziałem drzewostanów starszych klas wieku, występujących na terenach podmokłych i zabagnionych obfitujących w śródleśne bagienka i ciekły wodne.	TAK
2	A075	Bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	2	0	Gnieździ się we wszystkich typach lasów, głównie w borach i buczynach oraz nadrzecznych łąkach	TAK
3	A089	Orlik krzykliwy	<i>Clanga pomarina</i>	2	0	Zakłada gniazda na drzewach w lasach położonych w pobliżu zbiorników wodnych, wilgotnych łąk (Lw, Ol)	TAK
4	A127	Żuraw	<i>Grus grus</i>	28	0	Łąki, siedliska wilgotne, bagna, torfowiska, siedliska LMB, OIJ	TAK
5	A229	Zimorodek	<i>Alcedo atthis</i>	3	0	Zasiedla zadrzewione odcinki linii brzegowej czystych rzek, strumieni, jezior i stawów rybnych obfitujących w niewielkich rozmiarów ryby	TAK
6	A239	Dzięcioł białogrzbisty	<i>Dendrocopos leucotos</i>	4	0	Stare drzewostany liściaste i mieszane z obumierającymi drzewami	TAK
7	A321	Muchotówka białoszyja	<i>Ficedula albicollis</i>	2	0	Stare, wysokopienne lasy liściaste i mieszane z odpowiednią ilością dziuplastych drzew na ciepłych stanowiskach, zbliżone do pierwotnych i naturalnych	TAK

4.5 Zestawienie zadrzewień na terenach zarządzanych przez nadleśnictwo

Na terenie nadleśnictwa występują zadrzewienia na bagnach, rolach, łąkach, pastwiskach itp. o łącznej powierzchni **202,40** ha, są to zadrzewienia na powierzchni nieleśnej. Powierzchnię tych zadrzewień określono na podstawie danych z taksacji zawartych w bazie danych programu Taksator dla Nadleśnictwa Lubartów.

Tabela 40. Zestawienie zbiorcze zadrzewień w Nadleśnictwie Lubartów (wg wzoru nr 17)

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
1	01- 1-m	DB.C	0,10	60	LZR-R: ZADRZEW: DB.C 60,OL 60,MD 60;ZAKRZEW: CZM ,BEZ.C 0,DB.C 0			
2	01- 14-b	ŚW	1,12	11	PS: ZAKRZEW: BRZ ,SO 0			
3	01- 14-d	BRZ	0,06	40	LZR-PS: ZADRZEW: BRZ 40			
4	01- 17-a	OS	0,24	35	E-N: ZADRZEW: OS 35,OL 35,AK 35,BRZ 35;ZAKRZEW: CZM ,AK 0			
5	01- 17-b	OL	13,02	45	E-N: ZADRZEW: OL 45,BRZ 45,OL 65,OL 30,SO 45;ZAKRZEW: WB ,CZM 0			
6	01- 17-c	JW	0,14	45	R: ZADRZEW: JW 45;ZAKRZEW: CZM ,GLG 0			
7	01- 17-f	BRZ	6,87	45	E-N: ZADRZEW: BRZ 45,OL 45,SO 45;ZAKRZEW: WB ,CZM 0			
8	01- 26-l	MD	1,47	82	PL ŁOW-R: ZADRZEW: MD 82			
9	02- 44-f	AK	1,07	45	R: ZADRZEW: AK 45,LP 110,ŚW 70,MD 90;ZAKRZEW: AK ,LP 0,DB 0,GLG 0			
10	02- 44-h	AK	0,68	90	L-CTWO: ZADRZEW: AK 90,ŚW 90,DB.C 90,MD 90,ŚW 70,DB.C 170			
11	02- 44-i	BRZ	0,09	65	LZR-PS: ZADRZEW: BRZ 65,AK 65,ŚW 65;ZAKRZEW: AK ,DB.C 0,LSZ 0			
12	02- 44-j	ŚW	0,24	30	PS: ZADRZEW: ŚW 30,BRZ 50			
13	02- 44-k	LP	0,31	110	LZR-PS: ZADRZEW: LP 110,KL 90;ZAKRZEW: AK ,KL 0,DB 0			
14	02- 44-m	DB.S	0,12	170	PS: ZADRZEW: DB.S 170			
15	02- 44-n	ŚW	0,02	30	PS: ZADRZEW: ŚW 30,BRZ 50			
16	02- 44-o	ŚW	0,02	50	LZR-R: ZADRZEW: ŚW 50,BRZ 50			
17	02- 44-z	AK	0,02		LZR-PS: ZAKRZEW: AK ,DB 0			
18	02- 52-a	GB	0,20		PS: ZAKRZEW: GB ,BEZ.C 0,CZR 0,BRZ 0,DB.C 0			
19	03- 77-b	OL	10,10	45	E-WS: ZADRZEW: OL 45,SO 90,BRZ 60;ZAKRZEW: WB			
20	03- 92-h	BRZ	0,81	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,BRZ 50;ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
21	03- 95A-f	TP	0,21	50	PS: ZADRZEW: TP 50			
22	03- 95A-h	TP	0,67	60	PS: ZADRZEW: TP 60			
23	04- 105-g	SO	0,46	80	E-N: ZADRZEW: SO 80;ZAKRZEW: BRZ ,KRU 0,WB 0			

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwato- rem przyrody		Uwagi
						projektowa- ne	wykona- ne	
24	04- 105-i	BRZ	0,99		E-N: ZAKRZEW: BRZ ,WB 0,OL 0			
25	03- 106-g	SO	1,91	35	E-N: ZADRZEW: SO 35;ZAKRZEW: WB ;SAMOS: BRZ 15			
26	03- 106-j	BRZ	0,87	35	E-N: ZADRZEW: BRZ 35;ZAKRZEW: WB			
27	03- 107-f	BRZ	3,37	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45			
28	04- 109-k	OS	0,16	35	SKŁAD DR: ZADRZEW: OS 35,BRZ 35,SO 35			
29	04- 110-j	SO	1,70	99	BAGNO: ZADRZEW: SO 99;ZAKRZEW: BRZ ,SO 0,WB 0,KRU 0			
30	03- 113-h	BRZ	1,11	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50			
31	04- 114-h	SO	0,36	70	BAGNO: ZADRZEW: SO 70,BRZ 70;ZAKRZEW: KRU ,BRZ 0,DB 0,WB 0			
32	04- 116-b	BRZ	0,26	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,SO 35,OS 35;ZAKRZEW: WB ,SO 0,BRZ 0,KRU 0			
33	04- 116-g	SO	0,41	70	BAGNO: ZADRZEW: SO 70;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,BRZ 0,DB 0,SO 0			
34	04- 116-n	SO	0,48	25	PARKING L: ZADRZEW: SO 25,SO 35,OS 35;ZAKRZEW: LP ,SO 0,KRU 0			
35	04- 116-o	LP	0,18	25	BUD INNE: ZADRZEW: LP 25,SO 25			
36	04- 116-t	SO	0,15	35	SKŁAD DR: ZADRZEW: SO 35,BRZ 35			
37	04- 117-f	SO	0,57	100	BAGNO: ZADRZEW: SO 100,SO 30,BRZ 30,DB 50;ZAKRZEW: BRZ ,SO 0,KRU 0,WB 0,DB 0			
38	04- 118-f	BRZ	1,16	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,OL 35;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,BRZ 0,OL 0,OS 0			
39	03- 120-i	OS	2,06	60	PL ŁOW-R: ZADRZEW: OS 60			
40	03- 120-j	OS	0,65	30	Ł: ZADRZEW: OS 30;ZAKRZEW: BRZ 25			
41	03- 120-w	ŚW	0,10	40	L ENERG: ZADRZEW: ŚW 40			
42	03- 128-j	BRZ	1,53	50	E-N: ZADRZEW: BRZ 50,OL 50,OS 50			
43	04- 130-d	WB	1,09		Ł: ZAKRZEW: WB			
44	04- 130-h	WB	0,74		R: ZAKRZEW: WB			
45	04- 130-j	ŚW	0,96	110	BUD INNE: ZADRZEW: ŚW 110,SO.WE 110,MD 110,GB 110,DG 110			
46	04- 130-k	GB	0,60	110	BUD INNE: ZADRZEW: GB 110,DB 110,AK 40;ZAKRZEW: GB			
47	04- 133-b	BRZ	0,73		PS: ZAKRZEW: BRZ ,OL 0,LSZ 0,DB 0,KRU 0,WB 0			
48	04- 148-b	SO	0,18	78	ZAB INNE: ZADRZEW: SO 78,BRZ 78,DB 78;ZAKRZEW: DB.C ,KRU 0,ŚW 0			
49	04- 148-h	SO	2,58	78	ZAB INNE: ZADRZEW: SO 78,BRZ 78			
50	04- 154-a	SO	0,26	75	ZAB INNE: ZADRZEW: SO 75,DB 75,BRZ 75			
51	04- 154-b	SO	1,98	75	ZAB INNE: ZADRZEW: SO 75,BRZ 75,DB 75;ZAKRZEW: ŚW ,DB 0			
52	04- 154-c	SO	0,73	75	ZAB INNE: ZADRZEW: SO 75,BRZ 75,DB 55;ZAKRZEW: CZM ,DB 0,KL 0			
53	06- 164-h	BRZ	0,32	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45,DB 45;ZAKRZEW: KRU ,BRZ 0,WB 0,DB 0,JW 0			
54	06- 164-l	BRZ	1,04	50	E-N: ZADRZEW: BRZ 50;ZAKRZEW: BRZ ,WB 0,KRU 0			

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
55	06-164-o	OL	0,68	55	E-N: ZADRZEW: OL 55,OL 40;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,OL 0,BRZ 0,CZM 0			
56	06-166-n	LP	0,69	95	R: ZADRZEW: LP 95,BRZ 70,BRZ 40,MD 40			
57	06-166-o	LP	0,84	95	BR-R: ZADRZEW: LP 95,MD 40,BRZ 40,BRZ 70			
58	06-167B-h	CZM	0,16		BAGNO: ZAKRZEW: CZM ,WB 0,KRU 0,BRZ 0,DB 0			
59	06-168-d	DB	0,29	55	BAGNO: ZADRZEW: DB 55,GB 55;ZAKRZEW: WB ,LSZ 0,GB 0			
60	06-168-h	OL	0,40	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,BRZ 60;ZAKRZEW: WB ,CZM 0,LSZ 0,OL 0			
61	06-169-f	OL	0,75		Ł: ZAKRZEW: OL			
62	06-170-a	OL	6,99		Ł: ZAKRZEW: OL ,OS 0			
63	06-172-h	BRZ	0,56	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50,DB 50,OS 50;ZAKRZEW: KRU ,WB 0			
64	06-175-k	BRZ	0,25	25	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 25,OL 25;ZAKRZEW: WB ,OL 0,BRZ 0,KRU 0			
65	06-183-i	OL	0,74	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45,BRZ 45;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,BRZ 0,OL 0,GB 0,LSZ 0			
66	06-183-l	DB	0,44	126	BAGNO: ZADRZEW: DB 126;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,GB 0,LSZ 0,BRZ 0			
67	06-184-g	BRZ	0,51	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50;ZAKRZEW: KRU ,WB 0,BRZ 0,GB 0			
68	06-185-h	BRZ	0,79	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50;ZAKRZEW: KRU ,WB 0,BRZ 0,GB 0			
69	06-185-i	BRZ	0,72		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ ,KRU 0,GB 0,WB 0,OL 0,SO 0			
70	06-185-k	WB	1,10		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,BRZ 0,OL 0,KRU 0			
71	06-190-j	OL	0,28	70	BAGNO: ZADRZEW: OL 70,TP 70;ZAKRZEW: WB ,CZM 0,LSZ 0,KRU 0,OL 0			
72	06-191-h	BRZ	0,28		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ ,SO 0,KRU 0,WB 0			
73	06-191-j	BRZ	0,40	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45,OS 45;ZAKRZEW: WB ,BRZ 0,DB 0,KRU 0			
74	06-192-g	BRZ	0,62	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45;ZAKRZEW: WB ,BRZ 0,KRU 0			
75	06-193-g	WB	0,69		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,KRU 0,BRZ 0,OL 0			
76	06-197-w	LP	0,59	100	R: ZADRZEW: LP 100			
77	06-218-b	SO	0,27	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50,BRZ 50;ZAKRZEW: CZM ,SO 0,OL 0,KRU 0			
78	06-218-i	SO	0,64		STAW R-PS: ZAKRZEW: SO ,BRZ 0,KRU 0,OS 0			
79	06-218-j	SO	0,47	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,CZM 0,DB 0,BRZ 0			
80	06-218-k	SO	0,35	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50;ZAKRZEW: WB ,CZM 0,BRZ 0,OL 0,KRU 0,DB 0			
81	06-218-p	WB	0,23		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,BRZ 0,CZM 0,KRU 0,OS 0			
82	02-515-f	OS	0,05	40	LZR-Ł: ZADRZEW: OS 40,BRZ 40;ZAKRZEW: CZM ,KRU 0			
83	02-515-z	BRZ	0,18	40	LZR-R: ZADRZEW: BRZ 40			
84	02-515-bx	SO	0,07	25	R: ZADRZEW: SO 25			
85	02-515-cx	OL	0,11	30	Ł: ZADRZEW: OL 30			

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
86	02- 515-dx	SO	0,39	25	R: ZADRZEW: SO 25			
87	02- 515-gx	OS	0,02	56	LZR-R: ZADRZEW: OS 56;ZAKRZEW: CZM ,KRU 0			
88	02- 515-ix	OL	0,08	46	LZR-Ł: ZADRZEW: OL 46;ZAKRZEW: CZM ,KRU 0			
89	02- 515-nx	CZM	0,02		Ł: ZAKRZEW: CZM			
90	02- 515-ox	CZM	0,02		BAGNO: ZAKRZEW: CZM			
91	02- 518-o	CZM	0,01		LZR-R: ZAKRZEW: CZM ,BRZ 0			
92	02- 518-s	CZM	0,24		BAGNO: ZAKRZEW: CZM ,BRZ 0,KRU 0;ZADRZEW: SO 50			
93	02- 519-c	CZM	0,21		LZR-Ł: ZAKRZEW: CZM ,KRU 0,WB 0			
94	02- 519-g	BRZ	0,31	25	PS: ZADRZEW: BRZ 25,DB 35			
95	02- 519-p	WB	0,05		LZR-Ł: ZAKRZEW: WB			
96	02- 519-dx	OL	0,23	20	LZR-Ł: ZADRZEW: OL 20			
97	02- 519-gx	WB	0,45		Ł: ZAKRZEW: WB			
98	02- 519-ix	WB	0,12		LZR-R: ZAKRZEW: WB ,BRZ 0			
99	02- 520-f	OL	0,44	63	LZ: ZADRZEW: OL 63,BRZ 25;ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
100	02- 520-g	OL	0,08	63	LZ: ZADRZEW: OL 63,BRZ 25;ZAKRZEW: WB			
101	02- 520-h	WB	0,15		LZ: ZAKRZEW: WB			
102	02- 527-d	WB	0,08		LZR-Ł: ZAKRZEW: WB ,KRU 0,BRZ 0,OL 0			
103	02- 528-d	KRU	0,01		LZR-Ł: ZAKRZEW: KRU ,BRZ 0,CZM 0,DB 0			
104	02- 528A-a	KRU	0,01		LZR-Ł: ZAKRZEW: KRU ,BRZ 0,DB.C 0,CZM 0			
105	02- 531-s	BRZ	0,05	25	LZR-R: ZADRZEW: BRZ 25,SO 25;ZAKRZEW: CZM ,KRU 0,DB 0			
106	04- 569-b	BRZ	0,21	20	R: ZADRZEW: BRZ 20			
107	04- 569-l	BRZ	0,11	40	PS: ZADRZEW: BRZ 40			
108	04- 578-m	OS	0,45	59	R: ZADRZEW: OS 59;ZAKRZEW: BRZ			
109	04- 581-d	SO	0,14	27	R: ZADRZEW: SO 27,BRZ 27			
110	04- 583-b	SO	0,08	30	R: ZADRZEW: SO 30			
111	04- 586-p	BRZ	0,15		R: ZAKRZEW: BRZ ,SO 0			
112	04- 586-s	SO	0,05	25	R: ZADRZEW: SO 25			
113	04- 588-j	BRZ	0,03	45	LZ: ZADRZEW: BRZ 45			
114	04- 588-m	BRZ	0,14	45	LZ: ZADRZEW: BRZ 45			
115	04- 588-n	BRZ	0,02	45	LZ: ZADRZEW: BRZ 45			
116	06- 613-c	OL	0,03		LZ: ZAKRZEW: OL ,BRZ 0,WB 0,KRU 0			

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
117	06- 613-l	WB	0,09		LZ: ZAKRZEW: WB ,OL 0,BRZ 0,KRU 0			
118	06- 613-o	WB	0,22		LZ: ZAKRZEW: WB ,BRZ 0,OL 0,KRU 0,OS 0			
119	06- 613-w	WB	0,03		LZ: ZAKRZEW: WB ,OL 0,BRZ 0,KRU 0,OS 0			
120	06- 613-x	WB	0,08		LZ: ZAKRZEW: WB ,OL 0,BRZ 0,KRU 0,OS 0			
121	06- 613A-c	OL	0,25		LZ: ZAKRZEW: OL ,BRZ 0,WB 0,KRU 0			
122	06- 613A-d	OL	0,64	15	LZ: ZADRZEW: OL 15,BRZ 15,WB 15,KRU 15			
123	06- 613A-h	BRZ	2,06		LZ: ZAKRZEW: BRZ ,OL 0,WB 0,KRU 0			
124	06- 613A-i	WB	0,40		LZ: ZAKRZEW: WB ,BRZ 0,OL 0,KRU 0,CZM 0			
125	06- 613A-m	WB	1,66		LZ: ZAKRZEW: WB ,BRZ 0,OL 0,KRU 0,OS 0			
126	06- 613A-n	BRZ	0,76		LZ: ZAKRZEW: BRZ ,OL 0,WB 0,KRU 0			
127	06- 613A-o	BRZ	0,59		LZ: ZAKRZEW: BRZ ,OL 0,WB 0			
128	06- 613A-r	BRZ	0,38		LZ: ZAKRZEW: BRZ ,OL 0,WB 0			
129	06- 613A-s	BRZ	0,49		LZ: ZAKRZEW: BRZ ,OL 0,WB 0			
130	06- 613A-t	BRZ	0,88		LZ: ZAKRZEW: BRZ ,OL 0,WB 0			
131	06- 614-b	BRZ	0,75		LZ: ZAKRZEW: BRZ ,OL 0,WB 0			
132	06- 614-d	OL	0,04		LZ: ZAKRZEW: OL ,BRZ 0,OS 0			
133	06- 614-f	OL	0,17		LZ: ZAKRZEW: OL ,BRZ 0,OS 0			
134	06- 616-ix	KRU	0,27		LZR-PS: ZAKRZEW: KRU ,CZM 0,BRZ 0,DB 0,WB 0;ZADRZEW: SO 40,BRZ 40			
135	06- 617-y	WB	0,40		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
136	06- 617-ax	WB	1,94		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,KRU 0,CZM 0			
137	06- 617-dx	SO	0,05	30	LZR-PS: ZADRZEW: SO 30;ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
138	06- 617-gx	SO	0,06	30	LZR-PS: ZADRZEW: SO 30;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,CZM 0			
139	06- 618-b	WB	0,10		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,BRZ 0,SO 0,OS 0			
140	06- 618-g	BRZ	0,36	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40;ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
141	06- 618-n	BRZ	0,11	40	LZR-PS: ZADRZEW: BRZ 40;ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
142	06- 620-i	DB	0,01	35	Ł: ZADRZEW: DB 35			
143	06- 622-ox	BRZ	0,18	25	Ł: ZADRZEW: BRZ 25			
144	06- 622-px	BRZ	0,45	30	R: ZADRZEW: BRZ 30;ZAKRZEW: WB ,BRZ 0			
145	06- 624-n	SO	0,04	55	PS: ZADRZEW: SO 55			
146	06- 624-o	WB	0,21		Ł: ZAKRZEW: WB			
147	06- 625-ix	OS	1,66	40	BAGNO: ZADRZEW: OS 40,BRZ 40;ZAKRZEW: WB ,BRZ 0,SO 0,KRU 0			

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
148	04- 771-z	KRU	0,03		PS: ZAKRZEW: KRU ,BRZ 0			
149	08- 8-h	OL	0,55	45	Ł: ZADRZEW: OL 45,OS 45;ZAKRZEW: WB			
150	08- 11-f	IWA	0,85		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0			
151	08- 13-j	BRZ	0,40	25	LZR-Ł: SAMOS: BRZ 25,OS 25,OL 25,SO 25			
152	08- 21-h	OS	0,33	70	BAGNO: ZADRZEW: OS 70,SO 70,OL 70,DB 70;ZAKRZEW: WB ,OS 0,KRU 0,GB 0			
153	08- 27-c	BRZ	2,53	55	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 55			
154	08- 30-c	BRZ	1,89	45	E-N: ZADRZEW: BRZ 45,OL 45,DB 50;ZAKRZEW: WB ,BRZ 0			
155	08- 30-d	OL	4,45	50	E-N: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50,OS 50,GB 50,DB 80,SO 105;ZAKRZEW: WB ,GB 0			
156	08- 37-f	BRZ	0,29	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45;ZAKRZEW: WB			
157	08- 37-g	WB	0,50		BAGNO: ZAKRZEW: WB			
158	10- 51-b	SO	0,15	103	CMEN: ZADRZEW: SO 103,ŚW 53			
159	10- 54-g	OL	0,33	80	Ł: ZADRZEW: OL 80,DB 80,GB 80			
160	10- 54-h	OL	0,56	80	Ł: ZADRZEW: OL 80,GB 80,OS 80			
161	10- 58-j	OL	0,82	45	E-Ł: ZADRZEW: OL 45,OL 55;ZAKRZEW: OL ,BRZ 0,WB 0,KRU 0,CZM 0			
162	10- 59-c	OL	0,93	45	E-Ł: ZADRZEW: OL 45			
163	10- 62-c	SO	0,79	85	BAGNO: ZADRZEW: SO 85,OL 85,BRZ 85,DB 85,OL 55;ZAKRZEW: KRU ,WB 0,OL 0,BRZ 0,SO 0			
164	10- 63-b	OL	0,51	55	BAGNO: ZADRZEW: OL 55,OL 75;ZAKRZEW: KRU ,WB 0,OL 0,CZM 0			
165	10- 63-c	OL	4,35	45	E-Ł: ZADRZEW: OL 45,OL 55,OL 65			
166	10- 64-c	OL	1,59	45	E-Ł: ZADRZEW: OL 45,OL 55,OL 65			
167	10- 64-j	BRZ	0,29	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45,OL 45,SO 55			
168	10- 66-b	BRZ	0,25	60	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 60,SO 80			
169	13- 71-a	KL	1,65	80	R: ZADRZEW: KL 80			
170	13- 71-b	DB	0,64	80	PS: ZADRZEW: DB 80			
171	13- 71-d	LP	0,97	70	PS: ZADRZEW: LP 70			
172	13- 71-g	DB	0,28	180	BAGNO: ZADRZEW: DB 180,OL 70,LP 70,TP 70			
173	13- 71-o	LP	0,63	70	DROGI L: ZADRZEW: LP 70,TP 55			
174	13- 71--b	DB	0,12	85	DROGI L: ZADRZEW: DB 85			
175	10- 73-c	DB	0,42	85	BAGNO: ZADRZEW: DB 85,OL 85,SO 85,OL 55,BRZ 55;ZAKRZEW: KRU ,OL 0,JRZ 0,WB 0			
176	10- 75-b	BRZ	0,31	85	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 85,SO 85;ZAKRZEW: BRZ ,DB 0,OL 0			
177	13- 93-a	DB	3,33	80	R: ZADRZEW: DB 80;ZAKRZEW: WB 20,OL 20,BRZ 20			
178	10- 106-f	BRZ	0,51		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ ,KRU 0,SO 0			

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
179	10- 106-g	SO	0,27	80	BAGNO: ZADRZEW: SO 80;ZAKRZEW: BRZ ,KRU 0,OL 0			
180	10- 107-b	SO	0,37	78	BAGNO: ZADRZEW: SO 78,DB 78;ZAKRZEW: BRZ ,KRU 0,SO 0			
181	10- 108-b	SO	0,27	77	BAGNO: ZADRZEW: SO 77;ZAKRZEW: BRZ ,KRU 0			
182	13- 125-g	DB	0,20	80	BAGNO: ZADRZEW: DB 80,BRZ 80,SO 125,OL 55;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,GB 0			
183	13- 125-h	OL	0,25	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,OS 40,OS 80;ZAKRZEW: WB ,GB 0,KRU 0			
184	13- 133-b	OL	2,70	55	E-Ł: ZADRZEW: OL 55,BRZ 55,DB 100,SO 100;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,CZM 0			
185	13- 134-b	SO	0,29	75	BAGNO: ZADRZEW: SO 75,BRZ 55;ZAKRZEW: WB ,BRZ 0			
186	13- 136-f	OL	0,35	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,CZM 0,DER.B 0			
187	13- 137-c	OL	0,69	55	BAGNO: ZADRZEW: OL 55,BRZ 55;ZAKRZEW: WB			
188	10- 149-c	BRZ	0,28		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ			
189	10- 150-d	SO	0,23	85	BAGNO: ZADRZEW: SO 85			
190	10- 151-d	SO	0,42	80	BAGNO: ZADRZEW: SO 80			
191	10- 151-g	SO	0,64	85	BAGNO: ZADRZEW: SO 85			
192	13- 152-c	BRZ	0,74	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45;SAMOS: SO 25			
193	13- 152-j	SO	0,31	94	BAGNO: ZADRZEW: SO 94			
194	13- 152-n	BRZ	2,80	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50,SO 50			
195	13- 153-f	SO	0,62	70	BAGNO: ZADRZEW: SO 70			
196	09- 158-b	WB	0,60		BAGNO: ZAKRZEW: WB			
197	09- 161-d	BRZ	0,46	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,BRZ 55			
198	12- 174-j	OL	0,72	50	Ł: ZADRZEW: OL 50			
199	12- 175-k	DB	0,82	90	BUD INNE: ZADRZEW: DB 90,LP 90,MD 60,ŚW 60			
200	12- 176-d	OL	2,27	50	E-Ł: ZADRZEW: OL 50			
201	09- 179-f	OL	1,38	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45,BRZ 45;ZAKRZEW: WB ,BRZ 0,OL 0			
202	09- 184B-f	BRZ	5,47	85	INNE BUD: ZADRZEW: BRZ 85,DB 85,SO 85,ŚW 85;ZAKRZEW: LSZ ,CZM 0			
203	09- 184B-g	DB	3,25	95	INNE BUD: ZADRZEW: DB 95			
204	09- 184B-h	DB	0,83	95	INNE BUD: ZADRZEW: DB 95,SO 95			
205	09- 184B-k	SO	2,87	91	INNE BUD: ZADRZEW: SO 91,BRZ 91,DB 91;ZAKRZEW: LSZ ,GB 0,DB 0,KRU 0,CZM 0,BEZ.C 0			
206	09- 194-g	AK	1,11		R: ZAKRZEW: AK ,CZM 0,BRZ 0			
207	08- 205A-l	BRZ	1,59		Ł: ZAKRZEW: BRZ ,OL 0,IWA 0			
208	08- 206A-b	WB	0,77		E-N: ZAKRZEW: WB ,KRU 0,OL 0,JRZ 0,CZM 0			
209	08- 206A-c	OL	2,68	70	E-N: ZADRZEW: OL 70,TP 50,BRZ 50,OL 30;ZAKRZEW: KRU ,CZM 0,OL 0,WB 0,BRZ 0			

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
210	09- 207-d	BRZ	1,03	55	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 55,OL 55,OL 40,BRZ 40;ZAKRZEW: WB ,CZM 0			
211	09- 207-g	BRZ	0,72	30	SKŁAD DR: SAMOS: BRZ 30			
212	08- 210A-g	SO	0,57	90	PS: ZADRZEW: SO 90;ZAKRZEW: DB ,KRU 0,CZM 0,BEZ.C 0			
213	08- 210A-h	DB	0,06		PS: ZAKRZEW: DB ,KRU 0,CZM 0			
214	08- 210A-j	KRU	0,49		Ł: ZAKRZEW: KRU ,OL 0,ŚL.T 0,DB 0			
215	09- 218-a	SO	0,22	26	L ENERG: ZADRZEW: SO 26,ŚW 26			
216	09- 218-f	KSZ	0,66	45	L-CTWO: ZADRZEW: KSZ 45,ŚW 25			
217	09- 218-g	SO	0,19	60	BUD INNE: ZADRZEW: SO 60,LP 60,ŚW 35			
218	10- 224-g	OS	0,55	50	PL ŁOW-R: ZADRZEW: OS 50,LP 60,DB 60			
219	10- 226-f	DB	1,48	60	PL ŁOW-R: ZADRZEW: DB 60,GB 50,OS 50			
220	12- 236-k	DB.S	1,01	270	PL ŁOW-R: ZADRZEW: DB.S 270			
221	12- 242-a	DB	1,11	88	PL ŁOW-R: ZADRZEW: DB 88,DB 64,SO 64			
222	12- 242-c	OL	7,44	20	STAW R-R: SAMOS: OL 20			
223	12- 244-h	SO	0,31		LZR-R: ZAKRZEW: SO ,BRZ 0,DB 0,GB 0			
224	12- 244-i	SO	0,86		LZR-R: ZAKRZEW: SO ,DB 0,BRZ 0			
225	11- 244A-a	SO	7,15	50	SZK LEŚNA: ZADRZEW: SO 50,SO 20,MD 50,MD 20,ŚW 20,DB 50,DB 20,DB.C 50,DB.C 20,JW 20,BRZ 25,CZM 30,LP 20,BK 20			
226	12- 250-c	DB	0,22	80	PL ŁOW-Ł: ZADRZEW: DB 80			
227	12- 260-g	OL	0,41	70	BAGNO: ZADRZEW: OL 70			
228	08- 509-b	SO	2,00	70	LZR-R: ZADRZEW: SO 70,MD 35,AK 35,WZ 35,DB 35,OS 35;ZAKRZEW: ŚL.T ,CZM 0,BEZ.C 0,LSZ 0,TRZ 0			
229	09- 513-a	OL	0,05	15	Ł: SAMOS: OL 15			
230	10- 527-j	SO	0,10		Ł: ZAKRZEW: SO ,BRZ 0			
231	12- 532-f	BRZ	0,15	7	R: SAMOS: BRZ 7			
Pow. ogółem:			202,40					

4.6 Obiekty kultury materialnej

Tabela 41. Zestawienie ciekawszych obiektów kultury materialnej na gruntach Nadleśnictwa Lubartów

Lp	Nazwa obiektu	Lokalizacja (Leśnictwo, Oddz, Poddz., gmina)	Pow. Poddz. [ha]	Ogólny opis, rok powstania (budowy) rodzaj obiektu, walory,
1	2	3	4	5
1	Miejsce pa- mięci	Bełcząc – 13f <i>Czemierniki</i>	1,06	Cmentarz żydowski 1703-1941r. Teren zadrzewiony, tablica pamiątkowa
2	Miejsce kultu religijnego	Czemierniki – 45c <i>Czemierniki</i>	14,23	Krzyż drewniany z 23 maja 1932 r. ogrodzenie z drewna
3	Miejsce pa- mięci	Lipniak – 216j <i>Michów</i>	1,66	Cmentarz żydowski zlokalizowany w południo- wej części wydzielania
4	Miejsce pa- mięci	Budy – 572c <i>Firlej</i>	0,17	Cmentarz żydowski, teren zadrzewiony
5	Miejsce pa- mięci	Pałecznicza – 157d <i>Niedźwiada</i>	0,08	Cmentarz wojenny z 1915 roku.
6	Miejsce pa- mięci	Rozkopaczew – 15i <i>Ostrów Lubelski</i>	8,81	Zbiorowa mogiła ziemna ogrodzona, krzyż, tablica. Mieszkańcy Nowego Radzica rozstrze- lani 13 XII 1939 r. w odwecie za śmierć nie- mieckiego żołnierza – nazwiska ośmiu męż- czyzn.
7	Miejsce pa- mięci	Jawidz – 217i <i>Lubartów</i>	0,85	Pomnik został wzniesiony w miejscu, gdzie w czasie II wojny światowej Niemcy zamordowali około 1500 Żydów m. in. pacjentów szpitala oraz 150 Polaków więźniów zamku lubelskiego w latach 1940-1942.
8	Miejsce pa- mięci	Jawidz – 223f <i>Lubartów</i>	7,53	Mogiła upamiętniają Bolesława Mucharskiego twórcę i dowódcę lubartowskiego oddziału Związku Odwetu i Kedywu, który wraz ze swo- im oddziałem stoczył tu potyczkę na początku lipca 1944r.
9	Miejsce pa- mięci	Jawidz – 224a <i>Lubartów</i>	5,72	Tablica upamiętniają Bolesława Mucharskiego twórcę i dowódcę lubartowskiego oddziału Związku Odwetu i Kedywu, który wraz ze swo- im oddziałem stoczył tu potyczkę na początku lipca 1944r.
10	Miejsce pa- mięci	Kopanina – 51b <i>Lubartów</i>	0,15	Cmentarz żołnierzy austriackich z okresu I woj- ny światowej
11	Miejsce pa- mięci	Nasutów – 243f <i>Lubartów</i>	4,79	Dwie ogrodzone bezimienne mogiły z drewnia- nymi krzyżami z okresu II wojny światowej
12	Pomnik	Bratnik – 50d <i>Kamionka</i>	5,98	Obelisk – pomnik murowany w formie okrągłe- go słupa 10-lecie odrodzenia zjednoczonej Polski 1918-1928 r.
Razem powierzchnia			51,03	

Poza gruntami Nadleśnictwa znajdują się liczne ciekawe obiekty kultury materialnej, wpisane do rejestru zabytków, zestawione w tabeli poniżej.

Tabela 42. Zestawienie obiektów kultury w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów²¹

Lp.	Lokalizacja.		Rodzaj obiektu	Nr rejestru
	gmina	miejsowość		
1	Firlej	Firlej	kościół paraf. pw. Przemienienia Pańskiego, w gran. ścian zewn.	A/920
2		Sobolew Kolonia	- cmentarz powstańczy – na działce wskazanej w dec., w gran. wg zał. mapy (tj. w gran. działki)	A/1008
3	Kamionka	Kamionka	zespół kościoła parafialnego: kościół pw. śś. Apostołów Piotra i Pawła z wystrojem wnętrza, kaplica grobowa Weyssenhoffów, ogrodzenie z dzwonnica bramową, drzewostan w gran. cmentarza kościelnego	A/436
4		Kamionka	kaplica grobowa Zamoyskich (w gran. murów zewnętrznych), na cmentarzu rzymskokat. (działka wskazana w dec.), wg zał. mapy	A/434
5		Kozłówka	zespół pałacowo-parkowy: 1) pałac z pełnym wystrojem arch.- rzeźbiarskim 2) 4 oficyny przed pałacem (w tym: d. pawilon i kordegarda) 3) kaplica z całym wystrojem sztukateryjno-malarskim i witrażami 4) tzw. teatralnia 5) założenie dziedzińca z bramą wjazdową z kratą 6) murowane ogrodzenie parku z łącznikami między budynkami pałacowymi 7) aleja dojazdowa i zieleń zgrupowana wokół niej 8) park z elementami rzeźbiarskimi z pocz. XX w. (fontanna, pomnik żołnierzy napoleońskich, grobowiec Marii i Adama Zamoyskich) 9) zesp. budynków folwarcznych na tyłach pałacu: spichlerz, stajnia koni roboczych, obora, dom ogrodnika (tzw. rządówka) 10) budynki przedpałacowe w części gosp. (stajnia, powozownia, stajnia koni remontowych, bud. gosp – ob. hydrofornia, d. kurnik – ob. stolarnia) - w gran. wg zał. planu (obszar w gran. działek wskazanych w decyzji)	A/457
6		Samokłęski	zespół pałacowy: pałac, oranżeria, park	A/403
7		Lubartów miasto	układ urbanistyczny miasta Lubartowa, w gran. wg zał. planu	A/155
8	Miasto Lubartów	ul. Cicha/1 Maja	cmentarz żydowski, na działce wskazanej w decyzji, w wg zał. wyrysu	A/997
9		ul. Jana Pawła II 9 (d.ul. Poprzeczna)	dom	A/687
10		ul. Kościuszki 3,5	dworek, w gran. ścian zewn.	A/994
11		ul. Kościuszki 28 (d. 17)	dworek, w gran. ścian zewn., na działce wskazanej w dec., wg zał. mapy, ogród (nie istnieje)	A/1115

²¹ Na podstawie Obwieszczenia Nr 1/2014 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dnia 18 marca 2014 r. w sprawie wykazów zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego i rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego. Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z dnia 20 marca 2014 r. poz. 1230

Lp.	Lokalizacja.		Rodzaj obiektu	Nr rejestru
	gmina	miejsowość		
12		ul. Lubelska 32	zespół klasztorny kapucynów: kościół pw. św. Wawrzyńca Męczennika z wyposażeniem wnętrza, klasztor, drzewostan w granicach cmentarza kościelnego, ogród kwatowo-spacerowy przy klasztorze i kościele - w gran. wg zał. planu	A/387
13		ul. Słowackiego 6	kościół paraf. pw. św. Anny z wyposażeniem wnętrza w zabytki ruchome, dzwonnica, bramka, ogrodzenie cmentarza kościelnego, drzewostan w gran. cmentarza kościelnego, plebania	A/116
14		ul. Słowackiego 8	zespół pałacowy: pałac, oranżeria, brama pałacowa, pozostałości mostu, założenie dziedzińca, zieleń przed pałacem, park, sadzawka za pałacem, w gran. wg zał. planu	A/151
15		ul. Szaniawskiego 69	kaplica na cmentarzu grzebalnym	A/117
16	Lubartów	Brzeziny (w decyzji: Trójnia)	Grodzisko tzw. „Góra Tatarska”	C/5
17		Łucka Kolonia	zespół dworsko-parkowy: dwór z detalem architektonicznym i stolarką, piecami kaflowymi, drewnianymi schodami z ozdobną balustradą, pozostałości parku (szpalery, fragmenty alej, pojedyncze drzewa i krzewy) – w gran. wg zał. planu i opracowania ewidencyjnego	A/770
18	Michów	Michów	kościół paraf. pw. Wniebowzięcia NMP, dzwonnica-brama, w gran. ogrodzenia kościelnego	A/921
19		Michów ul. Partyzantów	kaplica cmentarna na cmentarzu paraf.	A/923
20		Rudno	kościół paraf. pw. Podwyższenia Krzyża Świętego z wystrojem wnętrza, dzwonnica-brama, drzewostan w gran. cmentarza kościelnego	A/433
21	Niedźwiada	Pałecznica Kolonia	park podworski, w gran. wg zał. planu i opracowania ewidencyjnego	A/776
22	Ostrówek	Dębica	park dworski i aleja dojazdowa, w gran. działek wskazanych w decyzji, wg załączników i opracowania ewidencyjnego	A/775
23	Miasto Ostrów Lubelski	Miasto Ostrów Lubelski	kościół paraf. pw. Niepokalanego Poczęcia NMP i św. Wawrzyńca z wyposażeniem w zabytki ruchome, dzwonnica, ogrodzenie, drzewostan w gran. cmentarza kościelnego	A/118
24		Miasto Ostrów Lubelski ul. Partyzantów	kapliczka przydrożna, na działce wskazanej w dec., w granicach wg zał. mapy	A/796
25	Ostrów Lubelski	Kolechowice	zespół cmentarza prawosławnego wraz z kaplicą, w gran. działek wskazanych w dec., wg zał. planu	A/982
26	Serniki	Nowa Wola	cmentarz z I wojny świat., w gran. działki wskazanej w dec., wg zał. mapy	A/1106
27		Nowa Wola	cmentarz z I wojny świat. w lesie „Baran”, w gran. działki wskazanej w dec., wg zał. mapy	A/1107
28		Serniki	kościół paraf. pw. św. Marii Magdaleny z wystrojem wnętrza, dzwonnica, mur z bramkami, drzewostan w obrębie cmentarza kościelnego	A/432
29		Serniki Kolonia	kaplica na cmentarzu parafialnym rzymskokat., w gran. ścian zewn., wraz z gruntem pod obiektem budowlanym, na działce wskazanej w dec., wg zał. mapy	A/1617

Lp.	Lokalizacja.		Rodzaj obiektu	Nr rejestru
	gmina	miejsowość		
30	Spiczyn	Zawieprzyce	zespół pałacowo-parkowy: ruiny pałacu wraz z murem oporowym, lamus, kaplica pw. św. Antoniego, z polichromiami wnętrza, wystrojem i wyposażeniem, oficyna dworska, stajnie, oranżeria, brama wjazdowa, krzyż z kopcem, park i zieleń w obrębie skarpy wzgórza, w gran. wg zał. planu	A/458
31		Kijany	pałac i park - w granicach wg zał. planu	A/759
32		Kijany	kościół paraf. pw. św. Anny wraz z dekoracją i wyposażeniem w zabytki ruchome, ogrodzenie cmentarza kościelnego, dzwonnica, drzewostan w obrębie cmentarza kościelnego	A/581
33		Kijany	cmentarz rzymskokat., w gran. wg zał. planu	A/979
34	Niemce	Nasutów	zespół dworsko-parkowy: dwór, park z drzewostanem i stawem, rząd lip okalający folwark Nasutów (w gran. wg zał. planu) oraz dwie aleje łączące folwarki ordynacji kozłowieckiej (Nasutów – Pólko – Dys o dł. ok. 5 km i Stoczek Pólko o dł. ok. 3,5 km)	A/746
35		Niemce	kościół paraf. pw. św. Ignacego Loyoli i śś. Piotra i Pawła, kapliczka, „stara” plebania, w gran. wg zał. mapy	A/952
36	Czemierniki	Bełcząc	założenie dworsko-parkowe: dwór, park krajobrazowy, w gran. działek wskazanych w decyzji, wg zał. planu	A/1285
37		Czemierniki	układ urbanistyczny Czemiernik, w gran. wg zał. planu	A/675
38		Czemierniki	zespół pałacowo-obronny: pałac, brama, mury obronne, dawna oficyna, ogród w granicach fortyfikacji, stawy i grobla prowadząca z miasta do bramy (ul. Zamkowa 19)	A/140
39		Czemierniki	kaplica cmentarna pw. św. Ludwika	A/39
40		Czemierniki ul. Radzyńska ul. Parczewska	zespół kościelny: kościół paraf. pw. św. Stanisława Bpa z wyposażeniem w zabytki ruchome, otaczający drzewostan w granicach cmentarza kościelnego, dom parafialny zwany mansjonarskim, ogrodzenie z bramką, kapliczka Matki Boskiej z jej murowanym ogrodzeniem (ul. Radzyńska 1)	A/126
41		Niewęgłosz	Grodzisko, wg opisu w decyzji	C/25

Tabela 43. Zestawienie stanowisk archeologicznych na gruntach oraz w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lubartów

I.p.	Nr stan. AZP lub oznaczenie ew.	Miejscowość	Gmina	Forma ochrony konserwatorskiej	Rozpoznana funkcja
1	73-80/2-2	BIADACZKA	Kamionka	WEZ	stanowisko płaskie
2	73-80/1-1	BIADACZKA	Kamionka	WEZ	stanowisko płaskie
3	71-84/7-2	BÓJKI	Ostrów Lubelski	WEZ	stanowisko płaskie
4	71-81/17-15	FIRLEJ	Firlej	WEZ	stanowisko płaskie
5	71-81/18-16	FIRLEJ	Firlej	WEZ	cmentarzysko kurhanowe (?)

I.p.	Nr stan. AZP lub oznaczenie ew.	Miejscowość	Gmina	Forma ochrony konserwatorskiej	Rozpoznana funkcja
6	71-81/15-13	FIRLEJ	Firlej	WEZ	stanowisko płaskie
7	71-81/16-14	FIRLEJ	Firlej	WEZ	stanowisko płaskie
8	72-83/11-1	JAMY	Ostrów Lubelski	WEZ	stanowisko płaskie
9	75-83/99-29	Jawidz	Spiczyn	WEZ	cmentarzysko kurhanowe (?)
10	75-83/22-1	Jawidz	Spiczyn	WEZ	stanowisko płaskie
11	75-83/97-26	Jawidz	Spiczyn	WEZ	cmentarzysko kurhanowe (?)
12	71-79/45-3	KATARZYN	Michów	WEZ	stanowisko płaskie
13	70-78/64-2	KRUSZYNA	Michów	WEZ	stanowisko płaskie
14	70-78/80-13	MESZNO	Michów	WEZ	cmentarzysko kurhanowe (?)
15	71-79/66-10	MICHÓW WIEŚ	Michów	WEZ	stanowisko płaskie
16	71-82/57-5	NIEDŹWIADA	Niedźwiada	WEZ	stanowisko płaskie
17	A	NOWODWÓR	Lubartów	planowane do włączenia do WEZ	cmentarzysko kurhanowe (?)
18	B	NOWODWÓR	Lubartów	planowane do włączenia do WEZ	cmentarzysko kurhanowe (?)
19	C	NOWODWÓR	Lubartów	planowane do włączenia do WEZ	kopiec/kurhan (?)
20	72-84/13-10	OSTRÓW LUBELSKI - ROLNY	Ostrów Lubelski	WEZ	stanowisko płaskie
21	70-82/3-3	OSTRÓWEK WIEŚ	Ostrówek	WEZ	stanowisko płaskie
22	76-83/14-17	Spiczyn	Spiczyn	WEZ	stanowisko płaskie
23	69-81/47-11	TARKAWICA	Ostrówek	WEZ	cmentarzysko kurhanowe (?)
24	71-81/66-7	TRÓJNIA	Lubartów	WEZ	stanowisko płaskie
25	71-81/67-8	TRÓJNIA	Lubartów	WEZ	stanowisko płaskie
26	C	ZAWIEPRZYCE	Spiczyn	planowane do włączenia do WEZ	kopiec/kurhan (?)

Legenda:

„REJESTR” – zabytkowy obiekt (obszar) objęty ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków woj. lubelskiego;

„WEZ” – obiekt (obszar) figurujący w wojewódzkiej ewidencji zabytków;

„planowane do włączenia do WEZ” – zabytek archeologiczny przeznaczony do ujęcia w wojewódzkiej ewidencji zabytków

4.7 Ekologiczna ocena stanu lasu

Ekologiczną ocenę lasu wykonano na podstawie oceny zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem, ogólnego stanu siedliska i formy degradacji lasu.

Tabela 44. Zestawienie powierzchni [ha] według typów siedliskowych lasu, stanu siedliska i grup wiekowych (wg wzoru nr 21)

Obręb, nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Jednostka	Wiek drzewostanu			Ogółem	Ogółem [%]
				≤40 lat	41-80	>80 lat		
1 LUBARTÓW	bory	naturalne	ha	128,23	425,22	128,14	681,59	64,6
			m ³	10671	112440	38210	161321	66,3
		zbliżony do naturalnego	ha	0,42	2,35		2,77	0,3
			m ³		345		345	0,1
		zniekształcone	ha	82,35	280,30	8,81	371,46	35,2
			m ³	10306	68805	2720	81831	33,6
	bory mieszane	razem	ha	211,00	707,87	136,95	1055,82	100
			m ³	20977	181590	40930	243497	100
		naturalne	ha	298,17	466,53	335,25	1099,95	68,4
			m ³	17612	138340	113145	269097	71,0
		zbliżony do naturalnego	ha	0,79			0,79	0,0
			m ³	75			75	0,0
		zniekształcone	ha	155,96	340,09	10,18	506,23	31,5
			m ³	19635	87320	2915	109870	29,0
		razem	ha	454,92	806,62	345,43	1606,97	100
			m ³	37322	225660	116060	379042	100
	lasy mieszane	naturalne	ha	655,27	649,59	1378,00	2682,86	96,7
			m ³	37716	189896	518700	746312	97,8
		zbliżony do naturalnego	ha			4,35	4,35	0,2
			m ³			850	850	0,1
		zniekształcone	ha	40,26	41,49	5,48	87,23	3,1
			m ³	4381	10750	1100	16231	2,1
		razem	ha	695,53	691,08	1387,83	2774,44	100
			m ³	42097	200646	520650	763393	100
	lasy	naturalne	ha	108,05	201,40	439,33	748,78	94,1
			m ³	8115	62231	153495	223841	95,9
		zniekształcone	ha	24,54	21,59	0,62	46,75	5,9
			m ³	3260	6060	170	9490	4,1
		razem	ha	132,59	222,99	439,95	795,53	100
			m ³	11375	68291	153665	233331	100
	łącznie obręb	naturalne	ha	1189,72	1742,74	2280,72	5213,18	83,6
			m ³	74114	502907	823550	1400571	86,5
		zbliżony do naturalnego	ha	1,21	2,35	4,35	7,91	0,1
			m ³	75	345	850	1270	0,1
		zniekształcone	ha	303,11	683,47	25,09	1011,67	16,2
			m ³	37582	172935	6905	217422	13,4
		razem	ha	1494,04	2428,56	2310,16	6232,76	100
			m ³	111771	676187	831305	1619263	100
2 KOZŁÓWKA	bory	naturalne	ha		6,91		6,91	100,0
			m ³		1855		1855	100,0
		razem	ha		6,91		6,91	100
			m ³		1855		1855	100
	bory mieszane	naturalne	ha	94,58	419,69	446,99	961,26	99,1
			m ³	4662	130210	155750	290622	99,4
		zniekształcone	ha	1,80	5,84	1,12	8,76	0,9
			m ³	160	1400	290	1850	0,6
		razem	ha	96,38	425,53	448,11	970,02	100
			m ³	4822	131610	156040	292472	100
	lasy mieszane	naturalne	ha	607,51	977,66	2574,85	4160,02	96,2
			m ³	34451	306346	883660	1224457	96,4
		zbliżony do naturalnego	ha	2,14			2,14	0,0
			m ³	350			350	0,0
		zniekształcone	ha	24,37	75,09	64,15	163,61	3,8
			m ³	3158	20015	21940	45113	3,6
		razem	ha	634,02	1052,75	2639,00	4325,77	100
			m ³	37959	326361	905600	1269920	100
	lasy	naturalne	ha	210,31	325,46	632,62	1168,39	96,4
			m ³	14659	92931	210675	318265	96,9
		zniekształcone	ha	15,34	16,56	11,57	43,47	3,6
			m ³	2390	4020	3675	10085	3,1

Obręb, nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Jednostka	Wiek drzewostanu			Ogółem	Ogółem [%]
				<=40 lat	41-80	>80 lat		
	łącznie obręb	razem	ha	225,65	342,02	644,19	1211,86	100
			m ³	17049	96951	214350	328350	100
		naturalne	ha	912,40	1729,72	3654,46	6296,58	96,7
			m ³	53772	531342	1250085	1835199	97,0
		zbliżony do naturalnego	ha	2,14			2,14	0,0
			m ³	350			350	0,0
		zniekształcone	ha	41,51	97,49	76,84	215,84	3,3
			m ³	5708	25435	25905	57048	3,0
		razem	ha	956,05	1827,21	3731,30	6514,56	100
			m ³	59830	556777	1275990	1892597	100
Nadleśnictwo Lubartów	bory	naturalne	ha	128,23	432,13	128,14	688,50	64,8
			m ³	10671	114295	38210	163176	66,5
		zbliżony do naturalnego	ha	0,42	2,35		2,77	0,3
			m ³		345		345	0,1
		zniekształcone	ha	82,35	280,30	8,81	371,46	35,0
			m ³	10306	68805	2720	81831	33,4
		razem	ha	211,00	714,78	136,95	1062,73	100
			m ³	20977	183445	40930	245352	100
	bory mieszane	naturalne	ha	392,75	886,22	782,24	2061,21	80,0
			m ³	22274	268550	268895	559719	83,4
		zbliżony do naturalnego	ha	0,79			0,79	0,0
			m ³	75			75	0,0
		zniekształcone	ha	157,76	345,93	11,30	514,99	20,0
			m ³	19795	88720	3205	111720	16,6
		razem	ha	551,30	1232,15	793,54	2576,99	100
			m ³	42144	357270	272100	671514	100
	lasy mieszane	naturalne	ha	1262,78	1627,25	3952,85	6842,88	96,4
			m ³	72167	496242	1402360	1970769	96,9
		zbliżony do naturalnego	ha	2,14		4,35	6,49	0,1
			m ³	350		850	1200	0,1
		zniekształcone	ha	64,63	116,58	69,63	250,84	3,5
			m ³	7539	30765	23040	61344	3,0
		razem	ha	1329,55	1743,83	4026,83	7100,21	100
			m ³	80056	527007	1426250	2033313	100
	lasy	naturalne	ha	318,36	526,86	1071,95	1917,17	95,5
			m ³	22774	155162	364170	542106	96,5
		zniekształcone	ha	39,88	38,15	12,19	90,22	4,5
			m ³	5650	10080	3845	19575	3,5
		razem	ha	358,24	565,01	1084,14	2007,39	100
			m ³	28424	165242	368015	561681	100
	łącznie nadleśnictwo	naturalne	ha	2102,12	3472,46	5935,18	11509,76	90,3
			m ³	127886	1034249	2073635	3235770	92,1
		zbliżony do naturalnego	ha	3,35	2,35	4,35	10,05	0,1
			m ³	425	345	850	1620	0,0
		zniekształcone	ha	344,62	780,96	101,93	1227,51	9,6
			m ³	43290	198370	32810	274470	7,8
		razem	ha	2450,09	4255,77	6041,46	12747,32	100
			m ³	171601	1232964	2107295	3511860	100

Stan siedlisk w lasach Nadleśnictwa Lubartów można ocenić jako bardzo dobry. Siedliska naturalne zajmują 90,3%. Siedliska zniekształcone zajmują 9,6% powierzchni, natomiast silnie zdegradowane nie występują. Są to siedliska o obniżonej naturalnej żyzności spowodowanej przez gospodarkę (wprowadzanie monokultur sosnowych).

Tabela 45. Zestawienie powierzchni wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem (wg wzoru nr 20).

Obręb	Siedlisko	Stopień zgodności								Suma po- wierzchni
		Zgodne		Częściowo zgodne		Niezgodne				
						negatywne		obojętne		
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	
1. LUBARTÓW	Bs	11,49	100,0							11,49
	Bśw	960,78	96,6	29,68	3,0			3,82	0,4	994,28
	Bw	41,39	82,7	8,66	17,3					50,05
	BMśw	1 159,98	91,3	105,58	8,3			4,73	0,4	1 270,29
	BMw	269,53	82,1	45,02	13,7			13,59	4,1	328,14
	BMb	6,14	71,9	2,40	28,1					8,54
	LMśw	1 771,37	73,0	604,10	24,9	12,10	0,5	40,52	1,7	2 428,09
	LMw	181,68	53,7	130,85	38,7	0,73	0,2	25,23	7,5	338,49
	LMb	7,86	100,0							7,86
	Lśw	327,14	65,5	86,11	17,2	65,89	13,2	20,55	4,1	499,69
	Lw	54,61	29,4	118,29	63,6	7,85	4,2	5,30	2,8	186,05
OI	100,74	91,8	9,05	8,2					109,79	
Razem 1. LUBARTÓW		4 892,71	78,5	1 139,74	18,3	86,57	1,4	113,74	1,8	6 232,76
2. KOZŁÓWKA	Bśw	6,91	100,0							6,91
	BMśw	736,04	93,3	50,60	6,4	1,02	0,1	1,35	0,2	789,01
	BMw	162,18	90,7	10,43	5,8			6,16	3,4	178,77
	BMb	0,93	41,5	1,31	58,5					2,24
	LMśw	2 630,23	64,9	1 387,19	34,2	4,43	0,1	29,88	0,7	4 051,73
	LMw	162,04	59,8	84,02	31,0	2,61	1,0	22,52	8,3	271,19
	LMb	2,85	100,0							2,85
	Lśw	508,63	50,6	261,71	26,0	222,78	22,1	12,73	1,3	1 005,85
	Lw	60,61	52,9	50,82	44,4	2,33	2,0	0,77	0,7	114,53
	OI	78,38	97,8	1,74	2,2					80,12
OIJ	2,57	22,6	8,79	77,4					11,36	
Razem 2. KOZŁÓWKA		4 351,37	66,8	1 856,61	28,5	233,17	3,6	73,41	1,1	6 514,56
Nadleśnictwo Lubartów	Bs	11,49	100,0							11,49
	Bśw	967,69	96,7	29,68	3,0			3,82	0,4	1 001,19
	Bw	41,39	82,7	8,66	17,3					50,05
	BMśw	1 896,02	92,1	156,18	7,6	1,02	0,0	6,08	0,3	2 059,30
	BMw	431,71	85,2	55,45	10,9			19,75	3,9	506,91
	BMb	7,07	65,6	3,71	34,4					10,78
	LMśw	4 401,60	67,9	1 991,29	30,7	16,53	0,3	70,40	1,1	6 479,82
	LMw	343,72	56,4	214,87	35,2	3,34	0,5	47,75	7,8	609,68
	LMb	10,71	100,0							10,71
	Lśw	835,77	55,5	347,82	23,1	288,67	19,2	33,28	2,2	1 505,54
	Lw	115,22	38,3	169,11	56,3	10,18	3,4	6,07	2,0	300,58
	OI	179,12	94,3	10,79	5,7					189,91
OIJ	2,57	22,6	8,79	77,4					11,36	
Razem nadleśnictwo		9 244,08	72,5	2 996,35	23,5	319,74	2,5	187,15	1,5	12 747,32

Jak wynika z powyższego zestawienia w Nadleśnictwie Lubartów dominują drzewostany o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskowym typem lasu – 72,5% (9244,08 ha), natomiast udział drzewostanów o składzie gatunkowym częściowo zgodnym wynosi 23,5% (2996,35 ha), a drzewostanów o składzie niezgodnym obojętnie jest 1,5% (187,15 ha), udział drzewostanów niezgodnych negatywnie to 2,5% (319,74 ha).

4.7.1 Borowacenie

Borowacenie (pinetyzacja) określa się jako słabe, jeżeli udział sosny *Pinus sylvestris* lub świerka *Picea abies* w składzie gatunkowym drzewostanów wynosi: ponad 80% na siedliskach borów mieszanych, 50-80% na siedliskach lasów mieszanych, 10-30% na siedliskach lasowych.

Borowacenie określa się jako średnie, jeżeli udział sosny *Pinus sylvestris* lub świerka *Picea abies* wynosi: ponad 80% na siedliskach lasów mieszanych, 30-60% na siedliskach lasowych.

Borowacenie określa się jako mocne jeżeli udział sosny *Pinus sylvestris* lub świerka *Picea abies* w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi ponad 60% na siedliskach lasowych.

Tabela 46. Zestawienie powierzchni [ha] wg borowacenia (wg wzoru 22)

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Powierzchnia [ha]				
		Wiek drzewostanu			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80	>80 lat		
Obręb Lubartów	brak	818,35	1271,06	358,85	2448,26	39,3
	słabe	619,03	863,18	1182,62	2664,83	42,8
	średnie	56,18	270,56	574,54	901,28	14,5
	mocne	0,48	23,76	194,15	218,39	3,5
	łącznie	1494,04	2428,56	2310,16	6232,76	100
Obręb Kozłówka	brak	304,89	353,16	587,92	1245,97	19,1
	słabe	570,58	1006,91	1304,86	2882,35	44,2
	średnie	72,61	431,44	1562,48	2066,53	31,7
	mocne	7,97	44,43	267,31	319,71	4,9
	łącznie	956,05	1835,94	3722,57	6514,56	100
Nadleśnictwo Lubartów	brak	1123,24	1624,22	946,77	3694,23	29,0
	słabe	1189,61	1870,09	2487,48	5547,18	43,5
	średnie	128,79	702,00	2137,02	2967,81	23,3
	mocne	8,45	68,19	461,46	538,10	4,2
	łącznie	2450,09	4264,50	6032,73	12747,32	100

Jak wynika z powyższej tabeli borowaceniem w stopniu mocnym zagrożonych jest tylko 4,2% drzewostanów. Brak zagrożenia tym zjawiskiem dotyczy ok. 29,0% drzewostanów. Sytuacja taka wynika z faktu, iż w Nadleśnictwie Lubartów dość duży jest udział siedlisk lasów mieszanych i lasów, gdzie duży udział mają gatunki liściaste.

4.7.2 Monotypizacja

Monotypizacja jest to zjawisko polegające na zubożeniu składu gatunkowego drzewostanów i uproszczeniu struktury warstwowej i wiekowej.

Zestawienie kompleksów leśnych z punktu widzenia monotypizacji, tj. ujednolicenia gatunkowego lub wiekowego drzewostanów wykonuje się dla kompleksów powyżej 200 ha, z

uwzględnieniem grup wiekowych drzewostanów 1-40, 41-80 oraz powyżej 80 lat, oraz podziału drzewostanów na: sosnowe + świerkowe i pozostałe.

monotypizacja częściowa ma miejsce wówczas, gdy udział jednego gatunku lub jednej (20 letniej) klasy wieku wynosi 50-80%, lub udział jednej klasy wieku różnych gatunków w jednej klasie wieku przekracza 80%.

monotypizacja pełna występuje wówczas, gdy udział jednego gatunku i jednej klasy wieku przekracza 80% całej analizowanej, zwartej powierzchni leśnej.

W Nadleśnictwie Lubartów nie stwierdzono występowania monotypizacji, ponieważ drzewostany nadleśnictwa nie występują w zwartych kompleksach leśnych i nie występują zwarte, 100-hektarowe bloki drzewostanów jednowiekowych. Jest to związane z lokalną specyfiką nadleśnictwa, dużym zasięgiem terytorialnym i charakterem drzewostanów występujących w przeważającej części na siedliskach lasowych.

4.7.3 Neofityzacja

Neofityzacja jest to forma degeneracji fitocenozy leśnej polegająca na wnikaniu do składu gatunkowego lub sztucznym wprowadzaniu gatunków „obcych” takie jak np. sosna Banksa *Pinus banksiana*, sosna czarna *Pinus nigra*, daglezią *Pseudotsuga taxifolia*, dąb czerwony *Quercus rubra*, czeremcha amerykańska *Padus serotina*, robinia akacjowa *Robinia pseudacacia*, klon jesionolistny *Acer negundo*. Gatunki obce znajdujemy w formie pojedynczych lub grupowych domieszek głównie w oddziałach sąsiadujących z terenami nieleśnymi. W związku z tym w chwili obecnej obce gatunki drzewiaste i krzewiaste nie mają wpływu na degenerację ekosystemu jako całości.

Tabela 47. Zestawienie powierzchni [ha] wg neofityzacji (wg wzoru nr 24)

Obręb, nadleśnictwo	Gatunek obcy	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb LUBARTÓW	AK	76,68	106,94	114,19	297,81	4,1
	CZM.P	137,75	214,22	76,24	428,21	5,8
	DB.C	262,93	580,92	467,11	1310,96	17,9
	DG		0,32		0,32	0,0
	JKL		1,02		1,02	0,0
	SO.B		4,29		4,29	0,1
	SO.C			17,15	17,15	0,2
	Razem	477,36	907,71	674,69	2059,76	28,1
Obręb KOZŁÓWKA	AK	8,63	41,16	28,17	77,96	1,1
	CZM.P	15,29	45,15	1,18	61,62	0,9

Obręb, nadleśnictwo	Gatunek obcy	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
	DB.C	17,51	112,34	166,05	295,90	4,3
	Razem	41,43	198,65	195,40	435,48	6,3
Nadl. Lubartów	AK	85,31	148,10	142,36	375,77	2,6
	CZM.P	153,04	259,37	77,42	489,83	3,4
	DB.C	280,44	693,26	633,16	1606,86	11,3
	DG		0,32		0,32	0,0
	JKL		1,02		1,02	0,0
	SO.B		4,29		4,29	0,0
	SO.C			17,15	17,15	0,1
	Razem	518,79	1106,36	870,09	2495,24	17,4

Gatunki obce występują w składzie gatunkowym w wydzieleniach na powierzchni 2495,24 ha, co stanowi ok 17,4 % powierzchni leśnej zalesionej nadleśnictwa. Powierzchnia rzeczywista (wg tabeli Va programu Taksator) zajmowana przez gatunki obce w drzewostanach wynosi 74,47 ha, co stanowi 0,58% powierzchni leśnej zalesionej.

Tabela uwzględnia rzeczywisty udział powierzchniowy zajmowany w wydzieleniach leśnych przez gatunki obcego pochodzenia. Najliczniej w składach gatunkowych drzewostanów Nadleśnictwa Lubartów występuje dąb czerwony – 54,77 ha oraz robinia akacjowa (akacja) na pow. 4,28 ha.

Poniżej przedstawiono gatunki obcego pochodzenia występujące w drzewostanach Nadleśnictwa Lubartów pojedynczo lub miejscami (udział w składzie drzewostanu poniżej 5%) oraz w warstwie przestoi i w podszycie.

Tabela 48. Zestawienie powierzchni występowania gatunków obcych

Gatunek obcy	Do 5% składzie D-stanu (poj, mjsc)	W II piętrze	W warstwie podszytu, samosiewu, zakrzewień	W warstwie przestoi i zadrzewień
czeremcha późna	15,30		490,25	
dąb czerwony	5725,99	82,87	1565,66	92,41
robinia akacjowa	1287,37		374,59	41,93
dagleźja zielona	12,07			0,96
sosna Banksa	61,86			
sosna czarna	16,47			27,45
sosna wejmutka	193,42			0,96
klon jesionolistny	64,95	26,01		0,28

* - powierzchnia występowania obejmuje całą powierzchnie wydzieli, w których występują gatunki

W dolnych warstwach drzewostanów – II piętrze, podszycie, zakrzewieniach najczęściej występuje dąb czerwony, robinia akacjowa i czeremcha późna (amerykańska).

Gatunki obce występujące w drzewostanach nadleśnictwa są systematycznie usuwane w ramach zabiegów pielęgnacyjnych CW, CP, TW, TP jak również w użytkowaniu rębnym w ramach przebudowy składów gatunkowych drzewostanu i dostosowania do siedliska.

Czeremcha późna, która w latach 60-70 tych ubiegłego wieku wprowadzana była w formie podszytów, obecnie jest usuwana na etapie melioracji agrotechnicznych, zabiegów pielęgnacyjnych. Całkowite wyrugowanie tego gatunku z drzewostanów nadleśnictwa, bez znaczących nakładów finansowych na usuwanie oraz zabiegów chemicznych wydaje się zadaniem nie do zrealizowania na przestrzeni jednego 10-lecia.

W trakcie inwentaryzacji obcych gatunków inwazyjnych w 2019 roku na terenie gruntów nadleśnictwa stwierdzono występowanie dwóch takich gatunków. Są to: niecierpek drobnokwiatowy oraz kolczurka klapowana, których występowanie stwierdzono głównie wzdłuż dróg leśnych nadleśnictwa. Zalecane jest zwalczanie mechaniczne kolczurki klapowanej.

4.7.4 Drewno martwe

W ramach prac terenowych urzędowania lasu BULiGL Oddział w Lublinie przeprowadziło inwentaryzację drewna martwego. Miąższość drewna martwego określono z podziałem na drewno: martwe stojące, złamane oraz martwe leżące. Średni zapas w nadleśnictwie zakumulowanego drewna martwego wynosi 5,46 m³/ha pow. zalesionej objętej pomiarem. Zinwentaryzowana miąższość stanowi ok. 1,67% zapasu. W obliczeniu i zestawieniu (wg IUL 2011 r.) uwzględniono co 10 powierzchnię próbną zakładaną do celów inwentaryzacji miąższości metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej na terenie całego nadleśnictwa.

Tabela 49. Zestawienie miąższości drewna martwego w Nadleśnictwie Lubartów

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia w ha	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m3/ha	m3	m3/ha	m3	m3/ha	m3
BMB	8,54	2,00	17,08	1,47	12,55	3,47	29,63
BMŚW	1100,14	1,06	1168,10	1,80	1984,15	2,86	3152,25
BMW	265,27	1,21	321,11	2,41	639,50	3,62	960,61
BS	11,49	1,94	22,28	1,84	21,12	3,78	43,40
BŚW	928,58	1,07	989,45	1,46	1356,91	2,53	2346,36
BW	44,04	1,78	78,35	1,49	65,74	3,27	144,09
LMB	7,86	0,53	4,14	5,21	40,95	5,74	45,10
LMŚW	1985,97	1,85	3668,88	2,78	5512,69	4,63	9181,57
LMW	307,96	2,33	718,16	4,10	1261,13	6,43	1979,30
LŚW	481,21	2,54	1224,46	4,37	2100,81	6,91	3325,27
LW	160,56	1,64	262,72	5,19	832,97	6,83	1095,69
OL	96,77	1,59	153,99	6,99	676,22	8,58	830,21

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia w ha	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m3/ha	m3	m3/ha	m3	m3/ha	m3
Razem obręb 1	5398,39	1,60	8628,74	2,69	14504,74	4,29	23133,48
BMB	2,24	0,41	0,91	0,93	2,09	1,34	3,00
BMSW	744,30	2,68	1995,71	3,43	2554,49	6,11	4550,20
BMW	156,29	3,35	523,34	2,75	429,44	6,10	952,79
BŚW	6,91	1,36	9,41	1,52	10,53	2,88	19,94
LMB	2,85	1,16	3,29	5,01	14,29	6,17	17,58
LMŚW	3630,12	3,06	11114,91	3,31	11998,50	6,37	23113,40
LMW	255,52	5,12	1309,03	3,06	783,04	8,18	2092,07
LŚW	924,58	4,35	4025,77	2,75	2541,59	7,10	6567,36
LW	104,66	6,40	670,25	2,90	304,01	9,30	974,25
OL	62,64	2,67	167,17	1,55	97,03	4,22	264,21
OLJ	10,15	6,56	66,60	2,80	28,44	9,36	95,05
Razem obręb 2	5900,26	3,37	19886,40	3,18	18763,45	6,55	38649,85
Ogółem n-ctwo	11298,65	2,52	28515,13	2,94	33268,20	5,46	61783,33

Jak wynika z tabeli miąższość drewna martwego (stojącego i leżącego) w Nadleśnictwie Lubartów wynosi 5,46 m³/ha. W porównaniu do średniej miąższości dla Lasów Państwowych (10,7 m³/ha wg Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu lata 2019-2023) jest ona niższa o 5,24 m³/ha. Natomiast w porównaniu do RDLP Lublin (8,7 m³/ha) jest niższa o 3,24 m³/ha i województwa lubelskiego (9,1 m³/ha) jest niższa o 3,64 m³/ha.

Na siedliskach przyrodniczych, na podstawie danych z założonych powierzchni kołowych, obliczono ilość drewna martwego.

Tabela 50. Zestawienie miąższości drewna martwego na siedliskach przyrodniczych w Nadleśnictwie Lubartów

Siedliska przyrodnicze		Udział drewna martwego		
Nazwa	Kod	[ha]	m ³	m ³ /ha
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	91E0*	41,64	316	7,60
Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	9170	1294,76	8015	6,19
Łęgowe lasy dębowo-wiązowe-jesionowe	91F0	33,37	508	15,23
Razem		1369,77	8839	6,45

* - siedlisko priorytetowe

Na podstawie danych z założonych powierzchni kołowych na których inwentaryzowano drewno martwe można stwierdzić, że średnia miąższość drewna martwego łącznie na siedliskach przyrodniczych w nadleśnictwie wynosi **6,45 m³/ha**. Na siedliskach borów i lasów bagien-

nych nie zostało zinwentaryzowane drewno martwe ponieważ powierzchnie próbne objęte pomiarem drewna martwego nie zostały zlokalizowane na tym siedlisku.

5 Zagrożenia środowiska leśnego

Zanieczyszczenia powietrza

Zanieczyszczenie powietrza jest główną przyczyną globalnych zagrożeń środowiska i jednocześnie należy do najbardziej niebezpiecznych dla przyrody i człowieka, gdyż są mobilne i mogą skazić na dużych obszarach praktycznie wszystkie komponenty środowiska.

Według danych GUS w 2020 r. na terenie województwa lubelskiego zlokalizowanych było 95 zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza. W zakresie ochrony środowiska zakłady te realizują zadania proekologiczne poprzez budowę skuteczniejszych elektrofiltrów, redukcję emisji NO₂ poprzez instalacje niskoemisyjne, spalanie paliw o niskiej zawartości siarki, zmniejszanie ilości pobieranych i odprowadzanych ścieków poprzez zamknięte obiegi wody w procesach technologicznych.

Do pozostałych emiterów zanieczyszczeń powietrza należałoby zaliczyć kotłownie domowe w okresie grzewczym, w których spalany jest węgiel słabej jakości oraz zanieczyszczenie powietrza przez transport i komunikację. Przez obszar nadleśnictwa przebiega droga krajowa 19 oraz wojewódzkie, po których odbywa się intensywny ruch ciężkich pojazdów ciężarowych. Większym problemem są kolizje pojazdów z dziką zwierzyną i zaśmiecanie poboczy.

Na podstawie corocznych badań przedstawianych w raportach o stanie środowiska, obserwuje się widoczny spadek emisji zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza w ostatnim okresie. Wynika to z wprowadzania nowych technologii produkcji, wyposażania zakładów w technologie ograniczające szkodliwe emisje. Ponadto przestarzałe źródła energii wypierane są na rzecz gazu ziemnego.

Wyniki oceny jakości powietrza w województwie lubelskim za rok 2020 wykazały, że zanieczyszczenia gazowe tj. dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, benzen osiągały na terenie województwa niskie wartości stężeń. Nie stwierdzono w powietrzu przekroczeń obowiązujących dla tych substancji, zarówno ze względu na ochronę zdrowia, jak i ochronę roślin. Pozwoliło to na zakwalifikowanie tego terenu, pod względem zanieczyszczenia powietrza tymi substancjami, do strefy klasy A.

Analiza warunków meteorologicznych, których pomiary prowadzone są na wybranych stacjach monitoringu powietrza wykazała, że wysokie stężenia zanieczyszczeń pyłowych występują najczęściej w okresie zimowym. Warunki termiczne w roku mają wpływ na długość i natężenie sezonu grzewczego, a tym samym na wielkość emisji zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw na cele grzewcze.

Na terenie lasów Nadleśnictwa Lubartów znajduje się pięć stałych powierzchni monitoringu biologicznego o numerach: 070148, 072148, 072152, 074144, 074146. Lokalizacja po-

wierzchni monitoringowych: 070148 leśnictwo Nasutów oddz. 242b, 072148 leśnictwo Bratnik oddz. 49b, 072152 leśnictwo Rozkopaczew oddz. 200Aa, 074144 leśnictwo Lipniak oddz. 752d, 074146 leśnictwo Lipniak oddz. 126a. Na tych powierzchniach przeprowadza się monitoring uszkodzeń drzewostanów obejmujący ocenę defoliacji i odbarwień aparatu asymilacyjnego oraz dodatkowych cech morfologicznych koron drzew, pomiar pierśnic. Poziom uszkodzenia drzewostanów na podstawie wyników z tych powierzchni określany jest jako ostrzegawczy z defoliacją w przedziale 26-30%.

Zanieczyszczenia wody

Rozwój aglomeracji miejskich oraz przemysłu, spowodował wzrost zapotrzebowania na wodę.

Głównymi źródłami antropogenicznego zanieczyszczenia wód powierzchniowych są zakłady przemysłowe i większe skupiska ludności, odprowadzające ścieki do odbiorników systemami kanalizacyjnymi. Około 90% tych ścieków to ścieki komunalne. Równie istotnym źródłem zanieczyszczeń są spływy powierzchniowe, które zawierają związki biogenne pochodzenia rolniczego, środki ochrony roślin i wypłukiwane frakcje gleby oraz nie oczyszczone wody opadowe odprowadzane do rzek z terenów zakładów, ciągów komunikacyjnych i przede wszystkim terenów miejskich.

Na terenie Nadleśnictwa pomiarami stanu czystości wód objęte są rzeki: Wieprz – ocena ogólna NON, Bystrzyca – III klasa czystości w odcinku źródłowym, środkowy i dolny odcinek – ocena ogólna NON, Tyśmienica – III klasa czystości, w środkowym biegu stan wody nie odpowiadający normom. Jezioro Firlej zaliczono do II klasy czystości. Stan ten nie ma jednak większego wpływu na drzewostany Nadleśnictwa Lubartów.

Na osobną uwagę zasługuje zagrożenie wód podziemnych, będących ostatnim elementem rezerwy wody pitnej dobrej jakości. Wody te są w znacznie mniejszym stopniu zdegradowane niż wody powierzchniowe. Wynika to z faktu, że lepiej są chronione przed bezpośrednimi wpływami z powierzchni przez glebę ponad poziomem zwierciadła wody. Na terenie Nadleśnictwa Lubartów znajduje się jeden punkt pomiarowy. Na podstawie badań Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie w punkcie badawczym w Lubartowie (nr otworu 1125), stwierdzono jakość wód podziemnych, klasyfikując je jako wody wysokiej jakości –klasa IB.

Czynnikiem, który spowodował przekształcenia stosunków wodnych na rozległym obszarze, były melioracje wodne oraz pobór wody na potrzeby Kanału Wieprz- Krzna. Pobór wody dla Kanału powoduje przekroczenie normy przepływu nienaruszalnego dla Wieprza. Zmniejsza to możliwości samooczyszczania się wód. Największe natężenie prac melioracyjnych przypadło na lata 1973 - 1985r. Wynikiem melioracji było przyspieszenie odpływu ze zdrenowanych gruntów ornych i osuszenie okresowo podmokłych terenów łąkowych. W gminie Michów i Kamionka również prace melioracyjne prowadzone były na prawie wszystkich torfowiskach, w wyniku, których nastąpiła degradacja gleb, postępujące przekształcanie i ubożenie siedlisk leśnych.

Gospodarka leśna powinna zmierzać do utrzymania właściwych stosunków hydrologicznych (wód powierzchniowych i podziemnych). Zakłócenia stosunków wodnych przyczyniają się w istotnym stopniu do osłabienia drzewostanów. To powoduje zagrożenie dla roślinności i świata zwierząt powodując zmiany w naturalnym składzie florystycznym i faunie.

Ochrona wód przed zanieczyszczeniem jest nie tylko poważnym zagadnieniem ekologicznym, ale również naukowo – technicznym, co związane jest z koniecznością realizacji wysokosprawnych obiektów - oczyszczalni ścieków- niezbędnych dla likwidacji istniejących źródeł zanieczyszczenia wód.

Gospodarka odpadami

Bardzo istotnym elementem w ochronie środowiska jest gospodarka odpadami zarówno przemysłowymi jak i komunalnymi. Z dniem 7.12.2022 r. wydano obwieszczenie w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z 28.10.2022 r., wnosząca zasadnicze zmiany w zakresie gospodarowania odpadami. Ustawa ta określa zasady postępowania z odpadami, stawiając na pierwszym miejscu ich segregację oraz zapobieganie powstawaniu odpadów lub minimalizację ich ilości. Mimo wejścia w życie wymienionej ustawy znajdują się ludzie kontynuujący niechlubną „tradycję” wyrzucania śmieci do lasu.

W zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa Lubartów znajdowały się składowiska miejskie; w gminie Lubartów i Ostrów Lubelski, składowiska gminne: gmina Ostrówek, Niedźwiada, Kamionka, Michów, Abramów oraz składowisko przemysłowe w gminie Serniki. Obecnie w zasięgu terytorialnego działania nadleśnictwa znajdują się dwa czynne składowiska odpadów, oba położone na terenie Gminy Lubartów w miejscowościach Rokitno i Nowodwór. W Rokitnie znajduje się największe komunalne wysypisko o pojemności 2 480 000 m³ powierzchnia wynosi 11,62 ha.

Odpady niebezpieczne pochodzą głównie z przemysłu, rolnictwa, transportu, służby zdrowia, zakładów opieki weterynaryjnej.

Zagrożenia spowodowane penetracją terenów leśnych

Do czynników antropogenicznych powodujących zanieczyszczenie środowiska i mających wpływ na stan sanitarny lasu można zaliczyć zaśmiecanie terenów leśnych przez człowieka. Zaśmiecanie to problem, który dotyczy również terenu Nadleśnictwa Lubartów. Problem dotyczy również lasów znajdujących się w niewielkiej odległości od mniejszych miejscowości, lasów przy szlakach komunikacyjnych oraz miejsc w pobliżu postoju pojazdów, jak i terenów służących do rekreacji.

Powszechnym zjawiskiem są „dzikie wysypiska” na terenach leśnych. Dotyczy to zwłaszcza kompleksów położonych w granicach Tarnobrzegu i Stalowej Woli, przylegających do okolicznych miejscowości oraz wzdłuż dróg publicznych przebiegających przez obszary leśne. Corocznie Nadleśnictwo Lubartów wydaje na sprzątanie lasów duże środki finansowe bez widocznego jednak efektu. Ograniczeniem tego problemu może być współdziałanie z samorządami

lokalnymi m.in. przy usytuowaniu w pobliżu lasów kontenerów na śmieci oraz prowadzenie działalności edukacyjnej.

Do bezpośrednich form negatywnego oddziaływania ludzi na lasy Nadleśnictwa Lubartów i w terytorialnym jego zasięgu zaliczyć należy:

- a) wywożenie do lasu śmieci (przez okolicznych mieszkańców) oraz zaśmiecanie lasu (przez turystów, grzybiarzy),
- b) nadmierną penetrację lasów w okresie zbioru grzybów przez ludność (miejscową, turystów, wczasowiczów i wędkarzy). Następstwem penetracji lasów jest wydeptywanie i niszczenie runa leśnego, płoszenie zwierzyny, zaśmiecanie lasu (papiery, butelki plastikowe i szklane) oraz niejednokrotnie przyczynienie się do powstania pożaru poprzez zaproszenie ognia (niedopałki papierosa, nieodpowiedzialne rozpalamie ognisk),
- c) nielegalną wycinkę i kradzież drewna,
- d) kłusownictwo,
- e) kradzieże sadzonek z upraw i niszczenie drzewek,
- f) wyrzucanie śmieci z samochodów w trakcie przejazdu przez lasy,
- g) celowe podpalenia lasu,
- h) niszczenie urządzeń turystycznych, tablic informacyjnych i ostrzegawczych,
- i) niszczenie i kaleczenie drzew,
- j) niszczenie stanowisk roślin chronionych,
- k) płoszenie zwierzyny, niszczenie gniazd, mrowisk.

Szlaki turystyczne przebiegające przez teren nadleśnictwa nie kolidują z prowadzoną przez nadleśnictwo gospodarką i nie wpływają negatywnie na drzewostany.

Szczególnie uciążliwym problemem jest zaśmiecanie lasu. Powstanie setek mniejszych i większych dzikich wysypisk śmieci jest faktem. Problem ten w nadleśnictwie częściowo rozwiązywany jest poprzez systematyczne uprzątnię.

Innym problemem są szkody związane z niekontrolowaną penetracją terenów leśnych przejawiają się w niszczeniu roślin, mrowisk, gniazd ptaków, wykopywaniu chronionych gatunków roślin, niszczeniu ogrodzeń upraw i gniazd, podpalenia. Zbiór roślin leczniczych ze stanowisk naturalnych ulega stałemu nasileniu na skutek zwiększającego się zapotrzebowania. Istnieje niebezpieczeństwo, braku kontroli pozyskiwania tych roślin tym samym zmniejszeniu stanowisk roślin leczniczych na terenach leśnych. Również okazy grzybów niejadalnych są systematycznie niszczone. W poszukiwaniu młodych, zdrowych owocników jest rozgrzebywana ściółka i zbierane są kobierce mchów, niszczeniu ulega grzybnia rozwijająca się w glebie.

Dużym problemem dla Nadleśnictwa jest duża ilość organizowanych kuligów w okresie zimowym w Lasach Kozłowieckich. Śniegołomy i wiatrołomy, które uszkodziły w tym rejonie drzewostan, stanowią zagrożenie dla uczestników zimowych wycieczek.

Rozwiązaniem problemów związanych ze szkodnictwem leśnym może być prowadzenie działalności edukacyjnej.

Zagrożenia z tytułu infrastruktury technicznej

Istniejące szlaki komunikacyjne powodują fragmentaryzację poszczególnych bio- i zoonocenoz oraz stanowią istotną barierę dla przemieszczania się zwierząt. Użytkownicy szlaków komunikacyjnych stanowią źródło zanieczyszczenia powietrza spalinami.

Dużym problemem dla lokalnej fauny jest duże zagęszczenie linii wysokiego napięcia.

Zagrożenie pożarowe

Szczegółowe dane dotyczące zagrożenia pożarowego omówione są w planie ochrony przeciwpożarowej zamieszczonym w tomie I planu u.l. nadleśnictwo znajduje się w II kategorii dużego zagrożenia pożarowego. Problematyka pożarowa przedstawiona została na mapie przeglądowej ochrony przeciwpożarowej.

Szkody w drzewostanach zainwentaryzowane w trakcie prac taksacyjnych

Tabela 51. Zestawienie uszkodzeń drzewostanów zainwentaryzowanych w trakcie prac taksacyjnych

Główna przyczyna uszkodzenia	Powierzchnia drzewostanów z uszkodzeniami	Powierzchnie uszkodzeń w przedziałach procentowych			Pow. uszkodzeń zreduk.
		10-20	21-50	>50	
	[ha]				
1	2	3	4	5	6
Czynniki klimatyczne	18,64	14,13	4,51	-	3,19
Grzyby	56,01	56,01	-	-	5,60
Inne bez określenia	2205,50	1031,78	1089,61	84,11	701,12
Pożary	3,01	3,01	-	-	0,61
Zakłócenia stosunków wodnych	5,80	4,32	1,48	-	1,16
Zwierzyna	210,04	191,03	14,48	4,53	38,07
Razem	2499,00	1300,28	1110,08	88,64	749,75

Podczas prac terenowych zainwentaryzowano szkody na powierzchni 2499,00 ha. Edną z przyczyn uszkodzeń są uszkodzenia od zwierzyny – 210,04 ha (8,40%). Są to szkody istotne dla wzrostu i rozwoju młodego lasu. Szkody inne to szkody od jemioli. Obejmują 2205,50 ha, co stanowi 88,26% powierzchni wszystkich uszkodzeń. Szkody wodne wynikają głównie z podtopień wywołanych przez bobry. Zajmują powierzchnię 5,80 ha (0,23%). Szkody od grzybów zaewidencjonowano na 56,01 ha (2,24%). Dotyczą głównie zamierania starych drzewostanów oraz pierwszego pokolenia lasu na gruntach porolnych oraz uszkodzeń spowodowanych w uprawach przez osutkę. Szkody od klimatu (głównie od wiatrów i okiść) zaewidencjonowano na 18,64 ha (0,75%). Uszkodzenia te powodują głównie rozluźnienie zwarcia drzewostanów. Aktualnie uszkodzenia te nie wpływają na stan zdrowotny i sanitarny lasu, ale mogą sprzyjać rozwojowi szkodników wtórnych.

W latach 2016-2021 notuje się wzmożone szkody w drzewostanach sosnowych powodowane przez kornika ostrozębnego *Ips acuminatus*. Nadleśnictwo w celu hamowania rozmnażania szkodnika, usuwa na bieżąco zaatakowane drzewa.

Występowanie posuszu sprzyja pojawianiu się szkodników wtórnych. W ramach profilaktyki przed zagrożeniem od szkodników wtórnych należy utrzymywać należyty stan sanitarny lasu, terminowo usuwać z lasu drewno niekorowane, zwalczać szkodniki przy zastosowaniu drzew pułapkowych i innych metod ochronnych, systematycznie usuwać drzewa zasiedlone przez szkodniki wtórne.

6 Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego, regulacji użytkowania zasobów oraz wykonywania prac leśnych

Gospodarka leśna w Nadleśnictwie Lubartów prowadzona będzie w oparciu o wytyczne w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych w oparciu o aktualnie obowiązujące Zasady Hodowli Lasu, i Instrukcję Ochrony Lasu, które wprowadzają zasady ekologizacji do gospodarki leśnej.

W celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego szczególną uwagę należy zwracać na:

- realizację działań wymienionych w paragrafie 3 Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 roku w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej,
- pozostawianie w lesie części biomasy (części stojących drzew, martwych, połamanych, wykrotów), z wyłączeniem sytuacji klęskowych, zagrażających stanowi zdrowotnemu drzewostanów oraz zagrażających bezpieczeństwu publicznemu),
- wytyczanie i wykorzystywanie szlaków zrywkowych,
- unikanie zniszczeń stanowisk chronionych gatunków roślin i grzybów m.in. poprzez pozostawianie wokół stanowisk biogrup lub w miarę możliwości wykonywanie zabiegów w okresie zimowym przy pokrywie śnieżnej (w przypadku gatunków rzadkich),
- ochronę stanowisk gatunków chronionych, rzadkich i cennych podczas trzebieży i innych zabiegów, m.in. poprzez zwracanie uwagi na miejsca obalania drzew, omijanie stanowisk gatunków chronionych, wyznaczanie szlaków zrywkowych omijających stanowiska,
- przestrzeganie terminów ochrony okresowej gatunków „strefowych”; w strefach ochrony całorocznej zabiegi wykonywać wyłącznie w uzasadnionych przypadkach, poza okresem lęgowym (za zgodą RDOŚ),
- pozostawianie drzew biocenotycznych w drzewostanach, m.in. drzew dziuplastych, gatunków o miękkim drewnie, z wyłączeniem sytuacji klęskowych, zagrażających stanowi zdrowotnemu drzewostanów oraz zagrażających bezpieczeństwu publicznemu),
- prace związane z wycinką drzew, muszą zostać zakończone przed przylotem ptaków z zimowisk,
- wykonania zabiegu jedynie po wykluciu młodych, niedopuszczalne jest płoszenie samicy z gniazda w trakcie inkubacji. Okres ten trwa w praktyce przez kwiecień i maj, a jedynie u bielika wypada wcześniej - w marcu i kwietniu,

- maksymalnego skrócenia czasu bytności w pobliżu gniazda (w strefie ochrony całorocznej) w okresie lęgowym. Zaleca się aby nie przekraczać jednorazowo czasu 2 godzin, gdy zmuszamy ptaka do opuszczenia gniazda. W innym przypadku, nawet jeśli lęg nie zostanie porzucony, to ptaki zapamiętają doznany stres i w przyszłym roku zbudują gniazdo w nowym miejscu,
- w okresie lęgowym pozostawianie drzew, na których zostały zidentyfikowane zasiedlone gniazda, pozostawianie w drzewostanach starych drzew obumarłych i obumierających oraz drzew dziuplastych i gatunków o miękkim drewnie,
- ochrona różnorodności biologicznej m.in. poprzez: zachowanie cennych elementów środowiska takich jak: torfowiska, bagna, łąki śródlęsne, cieki i zbiorniki wodne; stwarzanie lub poprawianie warunków egzystencji w środowisku leśnym organizmom uważanym za pożyteczne, np. mrówkom i innym drapieżnym owadom, płazom, gadom, ptakom, nietoperzom; poprawę naturalnej bazy żerowej oraz utrzymywanie liczebności zwierzyny na poziomie, przy którym wyrządzane szkody umożliwiają osiągnięcie celu hodowli lasu; kształtowanie ekotonów,
- nie wykaszanie roślinności szuwarowej na zbiornikach wodnych i nie usuwanie za drzewień i zakrzaczeń w sąsiedztwie zbiorników wodnych, pozostawianie stref ekotonowych,
- zabiegi gospodarcze prowadzić pod kątem stopniowego usuwania gatunków obcych z drzewostanu,
- pozostawianie w drzewostanach gatunków wczesno sukcesyjnych, w szczególności brzozy, osiki, iwy, w formie domieszek, w udziale dostosowanym do wymagań typów siedliskowych lasu oraz siedlisk przyrodniczych (z wyłączeniem sytuacji klęskowych, zagrażających stanowi zdrowotnemu drzewostanów oraz zagrażając bezpieczeństwu publicznemu),
- stosować odnowienie naturalne wszędzie tam, gdzie na to pozwala jakość drzewostanu,
- nie należy stosować rębni zupełnych oraz rębni gniazdowych w sąsiedztwie linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych,
- nie należy stosować cięć zupełnych w miejscach pamięci narodowej i kultu religijnego,
- w zakresie ochrony różnorodności biologicznej stosować w praktyce zapisy zawarte w IOL,
- wykonywanie zabiegów fitomelioracyjnych w celu biologicznego uodporniania drzewostanów zgodnie z zapisami w IOL,
- kształtowanie stref ekotonowych zgodnie z zapisami zawartymi w IOL (Cz. I, rozdz. A, pkt 5),
- pozostawianie biogrup na zrębach - zgodnie z zapisami zawartymi w Zasadach Hodowli Lasu oraz Instrukcji Ochrony Lasu (Cz. I, rozdz. A, pkt 6),
- ochrona pożytecznej fauny owadożerne: parazytoidów i drapieżnych stawonogów, mrówek, płazów i gadów, ptaków, nietoperzy i innych pożytecznych ssaków zgodnie z zapisami zawartymi w IOL,

- pozostawianie w lesie części biomasy (części stojących drzew, martwych, połamanych, wykrotów, gałęzi, igliwia i kory), o ile nie jest to sprzeczne z zasadami ochrony lasu (z wyłączeniem sytuacji klęskowych, zagrażających stanowi zdrowotnemu drzewostanów oraz zagrażającą bezpieczeństwu publicznemu),
- w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych: stosowanie składów gatunkowych upraw i TD jak najbardziej zbliżonych do warunków siedliskowych, uwzględnianie mikrosiedlisk.
- w odniesieniu do gatunków roślin:
 - gatunki roślin wymagające ochrony czynnej: kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, – zachowanie siedlisk gatunków w stanie optymalnym, nie dopuścić do nadmiernego ocienienia stanowisk.
- w odniesieniu do gatunków owadów:
 - kozioróg dębosz, pachnica dębowa – zachowanie i ochrona miejsca występowania gatunków – stary drzewostan z dużym udziałem dębu o zwarcu przerywanym i luźnym, z udziałem drzew próchniejących,
- w odniesieniu do gatunków ptaków:
 - bocian czarny *Ciconia nigra* – mała retencja w lasach, ochrona strefowa, w przypadku stwierdzenia nowego miejsca gniazdowania natychmiast wstrzymać wszystkie prace w tym miejscu i rozpocząć procedurę tworzenia strefy ochronnej,
 - bielik *Haliaeetus albicilla*, orlik krzykliwy *Clanga pomarina*, bocian czarny *Ciconia nigra* – cykliczna weryfikacja stref ochronnych, ponadto należy utrzymać ochronę strefową, w przypadku stwierdzenia nowego miejsca gniazdowania natychmiast wstrzymać wszystkie prace w tym miejscu i rozpocząć procedurę tworzenia strefy ochronnej.

7 Edukacyjna rola Programu Ochrony Przyrody

Edukacja leśna społeczeństwa jest jednym z podstawowych zadań nadleśnictwa wynikających z założeń Polityki Leśnej Państwa i przyjętych „Kierunków rozwoju edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych”.

Nadleśnictwo Lubartów przygotowało następujące obiekty służące edukacji i turystyce:

- Ścieżka dydaktyczna w leśnictwie Kopanina w Kozłowieckim Parku Krajobrazowym.

Trasa ścieżki dydaktycznej wyznaczona została na terenie leśnictwa Kopanina, w największym kompleksie leśnym położonym w pobliżu dużej aglomeracji miejskiej – Lublina. Długość ścieżki to około 2 km, przewidziany czas przejścia 1 – 1,5 godziny. Przebieg trasy rozpoczyna się pomiędzy oddziałami 158/159 i drogą leśną w kierunku północnym biegnie dalej między oddziałami 159/138, skręca w kierunku zachodnim - 139/160 i wraca ponownie do drogi, z której rozpoczynaliśmy trasę - 160/161. Na początku trasy znajduje się parking leśny. Na trasie ścieżki znajdują się plansze opisowe, które pomagają turystom, dzieciom lepiej zrozumieć otaczający ich las.

- Ścieżka dydaktyczna Brzeziny w leśnictwie Bełcząc

Ścieżka powstała dzięki staraniom dyrekcji i nauczycieli ze Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Czemiernikach, pomocy Nadleśnictwa Lubartów, WFOŚiGW w Lublinie oraz Urzędu Gminy w Czemiernikach. Trasa ścieżki rozpoczyna się na skrzyżowaniu dróg, przy oddziale 5 i 10, biegnie w głąb kompleksu, pomiędzy oddziałami: 5/10, 6/11, 7/12, 8/13, 9/14, następnie skrajem lasu do gajówki w oddziale 14c i cmentarza żydowskiego w oddziale 13g. Długość trasy to ok. 1,5 km, czas przejścia 1 -1,5 godziny. Trasa posiada 14 przystanków, które omawiają elementy środowiska leśnego oraz osobliwości przyrodnicze lasów czemiernickich.

- Ścieżka dydaktyczna w Kozłowieckim Parku Krajobrazowym opracowana przez Zarząd Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych.

Trasa wiedzie do najciekawszych zakątków Lasów Kozłowieckich – istniejącego rezerwatu „Kozie Góry” i projektowanego rezerwatu „Wielosił”. Ścieżka ma długość około 10 km. Czas przejścia około 5 godzin. Trasa rozpoczyna się przy wiadukcie w Wandzinie, przybiega przez oddział 158 po granicy wydzieleń a,d,f do oddziału 159, tam łączy się z ścieżką dydaktyczną „KOPANINA”, biegnie razem do końca oddziału 160. Dalej trasa ścieżki kieruje się dalej na zachód drogą między oddziałami: 140/161, 141/162, 142/163, do rezerwatu „Kozie Góry” - 143b i biegnie wokół niego. Następnie trasa kieruje się na południe w kierunku wsi Wygon, przez oddział 164, 163, 224 do końca kompleksu leśnego. Następnie we wsi Wygon kieruje się na zachód w kierunku „Dyskich Łąk”. Zakończenie trasy ścieżki dydaktycznej w Kozłowieckim Parku Krajobrazowym następuje w miejscowości Rudka Kozłowiecka. Na trasie znajduje się 7 przystanków.

Partnerzy w edukacji leśnej społeczeństwa:

1. Szkoły;
2. Samorządy;
3. Organizacje pozarządowe;
4. Lokalne grupy działania;
5. Media: prasa, radio i telewizja.

Wydawnictwa edukacyjne o nadleśnictwie:

- Informator o Nadleśnictwie Lubartów;
- Album przedstawiający walory przyrodnicze nadleśnictwa.

Formy edukacji leśnej w nadleśnictwie:

- terenowe lekcje przyrody prowadzone w obecności pracownika nadleśnictwa;
- prelekcje na terenie szkół w formie pogadanek tematycznych;

- sezonowe akcje (np. zbiórka karmy jesienią, wiosenne sadzenie drzew, akcja sprzątania świata);
- współorganizowanie konkursów wiedzy przyrodniczej;
- wystawy edukacyjne.

Właściwa edukacja leśna społeczeństwa pozwoli na skuteczniejszą ochronę środowiska naturalnego. Duże znaczenie ma nadanie właściwego kierunku edukacji z uwzględnieniem charakteru regionu, lokalnej tożsamości i tradycji kulturowej. Realizowanie zadań na rzecz rozwoju edukacji ekologicznej i leśnej następuje poprzez stosowanie różnych środków i metod.

Realizując edukację leśną społeczeństwa w przyszłym dziesięcioleciu pracownicy nadleśnictwa będą kontynuować współpracę ze szkołami różnych szczebli – głównie podstawowymi i gimnazjami. Wygłaszane będą pogadanki oraz organizowane różnego rodzaju pokazy i akcje („Sprzątanie Świata”, „Las w czterech odsłonach” „Drzewko za makulaturę” itp.) konkursy przyrodniczo-edukacyjne, lekcje terenowe.

W ramach edukacji leśnej pracownicy nadleśnictwa wezmą udział w licznych spotkaniach z dziećmi i młodzieżą szkolną w placówkach oświatowych, w punktach edukacji leśnej i wycieczkach po lesie. Podczas takich wycieczek uczestnikom stwarzane są możliwości aktywnego zdobywania wiedzy przez samodzielne prowadzenie obserwacji.

8 Lasy o zwiększonej funkcji społecznej

Lasy o zwiększonej funkcji społecznej są to obszary, które mają na celu specyficzne potrzeby lokalnej społeczności i realizujące funkcje społecznych, takich jak rekreacja, edukacja, zdrowie publiczne i integracja z naturą. Są one objęte odrębnym sposobem zagospodarowania oraz zarządzane są w sposób bardziej nastawiony na użytkowników niż na cele stricte gospodarcze, co czyni je istotnym elementem w przestrzeni publicznej, szczególnie w obszarach miejskich i podmiejskich.

Nadleśnictwo Lubartów wyznaczyło lasy o zwiększonej funkcji społecznej na powierzchni 335,22 ha zgodnie z wytycznymi do Zarządzenia DGLP nr 58 z dnia 05.07.2022 r. w sprawie wprowadzenia” Wytycznych do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych”.

Teren wyznaczony przez nadleśnictwo zaprojektowany był w taki sposób aby był łatwo dostępny dla osób w każdym wieku, w tym dla osób starszych, rodzin z dziećmi czy też dla osób niepełnosprawnych. Lasy te chociaż mają funkcję społeczną często również mają wielką wartość przyrodniczą.

Lasy o zwiększonej funkcji społecznej zapewniają stały dostęp do terenów zielonych dla lokalnych mieszkańców ale również dla osób odwiedzających dany teren co w znacznym stopniu zwiększa walory turystyczne.

W nadleśnictwie wyznaczono lasy o zwiększonej funkcji społecznej, które są intensywnie użytkowane rekreacyjnie przez okoliczną ludność. Zagospodarowanie tych lasów prowadzi się pod kątem utrzymania ich wielofunkcyjnej roli, które ukierunkowane są na cele rekreacyjne. Wszelkie planowane zabiegi gospodarczo-leśne muszą być przyporządkowane funkcji turystyczno-rekreacyjnej mającej na celu zapewnienia bezpieczeństwa osób przebywających. Kluczowe są planowane działania, które mają na celu kształtowanie w sposób ciągły krajobrazu leśnego, utrzymania dobrego stanu zdrowotnego lasu oraz różnicowanie budowy drzewostanów, co niewątpliwie zapewni trwałość lasu i zdolność do pełnienia funkcji społecznych w przyszłości.

9 Rekreacja i turystyka

Na wysokie walory turystyczne terenu składają się wielorakie wartości przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe i historyczne.

Szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe i szlaki kajakowe przebiegające przez teren działania Nadleśnictwa Lubartów opisano poniżej.

Przez tereny będące w zasięgu terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa Lubartów przebiega pieszy szlak turystyczny oznakowany kolorem niebieskim. Rozpoczyna się poza granicami Nadleśnictwa i przebiega przez las, w którym leżą działki z oddziału 538 w kierunku Amelina. Następnie biegnie przez „Las Kryjamy” w kierunku stawów w Samokłeskach, które omija z zachodniej strony i kieruje się do Kamionki (trasa biegnie wzdłuż drogi Samokłęski – Kamionka), skręca do Kozłówki obok kompleksu z oddziałem 50. Dalej trasa biegnie wzdłuż drogi Kozłówka – Lubartów i z południowej strony omija kompleks leśny z oddziałem 526 i ponownie wzdłuż drogi kieruje się do miasta Lubartowa. Z Lubartowa przebiega wzdłuż drogi Lubartów – Lublin, następnie skręca do Sernik – Woli Sernickiej – Woli Zabłockiej w kierunku Ostrowa Lubelskiego obok kompleksu leśnego „Pod Lasem”.

W Ostrowie Lubelskim rozpoczyna się nowy szlak czerwony, który w kierunku północnym biegnie wokół Parku Krajobrazowego Pojezierze Łęczyńskie w kierunku Parczewa. Ten sam szlak biegnie z Ostrowa Lubelskiego w kierunku wschodnim wokół jeziora Miejskiego do Rudki Starościńskiej poza granice Nadleśnictwa.

Poznanie rezydencji znanych rodów magnackich oraz zespołów pałacowo – parkowych umożliwia szlak rezydencji magnackich. Rezydencje magnackie i dwory szlacheckie w okresie zaborów były miejscami umożliwiającymi przetrwanie i rozwój polskiej kultury materialnej i duchowej.

Trasa szlaku prowadzi przez Lublin – Lubartów – Kozłówka - Kamionka - Firlej – Kock - Czemierniki – Jabłoń – Biała Podlaska.

Opisany przebieg szlaków zaznaczony jest na mapie przeglądowej walorów przyrodniczych Nadleśnictwa Lubartów.

W kompleksie głównym Kozłówka, będącym w granicach Kozłowieckiego Parku Krajobrazowego istnieje sieć szlaków rowerowych. Obejmują swym zasięgiem leśnictwa Kopanina, Bratnik, Nasutów.

Przebieg tras rowerowych:

Od granic kompleksu przebiega trasa rowerowa drogą wzdłuż oddziałów: 62/58, 63/58 później przez oddział 64, 65, 66, 79. Następnie drogą między oddziałami 79/80, 108/109/151/152 do skrzyżowania dróg. Tutaj łączy się z inną „nitką” szlaku rowerowego, który rozpoczyna się przy drodze Niemce – Lubartów. Ta trasa biegnie drogą pomiędzy oddziałami:

158/218, 159/219, 160/220, 161/221, 161/222, a następnie tworzy pętlę wokół oddziałów 162, 163, 164, 165. Dalej drogą przez oddział 166, 167 i 168, gdzie następuje rozwidlenie trasy. Na południe wzdłuż oddziału 168/169, 229/230 trasa rowerowa kieruje się do końca kompleksu leśnego.

Droga, która przebiega przez miejscowość Nowy Staw łączy ścieżkę rowerową rozpoczynającą się przy granicy kompleksu i biegnie pomiędzy oddziałami 267/268, 271/271, 272/273. Następnie trasa ścieżki przebiega po granicy zachodniej oddziału 270, 266 i drogą pomiędzy oddziałami 259/260, 248/249, 238/239 do skrzyżowania szlaków rowerowych. Druga nitka trasy rowerowej od oddziału 168 przebiega drogą pomiędzy oddziałami: 148/169, 149/170, 150/171, 151/172 i pomiędzy wydzielieniami f/d w oddziale 172 łączy się z trasą biegnącą przez leśnictwo Nasutów.

Przez oddział 173 i 174 biegnie już jedna trasa, aby na granicy oddziałów 238/232/175 nastąpiło ponowne ich rozwidnienie.

Jedna trasa przebiega wzdłuż oddziałów 239/232, 239/233, 234/240, 235/241, a następnie po granicy oddziału 235 i 236 do końca kompleksu leśnego.

Przez oddział 175 przebiega druga trasa, która skręca i kieruje się na północ drogą między oddziałami 175/176, 154/155, 111/118. W połowie oddziału 111 skręca na zachód i kieruje się do drogi Dąbrówka – Kozłówka między oddziałami: 112/118, 113/119, 114/120, 115/121, 116/122, 117/123.

Dla ograniczenia ruchu samochodowego w lasach Nadleśnictwa wyznaczono miejsca postojowe:

W leśnictwie Lipniak w oddziale 94b w części południowej miejsce postojowe ok. 0,03 ha, oddział 91Af w części południowo – zachodniej parking na około 0,03 ha oraz w leśnictwie Budy – oddział 116n.

W obrębie Kozłówka miejsca postoju znajdują się w leśnictwie Nasutów – oddział – 175g, 235c, 273h, w leśnictwie Kopanina – oddział 58f, w leśnictwie Jawidz – 161h, 218z, 222a.

Okolice Lubartowa są terenami bardzo atrakcyjnymi dla turystyki rowerowej. Znajduje się tutaj kilka znakomicie opisanych i oznakowanych tras rowerowych:

Trasa 1 – 40 km – Lubartów – Chlewiska – Pałecznicza – Dębica – Wola Sernicka – Nowa Wola – Czerniejew – Zawieprzycze – Jawidz – Rokitno – Baranówka – Łucka Kol. Górna – Jacek – Lubartów.

Trasa 2 – 38 km - Lubartów – Lisów – Brzeziny – Leszkowice – Górka Lubartowska – Tarło – Chlewiska – Lubartów

Trasa 3 – 58 km – Lubartów – Chlewiska – Pałecznicza – Kolonia Tarło – Brzeźnica Bychawska – Zabiele – Babianka – Bójki – Babianka – Jamy – Ostrów Lubelski – Kolechowice – Kolechowice Kol. – Brzostówka – Nowa Wola – Serniki – Łucka Kol. Dolna – Jacek – Lubartów

Nad Jeziorem Firlej znajduje się 5 dużych ośrodków wypoczynkowych i kilkanaście małych. Będąc na wypoczynku, można skorzystać z wycieczek rowerowych przebiegających w gminie Firlej;

trasa 1 - 17 km – Firlej – Budy – Domek Myśliwski „Rawityn” – Sobolew – Firlej,

trasa 2 – 33 km – Firlej – Kozłówka – Lubartów – Przypisówka - Firlej

Szlaki turystyczne, ścieżki przyrodniczo – dydaktyczne, ścieżki rowerowe, miejsca postoju i wypoczynku, zapobiegają nadmiernej, swobodnej penetracji terenu przez ludność. Aby spełniały swoje zadania muszą być właściwie utrwalone w terenie jak również na mapach turystycznych.

Wszystkie opisane ścieżki i trasy zostały wniesione na mapę walorów Nadleśnictwa Lubartów.

Na terenie Nadleśnictwa Lubartów wyznaczono obszar „Zanocuj w lesie”. Znajduje się w leśnictwach Bełcząc, Czemierniki, Lipniak, Budy, Jawidz, Pałecznicza, Rozkopaczew i Nasutów.

10 Plan działań

Tabela 52. Zbiorcze zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody w Nadleśnictwie Lubartów (wg wzoru XXIII IUL)

Lp.	Nazwa zadania	Lokalizacja	Wykonawca
Zadania dotyczące istniejących i projektowanych form ochrony przyrody (wg obiektów).			
1.	Monitorowanie stanu rezerwatów przyrody, zgodnie z IOL oraz likwidowanie zagrożeń dla bezpieczeństwa powszechnego (jeżeli występują)	Lokalizacja w tabeli nr 9, opisach taksacyjnych i na mapach	Nadleśnictwo
2.	Monitorowanie stanu, obszarów Natura 2000 zgodnie z IOL	Lokalizacja w opisach taksacyjnych	Nadleśnictwo
3.	Kontrolowanie stanu pomników przyrody zgodnie z IOL	Lokalizacja wg tabeli nr 20	Nadleśnictwo
4.	Obserwacja stanu użytków ekologicznych	Lokalizacja wg tabeli nr 22	Nadleśnictwo
5.	Kontynuacja współpracy z Zespołem Lubelskich Parków Krajobrazowych	Lokalizacja w opisach taksacyjnych	Nadleśnictwo
Zadania z zakresu ochrony gatunkowej roślin i zwierząt (wg gatunków).			
1.	Stosowanie Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz.U. z 11 kwietnia 2023 r. poz. 672)	Cały obszar nadleśnictwa	Nadleśnictwo
2.	Pozostawianie drzew dziuplastych, drzew martwych w różnym stopniu rozkładu, ochrona istniejących stanowisk rzadkich i chronionych gatunków zwierząt roślin oraz grzybów	Cały obszar nadleśnictwa	Nadleśnictwo
3.	Obserwacja i aktualizacja wykazu stanowisk/miejsc przebywania chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów, zgodnie z IOL (tom I, część IV, rozdział 2.4)	Lokalizacja zgodnie z tabelami nr 23, 24, 25	Nadleśnictwo
4.	Wykonywanie zabiegów ochronnych dotyczących gatunków wymagających ochrony czynnej – zaleconych przez RDOŚ	Lokalizacja zgodnie z tabelą nr 23, 24, 25	Nadleśnictwo po zapewnieniu finansowania przez RDOŚ
5.	W miejscach występowania rzadkich gatunków chronionych roślin wykonywanie zabiegów w miarę możliwości w okresie zimowym przy dużej pokrywie śniegu, wykorzystywanie szlaków zrywkowych, omijanie stanowisk, pozostawianie biogrup lub kęp	Lokalizacja zgodnie z tabelami nr 23, 24, 25	Nadleśnictwo
6.	W miejscach występowania gatunków ptaków „strefowych” zabiegi ochronne wykonywać zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z dn. 28.12.2016, poz. 2183), na podstawie art. 49 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023, poz. 1336 t.j.)	Według ustalonych stref	Nadleśnictwo (w odniesieniu do stref ochrony całorocznej za zgodą RDOŚ)
7.	Pozostawianie drzew o ciekawym pokroju lub innych cechach morfologicznych, wyróżniających się obwodem pnia, wysokością, szerokością korony, wiekiem itp. które w przyszłości mogą być uznane za pomniki przyrody	Cały obszar nadleśnictwa	Nadleśnictwo
Zadania z zakresu kształtowania stosunków wodnych, odnowień i zwiększania bioróżnorodności			
1	Przebudowa drzewostanów - stosowanie rębni złożonych, dostosowanie składu gatunkowego do właściwego siedliska, pozostawianie biogrup i drzew martwych do naturalnego rozkładu. Przy sztucznym odnowieniu lasu wykorzystywany jest materiał sadzeniowy wysokiej jakości zapewniający odpowiedni udział gatunków głównych, domieszkowych i biocenotycznych z zachowaniem zasad regionalizacji nasiennej. W Planie zaleca się uznawanie odnowienia naturalnego, zgodnego z celem hodowlanym, jako młode pokolenie lasu	Lokalizacja zgodnie z planem zagospodarowania rębnego	Nadleśnictwo
2	Obserwacje stanu bagien. Zachować w stanie zbliżonym do naturalnego źródła bagna, bagna na powierzchni leśnej.	Lokalizacja wg opisów taksacyjnych	Nadleśnictwo
Zadania z zakresu edukacji leśnej i promocji zrównoważonej gospodarki leśnej			
1	Wykonanie zaleceń zawartych w zarządzeniu Nr 57 z 9 maja 2003 r. w sprawie wytycznych prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych Utrzymanie we właściwym stanie punktu edukacji leśnej, ścieżek edukacyjnych	Lokalizacja wg opisów taksacyjnych i map	Nadleśnictwo

Tabela 53. Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000 występujące w lasach Nadleśnictwa Lubartów (wg wzoru XXII IUL)

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
	BRAK				

11 Wykaz map stanowiących załącznik do Programu Ochrony Przyrody

1. Mapa sytuacyjno-przeglądowa walorów przyrodniczo-kulturowych, w skali 1:50000
2. Mapa przeglądowa obszarów chronionych i funkcji lasu, w skali 1:25000
3. Mapa rozmieszczenia stanowisk chronionych i rzadkich gatunków wraz ze strefami ochrony ostoi, na podkładzie map przeglądowych nadleśnictwa w skali 1:25000 (w formie oddzielnego załącznika)
4. Mapa przeglądowa obszarów Natura 2000, w skali 1:25000.

Na mapach przeglądowo-gospodarczych oraz na mapach cięć w skali 1:10 000 z przeznaczeniem dla leśniczych są naniesione granice istniejących w danym leśnictwie form ochrony przyrody, w tym również lokalizacja stanowisk roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną.

12 Zdjęcia

Siedziba Nadleśnictwa Lubartów

Leśnictwo Rozkopaczew

Drzewostan dębowy w leśnictwie Rozkopaczew

Leśnictwo Rozkopaczew

Odnowienie dębowe w leśnictwie Rozkopaczew

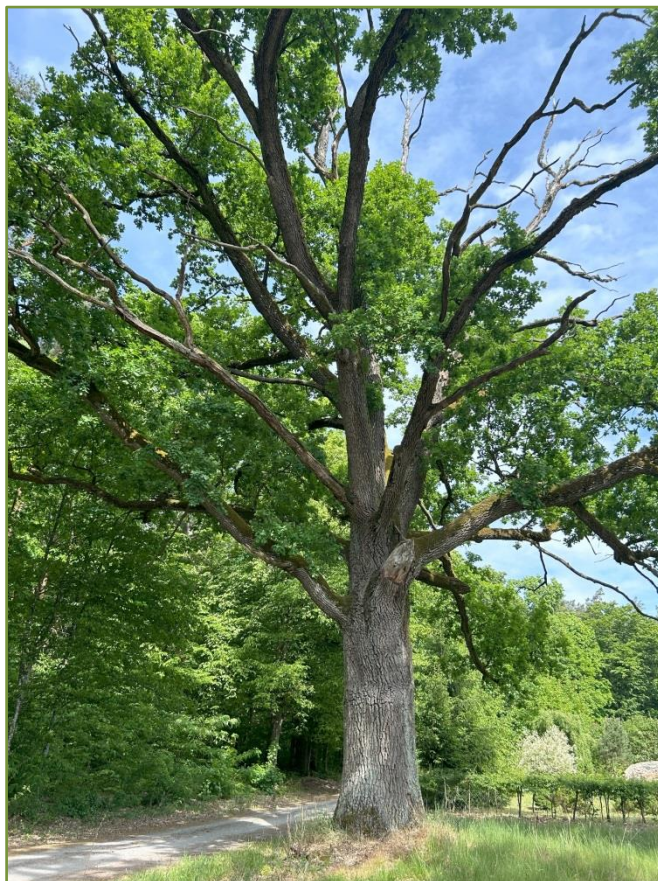
Odnowienie dębowe w leśnictwie Pałecznicza

Pomnik przyrody dąb szypułkowy – oddz. 169c – les. Pałecznicza

Pomnik przyrody dąb szypułkowy – oddz. 169g – les. Pałecznicza

Pomnik przyrody dąb szypułkowy – oddz. 44m – les. Czemierniki

Pomnik przyrody dąb szypułkowy – oddz. 44m – les. Czemierniki

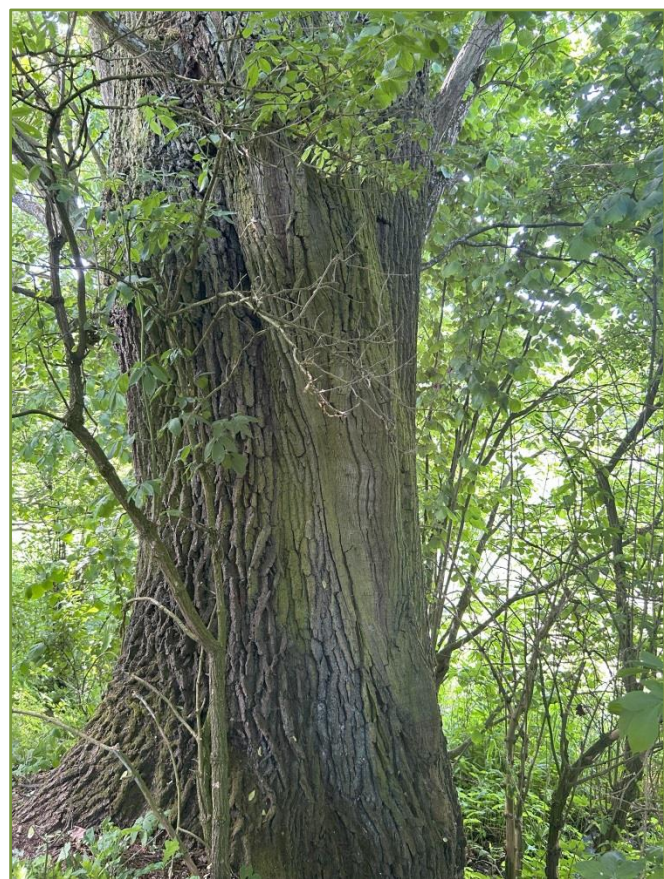
Pomnik przyrody dąb szypułkowy – oddz. 45c – les. Czemierniki

Pomnik przyrody dąb czerwony – oddz. 44h – les. Czemierniki

Pomnik przyrody dąb szypułkowy – oddz. 236c – les. Nasutów

Pomnik przyrody dąb szypułkowy – oddz. 236k – les. Nasutów

Cmentarz żydowski w les. Belcząc oddz. 13f

Cmentarz żydowski w les. Lipniak oddz. 216j

13 Literatura

1. Atlas hydrologiczny Polski, 1987. Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa.
2. Baraniecka D. i inni Instytut Geologiczny. 1984: Budowa Geologiczna Polski Tom I – Stratygrafia, Wydawnictwo Geologiczne, Warszawa.
3. Chałubińska A., Wilgat T. 1954; Podział fizjograficzny województwa lubelskiego; [w:] Przewodnik V Ogólnopolskiego Zjazdu PTG Lublin.
4. Czarnecki Z. 1991. Ptaki Europy. Warszawa. Elipsa.
5. Czuba M. 2002. Doskonalenie gospodarki leśnej. Warszawa PWR i L.
6. Grzywacz A. 1988. Grzyby leśne. Warszawa PWR i L.
7. Kondracki J. 1988. Geografia fizyczna Polski. Wydanie VI. PWN. Warszawa.
8. Kondracki J. 2000. Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
9. Liro A. red. 1998. Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej Econet-Polska. Fundacja IUCN Poland. Warszawa.
10. Malinowski J. red. 1991. Budowa geologiczna Polski. Tom VII Hydrogeologia. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa.
11. Matuszkiewicz J. M. 2002. Zespoły leśne Polski. Warszawa Wydawnictwo Naukowe PWN.
12. Matuszkiewicz M. 2008. Potencjalna roślinność naturalna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa.
13. Piękoś-Mirkowa H. Mirek Z. 2003. Atlas roślin chronionych. Warszawa, MULTICO Oficyna Wydawnicza.
14. Pawlaczyk J. Pawlaczyk P. 2003. Ochrona rzadkich i zagrożonych roślin w lasach. Świebodzin Wydawnictwo Klubu Przyrodników.
15. Seneta W. 1973. Dendrologia. PWN. Warszawa.
16. Szafer W. Zarzycki K. (red.). 1972: Szata roślinna Polski. PWN. Warszawa.
17. Szafer W. Kulczyński S. Pawłowski B. 1986. Rośliny polskie. PWN. Warszawa.
18. Tomiałojć L. 1990. Ptaki Polski rozmieszczenie i liczebność. PWN Warszawa
19. Woś A. 1999 Klimat Polski Warszawa Wydawnictwo Naukowe PWN.
20. Wilk T. Jujka M. Krogulec J. Chylarecki P. red. 2010. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP. Marki.
21. Zielony R. i in. 2012. Regionalizacja przyrodniczo – leśna Polski 2010. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych. 2012 Warszawa.
22. IMGW 1983. Podział hydrograficzny Polski. Warszawa.
23. Instrukcja ochrony lasu. 2012 Warszawa.
24. Instrukcja sporządzania programu ochrony przyrody w Nadleśnictwie. 1996 Warszawa.
25. Instrukcja urządzania lasu. 2012 Warszawa.
26. Klasyfikacja gleb leśnych Polski. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych. 2000 Warszawa.
27. Koncepcja sieci Natura 2000 w Polsce. Raport końcowy 2001.

28. Natura 2000 Europejska sieć ekologiczna 1999 Ministerstwo Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa Warszawa.
29. Operat glebowo-siedliskowy dla Nadleśnictwa Lubartów stan na 1.01.2005 r. – BULiGL Oddział w Lublinie.
30. Polska Czerwona Księga Roślin. 2001 Kraków Polska Akademia Nauk.
31. Polska Czerwona Księga Zwierząt – Kręgowce. 2001 Warszawa Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne.
32. Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Lubartów na okres 1.01.2015 – 31.12.2024r. – BULiGL Oddział w Lublinie.
33. Roczniki gleboznawcze Systematyka Gleb Polski Wydanie czwarte. 1989 Warszawa PWN
34. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13.04.2010 roku w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U. 77, poz.510) i rozporządzenie zmieniające z dnia 09.08.2012 (Dz.U. poz.1041).
35. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09.10.2014 roku w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz.U. poz.1408).
36. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09.10.2014 roku w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz.U. poz.1409).
37. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16.12.2016 roku w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz.U. poz.2183).
38. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12.01.2011 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. 25, poz. 133) i rozporządzenie zmieniające z dnia 29.03.2012 roku (Dz.U. poz.358).
39. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30.03.2005 roku w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz.U.60, poz.533).
40. Siedliskowe podstawy hodowli lasu. 2004. Warszawa.
41. Zasady hodowli lasu. 2012. Warszawa. DGLP.
42. Raport o stanie lasów w Polsce 2020. Warszawa, czerwiec 2021r.
43. Uzupełnienie do wykonanego wg stanu na 1.01.2005 r. opracowania siedliskowego dla Nadleśnictwa Lubartów. 2015 BULiGL Oddział w Lublinie.
44. Wielkoobszarowa Inwentaryzacja Stanu Lasów Wyniki III cyklu (lata 2019-2023). BULiGL, Sękocin Stary 2023.

Zdjęcia - materiały własne wykonawcy

Materiały niepublikowane przekazane przez pracowników: Nadleśnictwa Lubartów, BULiGL O. Lublin, RDOŚ w Lublinie, Urzędów Gmin z zasięgu terytorialnego nadleśnictwa

Strony internetowe:

www.lublin.lasy.gov.pl

www.mos.gov.pl

www.natura2000.gdos.gov.pl

www.gus.pl

www.isap.sejm.gov.pl

www.lublin.rdos.gov.pl

www.wios.lublin.pl

W miejscu pozostawionym na kronikę notować należy wszystkie istotne zdarzenia i spostrzeżenia, mające związek z ochroną przyrody w nadleśnictwie. W szczególności mogą to być stwierdzenia bardzo rzadkich i chronionych roślin i zwierząt, obiektów kwalifikujących się do ochrony pomnikowej, wykonane zadania techniczne z zakresu Programu, zatwierdzone nowe obiekty i obszary chronione (pomniki przyrody, użytki ekologiczne itp.), prowadzone na terenie lasów nadleśnictwa badania naukowe, prace magisterskie, ważniejsze występujące szkody (pożary, gradacje owadów, wiatrolomy) itd.

This image shows a single page of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

15 Tabele do uzupełnienia

Tabela 54. Wykaz zatwierdzonych po 01.01.2025 r. pomników przyrody.

Lp.	Nr rej. woj.	Nr zarządzenia, rozporządzenia	Położenie		Opis obiektu					Zabiegi wykonane lub projektowane	Uwagi
			oddz. poddz.	obręb gmina leśnictwo	rodzaj	wiek	obwód (cm)	wys. (m)	stan zdr.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Tabela 55. Wykaz stwierdzonych chronionych gatunków roślin i zwierząt na terenie Nadleśnictwa Lubartów (po 01.01.2025 r.).

Lp.	gatunek	leśnictwo, oddział, dokładna lokalizacja	Ogólny opis występowania lokalnej populacji	Opis obiektu, walory, zalecenia. Zabiegi uzgodnione z RDOŚ.
1	2	3	4	5

16 Wystąpienia

17 Załącznik

